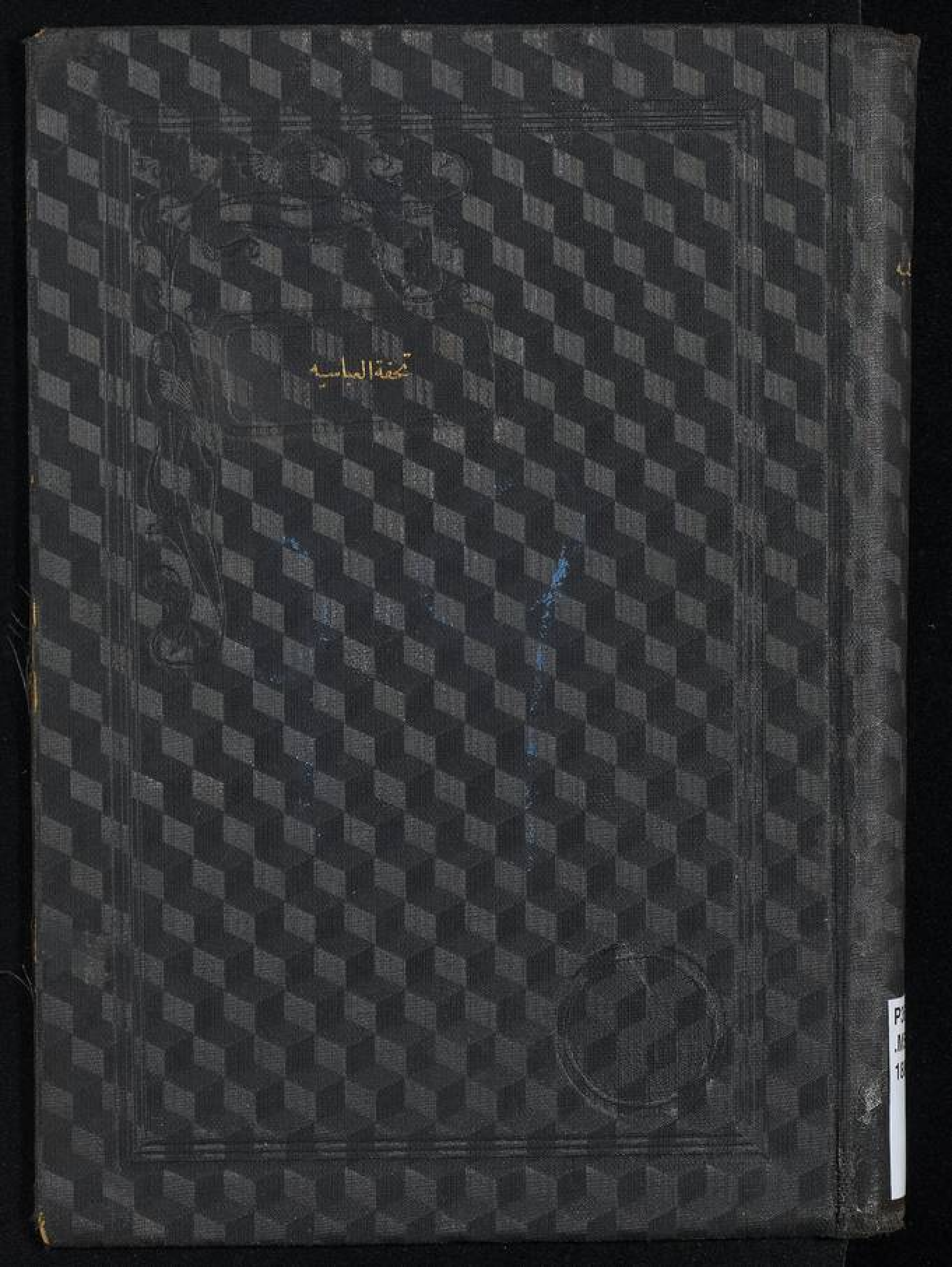
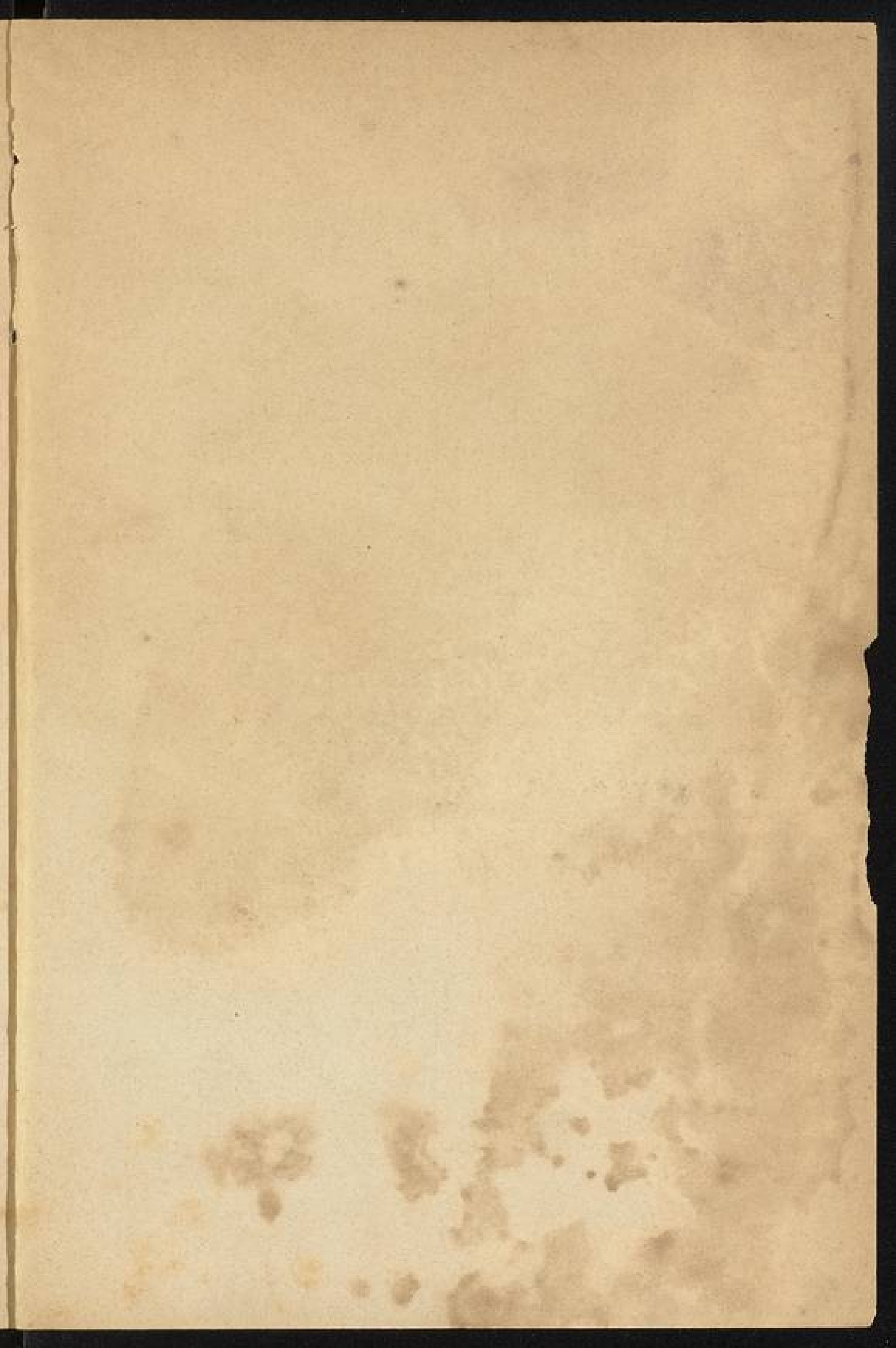
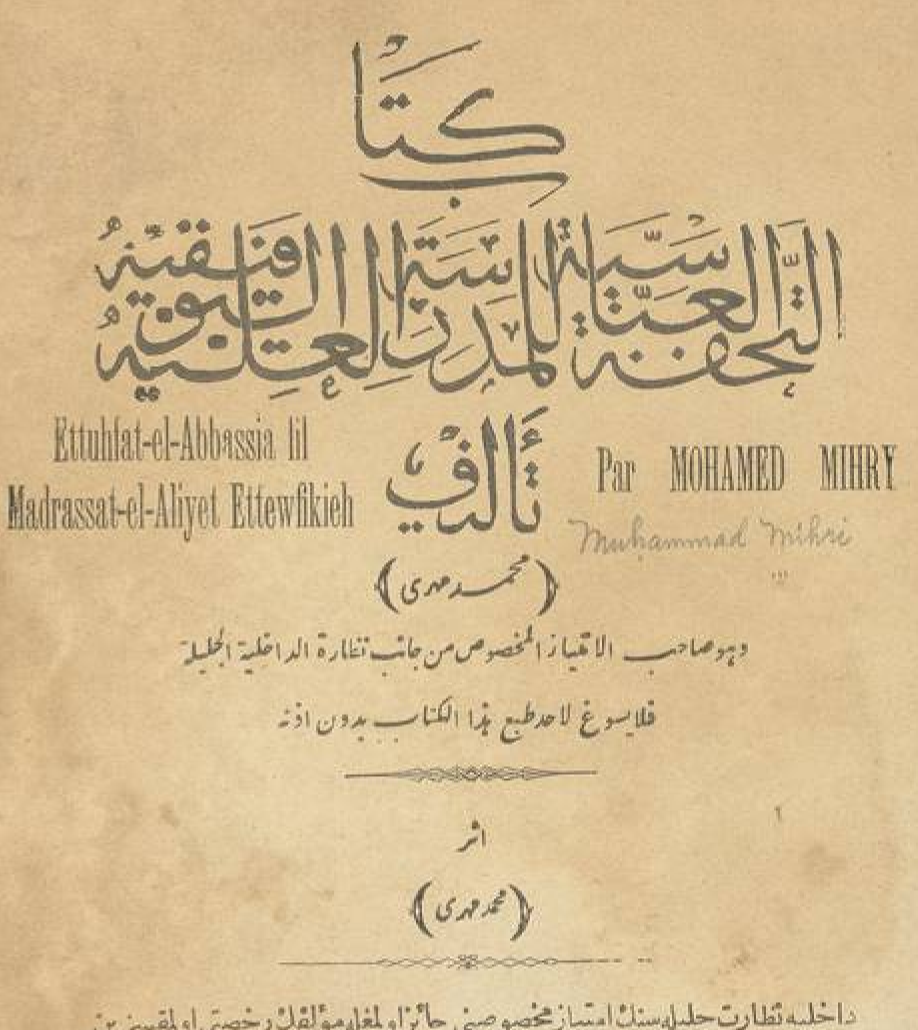

تحفة العباسيه

TABLE DES MATIÈRES — فهرست الكتاب

فهرست

كتاب التحفة العباسية للمدرسة العالية التوفيقية

Ettuhfat-el-Abbassia lil Madrassat-el-Aliyet Ettewfikieh

تأليف

Par MOHAMED MIHRY

(محمد مهری)

اثر

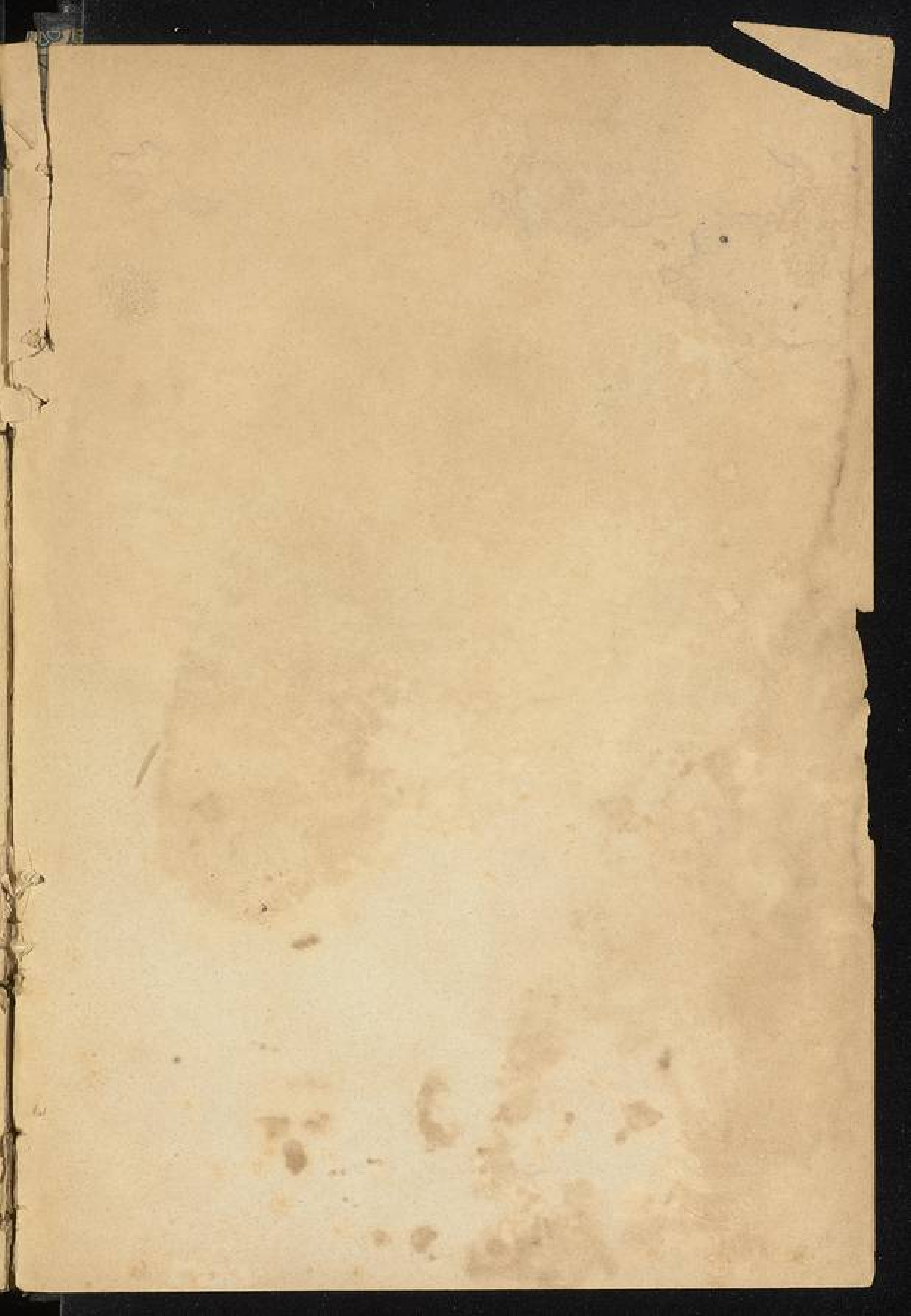
(محمد مهری)

LE CAIRE, IMPRIMERIE NATIONALE DE BOULAQ 1884.

(الطبعه الاولی)

بالمطبعة الميريه ببولاق مصر المحميه

سنة ١٣٠١ هجريه

DÉDICACE

Louange a Dieu ! Toutes les langues le glorifient dans un éloquent concert ; et la diversité des idiomes ne met nul obstacle dans ses rapports avec ses serviteurs.

Ce livre intitulé **Tuhufat el Abbassia lil Madrasatil alliet taufigia**, composé en quatre langues : le Français, l'Arabe, le Persan, et le Turc, est dédié à Son Altesse le prince **Abbas**, fils de S. A. **Mouhamed Tewfik** Khédive d'Egypte, protecteur des lettres et des arts, dont la justice, la science et la bonté sont connues de tous.

Puisse ce livre servir à l'instruction et au développement des qualités du prince Abbas. Tel est le vœu le plus ardent de notre cœur.

Mouhamed-Mihri.

خطبة الكتاب بالعربية

الحمد لله المعبود بكل لسان وان اختلف التعبير عن ذاته الاقدس باختلاف اللغات والاسماء وتفاوت بين قصاد حضرته الايضاح والبيان الذى علم بالقلم علم الانسان مالم يعلم اختصه بالمنطق العذب الجزل والبيان المفحم الفصل فأعلى بذلك رتبته وأغلى بلطفه قيمته والصلاة والسلام على سيدنا محمد المختص من حسن البيان بالمنصب الاعلى والمظهر الاجلى وعلى آله وأصحابه ومحبيه وأحزابه (امابعد) فيقول راجى سوابغ الاحسان من فضل مولاه الكريم المنان الفقير اليه تعالى (محمد مهرى) أفاض الله عليه سجال انعامه العلى والسرى لاتكمل محاسن الانسان الا بالتأمل فى أخلاق العالم على اختلافها واكتساب الفضائل والاداب من أهلها ولا يتم ذلك الا بالرحلة والانتقال من جهة الى جهة من أقاصى وأدانى البلدان (كما قيل)

تنقل فلذات الهوى فى التنقل * ورد كل صاف لا تقف عند منهل

وكما قال الطغرائى ان العلا حدثتنى وهى صادقة * فيما تحدث ان العز فى النقل

خرجت من بلدى كركوك احدى مدن عراق العرب المشهورة بولاية بغداد عام احد وثمانين بعد المائتين والالف من الهجرة النبوية فرحلت الى الاستانة العلية ذات المحاسن البهية فأقمت بها فى ظل ملاذ الغرباء وملجا الفضلاء عميم الخيرات كثير المبرات المتوفى

الى رحمة مولاه المتنعم فى حظائر قربه ورضاه ﴿مصطفى باشا فاضل﴾ أسبل الله عليه غيث احسانه المتواصل عم الحضرة الخديوية التوفيقية ونجل ذى الهمة العلية والنجدة والشجاعة المشهورة والفخر الجلى ابراهيم باشا ابن عماد الدولة المصرية محمد على فقابلنى رحمه الله بمزيد الاكرام وأقامنى فى تعليم أنجاله الفخام فأقمت فى ذلك مدة ثم أدخلنى بهمته الى قلم الترجمة بالباب العالى فكنت به مع اتصالى بدائرته لتعليم انجاله نحو تسع سنين ثم عينت من لدن الحضرة السلطانية قونصلا بالدولة الايرانية فأقمت بركنها المكين وقمت باعبائها مدة أربع سنين ثم عدت الى الاستانة العلية فوجدت عائلة المرحوم المشار اليه انتقلت الى الديار المصرية فتوجهت الى مصر قاصدا زيارة هذه العائلة لمالى عليهم سابقا من المحسوبية ولارى بهجة الموارد النيلية بعد أن رويت من سلسبيل لطائف الرومية فرحلت الى مصر شائقا وشربت من رحيق نيلها عذبا زلالا رائقا وشاهدت من لطائف أمرائها وظرائف كبرائها ونبلائها ما يستلب العقول لطفا ويستل الالباب عطفا فلذلى بها المقام وسكن لذلك الجاش وبرد له حر الاوام ولما رأيت من أهلها خواصهم وعوامهم مزيد الرغبة فى اقتناء العلوم والمعارف والهمة العليا فى حيازة التالد منها والطارف ولاسيما اللغات الاجنبية تعلقت همتى بانشاء مؤلف مقتطف بعضه من كثير من الكتب البهية يشتمل على بيان أحسن اللغات الاوروباوية وهى اللغة الفرنساوية وأحسن اللغات الشرقية وهى اللغة العربية والفارسية والتركية رغبة فى عموم نفع أهل هذا الوطن الشريف وخدمة لانجال الجناب الفخيم المنيف ذى الطلعة التى تبهر الشمس بهاء وكمالا وتخضع لها الوجوه هيبة وجلالا حضرة من ملك الرقاب بعميم احسانه واسترق الالباب بعفوه وامتنانه

* همام له فى العز أرفع منزل * واحسانه يربو على العد والحصر *

* خديوينا الاسمى المعظم قدره * مطاع لدينا فى النواهى وفى الامر *

عزيز الديار المصرية وحامى حمى الحوزة النيلية من هو بجميل الثناء من جميع الانام حرى حقيق افندينا ﴿محمد توفيق﴾ أدام الله علينا أيامه ومكن من رقاب أعدائه حسامه وحفظ أنجاله الكرام وأشباله الفخام فأطلقت زمام اليراع حتى وصل الى غاية ما أردت فجاء على أحسن ترتيب وأبدع اختراع وسميته بـ(التحفة العباسية للمدرسة العلية التوفيقية) راجيا منه حصول النفع العميم وأن تشمله أنظار ولى أمرنا ذى القلب الرحيم وقد أجدت فيه الوضع وأمعنت النظر والتحرير وان كان الانسان لا يخلو عن سهو أو تقصير وقد عرضت بضاعتى على ذوى النظر السديد الاحرار رجاء ان يصلحوا ما عثروا عليه من غلط وأن يسبلوا عليه جميل الاستار وها أنا ذا أشرع فى المقصود فأقول بعون الملك المعبود *

(اعلم) اننا بدأنا في هذا الكتاب ببيان مبادئ أصول القراءة في اللغة الفرنساوية ثم بيان المفردات ثم بيان نحو وصرف الفرنساوي ثم أنواع المكالمات والمحاورات والامثال المضروبة ثم أسامي الدواوين والمجالس والمحاكم ثم ألقاب أصحاب المناصب الجليلة ثم صور الكتابات من انواع المراسلات والسندات وغير ذلك مما يناسبه ثم حكايات تشتمل على نصائح بديعة وحكم نفيسة جليلة رفيعة وبتمامها ثم بيان اللغة الفرنساوية وعلى قبالها كل من اللغة العربية والفارسية والتركية

﴿ دیباچهٔ فارسی ﴾

❋ بحمد آنکه ندارد بدایت و پایان ❋ قدیم ولم یزل و شهریار هر دو جهان ❋
❋ از آن زمانکه بشد خلق طینت آدم ❋ قیام کرد پی بندگی همه اکوان ❋
❋ بهر فرق که نکه میکنم ز روی نیاز ❋ بیارگاه وی آورده روی در دوران ❋
❋ یکی بکعبهٔ علیا نهاده سر بسجود ❋ یکی بپای صنم رو نهاده گریه کنان ❋
❋ یکی (دیو) بخواند او را و دیگری (تکری) ❋ یکی (اله) گوید او را و دیگری (یزدان) ❋
Dieu
❋ غرض ازین همگی نام ذات واحد تست ❋ که هر گروه بلفظی نموده شکر بیان ❋
❋ ز نور تو نبود هیچ جایگاه تهی ❋ تجلیات تو ظاهر بهر محل و مکان ❋
❋ نمانده هیچ کس از نور علم تو محروم ❋ که علم تو بدل هر کس است نسخهٔ جان ❋
❋ ز وصف ذات تو ابکم زبان (مهدی) زار ❋ ز حکمت تو عقول جهان همه حیران ❋
❋ ندانمت که چه خوانم هر آنچه هست توی ❋ بجز تو نیست پروردگار انس و جان ❋

وصلوات صلوات متواصلات که نفایس نفوس قدسیان آسمانی و مطهر و نفحات اریحات که از نهزهٔ شمائل شاملهٔ الشمایمش شامهٔ عامهٔ ساکنهٔ عالم بالاشمول شمامهٔ مشک از فراست بران ناطقه پیرای ان هو الا وحی یوحی منزل رس فکان قاب قوسین او ادنی (لمؤلفه)

❋ چو کرد آن فخر عالم عزم معراج ❋ بیک لمحه گذشت از هفت منزل ❋
❋ خطاب لم یزل را گشت مظهر ❋ که بر عرش برین چون کرد منزل ❋

فرمانفرمای خطهٔ ناسوت جلوه بیمای زینتسرای ملکوت محمد مصطفی افضل التحایا ونیز درود نامحدود بر آل طاهرین واصحاب گزین او باد اما بعد این حقیر خاکسار (محمد مهدی) ذره مقدار که مولد ومسقط رأسش بلدهٔ کرکوک که یکی از شهرهای عراق عرب که خطهٔ بغداد بهشت آباد است در سال هزار و دوصد و هشتاد و یکم تاریخ هجری بدار السلطنهٔ قسطنطنیه رحلت نمود و ببارگاه معالی دستگاه عرفا پناه مرحوم مغفور جنتمکان خلد آشیان (مصطفی فاضل) پاشا که عم مکرم حضرت خدیو اعظم (محمد توفیق) افخم که حالا فرمانفرمای دیار مصر است رخت اقامت انداخت (قطعه)

❀ هرزبانرا آشنا و واقف هر علم بود	آن گرامکار زمان آن فاضل فرخ شعار ❀
❀ عدل پرور بود وهم کان کرم بحر همم	آن امیر ابن امیر ابن امیر نامدار ❀
❀ رحمت وغفران خلاق ازل باداً مدام	بر روان انور آن داور عالی تبار ❀

پس از مدت اقامت بدرس دادن انجال گرامیش مشغول شده وبمساعدهٔ عنایت عادهٔ جاگر پرورش کمترین بنده را بقلم ترجمهٔ باب عالی شرفیاب گردانید ودر انجاقرین نه سال باداى وظيفهٔ ترجمه گری ملحوظ ومامور وبعد از ان بماموریت کارپردازی بافرمان والاشان ذات حضرت پادشاهی بجانب دولت ایران تعیین وهم چهار سال در انجابدان وظیفه مشغول وپس از انجام مامورهٔ مذکوره وحسن ختام آن باستانهٔ علیه عودت وبنا بمحسوبیت ومنسوبیت دیرینهٔ بنده که بخاندان بلند ایوان مرحوم مشار الیه بود بارزوی زیارت عائلهٔ بزرگوارش از در سعادت نهوض وعازم دوار دیار مصر شده وتقاضای زمان زیارترا باقامت تحویل وتبدیل گردانید وچون خواص وعوام این دیار را بتعلم السنهٔ مختلفه راغب ومائل وطالب دیدم بنابران ونیز بامل وارزوی خدمتی نمودن بابنای وطن بترتیب وتالیف کتابی که شامل بر بهترین ولطیفترین لغت از لغات اوروپا که لغت فرانسزی بود ونیز از لغات شرقیه که عربی وفارسی وترکی باشد حرف یار ای مقدرت نموده وبنام نامی میر فرخ نژاد مجدت ونجدت همراه ولیعهد معالی نهاد (عباس) مطرز ومزین و (بتحفة العباسیه للمدرسة العلیة التوفیقیه) تسمیه ومعنون گردانید (قصیده)

چه میر عالی نسب بختیار پاک نهاد چه میر گوهر کان کمال و رشد و رشاد
چه میر مهر سپهر ذکا و هوش و شعور چه میر بدر درخشان آسمان نژاد
چه میر نجل خدیو گزین روشن رای کز وست رونق مصر و از و جهان دلشاد
خدیو اعدل و اکرم امیر اعظم و افخم کبیر عارف و دانا کبار عهد و عباد
زمان ز امن و امانش بزیب و زینت و فر مکان زمین و یمانش بعدل و رونق و داد
رود بامرش پویان جبال محنت و طلال شود بحکمش گویان نهال خشک و جماد
ایا سپاه شکوهت بجان خاین ملک همان کناد چو صرصر بقوم ملث عاد
بهم فتند زهر است قلاع اهل نفاق چو خیبر از کف حیدر بیک دو روز جهاد
صلابت تو بجان عدوی ملک فکند تزلزلی که فلاخن بسنگ ریزه رماد
سبیل عدل تو نازم که برکند ز عروق بصحن گلشن این ملک خار جور و فساد
ز ربط عدل تو اقلیم علم و فضل رواج ز ضبط حکم تو بازار ظلم و جور کساد
بچشم فکر بخوانی ز مبدأ همه کار امور غیب که ثبت است در زمان معاد
دکر تو (مهدی) دعایش نماز روی نیاز ز بارگاه ثناگاه جمله خلق و عباد

بچرخ تا که مقرر بود شکوه و جلال
جلال و حشمت و حکمت بروز حشر رساد

(تنبیه)

معلوم زبان آشنایان دوران و شاگردان پرذهن و اذعان باد که این کتاب دائر باصول خواندن لغات فرانسزی و تعریف و بیان مفردات و قواعد نحو صرف و انواع مکالمات و محاورات و ضروب امثال و اسامی دواوین و مجالس و محاکم و عنوان و القاب اصحاب مناصب و مراتب و صورت انواع مراسلات و سندات و حکایات و نصیح و پند حکم امیز است

(ترجمه دیباجه)

* شکر ایله سپاس بی نهایه * اول خالق لم یزل خدایه
* قیوم وقدیر وبی نشاندر * خلاق زمین وآسماندر
* هر سورهٔ وصفی قل هو الله * لاخالق غیره هو الله
* ایله ملکه اولدی خلق آدم * فرمانبری اولدی جمله عالم
* بریسی قیام ایدوب نمازه * بریسی بته طوروب نیازه
* بری (دیو) دیر بریده (یزدان) * بری دخی (تکری) بری (منان)
* هر بری بر آد ایله دل افروز * اول خالق ذکر ایدر شب وروز
* هرچند نظردن اول نهاندر * هر یرده تجلیسی عیاندر
* فیض وکرمی جهانه شامل * علمی دخی هر مکانه واصل
* فیضیله بتون جهان آباد * علمیله تمام خلق دلشاد
* محروم دکل درنده کمسه * احسانی محیط جمله ناسه
* انجیل وزبور وداخی تورات * فرقان شریف ایله فتوحات
* تفسیر واحادیث وقوانین * تاریخ جهان وچوق دواوین
* کوردم اوقودم که جمله یکسر * وحدانیتن بیان ایدرلر
* حقنده بیوردی شاه لولاک * سبحانک الحق ماعرفناک
* بر یرده ایده نبی مختار * وصفنده کمال عجز اظهار
* قانده قاله (مهری) ایله (سلیمان) * (خاقانی) و (نفعی) سخن ران
* مهری حقیر خاکساره * اول بندهٔ ناتوان وزاره
* لطف نظر ایله ای الهی * ای خالق مهر وماه وماهی
* یوقدر آکا سندن اوزکه یاری * خنکار وخدیو شهریاری

ودرود نامحدود اول مظهر خطاب لولاک * مسندپیرای وما ارسلناک * حکمران مملکت بعثت * دیهیم افروز تختگاه رسالت * منظره آرای لقد رأی من ایات ربه الکبری * ناطقه پیرای ان هو الا وحی یوحی * منزل رس فکان قاب قوسین او ادنی * بیت *

❋ خاتم وشاه رسل خسرو ملک تمکین ❋ خاتمش راد وجهان آمده در زیر نگین ❋

محمد مصطفى عليه افضل التحايا افندمز حضرتلرينه ودخى ال طاهرين واصحاب كزينلرينه اوله *
(امابعد) مولد و مسقط رأس عاجزى خطهٔ بغداد اداخلنده كركوك ولايتى اولوب تاريخ هجريه نك بيك
ايكى يوز سكسان بر سنه سنده درسعادته عزيمت و خديو اعظم ﴿محمد توفيق﴾ الفخم افندمز
حضرتلرينك عم مكرمى جنتمكان فردوس آشيان ﴿مصطفى فاضل﴾ پاشانك ملجأ الغربا وملاذ
العرفا اولان دائرهٔ عاليلرينه التجا و مدت مديد انجال والانجابلرينك امر تدريسلريله مشغول اولديغم
حالده مشار اليهك (قطعه)

* الطاف وفضل وهمتى احسان وجود ونعمتى || * كالنار فوق العلم * هب عالمه ايدى جلى *
* صفحزشاى كفهٔ قسطاس فهم وفكرته || كان كرم بحر همم ايدى انك دست ودلى *
* اول خالق موت وحيات تنسيق ساز كائنات || ايده غريق لجهٔ رحمت روان فاضلى *

مساعدهٔ عنايتعادهٔ بنده پروريلريله باب عالى ترجمه اوطه سى خلفالكى سلكنه داخل وطقوز سنه
اوراده مترجملك مأموريتنده بولنوب مؤخرا بافرمان ذات حضرت پادشاهى شهبندرلكله دولت ايران
جانبنه تعيين بيورلمشيدم و درت سنه دخى اوحواليده اجراى حسن خدمت وختام مأموريتده آستانهٔ
عليه يه رجعت و عودت ايدوب مرحوم مغفورك خاندان بلند اولرينه اولان محسوبيت قديمه
ومنسوبيت ديرينهٔ بندكانهم اقتضاسنجه فامليای عاليلرى زيارتنى واجبهٔ ذمت و متحتم عهدهٔ
عبوديت بيلديكمدن مصره كلدكده بوره اهاليسنك السنهٔ اجنبيه تعلمنه انهماك وكثرت ميل رغبتلرينى
مشاهده ايلديكمده ممالك اسلاميه نك هر بر نقطه سى نقطهٔ نظر و مردمك بصر قدر نزد عاجزانه مده عزيز
وقيمتلى بولنمش اولمغله ابناى وطنه بر خدمت وجيزه ده بولنمق اميدوارز وسيله اوروپانك لغاتندن
الك لطيف وظريف فرانسز لغتى ولغات ممالك اسلاميه دن دخى الك مرغوب ومقبول عربى وتركى
وفارسى لغاتنى شامل اشبو كتاب متعدد كتبدن اقتطاف و ترجمه ايله تأليف اولنوب ولى عهد خطهٔ
مصر برنس (عباس) بك افندى حضرتلرينك نام ناميلريله تذهيب و تزيين و ﴿التحفة العباسيه
للمدرسة العلية التوفيقيه﴾ عنوانيله معنون قلندى

﴿قصيده﴾

* كيمدر او مير مسعدت اثار وبختيار || كيمدر او كوهر صدف نسل نامدار *
* كيمدر او كان حديقهٔ انساب عاليشان || كيمدر او نور حدقهٔ نظرچشم افتخار *
* كيمدر او نونهال باغ نجابت نژاد كيم || عقل وذكا وفهم وكياسته باردار *
* برج سعادت اوزره اودر نجم تابناك || اوج صباحت اوزره اودر بدر تابدار *
* نجل خديو اعظم دارا مقام كيم || عدل ونماتيله جهان شاد وبرمسار *
* اولدر عزيز مصر وعزيز جهانيان || داراى دادپرور وجمشيد كامكار *

* مطلوب ملك وملت ومختار خاص وعام * ممدوح شیخ وعالم ومقبول روزكار
* توفیق حق رفیق اولوب باوری دخی * فخر رسل محمد محبوب كردكار
* توفیق حق رفیق اولنجه نه باك وخوف * عصیان ایتسه برنیجه اقوام نابكار
* عصرنده كیمكه عاصی اوله عاقبت اولور * اول طاغی شریرباغی بی شرم وننك وعار
* مقهور قهر قاهر قهار ذوالجلال * منفور جمله عالم ومطرود هردیار
* دست عدو ظلم ایرشمز رعیته * عدلی چكوب جوانبنه سور استوار
* صغمز بیانه مدحله وصفی اوداورك * زیرا كه حسن خلقنه یوق (مهربا) كنار
* یارب بحق عرش ودخی اسم اعظمك * یارب بحق احمد مختار وچاریار
* جاه وجلال ودولتنی ایله مستدام * شان وشكوه وشوكتنی ایله پایدار
* انجال امجدیله وزیران صادقن * ایله كمال دولت وعزتله برقرار

تنبیه

مظاهر فضل بی نهایه اولان اهل نهایه‌نهان ولغات ولسان مختلفه یه آشنا اولان ارباب عرفانه مستور وپوشیده اولمیه كه اشبو كتاب فرانسز لغاتنك اصول قرائتنی ومفرداتنك بیاننی وقواعد نحو وصرف ایله انواع مكالمات ومحاوراتی وسوال وجوابات وضروب امثالی حاوی واسامی دواوین ومجالس ومحاكم واصحاب مراتب جلیله نك عنوان والقابلریله مراسلات وپولیچه وسندات صورتلری وحكایات ونصایح حكم امیزی محتویدر

اخطار

اكثر فرانسز كلمه‌لرینك صوت تلفظی حركه سزتر كیجه حروفله تعریف ایتمك كوج اولدیغندن قارئینه موجب سهولت اولمق اوزره بروجه آتی بعض حرفلرینه حركه وعلامت وضع وتحریر اولنمشدر مثلا V حرفنك صوتنی كوسترمك ایچون عربلره مخصوص فا حرفی اوزرینه اوچ نقطه ایله اشارت اولنمش وفرس وترکلر ایچون دخی ایكی واو ایله كوسترلمشدر مثلا حسود معناسنه اولان Envieux (آنڤیو) (آن وویو) وبخیل معناسنه اولان Avare (آڤار) (آووار) كلمه‌لرنده اولدیغی كبی وبرده بعض یرده كاف فارسی كبی تلفظ اولنان G ودخی داغما زای فارسی كبی اوقنان J حرفلری عربیسنده بولنمدیغندن كاف مذكوره جیم مصری ایله یازلمش وزای مرقوم دخی جیم فارسی ایله كوسترلمشدر مثلا (بیوك) معناسنه اولان Grand (جران) (كران) و(سورم) معناسنه اولان J'aime (چیم) (ژیم) كلمه‌لرنده اولدیغی مثلو وفتحه وكسره ایله كوستریلان حرف دخی فتحه وكسره اراسنده خفیفجه اوقنور (الكم صاغمه) معناسنه اولان Arc-en-cie! (اركانسیَل) ورفع ونصبه ایله كوستریلان حرف دخی فتحه ونصبه اراسنده اوقنور (ایو) معناسنه اولان Bonté (بُونتیه) كلمه‌لرنده اولدیغی كبی وهكذا

L'ALPHABET

(حروف الهجاء)

			الاسم	الهجی	NOM	PRONONCIATION
....	....	....	أَ	ا	A a	a
....	....	....	بِی	ب	B b	be
سین کبیدر واکر a, o, u اوکنده‌بو حرفلردن بریسی واقع اولورسه کاف کبی تلفظ اولنور	چون سین واگر بر حرفی ازین a, o, u حرفها تقدم نماید چون کاف خوانده میشود	أولاً اذا تقدم a, o, u	سِی	س	C c	ce
....	....	....	دِی	د	D d	de
ی ویا (ٔ) ویاخود الف کبی تلفظ اولنور	چون (ی) ویاخود (ٔ) ویا الف تلفظ میشود	أو (ٔ) او الالف الممالة	اِی	ی	E e	e
....	....	....	اِف	ف	F f	ef
(ژ) کبیدر واکربو a, o, u حرفلردن بریسی اوکنده واقع اولورسه کاف فارسی کبی تلفظ اولنور	چون (ژ) واگر در مابعدش حرفی ازین حرفها a, o, u واقع گردد چون کاف فارسی تلفظ میشود	او الجیم المصریة اذا تقدمت a, o, u	جِی	ج	G g	ge

....	....	....	آش	ه	H h	ache
....	....	....	اى	ى	I i	iy
ژ.........	ژ.........	....	ژى	ج	J j	ji
....	....	....	كا	ك	K k	kà
....	....	....	اَل	ل	L l	el
....	....	....	اَم	م	M m	em
....	....	....	اَن	ن	N n	en
....	....	....	أو	و	O o	o
پاى فارسى كبيدر	چون (پ) است	بى الفارسية	پى	ب	P p	pé
....	....	....	كو	ك	Q q	qu
....	....	....	آر	ر	R r	er
سين ويا خود زى كبيدر	چون سين ويا خود زى	سين او زاى	اَس	س	S s	esse
تى ويا خود سين كبيدر	چون تى ويا خود سين	تا أو سين	تى	ت	T t	té
....	....	....	أو	و	U u	u
فايه ممزوج واو كبيدر	چون واو آميخته بفا باشد	واو الممتزجة بالفاء	ڤ - وو - ڤى		V v	vé
....	....	....	كس - اَكس		X x	ix
اِگرك	اِگرك	....	ى - اِجرِك		Y y	ygrec
....	....	....	زِد	ز	Z z	zed

في الحروف الهجائية والحروف المركبة
وانما تركيبها باعتبار الخط
لا باعتبار اللفظ وهي

در بيان حروف هجائيه ومركبه
وتركيب حروف مركبه باعتبار خط
است نه باعتبار لفظ (مثال)

حروف هجائيه ومركبه يه دائردر
* حروف مركبه نك تركيبي
تلفظ اعتباريله اولميوب خط
اعتباريله در (مثال)

Ch	ش
Th	ث
Ph	ف

ثم ان هذه الحروف تنقسم الى Consonnes اى حروف صحيحة والى Voyelles اى حروف العلة وحروف العلة خمسة وهي a,e,i,o,u, ومن هذه الحروف ما يوضع عليه حركة تسمى accent وهي ثلاثة انواع الاول aigu وهذا شكله (٢) نحو bonté كرم

پس اين حرفها تقسيم ميشوند بر (قونسون) يعني بحروف صحيحه و بر (ووايل) يعني بحروف علة وحروف علة پنج است كه اينهامانند a, e, i, o, u وازين حرفها كه بر وحركه گذارند (اقسان) نام ميشود وايشان سه نوعند نوع اول را (ايكو) گويند وشكلش اينست (٢) چنانچه در كلمهٔ (بونتي) كه بمعني سخاوتست

اشبو حرفلر (قونسون) ه يعني حروف صحيحه يه و (ووايل) يعني حروف علته تقسيم اولنور وحروف علت بشدركه بونلردر a, e, i, o, u وبو حرفلرك اوزرينه وضع اولنه جق حركه لره (اقسان) تسميه اولنور وبوده اوچ نوعدر. نوع اولك شكلي (٢) بودركه (ايه كو) ديرلر سخاوت معناسنه اولان (بونته) كلمه سنده اولديغي كبي

الثاني grave اى رزين وهذا شكله (٦) نحو Progrès تقدم

دوم را (گراوو) گويند كه شكلش اينست (٦) چون (پروگرى) كه بمعني فرا پيش رفتن

ايكنجي علامته (گراوو) ديرلر شكلي بودر (٦) ايلرو كتمك معناسنه اولان (پروكرى) كلمه سنده اولديغي كبي

Arabic	Persian	Turkish
الثالث Circonflexe وهو مركب من الاثنين وهذا شكله (^) نحو âge (عمر) وقد يوضع على بعض الالفاظ دلالة على حذف حرف في الغالب (نحو)	علامت سوم را (سيرقونفلكس) گويند كه مركب از دو اقسان است وشكلش (^) اينست چنانچه در كلمهٔ (آژ) كه بمعنی عمر است واغلب بر بعض الفاظ دلالت بر حذف حرف وضع ميشود (مثال)	اوچنجی علامته (سيرقونفلكس) دينلور شكلی بودركه (^) ايكی اقساندن مركبدر (عمر) معناسنده اولان (آژ) كلمه سنده اولديغی مثللو بعض الفاظده حرفك حذفنه دلالة وضع اولنور (مثال)

French		Arabic	Persian	Turkish
Fête	فَيْتْ	عيد	جشن	بيرام
Apôtre	أَپُوتْرْ	حواريون	حواريون	حواريون
Flûte	فْلُوتْ	زماره	نی	دودك - قوال

Arabic	Persian	Turkish
ومن هذه الحروف أيضا ماتليه علامة تسمى Apostrophe نحو l'homme الرجل وهذا شكله (') فان أصل الكلمة le homme	ونيز ازين حرفهاست آنچه علامت (آپوستروف) براو وضع ميشود وشكلش (') l'homme مرد كه اصل كلمه le homme اينست	ودخی بو حرفلرك اوزرينه وضع اولنه جق علامته (آپوستروف) دينلور وشكلی بو (') دركه آدم معناسنه اولان (لوم) كلمه سنده اولديغی مثللو كه كلمه نك اصلی (لواوم) در
وحرف يوضع تحته علامة تسمى cédille وهذا شكلها (ç) كما في Français فرنساوی	وحرفيست زيرا وعلامت كه مسمی به (سيديل) بو وضع ميشود وشكلش (ç) اينست چنانچه در كلمهٔ Français فرانسه لی	وحرفك آلتنه وضع اولنه جق علامته (سيديل) دينلور وشكلی بو (ç) دركه فرانسه لی كلمه سنده اولديغی مثللو
وقد يوضع نقطتان على بعض حروف العلة وهی ë, ï, ü (نحو)	وگاهی دو نقطه بر بعض حروف علة وضع ميشود (مثال)	وبعض كره حروف علتك بعضلرينه ايكی نقطه وضع اولنور (مثال)

Poëte	پُوَایْتْ	شاعر	شاعر	شعرسویلیان آدم
Aïeul	آیُولْ	جدّ	نیا	بیوك بابا ـ دده

ويقال لهذه العلامة trêma	واين علامت را (ترى ما) كويند	وبو علامته (ترى ما) دينلور
وقد يوضع بين اللفظين خطّ يسمّى Trait d'union كافى	وكاهى در بين دو لفظ خطى كه (ترى دونيون) كويند وضع ميشود چنانچه در كلمات آتيه	وبعض وقت (ترى دونيون) تسميه اولنان جزكى ايكى لفظ اراسنده وضع اولنور آتيده كى كلمه لرده اولديغى كبى

Chat-huant	شاوان	بوم	جغد ـ كوف	بايقوش
Arc-en-ciel	آركانْ سِيَلْ	قوس قزح	تيرازه ـ كمان آسمان	الكم صاغمه

فى التلفظ De la prononciation	دربيان (پرونون سياسيون) يعنى تلفظ حروفات	(برونون سياسيون) ه دائر يعنى حروفاتك تلفظنه

A ا

لفظه لفظ الالف اذا كان فوقه هذه العلامة (ˆ) نحو	اكراين (ˆ) علامت براو باشد چون حرف الف خوانده ميشود (مثال)	واكر او زرنده بو (ˆ) علامت بولنورسه الف كبى تلفظ اولنور (مثال)

Pâte	پاتْ	عجين	خمير	خمور
Pâtir	پاتِيرْ	تأذى	آزار كشيدن	زحمت چكمك
Pâté	پاتِى	رشحة القلم	چكالهٔ خامه	قلم طاملاتيسى
Pâtis	پاتِى	مرعى	چراكاه	اوتلاق

B ب

لفظه كالباء غالباً وقد ينهم صوت الباء الفارسية في الكلمات الآتية وهي

لفظ او باغلب چون باست وگاهى نزديك بپاى فارسى صدا ميدهد چنانچه در كلمات آتيه

اكثريا بكى صداوير رايسه ده آتيده كى كلمه لرده پاى فارسى يه قريب صداويرر

French		Arabic	Persian	Turkish
Abcès	آبْسى	دملة	اماسى ـ ريشدار	چبان
Substance	سُوبستَانْسْ	جوهر	گوهر	جوهر
Substituer	سُوبْستِى تُوىْ	مبادلة	مبادله كردن	دكشمك

C س

لفظه كالسين اذالم يتقدم a, o, u, (نحو)

اكر وره يشش اين حرفها a, o, u, نباشد چون سين تلفظ ميشود (مثال)

واكر اوكنده a, o, u, حرفلرى بولنمزسه سين كبى تلفظ اولنور (مثال)

French		Arabic	Persian	Turkish
Ceci	سَى سى	هذا	اين ـ همين	بو ـ شو
Ciseaux	سيزُو	مقص	دوكارد	مقاص
Cécité	سَيسِتَيه	عمى	نابينايى	كورلك
Céder	سَيدَيه	ترك	گذشتن	براقق

وأيضا اذا كان تحته هذه العلامة (¸) نحو

واكر در زيرش اين علامت (¸) باشد نيز چون سين خوانده ميشود (مثال)

واكر آلتنده (¸) اشبو علامت بولنورسه دخى سين كبى اوقونور (مثال)

French		Arabic	Persian	Turkish
Garçon	جارسُونْ كارسُونْ	غلام	بنده	قول
Façon	فاسُونْ	اسلوب	روش ـ منوال	طرز
Reçu	رَىسُو	سند القبض	مقبوضنامه	مقبوض سندى
Leçon	لَىسُونْ	درس	درس	درس

Arabic	Persian	Turkish
ويلفظ كالكاف اذا تقدم حروف a, o, u (نحو)	واگر در پيش اين حرفها a, o, u واقع گردد چون كاف خوانده ميشود (مثال)	واگر اوكنده بو a, o, u حرفلر واقع اولورسه كاف كبى اوقونور (مثال)

Catimini	كاتمينى	خفية	نهانى	كيزلوجه
Comité	كوميتيه	مجلس خاص	انجمن مخصوص	مجلس خصوصى
Commencer	كومنسيه	بداء ـ شروع	آغاز كردن	باشلامق
Curiosité	كوريوزيتيه	تجسس	جويدن	ارامق

Arabic	Persian	Turkish
وقد يكتب ولا يلفظ (نحو)	در كلمات اتى نوشته گردد وتلفظ نميشود (مثال)	وكلمات آتيده يازيلور وتلفظ اولنمز (مثال)

Almanach	المانا	تقويم	سالنامه	تقويم
Estomac	استوما	معدة	معده	معده
Tabac	تابا	دخان	توتون	توتون
Broc	برو	دلو	دلو	صوقوغه سى

D د

Arabic	Persian	Turkish
لفظه كالدال غالبا وقد يلفظ كالتاء اذا كان قبل حروف العلة أو حرف h غيرملفوظ (نحو)	اكثر چون دال تلفظ شود واگر در پيش حرف علة ويا حرف h غيرملفوظ باشد چون تا تلفظ ميشود (مثال)	اكثريا دال كبى تلفظ اولنور انجق اوكنده حرف علت وياخود ابكم حرفى h واقع اولورسه تا كبى تلفظ اولنور (مثال)

بیوك آدم	مرد بزرگ	رجل عظیم	گرانْت اوم	Grand homme
غایت صوغوق	سرمای سخت	برد عارم ـ شدید	فرواتْ ایكْس تریم	Froid extrême

وكلمه نك آخرنده واقع اولورسه تلفظ اولنمز (مثال)

واگر در آخر كلمه واقع گردد تلفظ نمیشود (مثال)

(واذا وقع آخر كلمة يكتب ولا يلفظ (نحو)

بیوك	بزرگ	كبير	جران ـ كران	Grand
اياق	پای	رجل	پییه	Pied
صیجاق	گرم	سخن	شُو	Chaud

E ى

اكثر یا ضمه گبی تلفظ اولنور (مثال)

در اغلب چون ضمه تلفظ میشود (مثال)

لفظه غالبا كالضمة (نحو)

بن	من	أنا	ژُو ـ ژو	Je
آتمق	انداختن	رمى ـ القا	ژوتِه ـ ژوتیه	Jeter
فسقیه	فواره	فواره	ژِدو ـ ژیدو	Jet d'eau

وبعض كره كسره یه یاقین فتحه گبی تلفظ اولنور و بو حالده اوچ علامتی واردر * برنجی علامته (اقسان ته گو) دینلور (مثال)

وگاه چون فتحه كه نزدیك بكسره بود تلفظ میشود ودرین حال سه علامت دارد * علامت اول را (آقسان ته گو) گویند (مثال)

وقد يكون كالفتحة التي تشم الكسر وله حينئذ ثلاث علامات الاولى é و يقال لها Accent aigu (نحو)

وجود صاغلغی	تن درستی	صحة	سانْتیه	Santé
مرحمت	مرحمت	مرحمة	شارِتیه	Charité
قهوه	قهوه	قهوه	كافِه	Café

ایكنجی علامته (اكسان گراوو) دینلور (مثال)

وعلامت دوم را (اكسان گراوو) گویند (مثال)

والثانية è و يقال لها Accent grave (نحو)

Procès	پْرُوسِه	دعوى ـ قضيه	دعوا	دعوا ـ قضيه
Succès	سُوكْسِيه	نجاح	ظفر ياب شدن	ظفر بولمق

والثالثة ^ ويقال لها Accent circonflexe (نحو)

وعلامت سوم را (اكسان سر كون فليكس) كويند (مثال)

واوچنجى علامته (اكسان سر كون فليكس) ديرلر (مثال)

Tête	تَتْ	رأس	سر	باش
Être	اَتْرْ	كون ـ كائن	هستى	وارلق
Gîte	جِيت ـ ژِتْ	مأوى ـ مكان	جاى	ير ـ يورد

والنطق بها فى المثال الاول أخف من غيره ولا يلفظ هذا الحرف فى آخر الفعل (نحو)

وتلفظ كردن در مثال اول خفيف تر از ديكراست واين حرف در آخر فعل تلفظ نميشود (مثال)

ومثال اولده حرف مذكور ايله نطق ايتمك ديكردن دها خفيفدر واشبو حرف فعلك آخرنده تلفظ اولنمز (مثال)

J'aime	جِيم ـ ژِيم	احب	دوستدارم	سورم
Je possède	جِى ـ ژِى پوسِيد	املك	من دارم	بنم وار
J'offre	جوفر ـ ژوفر	اقدم	من عرض ميكنم	بن عرض ايدرم

وكذا اذا وقع آخرا فى غير ذلك ولهذا يسمى الاخرس فاما فى الالفاظ التى تنتهى بحروف ent فانه يلفظ كالفتحة (نحو)

ونيز اكر در آخر غير اين كلمها واقع كردد تلفظ نميشود وازين سبب اورا لال تسميه ميكنند واما در الفاظى كه باين ent حروف نهايت يابد چون فتحه تلفظ ميشود (مثال)

وبونلردن بشقه ديكر كلمه نك آخرنده واقع اولورسه دخى تلفظ اولنمز بونك ايچون حرف ابكم تسميه اولنور انجق حروف ent ايله انتها بولان لفظلرده فتحه كبى اوقنور (مثال)

Décent	دِیسَن	لائق	سزا	یاقشقلی
Innocent	اِنُوسَن	بریٔ	بیگناه	قباحتسز
Évident	اَیِڤیدَن	واضح	بدیدار ـ اشکارا	آچیق ـ بللو

واذا وقع قبل حروف f,t,c,x,r يلفظ كالفتحة (مثال)

واگر پیش از این f,t,c,x,r حرفها واقع گردد چون فتحه تلفظ میشود (مثال)

واگر ـ حرفلرك اولنده واقع اولورسه فتحه کبی تلفظ اولنور (مثال)

Effacer	اِیفاسِه	امحا ـ ازالة	نابود کردن	یوق ایتمك
Aimer	اِیمِه	حب	دوستی	سومك
Effet	اَفِه	نتیجة	فائده	ثمره ـ نتیجه
Examen	اِیگزامَن	فحص	پژوهش	اراشدرمه

وقد يكتب ولا يلفظ اذا تقدم حرف g وذلك في الفاظ قليلة (نحو)

واگر این g حرف تقدم نماید نوشته گردد وخوانده نمیشود مگر در بعض الفاظ خوانده میشود (مثال)

واگر g حرفی انك اولنده واقع اولورسه یازیلوب اوقنمز انجق شاذ قبیلندن اوله رق بعض کلمه لرده اوقنور (مثال)

Geôlier	جُولیه ـ ژُولیه	سجان	پاسبان زندان	حبسجی
Gageur	جاجور ـ گاژور	رهن	گرو	رهن

F ف

لفظه كالفاء مطردا وقد لا يلفظ كما في

لفظش چون فا است وخوانده نمیشود در کلمهای آتی

عادتا فا کبی ایسه ده کلمات آتیه ده اوقنمز

Chef-d'œuvre	شَی دُوتْر	صنع بدیع	صنعت غریب	نادیده ایش
Cerf-volant	سِیر وُولَان	خنفساء ذات قرن	فاسیاه	اوصورغان بوجکی

	ويلفظ فى	ودر كلمهاى آتى تلفظ ميشود		وآتيده كى كلمه‌لرده تلفظ اولنور
Cerf	سَيرف	ايل	كوزن	كيك
Chef	شَيف	رئيس	سردار	باش
Neuf	نُوفْ	تسعة	نه	طقوز

G چ ك

اذا وقع قبل a, o, u فانه يلفظ كالجيم المصريه أى كاف الفارسيه (نحو)	اكر در اول اواين a, o, u حرفها واقع شود چون كاف فارسى خوانده ميشود (مثال)	اكر a, o, u حرفلرك اولنده واقع اولورسه كاف فارسى كبى اوقنور (مثال)

Gâteaux	جاتُو ـ كاتُو	كعكة	كاك	بورك
Gomme	جُوم ـ كوم	صمغ	صمغ	صمغ
Guide	جِيد ـ كِيدْ	هادٍ ـ دليل	رهنما ـ رهبر	قلاغوز

واذا تقدم e, i, y فيكون لفظه كالجيم أى زاى الفارسيه (نحو)	واكر در اول e, i, y اين حرفها واقع كردد چون (ژ) خوانده ميشود (مثال)	واكر e, i, y حرفلرك اولنده واقع اولورسه زاى فارسى كبى اوقنور (مثال)

Geôlier	جُولِيه ـ ژُولِيه	سجان	پاسبان زندان	حبسخانه بكجيسى
Gibier	جِيبِيه ـ ژِبِيه	صيد	شكار	آو
Gynécée	جِى ـ زَنِى سِيه	بيت النسوان	خانه زنان ـ حرمسرا	حرم دائره سى

واذا وقع آخرا فلا يلفظ (نحو)	واكر در آخر كلمه واقع كردد خوانده نميشود (مثال)	وكلمه‌نك آخرنده واقع اولورسه اوقنمز (مثال)

Sang	سانْ	دم	خون	قان
Rang	رانْ	درجة ـ منصب	پايه ـ جاه	مقام ـ رتبه
Long	لُونْ	طويل	دراز	اوزن

فاما اذا جاء بعده حرف علة أو حرف h غير ملفوظ فيكون لفظه كالكاف (نحو)	ولكن اكر در آخرش حرف علة ويا حرف h لال واقع كردد آن وقت چون كاف خوانده ميشود (مثال)	ولكن اكر اخرنده حرف علة ويا خود ابكم h حرفى واقع اولورسه كاف كبى اوقنور (مثال)

Un sang épais	أُونْ سانْكْ بى	دم غليظ	خون كند	قويوقان
Un rang élevé	اون رانْكْ ايليڤه	درجة رفيعة	پايهٔ بلند	رتبهٔ عالى
Un long hiver	اون لُونْكْ ايڤه	شتاء طويل	زمستان دراز	اوزون قيش

H ه

لفظه كالهاء وقد لا يلفظ فى بعض الكلام و يسمى حينئذ h اخرس فمثال ما يلفظ فيه	چون ها خوانده ميشود واما در بعض كلام خوانده نميشود وازين سبب h لال تسميه كرده اند ودر كلمهايى كه خوانده ميشود (مثال)	ها كبى تلفظ اولنور ولكن بعض كلمه لرده تلفظ اولنمديغندن ابكم h تسميه اولنور وتلفظ اولنه جق كلمه لرده (مثال)

Héraut	هَى رُو	منادى	دلال	دلال
Hérisson	هَى رِسُونْ	قنفذ	خارپشت	كربى
Haine	هَينْ	بغض	كينه	دشمنلك

ومثال مالا يلفظ فيه	ودر كلمات كه تلفظ نميشود (مثال)	وتلفظ اولنميه جق كلمه لرده (مثال)

Harmonie	آرْمُونى	اتفاق	همسازى باهمديكر	اويغونلق
Horloge	اورلوج ـ اورلوژ	ساعة دقاقة	ساعت خوزن	چالر ساعت
Herbe	اَيرْبْ	نبات ـ حشيش	كياه	اوت
Hôte	اُوتْ	ضيف	مهمان	مسافر

وقد يكتب ولا يلفظ وان لم تكن في ابتداء الكلمة (نحو)	واكر در اول كلمه واقع نكردد تلفظ نميشود (مثال)	واكر كلمه نك ابتدا سنده واقع اولمازسه تلفظ اولنمز (مثال)

Chœur	گورْ	جماعة مغنين	كروه نواكران	خواننده طاقمی
Anachorète	اناكوريتْ	راهب	دژپسند ـ وحدتگزين	تارك دنيا
Philosophe	فيلوزوف	فيلسوف	فيلسوف	فيلسوف

I ى

لفظه غالبًا كالياء او كالكسرة (نحو)	اغلب چون يا ويا كسره تلفظ ميشود (مثال)	اكثريا يا وياخود اسره كبی تلفظ اولنور (مثال)

Ami	امی ـ اِم	حبيب	دوست ـ يار	دوست ـ محب
Chéri	شيری	محبوب	دلپذير	سوكلو
Nourri	نوری	ربی	پرورده	بسلنمش

وقد يكون لفظه كالالف اذا تقدم o خاصة (نحو)	واكر در اولش حرف o باشد فقط چون الف خوانده ميشود (مثال)	وماقبلنده o حرفی واقع اولورسه انجق الف كبی تلفظ اولنور (مثال)

Boîte d'or	بوات دُورْ	علبة من ذهب	درج زرين	آلتوندن قوطی
Croire	كرْوار	صدق ـ ظن	باور نمودن	اينانمق
Froid	فروا	برد ـ بارد	سرما	صوغوق

J چی ژ

ژای فارسی کبی اوقنور (مثال)	چون (ژ) خوانده میشود (مثال)	لفظه کالجیم مطردًا (نحو)	
کنج	جوان	شاب	ژون – ژون	Jeune
اویون	بازی	لعب	ژو – ژو	Jeu
اوروج	روزه	صوم	ژون – ژون	Jeûne

K ك

کاف کبی اوقنور (مثال)	چون کاف خوانده میشود (مثال)	لفظه کالکاف (نحو)		
کوشك	کاخ	قصر	کیوسك	Kiosque
قاوقی یارمق	شکافتن آبدان	شق المثانة	کس تو تو می	Kystéotomie

L ل

لام کبی تلفظ اولنور ولکن آتیده کی کلمه لرده تلفظ اولنمز	چون لام تلفظ کردد ولکن در کلمهای آتی تلفظ نمیشود	لفظه کاللام ولا یکون ملفوظا فی هذه الکلمات الآتیة وهی		
آلت	آلت	آلة	اوتی	Outil
سرخوش	مست	سکران	سو	Soûl
قاش	ابرو	حاجب	سورسی	Sourcil
جان سوه جك	دلکش	ظریف – لطیف	ژانتی – ژانتی	Gentil

	وقد يكتب مضاعفا و يلفظ غير مشدد نحو	ودوبار نوشته كردد ولى شده تلفظ ميشود (مثال)		وايكى كره يازيلور وغير مشدد تلفظ اولنور (مثال)
Imbécille	اَم بِيسِلْ	احمق - ابله	كول	بودله
Ville	ڤِيلْ - وويل	مدينة	شهر	شهر
Mille	مِلْ	الف	هزار	بيك
Allumer	اَلُومِيه	شعلة	زبانهٔ آتش	علو

	وقد يكتب مضاعفا ولا يلفظ (نحو)	ودوبار نوشته كردد وخوانده نميشود (مثال)		ايكى دفعه يازيلوب تلفظ اولنمز (مثال)
Cueillir	كُويِرْ	قطف	چيدن	قوپارمق
Ecaille	اَى كَاىِ	فلس السمك	پشيز ماهى	بالق پولى
Paille	پَاى	تبن	كاه	صمان

M م

	لفظه كالميم الا اذا كان قبله a,i,e,o, وبعده h أو p فحينئذ يكون لفظه كالنون (نحو)	واكر در اولش a,i,e,o, ودر آخرش h ويا p نباشد چون ميم تلفظ كردد واكر باشد چون نون خوانده ميشود (مثال)		واكر ماقبلنده a,i,e,o, واخرنده h ويا خود p بولنمزسه ميم كبى اوقنور وبولنديغى حالده نون كبى اوقنور (مثال)
Embonpoint	اَنْ بُونْ پوانْ	سمين - غليظ الجثه	فربه - تناور	سمز - طولغونلق
Empêcher	اَنْ پِيشِيهْ	منع	بازداشتن	اليقوق
Impie	اَنْ پِى	كافر	بى كيش	دينسز
Ombre	اُونْبرْ	ظل	سايه	كولكه

وتلفظ اولنمز کلمه لرده (مثال)		و در کلمهائی که تلفظ نمیشود (مثال)		وقد لا يلفظ (نحو)
جهنمه قويمق	عذاب دوزخ دادن	تعذيب بنار الجحيم	دانه	Damner
بريننك علهنده حكم ايتمك	برخلاف حكم كذرانيدن	اصدار الحكم عليه	كون دانه	Condamner

مكرر يازيلور وخفيف تلفظ اولنور (مثال)		و دو بار نوشته كردد وخفيف تلفظ ميشود (مثال)		وقد يكتب مضاعفا ويلفظ مخففا (نحو)
الما	سيب	تفاح	پوم	Pomme
قارى	زن	امراة	فام	Femme
شعله ـ علو	زبانهٔ آتش	لهب ـ لسان النار	فلام	Flamme

وآتيده كى كلمه لرده مشدد تلفظ اولنور		و در كلمهاى آتى مشدد تلفظ ميشود		وقد يلفظ مشددا فى
برابر آلمق	برابر كرفتن	قاد ـ أخذ معه	آممنه	Emmener
در انبار ايتمك	در انبار كردن	تخزين	أى ماجازينه ـ ماكازينه	Emmagasiner
آرقلمق	لاغر كردن	تهزيل ـ تنحيف	أى مجريرـ أى مكرير	Emmaigrir

N ن

نون كبى تلفظ اولنور ومكرر يازيلورسه خفيف اوقنور (مثال)		چون نون خوانده شود واكر دوبار نوشته كردد خفيف خوانده ميشود		لفظه كالنون وقد يكتب مضاعفا ويكون لفظه مخففا نحو
ناموس	ارجمندى	شرف	أونور	Honneur
طانيمق	شناسيدن	عرفان	كونى تر	Connaître
چاڭ	ناقوس	جرس	سونيت	Sonnette

O و

لفظه يقارب الضمة نحو	نزديك بضمه تلفظ ميشود (مثال)	ضمه يه يقين تلفظ اولنور مثال

Bonté	بُونْ تِيهْ	طيبه ـ جميل	خوب ـ نكو	ايو
Maison	مِي زُونْ	دار ـ بيت	خانه	او
Bomber	بُونْبِيه	تسنيم ـ تحديب	خرپشت كردن	آكرلنمك ـ قبه لى ايتمك

ولا يلفظ فى	ودر كلمهاى آتى خوانده نميشود	وآتيده كى كلمه لرده اوقنمز

Paon	پَانْ	طاوس	طاوس	طاوس قوشى
Faon	فَانْ	رشاء	بچۀ گوزن	كيك ياوريسى

P پ

لفظه كالباء الفارسية نحو	چون پا خوانده ميشود (مثال)	باى فارسى كبى تلفظ اولنور (مثال)

Papier	پاپِيه	قرطاس ـ ورق	كاغذ	كاغد
Paris	پارِى	باريس	پارس پايتخت فرانسه	پارس (فرانسه پايتختى)
Parage	پارَاجْ ـ پاراژْ	نسب ـ نسل	نژاد	صوى

وقد لا يلفظ فى	ودرين كلمها تلفظ نميشود	وبو كلمه لرده تلفظ اولنمز

Compte	كُونْتْ	حساب	حساب	حساب
Sept	سِتْ	سبعة	هفت	يدى
Temps	تَانْ	وقت	هنكام ـ اوان	وقت
Beaucoup	بوكو	كثير	بسيار	چوق

وانما يلفظ اذا ولى اللفظة حرف علة و يلفظ أيضا فى	واكر دراولش حرف علة واقع كرود آن زمان نيز تلفظ ميشود (مثال)	واكر اولنده حرف علة واقع اولورسه اووقت دخى تلفظ اولنور (مثال)

Cap	كَابْ	راس	سر	باش
Julep	جُولَيبْ ـ ژُلَيبْ	جلاب	نوعى از شروب	برنوع شروب
Psaume	پْسُومْ	مزمور	زبور	زبور شريف

Ph ف

لفظه كالفاء (نحو)	چون فا تلفظ ميشود (مثال)	فا كبى تلفظ اولنور (مثال)

Pharmacien	فارماسِيَنْ	بائع الادويه	داروفروش	اجزاجى
Phénomène	فِنُومِينْ	حادثة جويه	حادثهٔ شكفت آور	غريب حادثه
Phrase	فرازْ	جملة	همه	بتون

Q ك

لفظه كالكاف (نحو)	چون كاف تلفظ ميشود (مثال)	كاف كبى تلفظ اولنور (مثال)

Quadrupède	كادرُپَيدْ	ذوا ربع قوائم	چارپا	درت اياقلى
Qualité	كاليتِيه	صفة	كنيه	لقب
Quand	كان	لما ـ متى ـ اذا	آنكه ـ كه	وقت ـ قچن
Querelle	كِيرَيلْ	نزاع ـ جدال	ستيز ـ اشتم	جكشمه

ولابدان يكون بعده حرف u ولايكون ملفوظا الا فى بعض كلمات (نحو)	ودر آخرش هميشه حرف u واقع كردد ولكن تلفظ نميشود مكر در بعض كلمات (مثال)	وداعما آخرنده u حرفى بولنمسى لازمدر فقط بعض كلمه لرده تلفظ اولنمز (مثال)

Equestre	اَيكَيسْتْر	تمثال شخص على حصان	بت مردم سوار	آتلو آدم رسمى
Liquéfaction	لِيكِي فاكسِيُونْ	ذوبان ـ انحلال	كداختن	اريمه
Quintuple	كَنْ تُوپْلْ	خمسة اضعاف	پنجتا	بش قات

R ر

لفظه كالراء (نحو)	چون ر تلفظ ميشود (مثال)	را كبى تلفظ اولنور (مثال)

Radeau	رَادُو	طوف ـ رمث	كلك	صال
Raconter	راكُونْتِيه	قص ـ حدث	داستان كفتن	حكايه ايتمك
Récent	رِىسان	جديد	نو	يكى
Remarquer	رِيمارْكيه	ملاحظة	مطالعه	دوشنمك

ولايلفظ فى آخر المصدر (نحو)	ودر آخر مصدر تلفظ نميشود (مثال)	ومصدرلك آخرنده تلفظ اولنمز (مثال)

Manger	مَانْجيه ـ مانژِى	الاكل	خوردن	ييمك
Aimer	اِىمِيه	الحب	محبت كردن	محبت ايتمك
Se promener	سو پْرُومِينِي	التمشى ـ التنزه	كشت وكذار كردن	كزمك

S س

لفظه كالسين غالبا (نحو)

اغلب چون سين تلفظ ميشود (مثال)

اكثر سين كبی تلفظ اولنور (مثال)

French	Pronunciation	Arabic	Persian	Turkish
Poursuivant	پُورْسُويفَانْ	طالب	خواهنده ـ خواهشكر	طلب ايديجی
Prospère	پُروسْپِيرْ	سعيد ـ مقبل	فرخنده	بختلو
Prospectus	پُروسْ پِيكْتُوسْ	اعلان	بيان نامه	اعلاننامه

وحيثما كان مضاعفا فلفظه دائما كالسين (نحو)

واكر دوبار نوشته شود نيز هميشه چون سين خوانده ميشود (مثال)

وايكی دفعه يازيلورسه دخی دائما سين كبی اوقنور (مثال)

French	Pronunciation	Arabic	Persian	Turkish
Paresseux	پَارِيسُو	كسلان	تنبل	تنبل
Asservir	آسِيرْفِى ـ آسِيرْوِى	استخدام	بنده شدن	قول اولمق
Obéissant	أُوبِيسَانْ	مطيع	فرمانبردار	اطاعتلو
Poussière	پُوسِيرْ	غبار	كرد	توز

ويلفظ كالزاى اذا وقع بين حرفى علة (نحو)

واكر ميان دو حرف علة واقع كردد آن زمان چون زى خوانده ميشود (مثال)

واكر ايكی حرف علة اراسنده واقع اولورسه زی كبی اوقنور (مثال)

French	Pronunciation	Arabic	Persian	Turkish
Chose	شُوزْ	شئ	چيز	نسنه
Chaise	شِيزْ	كرسى	كرسى	كرسى
Misère	مِيزِيرْ	فاقة ـ مسكنة	بى نوائى ـ درماندكى	فقيرلك

ولا يلفظ في الصيغة الاولى من الافعال اذا كان الفعل للمخاطب (نحو)	ودر صيغهٔ اولى از افعال تلفظ نميشود اگر فعل براى مخاطب باشد (مثال)	واگر فعل مخاطب اولورسه صيغهٔ اولى ده تلفظ اولنمز (مثال)

Tu joues	تُوجُو - تُوزُو	تلعب	بازى كنى	اويناورسك
Tu aimes	تُوايمْ	تحب	دوستدارى	سورسك

وكذا لا يلفظ في جمع الاسماء (نحو)	ونيز دراسماء كه براى جمع باشد تلفظ نميشود (مثال)	ودخى جمع ايچون اولان اسملرده تلفظ اولنمز (مثال)

Filles	فيلْ	بنات	دختران	قزلر
Hommes	أُومْ	رجال	مردان	ارلر - ادملر
Enfants	آنْفانْ	اولاد	بچگان	چوجقلر

وكذا في الاسم المنسوب (نحو)	ونيز دراسم منسوب خوانده نميشود (مثال)	واسم منسوبده دخى اوقنمز (مثال)

Français	فرانْسِيَه	فرنساوى	فرانسزى	فرانسه‌لى
Anglais	آنْگْلِى - انكلى	انكليزى	انكليزى	انكليزلى
Maltais	مالْتِى	مالطى	مالطى	مالطه‌لى

T ت

لفظه كالتاء غالبا (نحو)	اغلب چون تا خوانده ميشود (مثال)	اكثريا تا كبى اوقنور (مثال)

Tableau	تَابْلُو	صورة	تمثال - نگار	تصوير
Trainer	تْرِينِيه	جر	كشيدن	چكمك
Travail	تْرافَاىْ - تْرَاوَواىْ	شغل	كار	ايش

ويكون غالباً كالسين اذا وقع قبل حرف علة i (نحو)

واكر در مابعدش از حروف علة حرف i باشد اغلب چون سين خوانده ميشود (مثال)

واكر حروف علەدن i حرفى اوكندە كلورسە اكثريا سين كبى تلفظ اولنور (مثال)

Ambition	اَمْ بِيسِيُونْ	طمع ـ حرص	آز ـ طمع	طمع
Direction	دِيرِيكْسِيُونْ	ارشاد	راه نمودن	يول كوسترمك
Tentation	تان تَاسِيُونْ	تجارب ـ اغوا	آزمودن كمراه سازى	دنه مك ـ آزدرمه

ولا يلفظ فى الفعل المرفوع اذا كان لجمع الغائب (نحو)

ودر فعل مرفوع تلفظ نميكردد اكر براى جمع غايب باشد (مثال)

وفعل مرفوعده تلفظ اولنمز اكر جمع غايب ايچون اولورسه (مثال)

Ils aiment	اِلْ زِيمْ	يحبون	دوستدارند	سورلر
Ils reçoivent	اِلْ رِيسْوَافْ	يقبلون	قبول ميكنند	قبول ايدرلر
Ils rendent	اِلْ رَانْدْ	يردون	پس ميدهند	كيرو ويررلر

وكذلك فى الماضى غير التام اذا كان للمفرد الغائب وجمعه (نحو)

ونيز در ماضى غير تام تلفظ نميشود اكر براى مفرد وجمع غايب باشد (مثال)

وماضى غير تامده دخى تلفظ اولنمز اكر مفرد وجمع غايب ايچون اولورسه (مثال)

Il aimait	اِلْ اَىْ مِيه	كان يحب	دوست ميداشت	سوردى
Ils aimaient	اِلْ زَىْ مِيه	كانوا يحبون	دوست ميداشتند	سورلردى

Th ت

لفظها كالتاء (نحو)

چون تا خوانده ميشود (مثال)

تا كبى تلفظ اولنور (مثلا)

Théâtre	تِيَاتْرْ	ملعب ـ مرسح	جاى بازى	اويون يرى
Thé	تِى	شاى	چاى	چاى

U و

هذا الحرف ليس له في العربية ولا في الفارسية مايقابله وهو اشبه بالواو الساكنة المسبوقة بضمة (نحو)	اين حرف نه در عربي ونه در فارسي مقابل ندارد ولكن مشابهت دارد بواو ساكنه كه پس از ضمه واقع شود (مثال)	بو حرفك عربيده ونه ده فارسيده امثالي اولميوب انجق ضمه دن صكره بولنان واو ساكنه يه مشابهدر (مثال)

Bordure	بُورْدُورْ	حاشيه	پرواز	پرواز ـ كنار
Verdure	ڤِيرْدُورْ ـ ووِرْدُورْ	خضرة	سبزه	يشللك

ولا يلفظ مع حرف q نحو	وبا حرف q خوانده نميشود (مثال)	و q حرفي ايله اوقنمز (مثال)

Quinze	كَانْزْ	خمسة عشر	پانزده	اون بش
Quiétude	كِيِيتُودْ	سكون	آسودكى	راحت

وقد يكون لفظه كالواو في	ودرين كلمها چون واو خوانده ميشود	وبو كلمه لرده واو كبي اوقنور

Aquatique	أَكْوَاتِيكْ	مائى	آبى	مائى
L'équateur	لِيكْوَاتُورْ	خط الاستواء	مدار استوا	خط استوا
Quadrangulaire	كَادْرَانْجُولَيرْ	مربع الزوايا	چار كوشه	درت كوشهلى

V ڤ ـ وو

لفظه بين الواو والفاء خاص باللغات الافرنجية (نحو)	ميان واو وفا تلفظ ميشود واين حرف خاص است بلغت فرنك (مثال)	بو حرف فرنك لغتنه مخصوص اولوب واو وفا اراسنده اوقنور (مثال)

Voir	ڤِوارْ ـ ووار	نظر ـ النظر	تماشا ـ نكاه	باقق ـ باقمه
Verre	ڤِير ـ وير	كأس	پياله	بارداق

X كس

مركب من حرفى الكاف والسين (نحو)	مركب است از حرف كاف وسين (مثال)	كاف وسين حرفلرندن مركبدر (مثلا)

Alexandre	آليكساندر	اسكندر	اسكندر	اسكندر
Sexe	سيكس	جنس	جنس ـ نوع	جنس ـ نوع
Maxime	ماكسيم	قاعدة	قاعده	قاعده

وقد يلفظ كالقاف الاعرابية أو كالجيم المصريه مع الزاى فى نحو	وچون قاف كه بازا بود تلفظ ميشود (مثال)	وقاف ايله زادن مركب كبى تلفظ اولنور (مثلا)

Examen	اى قزامن ـ اى جزامن	فحص	جستجو	اراشدرمه
Exil	اى قزيل ـ اى جزيل	نفى ـ ابعاد	از ديار بيرون رانى	سوركون
Exaucer	اى قزوسه ـ ابجزوسه	استجاب	پاسخ دادن	جواب ويرمك
Exhorter	اى قزورته ـ ابجزورته	وعظ	پند هدايت آميز	ايليكه تشويق ايتمك

وقد يكون كالسين (نحو)	وگاه چون سين تلفظ ميشود (مثال)	وبعضا سين كبى تلفظ اولنور (مثال)

Bruxelles	بروسيل	اسم مدينة	نام شهريست	برشهر اديدر
Soixante	سواسانت	ستين	شصت	التمش
Soixante et dix	سواسانت اى ديز	سبعين	هفتاد	يتمش

ی Y

لفظه کالیاء نحو	چون یا خوانده میشود (مثال)	یا کبی اوقنور مثلا

Paysan	پای زان	فلاح ـ قروی	برزکر ـ دهقان	اکنجی ـ کویلی
Moyen	موایین	واسطة	سبب	واسطه
Pays	پایی	بلدة ـ خطه	کشور ـ دیار	الکا ـ ولایت
Frayeur	فرایوز	خوف ـ رعب	بیم ـ ترس	قورقو

ز Z

لفظه کالزای نحو	چون زی خوانده میشود (مثال)	زی کبی اوقنور مثلا

Zéphir	زی فیر	نسیم ـ ریح صبا	بادبرین ـ بادصبا	لطیف یل
Zèle	زیل	غیرة	غیرت	حمیت
Zéro	زیرو	صفر	صفر	صفر

ولا یلفظ فی (نحو)	ودر کلمهای آتی خوانده نمیشود (مثال)	واتیده کی کلمه لرده اوقنمز (مثلا)

Nez	نی	انف	بینی	بورون
Chez	شی	عند	نزد	یان ـ قت
Assez	آسی	یکفی	بس	یتشور

ولا یلفظ ایضا فی الفعل اذا کان لجمع المخاطب نحو	ونیز خوانده نمیشود در فعلی که برای جمع مخاطب باشد (مثال)	وجمع مخاطب ایچون اولان فعلده دخی تلفظ اولنمز مثلا

Vous lisez	ڤُولِيزَيه ـ ووليزيه	تقرؤن	میخوانید	اوقورسکز
Vous chantez	ڤُو شانْتَيه	تغنون	اوازه میخوانید	ترکی سویلرسکز
Vous frappez	ڤُوفراپّيه	تضربون	میزنید	اوررسکز
Vous écrivez	ڤُو زاِيكرِيڤَيه	تكتبون	مینویسید	یازیورسکز

(Noms déterminés) (par l'article)	فی الاسماء باداة التعریف	دربیان اسمهاکه باادات تعریفاست	ادات تعریفه متصل اسما بیاننده در

Dieu	دِيُو	الله	خدا ـ ایزد	تکری
Le créateur	لوكرِياتُورْ	الخالق	آفریننده	یرادیجی
Les apôtres	لَى زابُوتْرْ	الحواریون	یاران حضرت عیسی	حضرت عیسانك رسوللری
Les anges	لَى زانْج ـ لَيزانْژْ	الملائكة	سروشها	ملائکه
Le saint-esprit	لوسَنْتْ اِسْبِرى	روح القدس	روح القدس	روح القدس
La sainte-trinité	لاسَنْتْ ترى نی تَیه	الثالوث المقدس	اقانیم ثلاثه	اقانیم ثلاثه
Le christ	لوكرِيسْتْ	المسیح	عیسی علیه السلام	حضرت عیسی
La sainte vierge	لاسَنْتْ ڤیَرج	مریم العذراء	حضرت مریم	حضرت مریم
Les prophètes	لَى برُوفَيتْ	الانبیا	پیمبران	پیغمبرلر
Les saints	لَى سَنْتْ	الاولیا	اولیاها	اولیالر
Les martyres	لَى مارْتيرْ	الشهداء	شهیدان	شهیدلر
Le paradis	لوپارادى	الجنة	بهشت	جنت
L'enfer	لَانْفَير	الجحیم	دوزخ	جهنم

Le diable	لو ديابْلْ	الشيطان	عزازيل ــ ديو	شيطان
Le démon	لو دِيْمونْ	ابليس	اهرمن	ابليس

(فى الاشياء المشاهده) Le monde visible

Le firmament	لو فِرْمامانْ	العرش . فلك الافلاك	كرزمان ــ آسمان نهم	عرش اعظم
Le ciel	لو سِيَلْ	السماء	آسمان	كوك
Les cieux	لِي سيُو	السموات ــ الافلاك	آسمانها	كوكلر
La terre	لاتير	الارض	زمين	ير
L'orient	لُو رْيانْ	الشرق	خاور	كون طوغيسى
L'occident	لُوكسِيدَنْ	الغرب	باختر	كون باطيسى
Le nord	لو نُورْ	الشمال	جهت جب آفتاب	پويراز
Le midi	لو مِيدِى	الجنوب	طرف راست آفتاب	جنوب جهتى
Le soleil	لو سولَاى	الشمس	آفتاب	كونش
La lune	لا لُونْ	القمر	ماه	آى
Le croissant	لُوكْرْواسانْ	الهلال	ماه يكشبه ــ ماه نو	يكى آى
La pleine-lune	لا پْلِين لُونْ	البدر	ماه چارده شب	آيك اون دردى
Les astres	لِيزاسْتْرْ	النجوم	ستارها	يلدزلر

(في حوادث الجو) (Des phénomènes)

Français	Prononciation	عربي	فارسي	تركي
La lumière	لا لوميير	النور	فروغ	آيدنلق
L'obscurité	لوبسكوريتيه	الظلام	تاریکی	قراكلق
L'arc-en-ciel	لاركان سيل	قوس قزح	تيرازه ـ رنكين كمان ـ كمان كردون	الكم صاغمه ـ علايم سما
Le brouillard	لو برويار	الضباب	ميغ	بوصی ـ سيس
La bourrasque	لابورراسك	التلقعه	كردباد	بوره
Les nuages	لي نواج ـ لي نوواز	السحاب	ابر	بلوت
Le vent	لوفن ـ لوون	الريح	باد	يل ـ روزكار
La chaleur	لاشالور	الحر	كرم	صيجاق
Le froid	لوفروا	البرد	سرد	صوغوق
La pluie	لاپلوى	المطر	باران	يغمور
La neige	لانيج ـ لانيژ	الثلج	برف	قار
L'éclair	ليكلير	البرق	درخش ـ بخنوه	شمشك
Le tonnerre	لوتونير	الرعد	تندر ـ غريدن آسمان	كوك كورلديسی
L'orage	لوراج ـ لوراژ	الريح العاصف	كرد باد	قاصرغه
L'ombre	لومبر	الظل	سايه	كولكه
La rosée	لاروزيه	الندا ـ القطر	شبنم	چه
La température	لاتانپراتور	درجة الحرارة	كيفيت هوا	هوانك كيفيتی
La tempête	لاتانپيت	الزوابع	تندباد	كسكين فورطنه
Le zéphyr	لوزيفير	النسيم	باد برين	لطيف يل
L'éclipse du soleil	ليكلبس دوسولاى	الكسوف	كرفتكى آفتاب	كون طوتلسی
L'éclipse de la lune	ليكلبس دولالون	الخسوف	كرفتكى ماه	آى طوتلسی

(Des éléments) (في العناصر الاربعة) (دربيان اخشيجان) (عناصر أربعه يه دائر)

L'air	لَيرْ	الهوا	باد ـ روزكار	هوا ـ يل
Le feu	لوفُو	النار	آتش	اتش ـ اود
L'eau	لُو	الماء	آب	صو
La terre	لاَ تِيرْ	التراب	خاك	طپراق

(Des sens) (في الحواس الخمس) (دربيان حواس خمسه) (حواس خمسه يه دائر)

Le goût	لوجُو ـ لوكُو	حاسة الذوق	قوة ذايقه ـ مزه	طات
L' ouïe	لوى	حاسة السمع	قوة سامعه ـ شنوايى	ايشديش
L'odorat	لُودُورا	حاسة الشم	قوة شامه ـ بوييدن	قوقولمق
Le toucher	لوتُوشَيه	حاسة اللمس	قوة لامسه ـ تماس كردن	مس ايتمك ـ طوقنمق
La vue	لافُو ـ لاوُو	حاسة البصر	قوة باصره ـ بينش	كورديش

(Jours de la semaine) (في أيام الاسبوع) (دربيان روزهاى آذينه) (جمعه كونلرينه دائر)

Dimanche	دِيمانْشْ	يوم الاحد	روز يكشنبه	بازاركونى
Lundi	لونْدِى	يوم الاثنين	روز دوشنبه	بازارايرتسى كونى
Mardi	ماردِى	يوم الثلاث	روز سه شنبه	صالى كونى
Mercredi	مَيرْكرِدى	يوم الاربع	روز چهارشنبه	چارشنبه كونى
Jeudi	جُودِى ـ ژُودِى	يوم الخميس	روز پنجشنبه	پنجشنبه كونى
Vendredi	ڤانْدرِدى	يوم الجمعه	آذينه ـ جمعه	جمعه كونى
Samedi	سامدِى	يوم السبت	روز شنبه	جمعه ايرتسى

(Les noms des mois) (فی اسماء الشهور) (دربیان نام ماهها) (ایلرڭ اسمنه دائر)

Janvier	چانْڤِیَهْ ـ زانْووِیَهْ	ینایر	بهمن	کانون ثانی
Février	فِیڤْرِیَهْ ـ فِیوْورِیه	فبرایر	سفندار	شباط
Mars	مارْسْ	مارث	فوردین	مارت
Avril	اَڤْرِیلْ ـ اَوْورِیلْ	ابریل	اردبهشت	نیسان
Mai	مَیه	مایو	ایار	مایس
Juin	چوانْ ـ زوانْ	یونیه	تیر	حزیران
Juillet	جُوِیْیَهْ ـ زُوِیْیَهْ	یولیه	مرداد	تموز
Août	اُوتْ	أغسطس	ماه آب	اغستوس
Septembre	سَیبْتانْبرْ	سبتمبر	مهر	ایلول
Octobre	اُوکْتوبْرْ	اکتوبر	آبان	تشرین اول
Novembre	نُوڤانْبرْ ـ نُووانْبرْ	نوفمبر	آذر	تشرین ثانی
Décembre	دَیسَنْبرْ	دسمبر	دی ـ شب افزا	کانون اول

(Les saisons) (فی الفصول) (دربیان فصول چهارگانه) (فصول اربعه یه دائر)

Le printemps	لوپْرَنْتانْ	الربیع	بهار	ایلك بهار
L'été	لِیتَیه	الصیف	تابستان	یاز
L'automne	لُوتُونْ	الخریف	پاییز ـ خزان	کوز ـ صوڭ بهار
L'hiver	لِیڤِیڤْ ـ لِیوِیهْ	الشتا	زمستان	قیش

(Parties du corps) (فی اجزاء الجسم) (دریان اجزای جسم) (جسمڭ اجزاسنه دائر)

La tête	لا تَيْتْ	الرأس	سر	باش
Les cheveux	لِی شِیْڤو	الاشعار	مویها	قیللر
Le front	لو فْرُونْ	الجبهة	پیشانی	آلن
Les oreilles	لِیزُورَایْ	الاذنان	گوشها	قولاقلر
Le visage	لو ڤیزاج-لووویزاژ	الوجه	رو	یوز
L'œil	لُوِیْ	العین	چشم	گوز
Les yeux	لِیزْیُو	العیون	چشمان - چشمها	گوزلر
Le nez	لو نَیه	الانف	بینی	برون
Les paupières	لَی پُوپْیِیرْ	الجفن	پلک - بام چشم	گوزقپاغی
Les cils	لَی سِیل	الهدب - رمش	مژگان - مژه	کیرپك
La bouche	لابُوشْ	الفم	دهن	اغز
La lèvre	لا لیڤْر-لالی وورْ	الشفة	لب	دوداق
La langue	لالانْجْ - لالانك	اللسان	زبان	دل
Les dents	لَی دَنْ	الاسنان	دندانها	دیشلر
Les moustaches	لَی موسْتَاشْ	الشوارب	سبلتها	بیقلر
La barbe	لابارْبْ	اللحیه	ریش	صقال
La joue	لاجُو - ژُو	الخد - العارض	رخ - رخسار	یکاق
Le menton	لومانْتُونْ	الذقن	زنخ	چکه
Le cou	لوکُو	الرقبة	گردن	بیون
La gorge	لاجُورج-لاکورژ	الزور	گلو	بوغاز
L'épaule	لِیپُولْ	الکتف	دوش	اوموز

قولتق	بغل	الابط	لِي سِيلْ	L'aisselle
ارقه	پشت	الظهر	لودُو	Le dos
قول	بازو	الذراع ـ العضد	لوبرا	Le bras
ال	دست	اليد	لامَن	La main
پارمقلر	انکشتها	الاصابع	لِي دوا	Les doigts
طرناقلر	ناخنها	الاظفار	لِيزُونْغْل ـ لِيزُونكل	Les ongles
کوکس	سینه	الصدر	لاپواترين	La poitrine
قبورغه‌لر ـ ایکولر	پهلوها	الاضلاع	لِي کوتْ	Les côtes
یورك ـ کوکل	دل	القلب ـ الفؤاد	لوکوز	Le cœur
قورساق	معده	المعده	لِيستوما	L'estomac
قارن	شکم	البطن	لوفانتر ـ لووانتر	Le ventre
اشکنبه	شکنبه	الکرش	لاتريپْ	Les tripes
بغرصقلر	رودها	المصران	لِي بوايو	Les boyaux
اود	زهره	المرارة	لابيلْ	La bile
قره‌جکر	جکر	الکبد	لوفوا	Le foi
بوبرکلر	کرچها ـ کردها	الکلاوی	لِي رونْيون	Les rognons
کوبك	ناف	السرة	لونومبريل	Le nombril
بود ـ اویلق	ران	الفخذ	لاکويس	La cuisse
دیز	زانو	الرکبة	لوجنو ـ لوزينو	Le genoux
بجاق ـ بالدیر	بوز	الساق	لاجانب ـ لازانب	La jambe

طپوق	مهرهٔ پا	الكعب	لاستراجال. لاستراكال	L'astragale
اوكچه	پاشنه ـ بل	العقب ـ مؤخر القدم	لوتالون	Le talon
اياق	پاى	الرجل	لوپييه	Le pied
جان	جان ـ روان	الروح	لام	L'âme
قان	خون	الدم	لوسان	Le sang
سالیار	آب دهن	الريق	لاساليف ـ سالىوو	La salive
تر	خوى	العرق	لاسواور	La sueur
كميكلر	استخوانها	العظام	لىزو	Les os
سموك	مرك ـ خلم	المخاط	لامورف ـ موروو	La morve
ات	كوشت	اللحم	لاشير	La chair
باش پارمق	انكشت سترك	الابهام	لوپوس	Le pouce
شهادت پارمغى	انكشت شنك	السبابه	لانديكس	L'index
اورته پارمق	انكشت ميانه	الوسطى	لودوادوميليو	Le doigt du milieu
آدسز پرمق ـ يوزك پرمغى	انكشت بى نام	البنصر	لودوا آنولير	Le doigt annulaire
سرچه پارمق	كالوج ـ كالبج	الخنصر	لوپتى دوا	Le petit doigt
پارمقلر	انكشتها	الاصابع	لى دوا	Les doigts
سكير	پى	العصب	لونيرف	Le nerf
طمرلر	ركها	العروق	لى ڤين ـ ووين	Les veines
بك	خال	خال	اون جرن دوبوتيه	Un grain de beauté

(Des fruits)		(في الفواكه)	(دائر ميوها)	(يمشلره دائر)
Un abricot	أون ابريكو	مشمشة	يك زردالو	برقيسى
Une amande	أون اماند	لوزة	يك بادام	بربادام
Une banane	أون بانان	موزة	يك انجير آدم	برموز
Une cerise	أون سيريز	كريزة	يك آلوبالو	بركراس
Un coing	أون كوان	سفرجلة	يك به	برايوا
Un chataigner	أون شاتي نيه	ابوفروة	يك شاه بلوط	بركستانه
Une datte	أون دات	بلحة ـ تمرة	يك خرما	برخرما
Une figue	أون فيج ـ فيك	تينة	يك انجير	برانجير
Une grenade	أون غرناد ـ كرناد	رمانة	يك انار	برنار
Une noix	أون نوا	جوزة ـ عين الجمل	يك كردكان	برجوز
Une noisette	أون نوازيت	بندقة	يك كلوز	برفندق
Une pêche	أون پيش	خوخة	يك شفتالو	برشفتالو
Une poire	أون پوار	كمثرى	يك امرود	برارمود
Une pomme	أون پوم	تفاحة	يك سيب	برالما
Une prune	أون پرون	برقوقة	يك آلو	براريك
Une orange	أون اورانج ـ اورانژ	برتقانة	يك نارنك شيرين	برپرتقال
Une pastèque	أون پاستيك	بطيخة	يك هندوانه	برقارپوز
Un melon	أون ميلون	شمامة ـ قاوون	يك خربزه	برقاون
Une fraise	أون فريز	توت ارضي ـ شيلك	توت فرنكى	چيلك

Une groseille	أُونْ كُروزاي - جُروزاي	عنب الثعلب	انكور فرنكى	فرنك اوزمى
Une jujube	أُونْ ژُوب - جُوجُوبْ	عناب	عناب - شيلان	عناب
Une mûre	أُونْ مور	توتة	توت	توت
Une olive	أُونْ اوليڤ - اولى وو	زيتونة	زيتون	زيتون
Une griotte	أُونْ كريوت - جريوت	وشنة	آلوبالوى ترش	وشنه

(Des arbres) (فى الاشجار) (در درختها) (اغاجلره دائر)

Arbuste	آربُوسْتْ	شجيرة	درخت خرد	اوفق اغاج
La racine	لاراسِينْ	العرق	بيخ - ريشه	كوك
Le tronc	لوترُونْ	الجذل	كندهٔ درخت	اغاجك اوجه سى
La tige	لاتيج - تيژ	الجذع	تنهٔ درخت	اغاجك كوده سى
La branche	لابرانْشْ	الغصن	نهال	فـدان
Le rameau	لورامُو	القضيب	شاخ - تاخ	دال - بوداق
Les feuilles	لى فُوى	الورق	برك	ياپراق
Une plante	أُونْ پلانْتْ	نبات	كياه	اوت
Un bouton	اونْ بوتونْ	زر - كم	غنچه	طومورجق
L'écorce	لى كُورْسْ	قشر الشجر	پوست درخت	اغاج قبوغى

Les épines	لِی زِی پینْ	اشواك	خارها	دیکنلر
Le laurier	لولُورْیِه	الشجر الغار	دهمست	دفنه اغاجی
Le cèdre	لوسِیدْرْ	الارز ـ نضار	آدزین ـ ناژون	اردج اغاجی
Le sapin	لوساپَنْ	شجر الراتینج	درخت کوکنار	چام اغاجی
Le cyprès	لوسیپْرِی	السرو	سرو	سرو
Le sycomore	لوسِکُومُور	الجمیز ـ تین الاحمق	انجیر عرب	برنوع یبان انجیری
L'orme	لُورْمْ	شجر البق ـ الدردار	پشه غال	قره اغاج
Le chêne	لوشِینْ	البلوط	درخت قونج	بلاموط اغاجی
Le platane	لوپلاتَانْ	الدلب	چنار	چنار
Le lilas	لولیلا	لیلاق	بهرامه ـ بید مشك	سلطانی سکوت
L'acacia	لاکاسیا	السنط	برنم	سنط اغاجی
L'alizier	لالیزْیِه	السدر	کنار	عرب کراسی «
L'aloès	لالُوایِسْ	العود ـ الند	داربوی	عود «
L'ébénier	لِی بِی نِیه	الابنوس	آبنوس	آبانوس
L'acajou	لاکاجو ـ لاکاژو	الکابلی	کابلی	ماهون «
Le genévrier	لوجونِفْرِیِه	العرعر	سرو ابهل ـ سرو کوهی	طاغ سروی
Le cassier	لوکاسیِه	شجر خیار الشنبر	درخت خیار چنبر	خیارشنبر اغاجی
Le caroubier	لوکارُوبِیه	شجر الخروب	درخت خروب	کچی بوینوزی «
Le saule	لوسُول	الصفصاف	بید	سکود اغاجی
Le peuplier	لوپُوپْلِیه	الحور	سپیدار	آق قواق

(سفره ادواتنه دائر) (دائر بادوات سفره) (في أدوات السفرة) (Utensiles de table)

برسفره	یک سفره	سفرة ـ مائدة	أون تابل	Une table
بر پشکیر	یک دستار خوار	فوطه ـ منشفه	أون سيرڤيت	Une serviette
بر چتال	یک منشال	شوكة	أون فورشيت	Une fourchette
بر بچاق	یک کارد	سكينة	أون كوتو	Un couteau
بر جزوه	یک قهوه دان	ابريق القهوه	أون كافى تير	Une cafetière
بر قاشق	یک قاشق ـ چمچه	ملعقة	أون كويير	Une cuillère
بر صحن	یک صحن	صحن	أون آسيت	Une assiette
بر برداق	یک پیاله	قدح ـ كباية	أون ڤير ـ وویر	Un verre
بر طبق	یک طبق	طبق	أون پلا	Une plat
بر سرکه لك	یک سرکه دان	اناء الخل	أون ڤينغرير ـ ووني كرير	Une vinaigrière
بر شکرلك	یک شکردان	حق السكر	أون سوكريه	Un sucrier
بر تبسی	یک سینی	صينيه	أون پلاتو	Uu plateau
بر چای ابریغی	یک چایدان	ابريق الشاى	أون تى ير	Une théière

(مأكولاته دائر) (در بيان طعامات) (في الاطعمه) (Des repas)

قهوالتى	چاشت صبح ـ ناهاری	الفطور	لودي ژوني ـ ديجوينه	Le déjeuner
اویله یمکی	چاشت نیمروز	الغدا	لودينه	Le dîner

Le souper	لُوسُوپِی	العشا	طعام شام	اخشام طعامی
Du pain	دُو پَنْ	خبز ـ عیش	نان	اتمك
Une soupe	أُرنْ سُوپْ	شوربة	شوربا	جوربا
De la viande	دولاڤیانْد ـ وویانْد	اللحم	گوشت	ات
Du rôti	دُو رُوتِی	كباب	کباب	كباب
Des côtelettes	دَی كوتْ لَیْتْ	اللحم المشنط ـ كوستلته ـ ضلع	پهلوی گوشت بریان	قبورغه قزارتمسی
Des biftecks	دَی بِیفْ تَكْ	كوابسطی	اخگرپز	كولبصدی
Des gâteaux	دَی جَاتُو ـ كَاتُو	فطیر ـ لابیته	انگشتوا	كوزلمه ـ بورك
Des œufs	دَی زُوفْ	بیض	تخمهای مرغ	یومورطه‌لر
Du fromage	دُو فْرُوماج ـ فْرُوماژ	جبنه	پنیر	پنیر
Du lait	دُو لَی	لبن	شیر	سود
Des légumes	دی لَیْجُومْ ـ لَی كُومْ	خضارات	سبزوات	سبزه‌وات
Du pilau	دُو پِیلاوْ	رزمفلفل	پلاو	پلاو
Du poivre	دُو پْواڤْرْ ـ پْواوورْ	فلفل	پلپل	بیبر
Du sel	دُو سَیلْ	ملح	نمك	طوز
Des bonbons	دَی بُونْ بُونْ	ملبسات	نقلها	شكرلمه‌لر
Du sucre	دُو سُوكْرْ	سكر	شكر	شكر
Du miel	دُو مِیَلْ	عسل	انگبین	بال
Du café	دُو كَافَی	قهوة ـ بن	قهوه	قهوه
Du thé	دُو تَی	شای	چای	چای
Des douceurs	دَی دُوسُورْ	الحلویات	شیرینیها	طاتلیلر
Des gaufres	دَی جُوفْرْ ـ كُوفْرْ	رقاق	نان مشوش	یوفقه اتمك
De la fricassée	دولافْرِیكَاسِّیه	مقلی	قاورمه	قاورمه

De la friture	دو لا فريتور	لحم مقلية	بريانى	قيزارغه
Une pâtisserie	أون پاتيسيرى	فطير	خميركارى	خمورايشى
De la mélasse	دولا ميلاس	دبس ـ عسل اسود	دوشاب	بكمز
Des omelettes	دى زومليت	عجة بيض	خايه ريز	يمورطه قيغانه سى
Du poisson	دو پواسون	سمك	ماهى	بالق
Des boulettes	دى بوليت	كفتة	كوفته	كوفته
Du ragoût	دو راجو ـ راكو	يخنى	يخنى	يخنى
Du rognon	دو روينيون	كلية	كرده	بوبرك
Une tourte	أون تورت	بقلاوة	تفشره ـ بقلاوه	بقلاوه
Du vermicelle	دو ڤيرميسيل	شعرية	ارشته ـ رشته	تل شهريه
De la volaille	دو لاڤولاى	لحم الطير	كوشت مرغ	قوش اتى

(Objets classiques) (فى أدوات المدرسة) (دربيان ادوات مدرسه) (مدرسه ادواتنه دائر)

Un canif	أون كانيف	مطوة	يك قلم تراش	برچاقى
Une plume	أون پلوم	قلم ـ قلم ريشة	يك خامه	برقلم
Un crayon	أون كرايون	قلم رصاص	يك خامهٔ اسربى	برقورشون قلم
Une règle	أون ريكل ـ ريجل	مسطرة	يك راسته	برجدول
Un encrier	اون انكرييه	دواية ـ دواة	يك دوات	بردويت
De l'encre	دو لانكر	حبر ـ مداد	مركب	مركب
Du papier	دو پاپيى	ورق	كاغذ	كاغد
Un livre	اون ليڤر	كتاب	يك كتاب	بركتاب

Un cahier	أون كايِه يِى	كراس ـ دفتر	يك دفتر	بر دفتر
Un cachet	أون كاشى	ختم	يك مهر	بر مهر
De la craie	دولا كرى	طباشير	تباشير	تباشير
Une leçon	أون لى سون	درس	يك درس	بر درس
Un élève	أون اى لف	تلميذ	يك شاگرد	بر شاكرد
Un professeur	أون پروفيسور	معلم	يك استاد	بر خوجه
Une page	أون پاژ ـ پاج	صحيفة	يك صفحه	بر صحيفه
Un portefeuille	أون پورت فوى	محفظة الاوراق	يك محفظهٔ كاغذ	بر جزدان
Un poudrier	أون پودريه	مرملة	يك ريگدان	بر ريكدان
De la poudre	دولا پودر	رمل	ريگ	قوم

(De la maison) (في البيت وتعلقاته) (در بيان خانه واشياآش) (او واشياسنه دائر)

Une maison	أون ميزون	بيت ـ دار	يك خانه	بر او
Une chambre	» شامبر	حجرة ـ اودة	يك اوطاق	بر اوطه
Une fenêtre	» فنيتر	شباك	يك پنجره	بر پنجره
Une porte	» پورت	باب	يك در	بر قپو
Une serrure	» سيرور	قفل ـ كالون	يك قفل	بر كليد
Une clef	» كلى ـ كليه	مفتاح	يك كليد ـ مدنك	بر انختار
Une cuisine	» كوزين	مطبخ	يك اشپزخانه	بر مطبخ
Une chaise	» شيز	كرسى	يك اسكميل	بر اسكمله
Un chandelier	أون شاندليه	شمعدان	يك شمعدان	بر شمعدان
Un coffre	» كوفر	صندوق	يك صندوق	بر صندق

Une armoire	أون آرموار	دولاب	يك دولاب	بردولاب
Un lit	أون لى	فرش النوم	يك رخت خواب	بريتاق
Un matelas	« ماتلا	مرتبة	يك بستر	بردوشك ـ شلته
Une couverture	أون كوفيرتور	غطا ـ لحاف	يك زبرپوش	براورتو ـ يورغان
Un oreiller	أون أوريليه	مخدة النوم	يك بالين	برباش يصديغى
Une moustiquaire	أون موستكير	ناموسية	يك روپوش سرير	برجبنلك
Les draps de lit	لى درادولى	ملايات الفرش	روپوشهاى رخت خواب	يتاق چارشفلرى

(Des habillements)	(فى الملبوسات)	(دائر بلباسها)	(ملبوساته دائر)
Un habit	أون آبى	كسوة ـ بدله	يك لباس	بردوبا
Une chemise	أون شوميز	قميص	يك پيراهن	« كوملك
Un caleçon	أون كالسون	لباس	يك زيرجامه	« دون
Une veste	أون فيست	قبا	يك قبا	« عنترى
Un gilet	أون ژلى ـ چيليه	صديرى	يك نيم تن	« يلك
Un pantalon	أون پانطلون	بانطلون	يك پانطلون	« پنطلون
Une redingote	أون ريدنجوت ـ ريدنكوت	سترة	يك ستره	« ستره
Des souliers	دى سوليه	كنادر	پاپوشها	قوندره لر
Des bas	دى با	جورابات	چورابها	چورابلر
Des gants	دى جان ـ كان	كفوف	دستكشها	الديوانلر
Un mouchoir	أون موشوار	منديل	يك دستمال	بر منديل ـ ياغلق
Une montre	أون مونتر	ساعة	يك ساعت	بر ساعت

(Artisans et commerçants.)	(فی أرباب الصنایع والتجار)		(دربیان ارباب صنعت وتجارت)	(صنعت وتجارت اربابنه دائر)
Un barbier	أون باربیه	حلاق ـ مزین	یک بربر	بر بربر
Un boucher	« بوشی ـ بوشیه	قصاب ـ جزار	یک قصاب	بر قصاب
Un boulanger	« بولان ژی بولانجیه	خباز	یک نانوا	بر اتمکجی
Un cafetier	« کافیتیه	بنان ـ بایع القهوه	یک قهوه فروش	بر قهوه جی
Un bijoutier	« بیژوتی بیجوتیه	جوهری ـ جواهرجی	یک گوهر فروش	بر جواهرجی
Un cordonnier	« کوردونیه	خفاف ـ جزمه جی	کفشگر ـ کفشدوز	بر قوندره جی
Un fruitier	« فرویتیه	فکهانی	یک میوه فروش	بر یمشجی
Un horloger	« اورلوژی ـ اورلوجیه	ساعاتی	ساعتگر	بر ساعتجی
Un libraire	« لیبریر	کتبی	یک کتاب فروش	بر کتابجی
Un maçon	« ماسون	بنا	دیوارگر ـ لادگر	بر یاپیجی ـ دیوارجی
Un charpentier	« شارپانتیه	نجار	کنکار ـ درگر	بر دولگر
Un serrurier	« سیروریه	صانع الاقفال	یک جلانگر	بر چلنگر
Un marchand	« مارشان	تاجر	یک بازرگان	بر تجار
Un papetier	« پاپتیه	بیاع ورق	یک کاغذ فروش	بر کاغدجی
Un tailleur	« تایور	خیاط	یک خیاط	بر ترزی
Un pharmacien	« فارماسین	صانع الادویة	یک دارو فروش	بر اجزاجی

(خدمتكارلره دائر)	(دائر بنوكرها)	(فى الخدم)		(Des domestiques)
برخدمتجى	يك نوكر – خدمتكار	خادم	أُونْ دُومِسْتِيكْ	Un domestique
برخدمتكار	يك پيشكار	خدام	« سَيرْڤِيتُورْ	Un serviteur
برخدمتجى قارى	يك زن خدمتكار	خدامة	أُونْ سَيرْڤانْتْ	Une servante
برسايس	يك غلام آخور	سايس	أُونْ پالُوفرِنْيه	Un palefrenier
برآشجى	يك آشپز	طباخ	« كُويزِينيه	Un cuisinier
برقپوجى	يك دربان	بواب	« پُورتِيه	Un portier
برلالا	يك لالا	لالا – مربى	« كُوفيرنُورْ جُوفيرنُور	Un gouverneur
بردادى	يك آتون	دادة – مربية	أُونْ كُوفيرنانْتْ – جُوفيرنانْتْ	Une gouvernante
برسودانا	يك مادرشير	مرضعة	« نُورِيس	Une nourrice
بركهيا	يك كتخدا	كغيا – وكيل	أُونْ آنْتانْدانْ	Un intendant
بركيلارجى	يك خورصلادار	كيلارجى	« مِيتْردُوتِيلْ	Un maître d'hôtel
برعربه‌جى	يك كردونه‌ران	سواق العربية	« كُوشِيه	Un cochet
بروكيل خرج	يك وكيل خرج	وكيل الخرج	« سُومِيلِيه	Un sommelier

(حيواناته دائر)	(دائر بحيوانات)	(فى الحيوانات)		(Des animaux)
برآت	يك اسب	حصان – فرس	أُونْ شْفالْ	Un cheval
برقصراق	يك ماديان	رمكة – فرس انثى	أُونْ زُمانْ – جُومَنْ	Une jument
برقيون	يك كوسفند	خروف	أُونْ مُوتُونْ	Un mouton
برديشى قويون	يك كوسفند ماده	نعجة	أُونْ بْرِبِى	Une brebis

Un agneau	أون آنيو	حمل ـ رميس	يك بره	بر قوزى
Une chèvre	أون شيڤر	معزه	يك بز	بر كچى
Un chevreau	اون شڤرو	جدى	يك بزغاله	بر اوغلاق
Un poulain	« پولن	مهر	يك كرهٔ اسب	بر اركك طاى
Une pouliche	أون پوليش	مهرة	يك كره ماديان	بر ديشى طاى
Un bouc	أون بوك	تيس	يك بز نر ـ كشن	بر تكه
Une génisse	أون ژنيس ـ جينيس	عجلة	يك كوسالهٔ ماده	بر ديشى دانه
Un bœuf	اون بوف	ثور ـ بقر	يك گاو	بر اوكوز
Un buffle	« بوفل	جاموس	يك گاميش	بر مانده
Un veau	« ڤو	عجل	يك كوساله	بر دانه
Une vache	أون ڤاش	بقرة	يك ماده گاو	بر اينك
Un singe	أون سانژ ـ سانج	قرد ـ سعدان	يك بوزينه	بر ميمون
Un lièvre	« ليڤر	ارنب	يك خركوش	بر طاوشان
Une gazelle	أون گازيل ـ جازيل	غزالة	يك آهوى ماده	بر ديشى جيلان
Un chameau	أون شامو	جمل ـ بعير	يك اشتر	بر دوه
Un dromadaire	أون درومادير	هجين ـ ناقة	يك شتر باد	بر هجين
Un chat	« شا	هرة ـ قطة	يك گربه	بر كدى
Un rat	« را	فارة	يك موش	بر صچان
Un âne	« آن	حمار	يك خر ـ درازگوش	بر اشك ـ چندر

بر قاطر	یک استر	بغل	أُونْ مُولِيه	Un mulet
بر طوموز	یک گراز ـ خوک	خنزیر	« كُوشُونْ	Un cochon
بر ارسلان	یک شیر	اسد ـ سبع	« لِيُونْ	Un lion
بر كوپك	یک سگ	كلب	« شِيَنْ	Un chien
بر قورد	یک گرگ	ذئب	« لُو	Un loup
بر قپلان	یک پلنگ	نمر	« تيكرْ ـ تيجرْ	Un tigre
بر آیو	یک خرس	دب	« أُورْسْ	Un ours
بر تلکی	یک روباه	ثعلب	« رَنَارْ	Un renard
بر فیل	یک پیل	فيل	« اَيلِيفَانْ	Un éléphant

(قوشلره دائر)	(در بیان مرغها)	(في الطيور)		(Des oiseaux)
جیناق	چنگال ـ پنجه	المخالب	لِي سِير	Les serres
آق بابا	کرکس سپید	العقاب	لو ڤوتور ـ ووتور	Le vautour
بایقوش	جغد ـ بلبل کنج	البوم	لو هِيبُو	Le hibou
صقصغان قوشی	کلاژ ـ عکعک	العقعق	لا پي	La pie
قره قرغه	کلاغ	الزاغ	لا كُورنايْ	La corneille
سوکاون	تذرو	الديك البري	لو فَيزانْ	Le faisan
بالقچین	ماهی خوار	الدنكلة	لِي رُونْ	Le héron
ککلك	کبک	الحجل	لا پِيردري	La perdrix
یبانی کووِرچین	کبوتر کوهی	منقار الدم	لو رامي	Le ramier
قناریه	زرد چقو	الكناري	لو سِيرن	Le serin

بر قرتال قوشی	یک کرکس	نسر	أون ایجل-ایكل	Un aigle
بر بلدرجین	یک لاروده	سمانة	أون کای	Une caille
بر اوردك	یک مرغاب	بطة	أون کانار	Un canard
بر قرغه	یک زاغ	غراب	〃 کوربو	Un corbeau
بر طوغان	یک شاهین	صقر	〃 فوكون	Un faucon
بر قرلنقیج	یک پرستوك	خطاف ـ عصفور الجنة	أون ایرون دیل	Une hirondelle
بر چاوش قوشی	یک شانه سر ـ پوپك	هدهد	〃 هوپ	Une huppe
بر قره طاوق	یک مرغابی	شحرور	أون میرل	Un merle
بر چیلاق	یک زغن ـ کوشترپا	حدأة ـ حداية	〃 میلان	Un milan
بر سرچه	یک گنجشك	عصفور	〃 موانو	Un moineau
بر قاز	یک قاز	وزة	أون وا	Une oie
بر طاوس	یک طاوس	طاوس ـ صراخ	أون پان	Un paon
بر پبغان	یک توتك ـ طوطی	درة	〃 پیروكی	Un perroquet
بر طاوق	یک ماکیان	دجاجة	أون پول	Une poule
بر پلیج	یک فرخ ـ جوژه	کتکوت	أون پولی	Un poulet
بر خروس	یک خروس	دیك	〃 كوك	Un coq
بر كوورجین	یک کبوتر	حمامة	〃 پیژون ـ پژون	Un pigeon
بر بلبل	یک هزار	بلبل ـ عندلیب	〃 روسینیول	Un rossignol
بر قومری	یک موسیجه	قرية	أون تورتیریل	Une tourterelle
بر چایر قوشی	یک جکاوك	ابو الملیح	〃 آلویت	Une alouette

(Des insectes)	(في الحشرات)		(در بيان حشرات)	(بوجكلره دائر)
Un serpent	أون سرپن	ثعبان	يك مار	بر ييلان
Un scorpion	« سكورپيون	عقرب	« كژدوم ـ كج دوم	بر عقرب
Une grenouille	أون گرنويل	ضفدعة	يك غوك	بر قورباغه
Une abeille	« آبي	نحلة	يك مگس انگبين	بر بال اريسى
Une guèpe	« جيب ـ گيپ	ذنبور ـ دبور	يك كلنز	بر صاروجه آرى
Un sauterelle	« سوترل	جرادة	يك ملخ	بر چكركه
Une mouche	« موش	ذبابة	يك مگس	بر سنك
Un cousin	أون كوزن	بعوضة	يك پشه	بر سورى سنك
Une puce	أون پوس	برغوث	يك كيك	بر پره
Une punaise	« پونيز	بقة	يك تردك ـ غسانك	بر تختهبتى
Un ver	أون فير ـ وير	دودة	يك كرم	بر قورت
Un pou	« پو	قملة	يك سپس	بر بت

(Des qualités les plus usitées)	(في الصفات والخصال كثيرة الاستعمال)		(در بيان صفات واخلاق كه بسيار استعمال ميشود)	(چوق استعمال اولان اخلاق وصفاته دائر)
Affable	آفابل	بشوش	خوشرو	كولريوزلى
Ami	آمى	حبيب	يار	دوست
Aimable	اى مابل	محبوب	دلپسند	سوكلو
Ancien	آنسين	قديم	كهنه	اسكى
Assidu	آسيدو	مواظب	برزيده	ايشه مقيد
Attentif	آتانتيف	متنبه	آگاه	خبردار

بخیل	آزمند	بخیل	آفار - آووار	Avare
جوانمرد	سخی	کریم	ژنرو - ژنره‌و	Généreux
کوزل - ایو	خوب	طیب	بون	Bon
لیاقتلو	سزاوار	لایق	کاپابل	Capable
سوکلی	دلاویز	عزیز	شیر	Cher
طاتلوخویلو	نوازشکار	جمیل الخلق	سیویل - سی وویل	Civil
مسرور	خشنود	مبسوط	کونتان	Content
خشنوددکل	ناخشنود	غیرمبسوط	میکونتان	Mécontent
قولای	آسان	سهل	فاسیل	Facile
کوچ	دشوار	صعب	دفیسیل	Difficile
یواش خویلو	خوشخو	سهل الانطباع	دوسیل	Docile
خویسز	بدخو	صعب الانطباع	آن دوسیل	Indocile
اطاعتلی	فرمانبر	مطیع	اوبایسان	Obéissant
اطاعتسز	نافرمان	عاص - عاق	دیزوبایسان	Désobéissant
دلباز	زبان آور	فصیح	ایلوکان	Eloquent
حاسد	رشکبر	حسود	آنویو - آن وویو	Envieux
قصقانج	غبطه کار	غیور	ژالو - ژالو	Jaloux
یالطاقلانجی	لابه کار	متملق - مداهن	فلاتور	Flatteur
یلانجی	دروغکو	کذاب	مانتور	Menteur
ریاکار	زرق پیشه	مرائی	ایپوکریت	Hypocrite

French	Pronunciation	Arabic	Persian	Turkish
Fidèle	فِيدَيلْ	صادق	صداقتكار	صداقتلو
Fou	فُو	مجنون	ديوانه	دلى
Sot	سُو	احمق ـ ابله	كول ـ سبكمغز	بودله
Sage	سَاجْ ـ سَاژْ	عاقل	دانا ـ خردمند	عقللو
Gai	جِى	فرح ـ مبتهج	فرحناك ـ شادان	كيفلو ـ شن
Triste	تريِسْتْ	محزون	غمكين	طاسه‌لو ـ كدرلو
Gentil	ژانْتيلْ ـ ژانْتِلْ	ظريف ـ مطبوع	دلكش	ظريف
Délicat	دى ليكا	رقيق المزاج	خوشطبع	نازك مزاج
Grossier	كروسِيِى	غليظ الطبع	درشتخو ـ بدطبع	قبا ـ خويراد
Habile	آبيلْ	ماهر ـ حاذق	هنرور ـ كاردان	مهارتلو
Heureux	اُورُو	سعيد	بختيار ـ كامكار	اقباللو
Malheureux	مالُورُو	منكوب	بدبخت	بختسز
Honnête	اُونيتْ	صالح ـ امين ـ صادق	صلاح پيشه	عفتلو
Malhonnête	مالُونيتْ	دنى	فرومايه	آلچق
Pauvre	پُوفْر ـ پووور	فقير	بينوا	يوخسول
Riche	ريشْ	غنى	توانكر	زنكين ـ باى
Indolent	آندُولان	قليل الهمة	كم همت	همتسز ـ تنبل
Insolant	آنْسُولان	قليل الحيا ـ وقيح	بى شرم ـ بى آبرو	حياسز ـ اوتانمز
Ingrat	انْگرا ـ آنْ كرا	كنود ـ منكر النعمه	نمك بحرام	نانكور
Intelligent	انتيليجانْ ـ انْتيليژانْ	ذكى ـ فهيم	زيرك ـ دانشمند	ذكاوتلو ـ ذهنلو
Méchant	ميشانْ	شرير ـ قبيح	نابكار	كوتو

Modeste	مودست	متواضع	تواضع کننده	آلچق کوکللو
Orgueilleux	اورکولیو ـ اورجولیو	متکبر ـ شامخ الانف	خودبین ـ بادسر	کبرلو
Négligent	نیغلیجان نیکلیژان	مهمل	سپوزکار	اهمالجی
Paresseux	پاریسو	متوانی ـ کسلان	پرویزکار	اوشنکن
Mendiant	ماندیان	سائل ـ شحات	کدا ـ دریوزه کر	دلنجی
Poli	پول	ادیب ـ مهذب	مؤدب ـ بادب	ادبلو
Peureux	پورو	خواف ـ جبان	ترسناک ـ بی زهره	قورقاق
Propre	پروپر	نظیف ـ نقی	پاک ـ پاکیزه	تمیز
Propre à	پروپرآ	لائق ـ جدیر ـ احرا	سزا ـ شایان	قابلیتلو
Reconnaissant	ری کونیسان	متشکر ـ شاکر	سپاس کننده	شکرایدیجی
Rusé	روزیه	محتال ـ مکار	حیله باز ـ فندپیشه	حیله کار
Sincère	سنسیر	صادق	صداقتکار	صداقتلو
Sobre	سوبر	قانع ـ قنوع	خرسند ـ قناعت کننده	قناعت صاحبی
Timide	تیمید	مستحی ـ ذوالحیاء	شرمنده	اوتانغان
Trompeur	ترومپور	مخادع ـ خداع	فریبنده	آلدادیجی
Vertueux	فیرتو ـ ویرتو	فاضل	فضیلتمآب	فضیلتلو
Vrai	فری ـ وریه	صادق القول	راستکو	طوغری سوزلو
Voleur	فولور ـ وولور	سارق	دزد	خرسز
Grand	جران ـ کران	کبیر	بزرک	بیوك
Petit	پتی	صغیر	خرد	کوچك
Beau	بو	جمیل ـ لطیف	زیبا ـ خوب	کوزل ـ ایو
Joli	چولی ـ ژولی	ملیح ـ صبیح	دلاویز ـ دلارا	ظریف ـ دلبر

Laid	لَیْذ	ذميم ـ قبيح المنظر	زشت ـ بدلقا	چركين
Mauvais	مُووَی ـ مُووَوِیه	ردیٔ	بد	فنا ـ كوتی
Fort	فُورْ	قوی	توانا ـ زورمند	قوتلو
Faible	فِیبْلْ	ضعيف	ناتوان ـ زبون	قوتسز
Maigre	مِیجْرْ ـ مِیكْرْ	نحيف	لاغر ـ نزار	آرق
Malade	مالاذْ	مريض	بيمار	كيفسز ـ خسته
Aveugle	آفُوجْلْ ـ آووُكْل	اعمی ـ ضرير	كور ـ نابينا	كور
Muet	مُوِیَه	اخرس ـ ابكم	لال ـ كنك	دلسز
Sourd	سُورْ	اصم ـ اطرش	كر ـ شوا	صاغر
Boiteux	بوَاتُو	اعرج	شل ـ لنك	طوپال ـ آقسق
Estropié	اَیسْتْروپِیَ	مكسح ـ أقل	سقط	سقط
Gros	جْرُو ـ كرو	غليظ	ستبر ـ زفت	شيشمان ـ يوغون
Gras	جْرَا ـ كرا	سمين ـ مشحم	فربه	سميز
Louche	لُوشْ	احول	كژچشم ـ چشم كنته	شاشی
Bègue	بَیجْ ـ بِیكْ	الكن	الكن ـ كجزبان	ككمه ـ پپه
Bossu	بُوسُو	احدب	پشت كوز	قنبور
Jeune	جُونْ ـ ژُونْ	شب ـ شاب	برنا ـ نوجوان	كنج ـ دلی قانلو
Vieux	فِیُو ـ وِیوُ	هرم ـ عجوز	پير ـ سالخورده	قوجه ـ اختيار
Long	لُونْجْ ـ لُونْ	طويل	دراز	اوزون
Court	كُورْ	قصير	كوتاه	قصه
Nain	نَیْنْ	قزعة ـ ماجوج	زادخوست ـ كوته قد	جوجه ـ بودور

(خصم واقربا لره دائر)	(دربيان خويش واقارب)	(فى الاهل والاقارب)		(Des parents)
بربابا	يك پدر	اب ـ والد	اُونْ پِيرْ	Un père
بر انا ـ والده	يك مادر	ام ـ والدة	اُون مِيرْ	Une mère
بر دده	يك نيا	جد	اُونْ كران پِير	Un grand père
بر بيوك والده	يك مادر بزرك	جدة	اُون كران مِير	Une grand' mère
براوغل	يك پسر	ابن	اُون فِيسْ	Un fils
برقز	يك دختر	بنت	اُونْ فِيلْ	Une fille
برطورون	يك نوه ـ نبيره	حفيد	اونْ پتى فِيسْ	Un petit-fils
برقزطورون	يك دخترنوه	حفيدة	اُونْ پتيت فِيلْ	Une petite-fille
برقرنداش	يك برادر	أخ ـ شقيق	اُون فرِيرْ	Un frère
برقزقرنداش	يك خواهر	أخت	اُون سور	Une sœur
برعموجه	يك برادر پدر	عم	اُونْ اُونكل	Un oncle
برتيزه	يك خواهر مادر	خالة	اُون تانت	Une tante
برقرنداش اوغلى	يك برادر زاده	ابن الاخ	اون نِفو ـ نِىوو	Un neveu
برقرنداش قزى	يك دختر برادر	بنت الاخ	اُون نِييس	Une nièce
برعموجه زاده	يك عمزاده	ابن العم	اُون كُوزَنْ	Un cousin
برعموجه قزى	يك دخترعم	بنت العم	اُون كُوزِين	Une cousine
برقاين پدر	يك خسر	حم	اون بو پير	Un beau-père
برقاين والده	خشامن ـ مادراندر	حماة	اُون بِيل مِير	Une belle-mère
بركوكى ـ داماد	يك خسرانكر	صهر	اون بو فِيس	Un beau-fils
براوكى قز	يك دخترزن	ربيبة	اُون بِيل فِيل	Une belle-fille
برقاين	يك برادرزن	أخ الزوجة أو الزوج	اُونْ بو فرير	Un beau-frère
بربالديز	يك خواهرزن	أخت الزوجة او الزوج	اُون بِيل سور	Une belle-sœur

(أقسام مملكته دائر) (دربيان اقسام مملكت) (فى أقسام المدينة) La ville et ses parties

Un pays, une ville	بلد ـ مدينة	شهر	شهر
Un quartier élevé	محل مرتفع	جاى بلند	يوكسك بير
Le chemin, la rue	الطريق ـ الدرب	راه	يول
Grand chemin	الشارع	شاهراه	جاده ـ طريق عام
Une ruelle, un passage	عطفة ـ ممر	كوچه	كوچك سوقاق
Le chemin de voiture, La route carrossable	سكة الكروسة	راه كردونه	عربه يولى
Une place ombragée	سهلة مظللة	جاى سايه دار	كولكه لى بير
Un trottoir, une allée	ممشى	آزيانه پيادكان	يايه قالدرمى
Le marché, le bazar	السوق	بازار	چارشو
Le porte, la marine	المينا ـ البحريه	دريابند	ليمان
La douane	الجمرك ـ كمرك	كمرك	كمرك ـ كومروك
La poste	البوسطة	پوستەخانه	پوستەخانه
L' agence	وكالة الفابورات	وكالەخانهٔ بابورها	وابورلرك وكالتيرى
La banque Ottomane	البنك العثمانى	بانك عثمانى	بانق عثمانى
Le consulat	القونسلات	شهبندرخانه	شهبندرخانه
L' imprimerie	المطبعة	چاپخانه	مطبعه
Un palais	سراى	سراى	سراى
Hôtel	فندق ـ دار الغربا	كاربانسراى	خان
Une auberge, hôtellerie	دار المسافرين	مهمانسراى	مسافرخانه ـ لوقنطه
Salle de spectacle	محل التفرج	جاى تماشا	سيريرى

Des bains publics	حمامات عمومية	گرمابهٔ عمومی	حمام عمومی
Une filature	معمل فتالة	کارگاه تار	ایپلکخانه
Un moulin à eau	طاحون ماء	آسیاب آب	صودگرمانی
Un moulin à vent	طاحون هواء	آسیاب باد	یل دگرمانی
Un four, fourneau	فرن ـ تنور	آتشدان	فرون ـ اوجاق
Un four à chaux	اتون الكلس	تنور گچگر	کرج اوجاغی
Un restaurant	لوكندة الاكل	اشپزخانه	اشجی دکانی
Un magasin	مخزن	مخزن	مغازه
Une boutique	دكان	دکان	دکان
Un hôpital	مستشفى ـ دار الشفا	بیمارخانه ـ بیمارستان	خستهخانه
Un hospice	خانقاه ـ صومعه	خانگاه	تکیه ـ درگاه
Une savonnerie	مصبنة	کارگاه صابون	صابونخانه
Une prison	محبس	زندان	حبسخانه
La campagne	الخلا ـ الريف	دشت	اوه
La promenade	محل التنزه	سیرانگاه	سیران یری
Une fontaine	عين ماء	چشمه	پیکار
Un bassin	حوض ـ بركة	آبدان ـ تالاب	حوض ـ کول
Un jet d' eau	نوفرة	فواره	فسقیه
Une forêt, un bois	اجمة ـ غابة	بیشه زار	اورمان
Une boucherie, abattoir	مذبح ـ مسلخ	بسملگاه	سلخانه
Une remise	محطة العرباة	گردونه خانه	عربه خانه
Un village	قرية	ده ـ روستا	کوی
Un hameau	ضيعة	دهکده	کویجك

(معادن وذيقيمت جواهرلره دائر)	(دربيان معدنها وسنگهاى ذيقيمت)	(فى المعادن والاحجار الثمينة)	(Métaux et pierres précieuses)
آلتون	زر	الذهب	L' or
كمش	سيم — نقره	الفضة	L' argent
آق آلتون	زر سفيد	الذهب الابيض	La platine
قورشون	سرب	الرصاص	Le plomb
باقر	مس	النحاس	Le cuivre
پرنج	توج	الشبة	Le bronze
مقناطيس	آهن ربا	المغناطيس	L' aimant
تيمور	آهن	الحديد	Le fer
چليك	پولاد	البولاد	L' acier
قلاى	سپيدروى	القزدير	L' étain
توتيا	توتيا	التوتيا	Le zinc
جيوه	ژيوه — سيماب	الزيبق	Le mercure
جواهر	گوهرها	جواهر	Des joyaux
الماس	الماس	الماس	Le diamant
پرلانته	پرلانته — نوعى از الماس	برلانت	Le brillant
زمرد	زمرد	الزمرد	L' émeraude
ياقوت	بهرمان	الياقوت	Le rubis
لاجوردى ياقوت	بهرمان آسمانگون	ياقوت الازرق	Le saphir
زبرجد	زبرجد	زبرجد هندى	La topaze
فيروزه	پيروزه — پيروزج	الفيروز	La turquoise
برازده	بيجاده	السيلان	Le grenat

L' hyacinthe	ياقوت زعفرانى	ياقوت زرد	صارى ياقوت
L' agate	العقيق	عقيق	عقيق
La cornaline	سليمانى	سنك سليمانى	سليمانى طاشى
Le lapis-lazuli	حجر اللازورد	لاژورد	لاجورد طاشى
Les perles	اللؤلؤ	مرواريد	انجو
Le corail	المرجان	بسد	مرجان

(Des pierres, des terres etc.)	(فى انواع الارض والاحجار)	(دربيان انواع زمين وسنكها)	(انواع ير وطاشلره دائر)
La pierre à chaux	حجر الكلس	سنك كچ	كرج طاشى
La chaux vive	الكلس - الجص	كچ	كرج
Le caillou	الحصا - الصوان	خرسنك - سنكريزه	چقل طاشى
Le gypse, pierre à plâtre	حجر الجبس	سنك آهك	الچى طاشى
Le cristal de roche	حجر البلور	سنك بلور	بلور طاشى
Le porphyre	حجر السماق	سنك سماقى	سماق طاش
Le granit, pierre à feu	حجر الصوان	سنك آتش زنه	پالاندز طاشى
Le grès, pierre à aiguiser	حجر المسن	سنك فسان	بلكو طاشى
Le marbre	حجر الرخام	سنك مرمر	مرمر طاشى
La craie	حجر الطباشير	كل خوردنى	تباشير
Le souffre	حجر الكبريت	كوكرد	كوكرد
Le borax	البورق	بوره	تنكار
L' argile	الطفل	كل سفيد	اوزلو طپراق
Le nitre, salpêtre	ملح البارود	شوره	كهرجله
L' alun	الشب	زاك - شب	شاب

(Accidents et maladies) (فی مایتعلق بالامراض والعوارض) (دربیان بیماری وناخوشی) (امراض والامه دائر)

Français	عربی	فارسی	ترکی
Une indisposition	انحراف المزاج	ناخوشی مزاج	کیفسزلك ـ مزاجسزلق
Une faiblesse	ضعف ـ وهن	ناتوانی ـ بی تابی زبونی	درمانسزوقوتسزلك
Un mal; une douleur	وجع ـ ألم	درد ـ رنج ـ آزار	سانجی آغری‌ی
Le poul; la pulsation	النبض ـ دق النبض	نبض ـ طپیدن نبض	طمرآتشی ـ نبض آتمق
Le mal de poitrine	وجع الصدر	درد سینه	کوکس علتی
Mal à l'estomac	وجع المعدة	درد معده	معده سانجیسی
Une indigestion	ثقل ـ عدم هضم	ناگواری	هضمسزلك
L' insomnie	عدم النوم	بی خوابی	اویقوسزلك
Des frissons	قشعريرة ـ قفقفة	لرزه ـ تب	دتره‌مه ـ اسمه
Des vomissements	قیئ ـ استفراغ	هراش ـ شکوفه	قوصمق ـ قی
L' étourdissement	الدوخة ـ هدام	سرگردانی	باش دونمه
Un évanouissement	غشیان	بیخودی ـ غشیدگی	بایغنلق
La constipation	مسك البطن ـ انقباض	شکم بستگی	قبضلق
La diarrhée	جری البطن ـ اسهال	شکم راندن	یورك سورمك ـ عمل
Un rhume	رشح ـ زکام	نخشام	زکام
La palpitation	الخفقان ـ خلجان القلب	تپاك دل	یورك اوینامه‌سی
La démangeaison	اکلان ـ الرعیان	خارش	قاشنمه ـ گیجیشمه
Un panaris	داحوس ـ دوحاس	درد ناخن ـ خوی درد	قورلغات ـ ات یران
La petite vérole	الجدری	آبله	چیچك علتی
Vérole	فرنجی ـ بلا ـ صفرا	علت فرنگی	فرنکی علتی
Une verrue	ثؤلولة	تاشکل	سکیل

DES SCIENCES ET DES ARTS

في بعض العلوم والفنون

Français		العربية	
La théologie	(théologien)	علم اللاهوت ـ علم الكلام	(لاهوتي)
La morale	(moraliste)	اداب الاخلاق	(صاحب رسالة في الادب)
La littérature	(littéraire)	الادب البيان	(ادبي)
Les mathématiques		العلوم الرياضية	
La logique		علم منطق	آلة قانونية تعصم مراعاتها الذهن عن الخطا في الفكر
Le style; la composition		علم الانشا	
La prose	(prosateur)	علم السجع والقافية	(منشي)
La prosodie		علم العروض	
La poésie	(poëte)	فن الشعر	(شاعر)
La rhétorique		علم البديع والمعاني والبيان	
La philosophie	(philosophe)	الفلسفة	لفظة يونانية مركبة من «فيل» محب و«سوف» حكمة يعني محب الحكمة
L' arithmétique		فن الحساب	
L' histoire	(historien)	علم التاريخ	(مؤرخ)
La géométrie	(géomètre)	الهندسة	(مهندس)
La géographie		الجغرافيه	
L' astronomie	(astronomique)	علم الفلكيات	(فلكي)

در بیان بعض علوم وفنون

علم عقاید – در معرفت ذات اقدس باری

علم ادب واخلاق

در ادبیات

علوم ریاضیه

علم منطق { علمیست که دانسته میشود باو صحت وفساد فکر در ذهن

علم انشا

علم سجع وقافیه (اهل انشا)

علم عروض – فن شعر

فن شعر (شعر گوینده)

علم بدیع ومعانی وبیان

علم فلسفی { فیلسوف بزبان یونانی (فیل) دوست (سوف) حکمت یعنی دوستدار حکمت

علم رقوم

علم تاریخ (مؤرخ)

علم هندسه (مهندس) اندازه گیرنده

علم جغرافیه { علمیست که روی زمین واقالیم وممالکرا بیان میکند

علم فلکیات (فلکی)

بعض علوم وفنونه دائر

حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه متعلق علم عقائد

ادب واخلاق علمی (اخلاقه دائر کتاب یازان محرر)

ادبیات

علوم ریاضیه

علم منطق { یاکلش ایله طوغرینک بینی تفریق ایدرک عقل انسانی صواب واستقامته ایله صرف استعمال ایتمک طریقنه ارشاد واشعار ایدر

علم انشا – کتابت فن وأصولی

علم سجع وقافیه (اهل کتابت)

علم عروض

فن شعر (شعر سویلیجی)

علم بدیع ومعانی وبیان

علم فلسفه { فیلسوف یونان لساننده (فیل) محب و (سوف) حکمت یعنی محب حکمت

علم حساب

علم تاریخ (مؤرخ)

علم هندسه (هندسه یه آشنا کمسنه)

علم جغرافیه { ارضک سطحنی واقلیم وممالکی تعریف ایدر

علم فلکیات (فلکیاته آشنا کمسنه)

L' astrologie	(astrologue)	علم النجم ـ التنجيم	(منجم)
La cosmologie		علم قواعد الدنيا ـ علم انتظامات العالم	
L' algèbre		الجبر	
La jurisprudence		علم الفقه	
L' éloquence	(éloquent)	علم الفصاحة والبلاغة	(بليغ)
L' hygiène		معرفة حفظ الصحة	
La physique	(physicien)	علم الطبيعيات	(طبيعى)
La chimie	(chimiste)	علم الكيميا	(كيماوى)
La médecine	(médecin)	علم الطب	(طبيب)
La chirurgie	(chirurgien)	الجراحة	(جراح)
La politique		السياسة ـ البوليتيقة	
Le droit		الاحكام والنواميس	
Le code		الشرايع ـ الكوديشه ـ القانون	
Le télégraphe		تلغراف علم الآلة الاشارية	
L' architecture	(architecte)	فن البناء	(معمار)
La typographie	(typographe)	فن الطباعة	(طباع)
La photographie		التصوير الشمسى	

فارسی	عثمانلی
فن اختر شناسی (اختر شناس)	علم نجوم { منجم نجومدن تفأل و کشف خفایا ادعاسنده بولنان شخص
علم انتظامات جهان ـ که از هیئت دنیا بحث میکند	کائناتی اداره ایدن قواعد ـ قوای طبیعیه دن بحث ایدن علم
علم جبر { علمیست که دانسته میشود با آن مجهولات عددیه	علم جبر { علوم هندسیه دن بر علم که مجهولات عددیه انکله بیلنور
علم الفقه ـ دائر بشرع شریف بود	علم الفقه ـ شرع شریفه متعلق علم
علم فصاحت و بلاغت (سخن آفرین)	فصاحت و بلاغت علمی (بلاغت صاحبی)
علم معرفت حفظ صحت	علم حفظ صحت
طبیعیات (طبیعی)	حکمت طبیعیه (طبیعی)
فن کیمیاگری (کیمیاگر)	کیمیاجیلکه متعلق فن (کیمیاجی)
فن حکمت (حکیم)	علم طب (حکیم)
فن ریشسازی (ریشساز)	جراحلق علمی (جراح)
علم سیاست { متعلق باداره امور حکمرانی و پاسداشتن ملک و رعیت است	علم سیاست ـ ادارهٔ امور دولت و رعیته متعلق فن
احکام دادگری	احکام عدلیه ـ حقانیت و عدالت
قانون نامه احکامنامه	قانون احکام
دورنویس ـ تار برقی	تلغراف { بر طاقم اشارات مخصوصه ایله اوزاقدن مخابره ایتمک اصولی
فن بناپردازی (بناکر)	یاپوصنعتی (یاپوجی)
فن چاپ زنی (چاپزن)	باصمه جیلك (باصمه جی)
تصویر آفتابی	فطوغرافیا

فن الرسم	(رسام)	Le dessin	(dessinateur)
فن التصوير	(مصور)	La peinture	(peintre)
فن النقر	(نقار)	La sculpture	(sculpteur)
فن الحك	(حكاك)	La gravure	(graveur)
فن الموسيقى	(آلاتى)	La musique	(musicien)

حروف ظروف وجر وعطف مركبة — LOCUTIONS ADVERBIALES

اولا ـ فى ابتداء الامر ـ قبل كل شئ	D' abord
من ذلك الوقت	Dès lors
اصلا	Du tout
متواليا ـ متعاقبا	De suite
فى الحال ـ على الفور	Tout de suite
هناك	Là - bas
على فضاوة ـ عندوقت الرفاه	A loisir
فى محل آخر ـ فى موضع آخر ـ وغيرذلك	D' ailleurs
فى خلال هذا الحال ـ عندذلك ـ فوق ـ على	Là - dessus
لربما ـ يمكن ـ يحتمل	Peut - être
اضرّ ـ ارداء ـ اسواء	Tant pis
فهواحسن ـ فنعم المطلوب	Tant mieux
خلاط ملاط ـ تذرمذر ـ كانى مانى	Tel quel; telle quelle

فن نگارش ـ نگارگری (نگارگر)

فن صورتگری ـ چهره پردازی (صورتگر)

فن کنده کاری (کنده کار)

فن حکاکی (حکاک)

فن موسیقی (رامشگر)

فن تصویر ـ رساملق (رسام)

تصویرجیلك (تصویرجی)

اویمه‌جیلك (اویمه‌جی)

قازیجیلك صنعتی ـ حکاکلق (حکاك)

موسیقی صنعتی (چالغیجی)

دربیان حروف ظرف وجر وعطف مرکبه

دراغاز کار ـ پیش ازهرچیز

درآن وقت ـ از آندم

درهیچ زمان

پیاپی ـ پیدرپی

درحال ـ دراینده

آنجا ـ درآنجا

درهنگام آرام ـ دراوان آسایش ـ وقت فراغ

درجای دیگر

درین میان ـ درین اثنا ـ زبر ـ بر

شاید ـ بلکه ـ باشدکه

بدتر ـ بدترین

چه خوش ـ بهتر

هرزه مرزه ـ چنین چنان

حروف ظرف وجر وعطف مرکبه بیاننده در

الا اول ـ اول امرده

اول وقتده

هیچ بر وقتده

بری بری آردنجه

حالا ـ شمدی ـ درعقب

اوراده

برراحتلو وقتده ـ بوش وقتده

بشقه برده ـ بشقه جهتده

بوارالقده ـ بواثناده ـ بوبابده

اوله که ـ احتمال که

دهافنا

نه‌اعلا ـ نه‌ایو

صاچمه ماچمه ـ قارش مورش ـ شویله بویله

Peu à peu	قليلا فقليلا ـ شويه شويه
Petit à petit	بالتدريج
Mot à mot	كلمة فكلمة ـ حرفيا
Tout à fait	بالكلية ـ كليا
Tour à tour	بالدور ـ بالمناوبة
Tout de bon	من صحيح ـ جدّا
Tout de même	على حدسوى
Tout de suite	الآن ـ سريعا
Tout à l' heure	حالا
Tout à coup	بغتة ـ بغاة
A l' improviste	على الغفلة
A propos	مناسب ـ جائز ـ فى وقت مناسب
Mal à propos	فى غير وقته ـ بلا مناسبة
Vaille que vaille	يجرى ما يجرى
Coûte que coûte	مهما صار
A demie; à moitié	منتصفا ـ بالنصف
Non seulement	ليس فقط
A la bonne heure	فبها ـ فنعم
A tort et à travers	لا عن بصيرة
Au plus; de plus	اكثر ما يكون ـ وفضلا عنه
Au moins; du moins	اقل ما يكون ـ لا اقل
De plus; en plus	اكثر فاكثر ـ مضاعفا ـ على المضاعف
Au fur et à mesure	أول باول

کم کم – اندک اندک

آهسته آهسته

سخن بسخن – حرف بحرف

همگی – بهمگی

بدور – بنوبت

براستی – درست

بریک نسق

درحال – درآن – زود

پس از اندکی – یک خرده

ناگه – ناگهان

بی خبر – ناگهانی

بهنگام – بجا – روا

نابهنگام – نامناسب – نابجا

هرچه باداباد

هرطور که باشد

برنیم – نیمکار

نه تنها

خوش – چه خوش

نیک شایانه وناسزاکارانه – مناسب ونامناسب

زیاده برآن – فزونتر ازآن

باری – هیچ نباشد

چندان چندان – زیاد زیاد

بقدر واندازه

آزار آزار – ازیجق آزیجق

یواش یواش

کلمه بکلمه – حرف حرف

بتون بتون – بسبتون

نوبتله – نوبتلشه رك

طوغریدن – کرچکدن

برطرزده

شمدی – حالا – چابك

برازدنصکره – دمین

انسزین

خبرسز – آنسزین

تام وقتنده – یوللو – وقت مناسبده

وقتسز – مناسبتسز

نه اولورسه اولسون

هرنه وجهله اولورسه

یاری بچق – نصفیت اوزره

یالکز دکل

نه اعلا

مناسبتلی مناسبتسز

اندن زیاده

هیچ اولمزسه

قات قات – کیدکجه زیاده

تدریجی تدریجی – کیدەرك

❁ حروف جرمركبة ❁ — LOCUTIONS PRÉPOSITIVES

بحسب ـ بموجب ـ نظرا	D' aprés
لما ـ اذا ـ متى	Quand
فوق ـ على	Par-dessus
مقابلة ـ قبال	Vis - à - vis de
كورة الارض بالنظر الى كورة الشمس صغيرة	La terre est petite à l' égard du soleil
كسب الاعتبار	Prendre faveur

❁ حروف عطف مركبة ❁ — LOCUTIONS CONJONCTIVES

واقعا ـ فى الواقع ـ فى الحقيقه	En effet
وان يكون ـ ولو كان ـ مع هذا	Bien que
كما ـ مثلما	Ainsi que
بناء ـ على ان ـ بما ان ـ لانّ	Attendu que
بشرط ان	Pourvu que
مالم ـ ان لم ـ فالآن	A moins que
واذا فرضنا	Supposé que
خوفا من ـ احترازا من ـ حذراً من	De crainte que
بنوع ان ـ بوجه ان	De manière que
ولو ـ فولو	Quand même
يعنى ـ اى	C' est - à - dire
ولذلك ـ ولاجل ذلك	C' est pourquoi
الاان ـ ماعدا انّ	Si ce n' est que

❀ در بیان حروف جزم مرکبه ❀

بحسب - بموجب

آنکه - که

بر - بالا

روبرو - پیش - در پیشش

کرهٔ زمین نسبت بکرهٔ آفتاب کوچک است

اعتبار پذیرفتن - اعتبار یافتن

❀ در بیان حروف عطف مرکبه ❀

راست - درحقیقت

باآنکه - اگرچه

چنانکه - چنانچه

چون - چونکه

گر - اگر

مگرکه

اگر فرض کرده شود - چنین فرض کرده شویم که

ازبیم آن که - پرهیز از آنکه

چنینکه - آنچنانکه

هرچند - دگرچه

یعنی

بدین سبب - برای این

مگرکه

❀ حروف جزم مرکبه یه دائر ❀

کوره - توفیقا - اصولنجه

قچان - وقتده - ده

اوزره - اوزرینه - اوستده

یوزیوزه - قارشوسنده - قارشیسنده

کرهٔ ارض کرهٔ شمسه نسبة کوچکدر

کسب اعتبار - اعتبار بولمق

❀ حروف عطف مرکبه یه دائر ❀

کرچکدن - کرچك

هرنقدر - ایسه دخی

اولوجهله که

نته کیم - چونکه

اکر - ایسه - حالده

مکر - مکرکیم

بویله فرض اولنه - فرض ایده لم

انك قورقوسندن - صاقنه رق

شویله که - شووجهله که - برصورتله که

اولسه بیله - حالده بیله

دیمك ایسترکه

بونك ایچون - ایشته بونك ایچون

مکرکیم - مکرکه

Par conséquent	فاذن ـ بناء على ذلك
Au reste, du reste	وغير ذلك ـ ومن ثم

RÈGLES — قاعدة

L'adjectif s'accorde en genre et en nombre avec le nom ou le pronom qu'il qualifie.

النعت يطابق المنعوت فى التذكير والتأنيث والافراد والجمع سواء كان المنعوت اسما ظاهرا أو ضميرا

(Singulier masculin et féminin) — المفرد المذكر والمؤنث

Un ami fidèle	حبيب صادق
Une personne affable	شخص بشوش الوجه
Une fille aimable	بنت محبوبة
Un élève capable	تلميذ مستعد
Une odeur agréable	رائحة ذكية
Un beau jardin	بستان انيق ـ لطيف
Un bel appartement	مسكن لطيف
Une belle maison	دار لطيفة
Un ancien habit	كسوة قديمة
Une ancienne habitude	عادة قديمة
Un bon père	اب طيب
Une bonne mère	ام طيبة
Un homme fou	رجل مجنون
Une femme folle	امرأة مجنونة
Un homme vieux	رجل عجوز ـ رجل شيب

پس — بنابران

غیر ازین — پس ازین

❁ قاعده ❁

در تذکیر و تأنیث و افراد و جمع صفت موصوف را مطابقت میکنند خواه موصوف اسم ظاهر و خواه ضمیر باشد

❁ برای مفرد مذکر و مؤنث ❁

یک دوست صداقتکار

یک مرد خوشخو

یک دختر دلپذیر

یک شاگرد مستعد

یک بوی خوش

یک باغ خوب — باصفا

یک جای خوب — باصفا

یک خانهٔ خوب

یک لباس کهنه

عادت دیرینه — عادت قدیمه

یک پدر خوب — نیکو

یک مادر خوب

یک مرد دیوانه

یک زن دیوانه

یک مرد پیر — پیرمردی

بناءعلیه — اول سببدن — اول مناسبتله

بوندن بشقه — بوندن فضله

❁ قاعدة ❁

موصوف استر اسم ظاهر اولسون واستر ضمیر اولسون تذکیر و تأنیثده وافراد وجمعده صفت موصوفه مطابقت ایتمك شرطدر

❁ مفرد مذکر و مؤنث ایچون ❁

صداقتلو بر دوست

کولر یوزلو بر کسه

سوکلو بر قز

استعدادلو بر شاکرد

بر کوزل قوقو

بر کوزل باغچه

کوزل بر یر

کوزل بر او — قوناق

بر اسکی روبا

اسکی بر عادت

برایو بابا

برایو انا

دلی بر آدم

دلی بر خاتون

بر قوجه آدم — اختیار آدم

Français	العربية
Un vieil homme	رجل هرم ـ رجل كبير السن
Une vieille femme	امرأة عجوز
Un petit enfant	طفل صغير
Une petite fille	بنت صغيرة
Un homme heureux	رجل سعيد
Une femme heureuse	امرأة ميمونة الطالع
Un homme malheureux	رجل سيّء البخت
Une personne malheureuse	شخص قليل البخت
Un homme vertueux	رجل فاضل
Une femme vertueuse	امرأة فاضلة
Un roi généreux	ملك كريم ـ علي الهمة
Une reine généreuse	ملكة كريمة ـ سخية
Un élève studieux	تلميذ مجتهد
Une fille paresseuse	بنت كسلانة
Un élève obéissant	تلميذ مطيع
Un homme sage	رجل عاقل
Un ami sincère	حبيب وفي ـ صادق
Un fils désobéissant	ابن عاق ـ عاص

Il y a des adjectifs qui changent le sens des noms qui les précèdent ou les suivent.

من الصفات ما يتقدم على الموصوف تارة ويتأخر عنه تارة أخرى فيتغير معنى الموصوف على حسب تقدم الصفة او تأخرها

EXEMPLES

❀ مثال ذلك ❀

Français	العربية
Un grand homme	رجل عظيم الشان ـ جليل القدر

یک مرد سالخورده
یک زن پیر — پیره زنی
یک بچهٔ خرد
یک دختر خرد
یک مرد فرخنده — فیروز بخت
یک زن فرخنده
یک مرد بد بخت
یک مرد کم بخت — بی طالع
یک مرد فضیلتمآب
یک زن فاضله
یک پادشاه جوانمرد — بلندهمت
یک قرالیچهٔ جوانمرد
یک شاگرد کوشش کننده
یک دختر تنبل
یک شاگرد فرمانبر
یک مرد خردمند
یک دوست وفادار
یک پسر نافرمان — سرکش

بر اختیار آدم
بر قوجه قاری — اختیار قاری
بر کوچك چوجق
بر کوچك قز
بختلو بر آدم — طالعلو بر ار
اقباللو بر قاری
بختسز بر آدم
طالعسز بر آدم
فضیلتلو بر آدم
فاضله بر قاری
عالیجناب بر پادشاه
سخیه بر قرالیچه
چالشقان بر شاگرد
تنبل بر قز
اطاعتلو بر شاگرد
عقللو بر آدم
وفالو بر دوست
اطاعتسز بر اوغلان

بعضی از صفات گاهی تقدیم وگاه تاخیر از موصوف میکنند امابموجب تقدیم وتاخیر اختلاف درمعنای موصوف حاصل میشود

❊ مثلا ❊

یک مرد بزرگ — نامدار

صفاتك بعضیلری گاه موصوفدن اول وگاه موصوفدنصکره وضع اولنور لکن وضعلرینه گوره موصوفك معناسی تغیر ایدر

❊ مثال ❊

شانلو بر بیوك آدم — عالیقدر بر ذات

رجل طويل القامة	Un homme grand
رجل على نيته ـ سليم القلب	Un bon homme
رجل طيب ـ اهل خير	Un homme bon
رجل صالح	Un honnête homme
رجل مؤدب ـ مهذب	Un homme honnête
رجل قليل العقل ـ قليل الحيلة	Un pauvre homme
رجل فقير	Un homme pauvre
قابلة	Une sage femme
امرأة عاقلة	Une femme sage
امرأة سمينة ـ ملحمة	Une grosse femme
امرأة حبلى	Une femme grosse

❁ جمع المذكر والمؤنث ❁ — *(Pluriel masculin et féminin)*

احباب اصدقاء	Des amis fidèles
اشخاص بشوشو الوجوه	Des personnes affables
بنات محبوبات	Des filles aimables
تلامذة مستعدون	Des élèves capables
روايح زكية	Des odeurs agréables
بساتين انيقة	De beaux jardins
مساكن لطيفة	De beaux appartements
بيوت لطيفة	De belles maisons
كساوي قديمة	D'anciens habits
عادات قديمة	D'anciennes habitudes
اباء طيبون	De bons pères

یک مرد بلند بالا — بلندقد
یک مرد صادق — ساده دل
یک مرد خوب — خیرخواه
یک مرد صلاح پیشه
یک مرد خوش منش — باادب
یک مرد کم عقل — کم هوش
یک مرد فقیر — مسکین
یک ماماجه — مام ناف — پیشنشین
یک زن خردمند
یک زن فربه
یک زن آبستن

اوزون بویلو برادم
کرکلی صافی برآدم
ایو برآدم - خیرصاحبی برآدم
اهل عرض وناموس برآدم
ادبلوبرار - برآدم
عقلسز برآدم
فقیرومسکین برآدم
برابه قادین
برعقللو خاتون
برشیشمان قاری
برکبه قاری

❁ جمع مذکر باجمع مؤنث ❁

دوستان صداقتکار
مردان خوشخو — خنده رو
دختران دلپذیر
شاگردان مستعد
بویهای خوش
باغهای خوب
جایهای خوب - ماوهای لطیف اوطاقهای خوب
خانهای خوب — لطیف
لباسهای کهنه
عادتهای دیرینه — قدیمه
پدرهای خوب

❁ جمع مذکر ومؤنث ❁

صداقتلو دوستلر
کولر یوزلو کسنه لر
سوکلو قزلر
استعدادلو شاکردلر
کوزل قوقولر
کوزل باغچه لر
کوزل دائره لر - بولمه لر
کوزل اولر
اسکی روبالر
اسکی عادتلر
ایو بابالر

De bonnes mères	امهات طيبات
Des hommes fous	رجال مجانين
Des femmes folles	نساء معتوهات
De petits enfants	اطفال صغار
De petites filles	بنات صغيرات
Des hommes heureux	رجال سعدا
Des hommes malheureux	رجال اشقيا
Des personnes malheureuses	اشخاص لاحظ لهم
Des hommes vertueux	رجال افاضل
Des femmes vertueuses	نساء فاضلات
Des rois généreux	ملوك كرام
Des reines généreuses	ملكات كريمات
Des élèves studieux	تلاميذ مجتهدون
Des filles paresseuses	بنات كسالى
Des enfants obéissants	اولاد مطيعون
Des fils désobéissants	ابناء عصاة
Des hommes sages	رجال عقلا
Des amis sincères	احباب اصدقاء

(Des adjectifs démonstratifs)

❋ في اسماء الاشارات ❋

Ce, Cet, Cette, Ces,

هذا هذه هؤلاء

On emploie (ce) devant un nom masculin singulier commençant par une

اذا كان الموصوف اسما مفردا مذكرا مبدوأ بحرف من الحروف الساكنة أو بحرف h التى

مادرهای خوب
مردان دیوانه
زنان فرتوت
بچههای کوچك
دختران خرد
مردان فرخنده
مردان بدکار — شقی
مردان بدبخت — بدحال
مردان فاضل — فضیلتمآب
زنهای فضایلمآب
پادشاهان — شهریاران سخاوتمند
قرالیچههای سخاوتکار
شاگردان سعی کردار — کوشش کننده
دختران تنبل
بچههای فرمانبر
پسران نافرمان — غیرمطیع
مردان خردمند
دوستهای صداقتکار

❀ در اسماء اشارات ❀

این — همین — آنها
اگر موصوف اسم مفرد مذکر باشد ودر اول او
حرفی از حرفهای ساکنه ویاخود حرف h که چون

ایو انالر
دلی آدملر
بوناموش قاریلر
کوچك چوجقلر
کوچك قزلر
بختلو آدملر
کوتو آدملر
بختسز ـ اقبالسز آدملر
فضیلتلو آدملر
فضیلتلو قاریلر
کرم صاحبلری پادشاهلر
سخاوتلو قرالیچهلر
چالشقان شاگردلر
تنبل قزلر
اطاعتلو چوجقلر
اطاعتسز اوغللر
عقللو آدملر
صداقتلو دوستلر

❀ اسماء اشاراته دائر ❀

بو شو آنلر
اگر موصوف اسم مفرد مذکر ایسه ابتداسنده
حروف ساکنهنك بریسی ویاخود h کبی

يتلفظ بها كالهاء العربية فانه يشار اليـه بلفظ ce التى معناها (هذا)	consonne ou une (h) aspirée

❋ مثال ذلك ❋	EXEMPLES
هذا البستان لطيف	Ce jardin est beau
هذا الصبى ذكى	Ce garçon est intelligent
هذا الكتاب مفيد	Ce livre est intéressant
هذا الكراس نظيف	Ce cahier est propre
هذا المعلم طيب	Ce maître est bon
هذا الخدام امين	Ce domestique est fidèle
هذا الملك كريم	Ce roi est généreux
هذا الشاعر مشهور	Ce poëte est célèbre

اذا كان اسم المشار اليـه مفـرداً مذكراً وفى اوله حرف من الحروف المتحركة الصوتيـة او حرف h مهملة لفظاً فانه يشار اليه بلفظ cet التى معناها (هذا)	On emploie (cet) devant un nom masculin singulier commençant par une voyelle ou une (h) muette

❋ مثال ذلك ❋	EXEMPLES
هذا الرجل مؤدب	Cet homme est poli
هذا الحبيب صادق	Cet ami est sincère
هذا التلميذ مجتهد	Cet élève est studieux
هذا الطفل مطيع	Cet enfant est docile
هذه الكسوة جديدة	Cet habit est neuf
هذا الولد ردئ	Cet enfant est mauvais

ها خوانده میشود واقع گردد آن وقت لفظ ce
که بمعنی (این) است در اول وضع باید نمود

اوقنان h حرفی اولورسه اولنه (بو) معناسنه
اولان ce لفظی وضع اولنور

❁ مثلا ❁

این باغچه خوب است
این بچه ذکی است — زیرک است
این کتاب فایده دار است
این دفتر پاک است
این معلم — این استاد خوب است
این نوکر — این خدمتکار امین است
این پادشاه جوانمرد است
این شاعر مشهور است

❁ مثلا ❁

بو باغچه کوزلدر
بو اوغلان ذکاوتلودر
بو کتاب فائده لودر
بو دفتر تمیزدر
بو خوجه ایودر
بو خدمتکار امیندر
بو قرال — سلطان جوانمرددر
بو شاعر مشهوردر

اگر مشار الیه اسم مفرد مذکر باشد و در اول
او حرفی از حرفهای متحرکهٔ صوتیه و یا حرف h مهمله
لفظیه بود لفظ cet که بمعنی (این) است در اول
او وضع خواهد شد

مشار الیه اولان اسم مفرد مذکر ایسه وابتداسنده
حروف متحرکهٔ صوتیه دن بری ویاخود ابکم
تسمیه اولنان h حرفی اولورسه (بو) معناسنده
اولان cet لفظی اولنه وضع اولنور

❁ مثلا ❁

این مرد مؤدب است
این دوست صادق است
این شاگرد کوشش کننده است
این بچه فرمان بردار است
این لباس نو است
این بچه بد است

❁ مثلا ❁

بو آدم ادبلودر
بو دوست صداقتلودر
بو شاکرد چالشقاندر
بو چوجق اطاعتلودر
بو روبا یکیدر
بو چوجق فنادر

On emploie (cette) devant un nom féminin singulier

اذا كان الاسم مفردا مؤنثا يشار اليه بلفظ cette التى معناها هـذه سواء كان فى اوله حرف ساكن او متحرك

EXEMPLES	❋ مثال ذلك ❋
Cette fleur est belle	هذه الزهرة لطيفة
Cette femme est vertueuse	هذه المرأة فاضلة
Cette chambre est grande	هذه الحجرة كبيرة
Cette maison est ancienne	هذه الدار قديمة
Cette nation est civilisée	هذه الملة متمدنة
Cette leçon est difficile	هذا الدرس صعب
Cette leçon est facile	هذا الدرس سهل
Cette personne est aimable	هذا الشخص محبوب
Cette plume est bonne	هذا القلم طيب ـ جيد

On emploie (ces) devant tous les noms pluriels soit masculins soit féminins

يشار الجمع بلفظ ces التى معناها (هذه) و (هؤلاء) سواء كان جمعا مذكرا أو مؤنثا

EXEMPLES	❋ مثال ❋
Ces jardins sont beaux	هذه البساتين لطيفة
Ces garçons sont intelligents	هؤلاء الصبيان أزكياء
Ces livres sont intéressants	هذه الكتب مفيدة
Ces cahiers sont propres	هذه الكراريس نظيفة

اگر مشار الیه اسم مفرد مؤنث است خواه در اول اوحرف ساکن ویاخود متحرک باشد در اولش لفظ cette که بمعنی (این) است وضع میشود

❀ مثال ❀

این شکوفه خوب است
این زن فضیلتمآب است
این حجره — اوطاق بزرگ است
این خانه کهنه است
این ملت متمدن است
این درس دشوار است
این درس آسان است
این مرد دلپسند است
این خامه خوب است

اسم مشار الیه اگر جمع باشد خواه جمع مذکر وخواه جمع مؤنث بود لفظ ces که بمعنی (اینها) است در اول وضع میشود

❀ مثال ❀

این باغچها خوبند
این بچها زیرکند
این کتابها فائده دارند
این دفترها تمیزند

اگر مشار الیه اولان اسم مفرد مؤنث ایسه واوکنده حرف ساکن ویاخود متحرك بولنسه (بو) (شو) معناسنه اولان cette لفظی اولنه وضع اولنور

❀ مثلا ❀

بو چیچك کوزلدر
بو خاتون فضیلتلودر
بو اوطه بیوکدر
بو او اسکیدر
بو ملت متمدندر
بو درس کوجدر
بو درس قولایدر
بو آدم سوکلودر
بو قلم ایودر

اگر مشار الیه اسم جمع ایسه کرك مذکر وکرك مؤنث اولسون اولنه (بونلر) معناسنه اولان ces لفظی وضع اولنور

❀ مثلا ❀

بو باغچەلر کوزلدرلر
بو اوغلانلر ذکاوتلودرلر
بو کتابلر فائدەلودرلر
بو دفترلر تمیزدرلر

Ces domestiques sont fidèles	هؤلاء الخدام أمناء
Ces hommes sont polis	هؤلاء الرجال مؤدبون
Ces amis sont sincères	هؤلاء الاحباب اصدقاء
Ces élèves sont studieux	هؤلاء التلاميذ مجتهدون
Ces fleurs sont belles	هذه الازهار لطيفة
Ces filles sont charmantes	هؤلاء البنات لطيفات ـ حسنات
Ces pères sont bons	هؤلاء الاباء طيبون
Ces mères sont bonnes	هؤلاء الامهات طيبات
Ces chambres sont grandes	هذه الحجرات كبيرة
Ces maisons sont anciennes	هذه البيوت قديمة
Ces leçons sont difficiles	هذه الدروس صعاب
Ces leçons sont faciles	هذه الدروس سهلة
Ces chemises sont chères	هذه الاقمصة غالية
Ces amis sont chers	هؤلاء الاحباب عزاز
Ces plumes sont bonnes	هؤلاء الاقلام جياد

Des adjectifs possessifs masculin singulier.

❋ الضمائر ❋

❋ فى الصفات الملكية للمفرد المذكر ❋

Mon	mon père	ى	أبى
Ton	ton père	ك	أبوك
Son	son père	ه	أبوه
Notre	notre père	نا	أبونا

این نوکرها امینند — صادقند	بو خدمتکارلر امیندرلر — صادقدرلر
این مردان — مردها با ادبند	بو آدملر تربیهلودرلر — ادبلودرلر
این دوستها صادقند	بو دوستلر صادقدرلر
این شاگردها کوشش کننده اند	بو شاگردلر چالشقاندرلر
این شکوفهها نازک و خوشگلند	بو چیچکلر نازک و گوزلدرلر
این دخترها خوبند — دلبرند	بو قزلر گوزلدرلر — باقیشقلیدرلر
این پدرها خوبند	بو بابالر ایودرلر
این مادرها خوبند	بو انالر ایودرلر
این اوطاقها بزرگند	بو اوطهلر بیوکدرلر
این خانها کهنه اند	بو اولر اسکیدرلر
این درسها دشوارند	بو درسلر گوجدرلر
این درسها آسانند	بو درسلر قولایدرلر
این پیراهنها گرانند	بو گوملکلر بهالودرلر
این دوستها عزیزند	بو دوستلر عزیزدرلر
این خامهها خوبند	بو قلملر ایودرلر

❁ ضمیرها ❁ — ❁ ضمیرلر ❁

❁ در بیان صفات ملکیه برای مفرد مذکر ❁ — ❁ صفات ملکیه یه دائر مفرد مذکر ایچون ❁

م	پدرم	م	بابام — پدرم
ت	پدرت	ك	باباك — پدرك
ش	پدرش	ی سی	باباسی — پدری
مان	پدرمان	مز	بابامز — پدرمز

أبوكم	كم	Votre	votre père
أبوهم	هم	Leur	leur père

❋ للمفرد المؤنث ❋			*(Féminin singulier)*
أمى	ى	Ma	ma mère
أمك	ك	Ta	ta mère
أمها	ها	Sa	sa mère
أمنا	نا	Notre	notre mère
أمكن	كن	Votre	votre mère
امهم - أمهن	هم - هن	Leur	leur mère

❋ الجمع المذكر ❋			*(Masculin pluriel)*
اخوتى	ى	Mes	mes frères
اخوتك	ك	Tes	tes frères
اخوتها	ها	Ses	ses frères
اخوتنا	نا	Nos	nos frères
اخوتكم	كم	Vos	vos frères
اخوتهم	هم	Leurs	leurs frères

❋ الجمع المؤنث ❋			*(Féminin pluriel)*
اخواتى	ى	Mes	mes sœurs
اخواتك	ك	Tes	tes sœurs
اخواتها	ها	Ses	ses sœurs
اخواتنا	نا	Nos	nos sœurs

تان	پدرتان	کز	باباکز ـ پدرکز
شان	پدرشان	لری	بابالری ـ پدرلری

❋ برای مفرد مؤنث ❋		❋ مفرد مؤنث ایچون ❋	
م	مادرم	م	انام ـ والدهم
ت	مادرت	ڭ	اناڭ ـ والدهڭ
ش	مادرش	سی	اناسی ـ والدهسی
مان	مادرمان	مز	انامز ـ والدهمز
تان	مادرتان	کز	اناکز ـ والدهکز
شان	مادرشان	لری	انالری ـ والدهلری

❋ جمع مذکر ❋		❋ جمع مذکر ❋	
هایم	برادرهایم	لرم	قرنداشلرم ـ برادرلرم
هایت	برادرهایت	لرڭ	قرنداشلرڭ ـ برادرلرڭ
هایش	برادرهایش	لری	قرنداشلرینی ـ برادرلری
هایمان	برادرهایمان	لریمز	قرنداشلریمز ـ برادرلریمز
هایتان	برادرهایتان	لرکز	قرنداشلرکز ـ برادرلریکز
هایشان	برادرهایشان	لری	قرنداشلری ـ برادرلری

❋ جمع مؤنث ❋		❋ جمع مؤنث ❋	
هایم	خواهرهایم	لرم	قزقرنداشلرم ـ همشیرهلرم
هایت	خواهرهایت	لرڭ	قزقرنداشلرڭ ـ همشیرهلرڭ
هایش	خواهرهایش	لری	قزقرنداشلری ـ همشیرهلری
هایمان	خواهرهایمان	لرمز	قزقرنداشلرمز ـ همشیرهلرمز

Vos	vos sœurs	كم-كن اخواتكم-اخواتكن
Leurs	leurs sœurs	هم-هن اخواتهم-اخواتهن

EXERCICES	❋ التعليم ❋
J'aime mon père	احب ابى
Tu aimes ton père	تحب اباك
Il aime son père	يحب اباه
Nous aimons notre père	نحب أبانا
Vous aimez votre père	تحبون أباكم
Ils aiment leur père	يحبون أباهم

(*Présent*)	❋ الزمن الحاضر ❋
Je chéris ma mère	اعز والدتى
Tu chéris ta mère	تعز والدتك
Il chérit sa mère	يعز والدته
Nous chérissons notre mère	نعز والدتنا
Vous chérissez votre mère	تعزون والدتكم
Ils chérissent leur mère	يعزون والدتهم

(*Passé défini*)	❋ الماضى التام ❋
J'ai aimé mon père et ma mère	أحببت أبى وأمى
Tu as aimé ton père et ta mère	أحببت أباك وأمك
Il a aimé son père et sa mère	أحب أباه وأمه
Nous avons aimé notre père et notre mère	أحببنا أبانا وأمنا

پایتان خواهرپایتان

پایشان خواهرپایشان

لرکز قزقرنداشلرکز ـ همشیره‌لرکز

لری قزقرنداشلری ـ همشیره‌لری

❋ تعلیم ❋

پدرمرا دوست دارم ـ عزیز دارم

پدرترا دوستداری

پدرشرا دوستدارد

پدرمانرا دوستداریم

پدرتانرا دوستدارید

پدرشانرا دوستدارند

❋ تعلیم ❋

بابامی سورم پدرمی سورم

بابا کی سورسک

باباسنی سور

بابا مزی سورز

بابا کزی سورسکز

بابا لرینی سورلر

❋ صیغهٔ حالیه ❋

مادرمرا دوستدارم

مادرترا دوستداری

مادرشرا دوستدارد

مادرمانرا دوستداریم

مادرتانرا دوستدارید

مادرشانرا دوستدارند

❋ صیغهٔ زمان حال ❋

انامی سورم والده‌می سورم

والده‌کی سورسک

والده سنی سور

والده مزی سورز

والده کزی سورسکز

والده لرینی سورلر

❋ فعل ماضی ❋

پدر و مادرمرا دوست داشتم

پدر و مادرترا دوست داشتی

پدر و مادرشرا دوست داشت

پدر و مادرمانرا دوست داشتیم

❋ فعل ماضی ❋

بابام ایله انامی سودم

بابانک ایله انا کی سودک

باباسی ایله اناسنی سودی

بابامز له انامزی سودک

Vous avez aimé votre père et votre mère	أحببتم أباكم وأمهاتكم
Ils ont aimé leur père et leur mère	أحبوا أباهم وأمهاتهم

(*Futur*)	❋ فعل المضارع ❋
J'aimerai mes frères et sœurs	ساحب اخوتي واخواتي
Tu aimeras tes frères et sœurs	ستحب اخوتك واخواتك
Il aimera ses frères et sœurs	سيحب اخوته واخواته
Nous aimerons nos frères et sœurs	سنحب اخوتنا واخواتنا
Vous aimerez vos frères et sœurs	ستحبون اخوتكم واخواتكم
Ils aimeront leurs frères et sœurs	سيحبون اخوتهم واخواتهم

Des adjectifs Numéraux (فى أسماء الاعداد) (دربيان اسمهاى حساب) (اسماء اعداده دائر)

1 Un	١	واحد	يك	بر
2 Deux	٢	اثنان	دو	ایکی
3 Trois	٣	ثلاثة	سه	اوچ
4 Quatre	٤	أربعة	چهار	درت
5 Cinq	٥	خمسة	پنج	بش
6 Six	٦	ستة	شش	التی
7 Sept	٧	سبعة	هفت	یدی
8 Huit	٨	ثمانية	هشت	سکز
9 Neuf	٩	تسعة	نه	طقوز
10 Dix	١٠	عشره	ده	اون
11 Onze	١١	احدى عشر	يازده	اون بر

پدر ومادر تانرا دوست داشتید	بابا کز ایله آناکزی سودیکز
پدر ومادر شانرا دوست داشتند	بابالری ایله آنالرینی سودیلر

❋ فعل مضارع ❋	❋ فعل مضارع ❋
برادرهایم وخواهرهایمرا دوست خواهم داشت	قرنداشلرمله همشیره لریمی سوه جکم
برادرهایت وخواهرهایترا دوست خواهی داشت	قرنداشلرکله همشیره لریکی سوه جکسن
برادرهایش وخواهرهایشرا دوست خواهد داشت	قرنداشلریله همشیره لرینی سوه جك
برادرهایمان وخواهرهایمانرا دوست خواهیم داشت	قرنداشلرمزله همشیره لرمزی سوه جکز
برادرهایتان وخواهرهایتانرا دوست خواهید داشت	قرنداشلرکزایله همشیره لرکزی سوه جکسکز
برادرهایشان وخواهرهایشانرا دوست خواهند داشت	قرنداشلریله همشیره لرینی سوه جکلردر

12 Douxe	١٢	اثناعشر	دوازده	اون ایکی
13 Treize	١٣	ثلاثة عشر	سيزده	اون اوچ
14 Quatorze	١٤	أربعة عشر	چهارده	اون درت
15 Quinze	١٥	خمسة عشر	پانزده	اون بش
16 Seize	١٦	ستة عشر	شانزده	اون آلتی
71 Dix-sept	١٧	سبعة عشر	هفده	اون یدی
18 Dix-huit	١٨	ثمانية عشر	هژده	اون سکز
19 Dix-neuf	١٩	تسعة عشر	نوزده	اون طقوز
20 Vingt	٢٠	عشرون	بیست	یکرمی
30 Trente	٣٠	ثلاثون	سی	اوتوز
40 Quarante	٤٠	أربعون	چهل	قرق
50 Cinquante	٥٠	خمسون	پنجاه	اللی

60 Soixante	٦٠	ستون	شصت	التمش
70 Soixante-dix	٧٠	سبعون	هفتاد	يتمش
80 Quatre-vingt	٨٠	ثمانون	هشتاد	سكسان
90 Quatre-vingt-dix	٩٠	تسعون	نود	طقسان
100 Cent	١٠٠	مائة	صد	يوز
101 Cent-un	١٠١	مائه وواحد	صد ويك	يوز بر
102 Cent-deux	١٠٢	مائة واثنان	صد ودو	يوز ايكى
200 Deux cent	٢٠٠	مائتان	دوصد ـ دويست	ايكى يوز
500 Cinq cent	٥٠٠	خمسمائة	پنجصد ـ پانصد	بش يوز
1000 Mille	١٠٠٠	ألف	هزار	بيك
10000 Dix milles	١٠٠٠٠	عشرة آلاف	ده هزار	اون بيك
100000 Cent milles	١٠٠٠٠٠	مائة ألف	صد هزار	يوز بيك
1000000 Un million	١٠٠٠٠٠٠	ألف ألف	هزاران هزار	بيك كره بيك

Premier	أول ـ حادى	يكم	برنجى
Second	ثانى	دوم	ايكنجى
Troisième	ثالث	سيم	اوچنجى
Quatrième	رابع	چارم	دردنجى
Cinquième	خامس	پنجم	بشنجى
Sixième	سادس	ششم	آلتنجى
Septième	سابع	هفتم	يدنجى
Huitième	ثامن	هشتم	سكزنجى
Neuvième	تاسع	نهم	طقوزنجى
Dixième	عاشر	دهم	اوننجى

اون برنجی	يازدهم	الحادی عشر	Onzième
اون ایکنجی	دوازدهم	الثانی عشر	Douxième
اون اوچنجی	سيزدهم	الثالث عشر	Treizième
اون دردنجی	چهاردهم	الرابع عشر	Quatorzième
اون بشنجی	پانزدهم	الخامس عشر	Quinzième
اون آلتنجی	شانزدهم	السادس عشر	Seizième
اون یدنجی	هفدهم	السابع عشر	Dix-septième
اون سکزنجی	هژدهم	الثامن عشر	Dix-huitième
اون طقوزنجی	نوزدهم	التاسع عشر	Dix-neuvième
یکرمنجی	بیستم	العشرون	Vingtième

برجفت	يك جفت	زوج	Une couple
برجفت	جفتی	جوز	Une paire
ایکی جفت	دوجفت	زوجان ــ زوجين	Deux paires
بردوزینه ــ بردسته	يك دسته	دوزینه ــ دسته	Une douzaine
یارم دوزینه ــ یارم دسته	نيم دسته	نصف دوزینه ــ دسته	Une demi-douzaine
بربچق دوزینه	يك دسته ونيم	دسته ونصف	Une douzaine et demie

❋ تعليم ❋ — EXERCICES

EXERCICES	تعليم
Voulez-vous une plume?	هل تريد ـ هل تطلب قلما
Je veux deux plumes.	اريد ـ اطلب قلمين
Voulez-vous trois ou quatre plumes ?	هل تريدون ثلاثة أقلام أو أربعة
Je veux cinq plumes.	اريد خمسة أقلام
Voulez-vous six ou sept plumes ?	هل تريدون ستة أقلام أو سبعة
Je ne veux que huit plumes.	لا أريد الا ثمانية أقلام
Voulez-vous huit ou neuf livres ?	هل تطلبون ثمانية كتب أو تسعة
Je veux neuf livres.	أنا أطلب تسعة كتب
Je vous en donnerai dix.	أنا أعطيكم عشرة كتب
Je demande vingt livres.	أنا طالب عشرين كتابا
Prenez trente livres.	خذوا ثلاثين كتابا
J'en veux quarante.	أنا أريد أربعين كتابا
N'en voulez vous pas davantage ?	أما تطلبون أكثر من هذا القدر
Je n'en veux pas davantage.	لا أطلب أكثر من ذلك
Voulez-vous soixante ou soixante-dix piastres ?	هل تطلبون ستين قرشا أو سبعين
Je veux soixante-quinze piastres.	أطلب خمسة وسبعين قرشا
Je vous en donnerai quatre-vingt.	أنا أعطيك ثمانين قرشا
Je vous demande cent piastres.	أنا أطلب منك مائة قرش
Voici cent cinquante piastres.	هاك مائة وخمسين قرشا
Donnez-moi deux cents piastres ?	اعطوني مائتين قرشا
Je ne vous donne que cent soixante piastres.	لا أعطيك الا مائة وستين قرشا

❁ تعلیم ❁

آیا یک خامه میخواهید
دو خامه میخواهم
آیا سه خامه میخواهید یا خود چهار
پنج قلم میخواهم
آیا شش قلم میخواهید و یا هفت
بس هشت قلم میخواهم
آیا هشت کتاب میخواهید یا خود نه
من نه کتاب میخواهم
من بشما ده کتاب میدهم
من بیست کتاب میخواهم
سی کتاب بگیرید
من چهل کتاب میخواهم
آیا ازین زیاده تر نمیخواهید
ازین زیاده تر نمیخواهم
آیا شصت غروش میخواهید یا خود هفتاد
هفتاد و پنج غروش میخواهم
من بشما هشتاد غروش میدهم
من از شما صد غروش میخواهم
اینک صد و پنجاه غروش
دو صد غروش بمن بدهید
جز از صد و شصت غروش بشما نمیدهم

❁ تعلیم ❁

بر قلم استرمیسکز
ایکی قلم استرم
اوچ قلمی استرسکز یا خود درتی
بش قلم استرم
آلتی قلمی استرسکز یا یدی‌یی
انجق سکز قلم استرم
سکز کتابمی استرسکز یا خود طقوز
بن طقوز کتاب استرم
بن سزه اون کتاب ویریرم
بن یکرمی کتاب استیورم
اوتوز کتاب آلکز
بن قرق کتاب استیورم
بو مقداردن زیاده استمزمیسکز
بو مقداردن زیاده استمم
التمش غروشمی استرسکز یا خود یتمشمی
یتمش بش غروش استرم
بن سزه سکسان غروش ویریرم
بن سزدن یوز غروش استرم
ایشته یوز اللی غروش
بکا ایکی یوز غروش ویرك
سزه انجق یوز التمش غروش ویریرم

Prêtez-moi mille piastres ?	اقرضونى ألف قرش
Je vous prêterai cinq cents piastres.	أنا أقرضكم خمسمائة قرش
J'ai besoin de mille cinq cents piastres	أنا محتاج الى ألف وخمسمائة قرش
Venez demain je vous donnerai ce que vous demandez.	تعالوا غدا أعطيكم ما تطلبون

Des adjectifs indéfinis. ❋ فى الصفات المبهمه ❋

Aucun; aucune	لا احد	هيچ يكى	هيچ بر
Chaque	كل	همه	هب
Même	نفس	خود	كندى ـ كندو
Nul; nulle	لأحد ـ لافرد	هيچ كس	هيچ كمسنه
Plusieurs	كثير ـ عديد ـ متعدد ـ وافر	بسيار ـ بسا	چوق
Certain; certaine	بعض	چند ـ چندين	براز ـ نيچه

EXERCICES ❋ تعليم ❋

Voulez-vous acheter quelque chose ?	هل تريد أن تشترى شيأ
Je veux acheter quelque chose.	أريد أن أشترى شيأ
Que voulez-vous acheter ?	ماذا تريد أن تشترى
Je veux acheter quelques livres.	أريد أن أشترى بعض كتب
Combien de livres voulez-vous acheter ?	كم كتاب تريد أن تشترى
Je veux en acheter plusieurs.	أريد أن أشترى كتب كثيرة
Êtes-vous allé chez votre frère ?	هل ذهبت عند أخيك أو بيت أخيك
J'y suis allé plusieurs fois.	ذهبت عنده مرارا عديدة
Avez-vous vu tous ces hommes ?	هل رأيت هؤلاء الرجال كلهم

بهزار غروش بمن وام بدهید

من بشما پنج صد غروش وام میدهم

من بهزار و پانصد غروش محتاجم

فردا بیایید آنچه میخواهید میدهم

بکا بیك غروش اودنج ویرك

بن سزه بشیوز غروش اودنج ویریرم

بنم بیك بشیوز غروشه احتیاجم وار

یارین کلك سزك استدیککزی ویریرم

❁ در بیان صفات مبهمه ❁ — ❁ صفات مبهمه یه دائر ❁

Quel; quelle	ما - ماذا - من - اي	چه - کدام - که	نه - قنغی - کیم
Quelque; quelques	بعض - کم	برخی - چند - پاره	برقاچ - بر مقدار - بعض
Tel; telle	مثل هذا - مثل هذه	مانند این - چون این	بوکبی - بودکلو
Tels	هكذا	چنین - همچنین	بویله
Tout; toute	کل	همه	هپ - هپسی
Tous; toutes	جمیع - کافة - جملة	جمله - همه	بتون - کافه

❁ تعلیم ❁

آیا چیزی را خریدن میخواهید

چیزی را خریدن میخواهم

چه چیز خریدن میخواهید

چند کتابها خریدن میخواهم

چند کتاب خریدن میخواهید

بسیار کتاب خریدن میخواهم

آیا نزد برادرت و یا بخانهٔ برادرت رفتی

بسیار بار نزدش رفتم - بارها پیشش رفتم

آیا این مردها را همه دیدی

برشی صاتون الماق استرمیسکز

برشی صاتون الماق استرم

نه صاتون الماق استرسکز

برقاچ کتاب صاتون الماق استرم

قاچ کتاب صاتون الماق استرسکز

چوق کتاب صاتون الماق استرم

قرنداشکزك یاننه ویاخود اوینه کیتدیکزمی

چوق دفعه یاننه کیتدم - دفعاتله یاننه کیتدم

بو آدملرك هپسنی کوردیکزمی

J'ai vu tous ces hommes	رأيت هؤلاء الرجال كلهم
Avez-vous vu toutes ces femmes ?	هل رأيت هؤلاء النساء كلهن
Je ne les ai pas vu toutes.	ما رأيت كلهن
Avez-vous compris ce que je vous ai dit ?	هل فهمت ما قلت لك
J'ai compris tout ce que vous m'avez dit.	انا فهمت جميع ما قلت لى
Quel livre voulez-vous ?	أى كتاب تريده
Je veux celui que vous avez.	أريد الكتاب الذى عندك
Quelle leçon avez-vous apprise ?	أى درس حفظته
J'ai appris celle que vous m'avez donnée.	حفظت الدرس الذى أعطيته لى
Quel est cet homme ?	من هذا الرجل
C'est mon ami.	هذا حبيبى
Quelle est cette femme ?	من هذه المرأة
C'est ma sœur.	هذه أختى
Quels sont ces messieurs ?	من هؤلاء السادة
Ce sont mes frères	هؤلاء اخوتى
Quelles sont ces filles ?	من هؤلاء البنات
Ce sont mes filles.	هؤلاء بناتى
Quel âge avez-vous ?	كم سنك ـ كم عمرك
J'ai trente ans.	سنى ثلاثون سنة
Quelle est votre profession ?	ما صنعتك ـ ما حرفتك
Je suis libraire.	كتبى ـ بايع الكتب

این مردهارا همه دیدم

آیا این زنهارا همه دیدی

همه شانرا ندیدم

آیا انچه تو گفتم فهمیدی

آنچه بمن گفتی همه را فهمیدم

کدام کتابرا میخواهی

آن کتابی که نزد شماست میخواهم

کدام درسرا حفظ کردی

آن درس که بمن دادی حفظ کردم

این مرد کیست

این دوست من است

این زن کیست

این خواهر من است

این اقاها کیستند

اینها برادران منند

این دخترها کیستند

اینها دختران منند

چند سال عمر داری

سی سال عمر دارم — عمرم سی سال است

چه صنعت داری — صنعتت چیست

کتاب فروشم

بو آدملرك كافه‌سنی كوردم

بو قاریلرك هپسنی كوردیكزمی

هپسنی كورمدم

سزه سویلدیكمی اكلادیكزمی

بكا سویلدیككزك هپسنی اكلادم

قنغی كتاب استرسكز

یانكزده‌كی كتابی استرم

قنغی درسی ازبرلدیكز

بكا ویردیككز درسی ازبرلادم

بو آدم كیمدر

بو بنم دوستمدر

بو قاری كیمدر

بو بنم قز قرنداشمدر

بو افندیلر كیملردر

بونلر بنم قرنداشلرمدر

بو قزلر كیملردر

بونلر بنم قزلرمدر

قاچ یاشنده‌سكز

اوتوز یاشنده‌یم

صنعتكز ندر

كتابجیم — صحافم

De quel pays êtes-vous ?	من أى بلاد أنت
Je suis Egyptien.	أنا مصرى
De quel côté irons-nous ?	من أى طريق ــ جهة نذهب
Nous irons du côté que vous voudrez .	نذهب من الطريق التى تريدونها
Avez-vous beaucoup d'amis ?	هل لك أحباب كثيرة
Je n'ai aucun ami.	لا حبيب لى
N'avez-vous pas de connaissances ici ?	أليس لك معارف هنا
Je n'en ai aucune.	ليس لى معرفة باحد
Celà est-il certain ?	هل هذا محقق ــ صحيح
Certaines personnes disent que c'est faux.	بعض الناس يقولون ليس هذا صحيح
C'est moi-même.	هو أنا بنفسى ــ بذاتى
C'est vous-même.	هو أنتم بذاتكم
Ce sont eux-mêmes.	هم بذاتهم
Nul homme n'est content de son sor'	لا أحد راضى بقسمته

Du pronom

❋ فى الضمير ❋

Il y a cinq sortes de pronoms. Les pronoms personnels, les pronoms démonstratifs, les pronoms possessifs, les pronoms relatifs, et les pronoms indéfinis.

الضمائر على خمسة أنواع وهى الضمائر الشخصية والاشارية والملكية وأسماء الموصول والضمائر المبهمة

مملکت شما کجاست — کجای هستی

من مصریم

از کدام راه برویم

از راهی که میخواهید میرویم

آیا بسیار دوست واحباب دارید

هیچ دوست ندارم

آیا در ینجا هیچ آشنا نداری

هیچ آشنا ندارم

آیا این محقق است — راست است

بعض ادمها میگویند این راست نیست

من خود هستم

شما خودتان هستید

آنها خودشان هستند

هیچ کس بقسمت خود راضی نیست

قنغی مملکتدنسن

بن مصرلیم

قنغی یولدن کیده لم

استدیککز یولدن کیدرز

چوق احباب ودوستلرکز وارمی

هیچ بر دوستم یوقدر

بورا ده هیچ بر بیلدیککز یوقمیدر

هیچ بر بیلدیکم یوقدر

بو محققمیدر — کرچکمیدر

بعض کمسنه سویلیورلر بو کرچک دکلدر

بن کندوم

سز کندیکز سکز

انلر کندولریدرلر

هیچ کیمسه کندو قسمتنه راضی دکلدر

❁ در ضمائر ❁

ضمائر برپنج گونه است اول ضمیر شخصیه دوم اشاریه سوم ملکیه چهارم موصوله پنجم ضمائر مبهمه است

❁ ضمیرلر دائر ❁

ضمائر بش نوعدر برنجیسی ضمیر شخصیه ایکنجیسی اشاریه اوچنجیسی ملکیه دردنجیسی موصوله بشنجیسی ضمائر مبهمه در

❀ في بيان الضمائر الشخصيه ❀ Des pronoms personnels.

1re personne.	(ضمائر المتكلم)	(ضمير هاى متكلم)	(متكلم ضميرلرى)
Je, moi	أنا	من	بن
Me	نى ـ لى	مرا	بنى ـ بكا
Nous	نحن	ما ـ مارا	بز ـ بزى

2me personne.	(ضمائر المخاطب)	(ضمير هاى مخاطب)	(مخاطب ضميرلرى)
Tu, toi	أنت	تو	سن
Te	كَ لكَ	ترا	سنى ـ سكا
Vous	أنتم ـ كم	شما ـ شمارا	سز ـ سزى

EXERCICES ❀ تعليم ❀

Sur le, la, les, employés toujours comme régime direct	على الضمائر المتصلة الواقعة دائماً مفعولا به وهى (ه) (ها) (هم) (هن)
Aimes-tu ton père ?	هل تحب أباكَ
Je l'aime beaucoup.	أنا أحبه كثيرا
Aimes-tu ta mère ?	هل تحب أمكَ
Je l'aime de tout mon cœur.	أحبها من صميم قلبى
Aimez-vous votre frère ?	هل تحبون أخاكم
Nous l'aimons beaucoup.	نحبه كثيرا
Vois-tu mon frère ?	هل ترى أخى

❀ دربیان ضمائر شخصیه ❀

❀ ضمائر شخصیه بیاننده در ❀

3me personne	(ضمائر الغائب)	(ضمیر های غائب)	(غائب ضمیرلری)
Il, elle	هو – هی	وی – او	او
Ils, elles	هم – هن	آنها	انلر
Lui, leur	له – لهم – لهن	اورا – انهارا	اکا – انلره
Se	ه	اورا	انی
En	منه	ازاو	اندن
y	فیه	دراو – درانجا	اوراده – انده
Le, la	ه – ها	او – اورا	او
Les	هم – هن	ایشان – آنها	انلر

❀ تعلیم ❀

بر ضمائر متصله که همیشه مفعول به واقع میشوند اینها اند (اورا) (انهارا) (ایشانرا)

آیا پدر ترا دوست داری

من اورا بسیار دوست دارم

آیا مادر ترا دوست داری

از دل وجان اورا دوست دارم

آیا برادرهاتانرا دوستدارید

اورا بسیار دوستداریم

آیا برادرمرا ببینی

❀ تعلیم ❀

ضمائر متصله اوزرینه دائماً مفعول به قوللانیلان بونلردر (انی) (انلری)

باباکی سورمیسن

بن انی چوق سورم

والده کی سورمیسن

آنی جان وکوکلدن سورم

قرنداشکزی سورمیسکز

آنی چوق سورز

قرنداشمی کوریورمیسن

Je le vois.	انى أراه
Ne voyez-vous pas ma sœur ?	أماترون أختى
Nous ne la voyons pas.	نحن لانراها
Connaissez-vous ces hommes ?	هل تعرفون هؤلاء الرجال
Nous les connaissons	نحن نعرفهم
Ne connaissez-vous pas ces femmes ?	أما تعرفون هؤلاء النسوة
Nous ne les connaissons pas.	نحن لانعرفهن

EXERCICES — * تعليم *

Sur lui, leur, employés toujours comme complément indirect.	على الضمائر المتصلة وهى (له) (لها) (لهم) (لهن) الواقعة دائما مفعولا له
Avez-vous parlé à mon frère ?	هل كلمتم اخى
Je lui ai parlé.	أنا كلمته ـ حدثته
Quand lui avez-vous parlé ?	متى كلمتموه
Nous lui avons parlé hier.	نحن كلمناه البارحة
Avez-vous parlé à mes amis ?	هل كلمتم أحبابى
Je leur ai parlé.	أنا كلمتهم
Qu' avez-vous dit à mon frère ?	ماذا قلت لاخى
Je ne lui ai rien dit.	أنا ماقلت له شيا
Qu'avez-vous fait à vos camarades ?	ماذا فعلتم لرفقائكم
Nous ne leur avons rien fait.	نحن مافعلنا لهم شيا

من او را میبینم
آیا خواهر مرا میبینید
ما او را نمی بینیم
آیا این ادمها را میشناسید
ما انها را میشناسیم
آیا این زنها را میشناسید
ما ایشانرا نمیشناسیم

بن آنی کوریورم
قزقرنداشمی کوریورمیسکز
بز آنی کورمیورز
بو آدملری بیلورمیسکز
بز انلری بیلورز
بو قاریلری بیلورمیسکز
بز انلری بیلمیورز

❋ تعلیم ❋

بر ضمیرهای که دائما مفعول له میشوند اینها اند (باو) و (با آنها)

آیا برادرم گفتید — با برادرم حرف زدید
من باو گفتم — من باو حرف زدم
کی باو گفتید
ما دیروز باو گفتیم
آیا بدوستهایم گفتید
من با آنها گفتم
چه گفتی ببرادرم
من باو چیزی نگفتم
برای رفیقهایتان چه کار کردید
ما برای آنها چیزی نکردیم

❋ تعلیم ❋

دائما مفعول له قونیلان (اكا) و (انلره) ضمیرلرینك اوزرینه

برادرمه سویلدیکزمی
بن اکا سویلدم — بن انکله سویلدم
نه وقت اکا سویلدیکز
بز اکا دون سویلدك
دوستلرمه سویلدیکزمی
بن انلره سویلدم
برادرمه نه سویلدیکز
بن اکا هیچ برشی دیمدم
ارقداشلرکز ایچون نه یاپدیکز
بز انلر ایچون هیچ برشی یاپمدق

EXERCICES

❋ تعليم ❋

Sur me, te, nous, vous, employés comme régime direct.

على الضمائر المتصلة الواقعة مفعولا به وهى (ى) و (كَ) و (نا) و (كم)

M'aimez-vous ?	هل تحبنى
Je t'aime beaucoup.	أحبكَ كثيرا
Me voyez-vous ?	هل ترانى
Je te vois.	أنا أراكَ
Nous reconnaissez-vous ?	هل تعرفوننا
Nous vous reconnaissons.	نحن نعرفكم
Nous aimez-vous ?	هل تحبوننا
Nous vous aimons.	نحن نحبكم
Votre frère nous connaît-il ?	هل أخوكَ يعرفنا
Il vous connaît.	انه يعرفكم
Votre sœur vous aime-t-elle ?	هل أختكَ تحبكَ
Elle m'aime comme je l'aime.	هى تحبنى كما أحبها

EXERCICES

❋ تعليم ❋

Sur me, te, nous, vous, employés comme régime indirect.

على الضمائر المتصلة الواقعة مفعولا له وهى (لى) ـ ولكَ ـ ولنا ـ ولكم

Voulez-vous me parler ?	هل تريد أن تكلمنى
Je veux te parler.	أنا أريد أن أكلمكَ
Me parlez-vous ?	هل تكلمنى

✽ تعلیم ✽

برضمائر متصله که همیشه مفعول به واقع میشوند اینها اند

مرا — ترا — مارا — شمارا

آیا مرا دوست داری

ترا بسیار دوست دارم

آیا مرا میبینی

من ترا میبینم

آیا مارا میشناسید

ما شمارا میشناسیم

آیا مارا دوست دارید

ما شمارا دوست داریم

آیا برادرت مارا میشناسد

او شمارا میشناسد

آیا خواهرت شمارا دوست دارد

چنانچه من اورا دوست دارم او نیز مارا دوست دارد

✽ تعلیم ✽

مفعول به قوللانیلان - بنی - سنی - بزی - سزی

ضمیرلرینك اوزرینه تمرین

بنی سورمیسن

سنی چوق سورم

بنی کوریورمیسن

بن سنی کوریورم

بزی طانیورمیسکز

بز سزی طانورز

بزی سورمیسکز

بز سزی سورز

قرنداشکز بزی بیلورمی

او سزی بیلور

قزقرنداشك سنی سورمی

انی سودیکم کبی اوده بنی سور

✽ تعلیم ✽

بر ضمیرهای متصله که مفعول له میشوند اینها هستند

بمن — بتو — بما — بشما

آیا بمن گفتن میخواهی — میخواهی بمن حرف بزنی

من بتو گفتن میخواهم

آیا بمن میگویی

✽ ثعلیم ✽

مفعول له قوللانیلان - بکا - سکا - بزه - سزه

ضمائر متصله

بکا سویلك استرمیسن

بن سکا سویلمك استرم

بکامی سویلیورسن

Je te parle.	أنا أكلمك
Parlez-moi.	كلمني ــ كلموني
Je ne veux pas te parler.	لا أريد أن أكلمك
Que t'ai-je fait?	ماذا فعلت لك
Tu m'as fait du mal.	أنت أذيتني
Vous ai-je fait du mal?	هل أنا أذيتكم
Vous ne nous avez pas fait du mal.	أنتم لم تؤذونا
Faites-moi le plaisir?	اصنع معي هذا المعروف
De tout mon cœur.	على عيني ورأسي
Dites-moi cela?	قل لي على ذلك
Je vous le dirai plus tard.	ساقول لكم فيما بعد
Voulez-vous nous dire cela?	هل تريد أن تقول لنا ذلك
Je veux vous le dire.	أريد أن أقوله لك

(En) (y)

Dans la langue française, dans une phrase, au lieu de répéter le même mot on emploie (en) en place du mot susdit

منه منهم فيه فيهم En, y,

اذا أريد تكرار اسم سبق ذكره في جملة يستغني عند الفرنساوية عن ذكر لفظ ذلك الاسم مرة أخرى بكلمة en

EXERCICES

❋ تعليم ❋

Avez-vous de l'argent?	هل عندك دراهم
J'en ai.	عندي دراهم
Avez-vous des frères?	هل لك اخوه

من. تومیکویم
بمن بکو — بکویید
. تو گفتن نمیخواهم — ترا نخواهم گفت
. تو جه کار کردم
تو بمن اذیت دادی — مرا رنجانیدی
آیا من بشما اذیت دادم
شما بما اذیت ندادید
بمن این نکویی بکنید
برسر وچشم — بالای چشم
این را بمن بکو
این را پس بشما خواهم گفت
آیا اینرا بما خواهید گفت
من بشما خواهم گفت

ازو — ازانها — دراو — درانها en, y
اسمی که در جملهٔ سبقت کرده وتکرارش لازم آید
درلغت فرانسزا ازبدل او کلمهٔ en آرند واز تکرار
نمودن اسم مذکور مستغنی شوند

❊ تعلیم ❊

آیا پاره — پول داری
پول دارم — پاره دارم
آیا برادرها داری — دارید

بن سکا سویلیورم
بکا سویله — سویلیك
سکا سویلمك استمم
سکا نه یابدم
سن بکا اذیت ایتدك — اذیت ویردك
بن سزه اذیت ایتدممی
سز بزه اذیت ایتمدیکزمی
بکا بو ایولکی ایدیکز
باش اوستنه
بونی بکا سویله
صکره بونی سزه سویلیه جکم
بونی بزه سویلمك استرمیسن
سزه سویلمك استرم

اندن — انلردن — انده — انلرده en, y,
برجملهده ذکری سبقت ایتمش براسمك تکراری
لازمکلسه فرانسزجهده لفظك تکراراولنموب
یرینه en کلمه‌سیله استغنا اولنور

❊ تعلیم ❊

پاره‌ك وارمی
پارهم واردر
قرنداشلرکز وارمی

Je n'en ai pas.	ليس لى ـ ليس لى اخوه
Avez-vous des sœurs ?	هل لك اخوات
J'en ai.	لى ـ لى اخوات
Combien de sœurs avez-vous ?	كم أخت لك
J'en ai deux.	لى اثنين ـ لى اختان
Votre frère a-t-il un livre ?	هل لاخيك كتاب واحد
Il n'en a pas.	ليس له ـ ليس له كتاب
N'a-t-il pas de papier ?	أليس له ورق
Il n'en a pas.	ليس له ـ ليس له ورق
Avez-vous pensé à cette affaire ?	هل تفكرت فى هذه القضية
J'y ai pensé.	تفكرت فيها

RÈGLE

❁ قاعده ❁

Le, la, les, employés toujours comme complément direct, se placent avant lui, leur, et après me, nous, te, vous, employés comme complément indirect dans la même phrase, excepté au mode de l'impératif.

اذا اجتمعت الضمائر المتصلة الواقعة دائماً مفعول به وهى (نى) و (هم) و (هن) فى جملة واحدة مع ضمائر الغائب المجرورة وهى (له) و (لها) و (لهم) و (لهن) فانها أى الضمائر المنصوبة تتقدم عليه وان اجتمعت مع ضمائر المتكلم والمخاطب المجرورة وهى (لى) و (لنا) و (لك) و (لكم) فانها تتأخر عنها فى جميع الصيغ الا فى صيغة الامر

APPLICATION

❁ تطبيق ❁

Avez-vous un livre ?	هل عندك كتاب واحد
J'en ai un.	عندى كتاب

ندارم — برادرها ندارم
آیا خواهرها داری
دارم — خواهرها دارم
چند خواهر داری
دو خواهر دارم
آیا برادرت یک کتاب دارد
او کتاب ندارد
آیا او کاغذ ندارد
او کاغذ ندارد
آیا درین باب تفکر و اندیشه کردی
در او اندیشه کردم

یوقدر — قرنداشلرم یوقدر
همشیره‌لرکز وارمی
واردر — همشیره‌لرم واردر
قاچ همشیره‌کز واردر
ایکی همشیره‌م واردر
قرنداشکك بر کتابی وارمی
انك کتابی یوقدر
انك کاغدی یوقمی
انك کاغدی یوقدر
بو قضیه‌ده دوشندکمی
انده دوشندم

❁ قاعده ❁

هر وقتی ضمائر متصله که دائما مفعول به واقع میشوند که (او) و (اوها) باشند اجتماع کردند در یک جمله با ضمائر مجروره غائب که (اورا) و (انهارا) باشند آنزمان ضمائر منصوبه تقدم از ضمائر مجروره میکنند و اگر با ضمائر متکلم و مخاطب مجروره که (بمن) (بما) (بتو) (بشما) باشند جمع بشوند در همه صیغهها تاخیر خواهند کرد از دو مگر در صیغهٔ امر

❁ قاعده ❁

دائما مفعول به قوللانیلان (آنی) و (آنلری) کلمه لری ضمائر غائبدن مفعول له اولان (اکا) و (انلره) کلمه‌لریله بر جمله‌ده بولنور ایسه (آنی) و (انلری) کلمه‌لری مقدم قونیلور و ضمائر متکلم و مخاطبدن مفعول له اولان (بکا) (بزه) (سکا) (سزه) ضمیرلریله برابر کلور ایسه امر حاضر صیغه سندن ماعدا سائر صیغه‌لرده (انی) و (انلری) کلمه‌لری مفعول لدن صکره وضع اولنور

❁ تطبیق ❁

آیا نزد تو — نزد شما یک کتاب هست
نزد من یک کتاب هست

❁ تطبیق ❁

سزده بر کتاب وارمی
بنده بر کتاب واردر

Voulez-vous me le donner ?	هل تريدان تعطيه لى
Je veux te le donner.	اريدان اعطيه لك
Voulez-vous me donner votre plume ?	هل تريد أن تعطينى قلمك
Je ne veux pas vous la donner.	لا أريد أعطيكم اياه
Ne voulez-vous pas me donner vos livres ?	أما تريد أن تعطينى كتبك
Je veux vous les donner.	أريد أن أعطيك اياها
Quand me les donnerez-vous ?	متى تعطينى اياها
Je vous les donnerai demain.	أعطيك اياها غدا
Donnez-les moi à présent ?	اعطنى اياها الآن
Je vais vous les donner tout de suite.	أنا أعطيك اياها فى الحال
Donnez-les lui ?	اعطه اياها
Je ne les lui donne pas.	أنا لا أعطيه اياها
Nous les donnerez-vous ?	هل تعطيها لنا
Je ne vous les donnerai pas.	أنا لا أعطيها لكم
Vos amis vous ont-il rendus les livres que vous leur avez prêtés ?	هل أحبابك ردوا اليك الكتب التى استعاروها منك
Ils me les ont rendus.	انهم ردوها الى
Quand vous les ont-ils rendus ?	متى ردوها اليك
Ils me les ont rendu hier.	هم ردوها الى أمس
Veulent-ils me rendre les miens ?	هل يريدون أن يردوا الى كتبى
Ils veulent vous les rendre.	انهم يريدون أن يردوها اليك
Quand me les rendront-ils ?	متى يردونها الى

آیا اورا بمن دادن میخواهی
اورا بتو دادن میخواهم
آیا خامه اترا بمن خواهی داد
اورا بتو نمیخواهم داد
آیا کتابهای ترا بمن دادن نمیخواهی

انهارا بشما خواهم داد
آنهارا کی بمن میدهی
آنهارا فردا بشما میدهم
حالا انهارا بمن بده
آنهارا حالا من بشما میدهم
آنهارا باو بده
من آنهارا باو نمیدهم
آیا انهارا بما میدهید
من آنهارا بشما نمیدهم
آیا کتابها که بدوستهایتان از روی عاریت داده
بودید پس دادند
آنهارا بمن پس دادند
انهارا کی بشما پس دادند
انهارا دیروز بمن پس دادند
آیا کتابهای مرا بمن پس دادند میخواهند
ایشان انهارا بشما پس دادند میخواهند
انهارا کی بمن پس میدهند

انی بکا ویرمك استرمیسن
انی سکا ویرمك استرم
قلمکی بکا ویرمك استرمیسن
انی سزه ویرمك استمم
کتابلرکزی بکا ویرمك استمزمیسن

انلری سزه ویرمك استرم
انلری نه وقت بکا ویرسن
انلری یارین سزه ویره جکم
انلری شمدی بکا ویریکز
انلری شمدی سکا ویریرم
انلری اکا ویر
بن انلری اکا ویرم
انلری بزه ویره جکمیسکز
بن انلری سزه ویرمیه جکم
دوستلرکزه عاریته ویردیککز کتابلری سزه اعاده
ایتدیلرمی
آنلری اعاده ایتدیلر
نوقت انلری سزه اعاده ایتدیلر
انلری دون بکا اعاده ایتدیلر
بنم کتابلریمی بکا اعاده ایتمك استرلرمی
انلری سزه اعاده ایتمك استرلر
نوقت انلری بکا اعاده ایده جکلردر

Ils vous les rendront la semaine prochaine.
سيردونها اليك فى الاسبوع الآتى

Voulez-vous lui vendre votre maison ?
هل تريد أن تبيع له دارك

Je veux la lui vendre.
أريد أن أبيعها له

Voulez-vous leur acheter un livre ?
هل تريد أن تشترى لهم كتابا واحدا

Je veux leur en acheter un.
أريد أن أشترى لهم كتابا واحدا

(En)

(منه) (منهم)

Employé comme complément indirect, se place toujours après (te, nous, vous, lui, leur,) employés dans la même phrase comme régime indirect

اذا اجتمعت كلمة en التى معناها (منه) و(منهم) فى جملة واحدة مع الضمائر المجرورة وهى (لى) و(لك) و (لنا) و (لكم) و(له) و (لها) و (لهم) و(لهن) فانها أى كلمة en تتأخر فى اللفظ عنها

APPLICATION

❁ تطبيق ❁

Avez-vous de l'argent ?
هل عندك دراهم

J'en ai.
عندى دراهم

Voulez-vous me donner dix francs ?
هل تريد أن تعطينى عشرة فرنكات

Je veux t'en donner vingt.
أريد أن أعطيك منها عشرين فرنكا

Donnez-lui quinze francs ?
اعطه خمسة عشر فرنكا

Je vais lui en donner trente.
الآن أعطيه ثلاثين فرنكا

Voulez-vous leur donner du pain ?
هل تريد أن تعطيهم خبزا

Je veux leur en donner.
أريد أن أعطيهم خبزا

Avez-vous donné du café à vos amis ?
هل أعطيت لاحبابك قهوة

در هفتهٔ آینده انهارا بشما پس خواهند داد

خانه ترا باو فروختن میخواهی

باو فروختن میخواهم

آیا برای انها یك كتاب خریدن میخواهی

برای آنها كتابی خریدن میخواهم

(از او) (از ان) (از وها) (از انها)

هرگاه این كلمه en كه بمعنی (از و) و (از وها) باشد با ضمائر مجروره كه (مرا) و (ترا) و (مارا) و (شمارا) و (اورا) و (او هارا) و (ایشانرا) باشند در یك جمله جمع بشود انگاه این كلمه en در تلفظ تاخر از انها میكند

❋ تطبیق ❋

آیا پول دارید — پاره دارید

پول دارم

آیا ده فرنك از او بمن خواهید داد

بیست فرنك از ان ترا خواهم داد

پانزده فرنك باو بده

حالا سی فرنك باو میدهم

آیا بانها نان میخواهید داد

بانها نان میخواهم داد

دوستهاترا قهوه دادی

گله جك هفته آنلری سزه اعاده ایده جكلردر

سنك قوناغكی اكا صاتمق استرمیسن

انی اكا صاتمق استرم

انلره بر كتاب صاتون المق استرمیسكز

انلره بر كتاب صاتون المق استرم

(اندن) (انلردن)

اندن و انلردن معناسنده اولان en كلمه‌سی بر جمله‌ده مفعول‌له قوللانیلان (بكا) (سكا) (بزه) (سزه) (اكا) و (انلره) ضمیرلریله بولنور ایسه دائما en لفظی بو ضمیرلردن صكره وضع اولنور

❋ تطبیق ❋

پاره كز وارمی

پاره‌م واردر

اندن بكا اون فرانق ویرمك استرمیسكز

اندن یكرمی فرانق سكا ویرمك استرم

اكا اون بش فرانق ویر

شمدی اكا اوتوز فرانق ویررم

انلره اتمك ویرمك استرمیسكز

انلره اتمك ویرمك استرم

دوستلركزه قهوه ویردیكزمی

Je leur en ai donné.	أنا أعطيتهم قهوة
M'avez-vous donné du thé ?	هل أعطيتني شايا
Je vous en ai donné.	أعطيتك شايا
Quand m'en avez-vous donné ?	متى أعطيتني شايا
Je vous en ai donné ce matin.	أعطيتك شايا في هذا الصباح
Nous avez-vous donné du lait ?	هل أعطيتمونا لبنا
Nous vous en avons donné.	أعطيناكم لبنا
Ne voulez-vous pas nous donner cent piastres ?	أما تريد أن تعطينا مائة قرش
Je veux vous en donner deux cents.	أريد أن أعطيكم مائتين قرش
Quand nous donnerez-vous des livres ?	متى تعطينا كتبا
Je vous en donnerai demain.	سأعطيكم كتبا غدا
Avez-vous donné un livre à votre frére ?	هل أعطيت لأخيك كتابا واحدا
Je lui en ai donné deux	أعطيته كتابين

Emploi des pronoms personnels avec les propositions et les conjonctions.	(في استعمال الضمائر الشخصية مع حروف الجر والعطف)

Avant moi	قبلي	پيش از من	بندن اول
Avant toi	قبلك	پيش از تو	سندن اول
Avant lui	قبله	پيش از او	اندن اول

من بانها قهوه دادم	انلره قهوه ویردم
آیا بمن چای دادی	بکا چای ویردیکزمی
بشما چای دادم	سکا چای ویردم
کی بمن چای دادی	نه وقت بکا چای ویردك
این صبح بشما چای دادم	بو صباح سزه چای ویردم
آیا بما شیر دادید	بزه سود ویردیکزمی
بشما شیر دادم	سزه سود ویردم
آیا بما صد غروش دادن نمیخواهید	بزه یوز غروش ویرمك استرمیسکز
بشما دو صد غروش دادن میخواهم	سزه ایکی یوز غروش ویرمك استرم
کی بما کتابها میدهید	نه وقت بزه کتابلرو ویررسکز
فردا بشما کتابها میدهم	یارین سزه کتابلرو ویریرم
آیا برادرت کتابی دادی	برادرکزه بر کتاب ویردیکزمی
باو دو کتاب دادم	اکا ایکی کتاب ویردم

(در بیان استعمال ضمائر شخصیه با حروف جر و عطف) } (حروف جر و عطف ایله ضمائر شخصیه نك قوللانلمرینه دائر)

Avant elle	قبلها	پیش از او	اندن اول
Avant nous	قبلنا	پیش از ما	بزدن اول
Avant vous	قبلکم	پیش از شما	سزدن اول
Avant eux	قبلهم	پیش از آنها	انلردن اول

Après moi	بعدی	پس از من	بندنصکره
Après toi	بعدكْ	پس از تو	سندنصکره
Après lui	بعده	پس از او	اندنصکره
Après elle	بعدها	پس از او	اندنصکره
Après nous	بعدنا	پس از ما	بزدنصکره
Après vous	بعدكم	پس از شما	سزدنصکره
Après eux	بعدهم	پس از ایشان	انلردنصکره

Devant moi	امامی	پیش من	اوکده
Devant toi	امامكْ	پیش تو	اوککده
Devant lui	امامه	پیش او	اوکنده
Devant nous	امامنا	پیش ما	اوکزده
Devant vous	امامكم	پیش شما	اوککزده
Devant eux	امامهم	پیش ایشان	اوکلرنده

Derrière moi	خلفی	پس من — در پس من	اردمده
Derrière toi	خلفكْ	پس تو 〃 تو	اردکده
Derrière lui	خلفه	پس او 〃 او	اردنده
Derrière nous	خلفنا	پس ما 〃 ما	اردمزده
Derrière vous	خلفكم	پس شما 〃 شما	اردکزده
Derrière eux	خلفهم	پس ایشان 〃 شان	اردلرنده

Avec moi	معی	با من	بنمله
Avec toi	معك	با تو	سنكله
Avec lui	معه	با او	انكله
Avec nous	معنا	با ما	بزمله
Avec vous	معكم	با شما	سزكله
Avec eux	معهم	با آنها	انلرایله

Sans moi	بدونی ـ لولا أنا	بی من ـ اكر من نمی بودم	بنسز ـ بن اولمیهیدم
Sans toi	بدونك 〃 أنت	بی تو ـ اكر تو نمی بودی	سنسز 〃 دلك
Sans lui	بدونه 〃 هو	بی او ـ اكر او نمی بود	اوسز 〃 دی
Sans nous	بدوننا 〃 نحن	بی ما ـ اكر ما نمی بودیم	بزسز 〃 دق
Sans vous	بدونكم 〃 أنتم	بی شما ـ اكر شما نمی بودید	سزسز 〃 دیكز
Sans eux	بدونهم 〃 هم	بی ایشان ـ اكر ایشان نمی بودند	انلرسز 〃 دیلر

Pour moi	لاجلی	برای من	بنم ایچون
Pour toi	لاجلك	برای تو	سنك ایچون
Pour lui	لاجله	برای او	انك ایچون
Pour nous	لاجلنا	برای ما	بزم ایچون
Pour vous	لاجلكم	برای شما	سزك ایچون
Pour eux	لاجلهم	برای ایشان	انلر ایچون

De moi	منى	از من	بندن
De toi	منك	از تو	سندن
De lui	منه	از او	اندن
De nous	منا	از ما	بزدن
De vous	منكم	از شما	سزدن
D'eux	منهم	از ایشان ـ از آنها	انلردن

A moi	لى	مرا	بكا
A toi	لك	ترا	سكا
A lui	له	اورا	اكا
A nous	لنا	مارا	بزه
A vous	لكم	شمارا	سزه
A eux	لهم	ایشانرا ـ آنهارا	انلره

Sur moi	علىّ	برمن	بنم اوزريمه
Sur toi	عليك	برتو	سنك اوزريكه
Sur lui	عليه	براو	انك اوزرينه
Sur nous	علينا	برما	بزم اوزريمزه
Sur vous	عليكم	برشما	سزك اوزريكزه
Sur eux	عليهم	برایشان ـ برآنها	انلرك اوزرلرينه

Chez moi	عندی ـ فی بیتی	نزد من ـ در خانهٔ من	یانمده ـ اومده
Chez toi	عندكْ ـ فی بیتكْ	نزد تو ـ در خانهٔ تو	یانکده ـ اوکده
Chez lui	عنده ـ فی بیته	نزد او ـ در خانهٔ او	یاننده ـ اونده
Chez nous	عندنا ـ فی بیتنا	نزد ما ـ در خانهٔ ما	یانمزده ـ اومزده
Chez vous	عندکم ـ فی بیتکم	نزد شما ـ در خانهٔ شما	یانکزده ـ اوکزده
Chez eux	عندهم ـ فی بیتهم	نزد ایشان ـ در خانهٔ ایشان	یانلرنده ـ اولرنده

Excepté moi	الاّ أنا	جز از من ـ غیر از من	بندن بشقه ـ اوزکه
Excepté toi	الاّ أنت	جز از تو 〃 تو	سندن بشقه ـ اوزکه
Excepté lui	الاّ هو	جز از او 〃 او	اندن بشقه 〃
Excepté nous	الاّ نحن	جز از ما 〃 ما	بزدن بشقه 〃
Excepté vous	الاّ أنتم	جز از شما 〃 شما	سزدن بشقه 〃
Excepté eux	الاّ هم	جز از ایشان 〃 ایشان	انلردن بشقه 〃

Malgré moi	رغماً عنی	از رغم من ـ خلاف دلخواه من	بکا عناداً ـ بکا خلافاً
Malgré toi	رغماً عنكْ	از رغم تو 〃 تو	سکا عناداً ـ سکا 〃
Malgré lui	رغماً عنه	از رغم او 〃 او	اکا رغماً ـ اکا 〃
Malgré nous	رغماً عنا	از رغم ما 〃 ما	بزه عناداً ـ بزه 〃
Malgré vous	رغماً عنکم	از رغم شما 〃 شما	سزه عناداً ـ سزه 〃
Malgré eux	رغماً عنهم	از رغم ایشان 〃 آنها	انلره عناداً ـ انلره 〃

Comme moi	مثلی	چون من ـ بسان من	بنم کبی
Comme toi	مثلك	چون تو « تو	سنك کبی
Comme lui	مثله	چون او « او	انك کبی
Comme nous	مثلنا	چون ما « ما	بزم کبی
Comme vous	مثلکم	چون شما « شما	سزك کبی
Comme eux	مثلهم	چون ایشان « آنها	انلر کبی

Près de moi	قریبامنی	نزدیك من	بکایقین
Près de toi	قریبامنك	نزدیك تو	سکایقین
Près de lui	قریبامنه	نزدیك او	اکایقین
Près de nous	قریبامنا	نزدیك ما	بزه یقین
Près de vous	قریبامنکم	نزدیك شما	سزه یقین
Près d'eux	قریبامنهم	نزدیك ایشان	انلره یقین

Loin de moi	بعیداعنی	دور از من	بندن اوزاق
Loin de toi	بعیداعنك	دور از تو	سندن اوزاق
Loin de lui	بعیداعنه	دور از او	اندن اوزاق
Loin de nous	بعیداعنا	دور از ما	بزدن اوزاق
Loin de vous	بعیداعنکم	دور از شما	سزدن اوزاق
Loin d'eux	بعیداعنهم	دور از ایشان	انلردن اوزاق

Plus que moi	أكثر مني ـ زيادة مني	بيشتر از من ـ فزون از من	بندن زياده
Plus que toi	أكثر منك	بيشتر از تو 〃 تو	سندن زياده
Plus que lui	أكثر منه	بيشتر از او 〃 او	اندن زياده
Plus que nous	أكثر منا	بيشتر از ما 〃 ما	بزدن زياده
Plus que vous	أكثر منكم	بيشتر از شما 〃 شما	سزدن زياده
Plus qu'eux	أكثر منهم	بيشتر از ايشان 〃 آنها	انلردن زياده

Moins que moi	أقل مني	كم از من ـ كمتر از من	بندن آز
Moins que toi	أقل منك	كم از تو 〃 تو	سندن آز
Moins que lui	أقل منه	كم از او 〃 او	اندن آز
Moins que nous	أقل منا	كم از ما 〃 ما	بزدن آز
Moins que vous	أقل منكم	كم از شما 〃 شما	سزدن آز
Moins qu'eux	أقل منهم	كم از ايشان 〃 ايشان	انلردن آز

Autant que moi	قدري	چندان من ـ بقدر من	بنم قدر
Autant que toi	قدرك	چندان تو 〃 تو	سنك قدر
Autant que lui	قدره	چندان او 〃 او	انك قدر
Autant que nous	قدرنا	چندان ما 〃 ما	بزم قدر
Autant que vous	قدركم	چندان شما 〃 شما	سزك قدر
Autant qu'eux	قدرهم	چندان ايشان 〃 آنها	انلر قدر

REMARQUE

Moi, toi, s'emploient tantôt comme sujet et tantôt comme régime direct et indirect.

❋ تنبيه ❋

هذان الضميران وهما Moi, toi, يقعان تارة فاعلاً أو مبتدأ نحو (أنا) و(أنت) وتارة مفعول به نحو (نى) و (ك) وتارة مفعولا اليه نحو (لى) (ولك)

EXEMPLES / ❋ امثلة ❋

EXEMPLES	امثلة
Avez-vous fait cela vous-même ?	هل فعلتم ذلك بنفسكم
Je l'ai fait moi-même	فعلته أنا بنفسى
Tu l'as fait toi-même	فعلته أنت بنفسك
Aimez-moi	حبنى ـ أحبنى
Je vous aimerai	سأحبكم ـ أحبكم
Croyez-moi	صدقنى
Je vous crois	أنا أصدقكم
Aidez-moi	ساعدونى ـ اعينونى
Je vous aiderai	ساساعدكم ـ ساعينكم
Donnez-moi ce livre	اعطونى هذا الكتاب
Je vous le donnerai quand je l'aurai lu	ساعطيه لكم بعد أن أقراه ـ لما أقراه
Montrez-moi ces livres	أرونى هذه الكتاب
Je vais vous les montrer	الآن أوريكم اياه
Envoyez-moi mon livre	أرسلوا الى كتابى
Je vous l'enverrai demain	سارسله لكم غدا
Pardonnez-moi	سامحونى ـ اعفوعنى

❀ تنبیه ❀

ضمیرهای Moi, toi, که فاعل چون (من) و (تو) وکه مفعول به چون (مرا) و (ترا) وکاه مفعول له چون (بمن) و (بتو) استعمال میشوند

❀ مثال ❀

آیا اینرا شما خودتان ساختید
او را من خودم ساختم
انرا تو خودت ساختی
مرا دوست بدار
شمارا دوست دارم ـ دوست خواهم داشت
مارا باور بکن
من شمارا باور میکنم
مارا یاری ودستگیری نماید
شمارا یاری ومساعده میکنم
این کتابرا بمن بدهید
پس از خواندن آنرا بشما میدهم
این کتابهارا بمن نشان بدهید
حالا انهارا بشما نشان میدهم
کتابهارا بمن بفرستید ـ روانه کنید
فردا او را بشما میفرستم
مرا ببخشید ـ مرا عفو کنید

❀ تنبیه ❀

Moi, toi, ضمیرلری کاه فاعل (بن) و (سن) کبی وکاه مفعول به (بنی) و (سنی) کبی یاخود مفعول له (بکا) و (سکا) کبی قوللانیلور

❀ مثال ❀

بونی سز کندیکزمی یاپدیکز
بن آنی کندم یاپدم
سن آنی کندک یاپدک
بنی سویکز
سزی سورم ـ سوه جکم
بکا اینان
بن سزه اینانیورم
بزه یاردم ایدیکز
سزه یاردم ومساعده ایدرم
بو کتابی بکا ویریکز
انی اوقودقدنصکره سزه ویرردم
بو کتابلری بکا کوستریکز
شمدی انلری سزه کوستریرم
کتابی بکا کوندریکز
یارین انی سزه کوندریرم
بنی عفو ایدیکز

Je te pardonne	انا اسامحك ـ اعفو عنك
Lève-toi	قم
Je vais me lever	الآن اقوم
Tais-toi	اسكت
Je me tais	انا اسكت ـ انا ساكت
Connais-toi toi-même	اعرف نفسك ـ قدرك
Il est difficile de se connaître soi-même	يصعب على الانسان ان يعرف نفسه

AUTRES EXEMPLES — ❋ امثلة اخرى ❋

Allez devant moi	اذهبوا اقدامى
J'irai avec vous	سأذهب معك
N'allez pas sans lui	لا تذهبوا بدونه
J'irai avec lui	سأذهب معه
Restez près de moi	اجلسوا قريبا منى
Je resterai loin de vous	انا اجلس بعيدا عنكم
Allez chez lui	اذهبوا عنده ـ الى منزله
Je n'irai pas chez lui	انا لا اذهب عنده
Marchez devant moi	امشوا اقدامى
Je marcherai derrière vous	انا امشى خلفكم
Faites comme lui	افعلوا مثله
Je ferai comme vous	انا أفعل مثلكم
Ne faites pas comme lui	لا تفعلوا مثله

من ترا میبخشم — عفو میکنم

برخیز — پاشو

حالا برمیخیزم — پا میشوم

خاموش شو — خاموش باش

من خاموش میشوم — خاموشم

خودرا بشناس — قدر ترا بدان

دشوار است که انسان نفس خودرا بشناسد

❁ مثالهای دیگر ❁

پیشم راه بروید

با تو میروم

بی او نروید

با او میروم

نزدیک من بنشینید

من از شما دور مینشینم

نزدش — خانه اش بروید

من نزدش — خانه اش نمیروم

پیش من راه بروید

من در پس — در عقب شما میروم

چون او بکنید

چون شما میکنم

چون او مکنید

بن سنی عفو ایدرم

قالق

شمدی قالقه جغم — قالقارم

سکوت ایت — صوص

بن سکوت ایدرم — صوصرم

کندیکی بیل — قدرکی بیل

انسان کندی نفسنی بیلمسی کوجدر

❁ بشقه مثاللر ❁

اوکومده کیدیکز

سنک ایله کیدرم

انسز کیتمیکز

انک ایله کیدرم

بکا یقین اوتوریکز

سزدن اوزاق اوتوره جغم

یانته — اوینه کیدیکز

بن یانته — قوناغنه کیتمم

اوکمده یورویکز

بن اردکزده یورودم

انک کبی یاپیکز

سزک کبی یاپارم

انک کبی یاپمیکز

Je ne ferai pas comme lui, je ferai comme vous	انالاأفعل مثله بل أفعل مثلكم
Sans moi qu'auriez-vous fait ?	لولای ماذا کنتم تعملون
Sans vous nous n'aurons pas réussi	لولا کم لما کنا نجحنا

AUTRES EXEMPLES ✻ امثلة اخرى ✻

Est-ce vous ?	هل هوانتم	آیا اوشمایید	اوسزمیسکز
C'est moi	هوانا	آن منم — منم	اوبنم
C'est toi	هوانت	اوتواستی	اوسنسن
C'est nous	هونحن	اومایم	اوبزز
C'est vous	هوانتم	اوشمایید	اوسزسکز
Ce sont eux	هوهم	اوایشانند	اوانلردر

Ce n'est pas moi	لست أنا	من نیستم	بن دکلم
Ce n'est pas toi	لست انت	تو نیستی	سن دکلسن
Ce n'est pas lui	لیس هو	او نیست	اودکلدر
Ce n'est pas nous	لسنا نحن	ما نیستیم	بزدکلز
Ce n'est pas vous	لستم انتم	شما نیستید	سزدکلسکز
Ce n'est pas eux	لیسوا هم	ایشان نیستند	انلردکلدرلر

من چون او نميکنم بلکه چون شما ميکنم

اکر من نميبودم چه ميکرديد

اکر شما نمی بوديد ما پيروز و بختيار نميشديم

انك كبى ياپمم سزلك كبى ياپه جغم

بن اولميدم نه يپاردیكز

سز اولميديكز بز افلاح اولمزدق

❀ مثال ديکر ❀

❀ بشقه مثاللر ❀

Français	عربی	فارسی	ترکی
C'est à moi	هذالی ـ ملکی	اين مال من است	بو بندر ـ ملكمدر
C'est à toi	هذالك ـ ملكك	اين مال تست	بو سنكدر ـ ملككدر
C'est à lui	هذاله ـ ملكه	اين مال اوست	بو انكدر ـ ملكيدر
C'est à nous	هذالنا ـ ملكنا	اين مال ماست	بو بزمدر ـ ملكمزدر
C'est à vous	هذالكم ـ ملككم	اين مال شماست	بو سزكدر ـ ملككزدر
C'est à eux	هذالهم ـ ملكهم	اين مال ايشان است	بو انلركدر ـ ملكلريدر

Français	عربی	فارسی	ترکی
Ce n'est pas à moi	هذاليس لی	اين مال من نيست	بو بنم دكلدر
Ce n'est pas à toi	هذاليس لك	اين مال تو نيست	بو سنك دكلدر
Ce n'est pas à lui	هذاليس له	اين مال او نيست	بو انك دكلدر
Ce n'est pas à nous	هذاليس لنا	اين مال ما نيست	بو بزم دكلدر
Ce n'est pas à vous	هذاليس لكم	اين مال شما نيست	بو سزك دكلدر
Ce n'est pas à eux	هذاليس لهم	اين مال ايشان نيست	بو انلرك دكلدر

Des pronoms démonstratifs	(فی اسماء الاشارة)	(دربیان ضمائر اشارت)	(ضمائر اشاریه بیانندهدر)
Masculin singulier	(للمفرد المذکر)	(برای مفرد مذکر)	(مفرد مذکر ایچون)
Celui	الذی	او — آن	او ـ اول
Celui-ci	هذا	این — این دیگر	بریکی
Celui-là	ذلك	آن — آن دیگر	اوته‌کی
Féminin singulier	(للمفرد المؤنث)	(برای مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث ایچون)
Celle	التی	او — آن	او ـ اول
Celle-çi	هذه	این — این دیگر	بریکی
Celle-là	تلك	آن — آن دیگر	اوته‌کی
Masculin pluriel	(لجمع المذکر)	(برای جمع مذکر)	(جمع مذکر ایچون)
Ceux	الذین	آنان — آنها	انلر
Ceux-ci	هؤلاء	اینهای دیگر	بریکیلر
Ceux-là	هؤلاء	آنهای دیگر	اوته‌کیلر
Féminin pluriel	(للجمع المؤنث)	(برای جمع مؤنث)	(جمع مؤنث ایچون)
Celles	اللاتی	آنان — آنها	انلر
Celles-ci	هؤلاء	اینهای دیگر	بریکیلر
Celles-là	هؤلاء	آنهای دیگر	اوته‌کیلر

Des deux genres et des deux nombres	(للمفرد والجمع مذكرا كان أو مؤنثا)	(براى مفرد وجمع چه مذكر باشد وچه مؤنث)	(مفرد وجمع ايچون كرك مذكر وكرك مؤنث اولسون)
Ce	هذا هذه	اين	بو ـ شو
Ceci	ذا ذى	اين همين	بو
Cela, ça	ذلك	آن ـ همان	اول

❋ قاعدة ❋

اذا لزم تكرار المضاف فى جملة مرتين يستغنى عن اعادة لفظه بكلمة celui ان كان مفردا مذكرا وبكلمة celle ان كان مفردا مؤنثا وبكلمة ceux ان كان جمعا مذكرا وبكلمة celles ان كان جمعا مؤنثا

❋ قاعده ❋

اگر در يك جمله تكرار مضاف دو دفعه لازم آيد از بدل او اگر مفرد مذكر باشد كلمهٔ celui واگر مفرد مؤنث باشد كلمهٔ celle واگر جمع مذكر باشد كلمهٔ ceux واگر جمع مؤنث باشد كلمهٔ celles ادرند واز تكرار آن مستغنى گردد

❋ قاعده ❋

بر جملهده مضاف ايكى كره ذكر اولنمسى لازم كلسه ايكنجى دفعهده تكرارينه بدل مفرد مذكر ايسه celui كلمه‌سى مفرد مؤنث ايسه celle كلمه‌سى جمع مذكر ايسه ceux كلمه‌سى جمع مؤنث ايسه celles كلمه‌سى ايله استغنا اولنور

هل عندكم كتابي أو كتاب اخي - أو الكتاب الذي لاخي	Avez-vous mon livre ou celui de mon frère ?
عندي كتاب اخيكم ـ الذي لاخيكم	J'ai celui de votre frère.
هل عندكم قلمي أو قلم رفيق	Avez-vous ma plume ou celle de mon camarade ?
عندي قلم رفيقك	J'ai celle de mon camarade.
هل عندكم كتبي أو كتب احبابي	Avez-vous mes livres ou ceux de mes amis ?
عندي كتب احبابكم	J'ai ceux de vos amis.
هل عندكم اقلامي أو أقلام اخي	Avez-vous mes plumes ou celles de mon frère ?
عندي أقلام اخيكم	J'ai celles de votre frère.
هل تريدون هذا الكتاب أو ذلك	Voulez-vous ce livre-ci ou celui-là ?
أنا اريد هذا	Je vèux celui-ci.
أما تريدون ذلك الكتاب	Ne voulez-vous pas celui-là ?
لا اريد ذلك الكتاب	Je ne veux pas celui-là.
هل اخوكم يريد ان يأخذ هذه الكساوي أو تلك	Votre frère veut-il prendre ces habits-ci ou ceux-là ?
هو يريد ان يأخذ تلك الكساوي	Il veut prandre ceux-là.
هل احبابكم يريدون هذه الاقمصة أو تلك الاقمصة	Vos amis veulent-ils ces chemises-ci ou celles-là ?
انهم لا يريدون هذه الاقمصة وانما يريدون تلك الاقمصة	Il ne veulent pas celles-ci, mais ils veulent celles-là.
هل هذا ممكن	Cela est-il possible ?
هذا ممكن	Cela est possible.

آیا نزد شما کتاب من هست یاخود کتاب برادرم ویا کتاب مال برادرم

نزد من کتاب برادر شما هست ـ کتاب برادرت هست

آیا خامهٔ من نزد شما هست یاخود خامهٔ رفیقم

نزد من خامهٔ رفیقت هست

آیا نزد شما کتابهای من هست یاخود کتابهای دوستهایم

کتابهای دوستهایتان نزد من هست

آیا قلمهای من نزد شما هست یاخود قلمهای برادرم

نزد من قلمهای برادرت هست

آیا این کتابرا میخواهی یاخود آن دگررا

من اینرا میخواهم

آیا آن دگررا نمیخواهید

آن دگررا نمیخواهم

آیا برادرتان این لباسهارا گرفتن میخواهد یاخود دگرهارا

آن دگر لباسهارا ... دگرهارا گرفتن میخواهد

دوستهایتان این پیراهنهارا میخواهند یاخود دگرهارا

اینهارا نمیخواهند لکن انهای دگررا میخواهند

آیا این ممکن است

این ممکن است

سزده بنم کتابمی وار یوقسه برادرمك کتابمی ویاخود برادرمکیمی

بنده قرنداشکزك کتابی وار

سزده بنم قلممی وار یوقسه ارقداشمك قلممی

بنده ارقداشکزك قلمی وار

سزده بنم کتابلرمی وار یوقسه دوستلرمکیمی

بنده دوستلریکزك کتابلری وار

سزده بنم قلملرمی وار یوقسه قرنداشمك قلملریمی

بنده برادرکزك قلملری وار

بو کتابمی استیورسکز یوقسه اوته کینی

بن بونی ـ بریکنی استرم

اوته کینی استمزمیسکز

اوته کینی استمم

برادرکز بو کسوه‌لری المق استیور یوقسه اوته کیلرینی

اوته کی کسوه‌لری ـ اوته کیلری المق استیور

دوستلریکز بو کوملکلری استیورلر یوقسه اوته کیلرینی

بونلری استمیورلر اما اوته کیلرینی استیورلر

بو ممکنمیدر

بو ممکندر

Vaut-il mieux jouer qu'étudier ?	هل اللعب احسن من تحصيل العلم
Il vaut mieux faire ceci que cela.	تحصيل العلم احسن من اللهو واللعب ـ فعل هذا احسن من ذلك

Des pronoms possessifs — ❁ في الضمائر الملكية ❁

Masculin singulier	(للمفرد المذكر)	(مفرد مذكر)	(مفرد مذكر)
Le mien	ى متاعى ـ بتاعى	من مال من ـ چيز خودم	بنمكى
Le tien	كـ متاعك ـ بتاعك	تو مال تو 〃 خودت	سنككى
Le sien	ه متاعه ـ بتاعه	او مال او 〃 خودش	انككى
Le nôtre	نا متاعنا ـ بتاعنا	ما مال ما 〃 خودمان	بزمكى
Le vôtre	كم متاعكم ـ بتاعكم	شما مال شما 〃 خودتان	سزككى
Le leur	هم متاعهم ـ بتاعهم	ايشان مال ايشان 〃 خودشان	انلرككى

Féminin singulier	(للمفرد المؤنث)	(مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث)
La mienne	ى متاعى ـ بتاعتى	من مال من ـ چيز خودم	بنمكى
La tienne	كـ متاعك ـ بتاعتك	تو مال تو 〃 خودت	سنككى
La sienne	ها متاعها ـ بتاعها	او مال او 〃 خودش	انككى
La nôtre	نا متاعنا ـ بتاعنا	ما مال ما 〃 خودمان	بزمكى
La vôtre	كن متاعكن ـ بتاعكن	شما مال شما 〃 خودتان	سزككى
La leur	هن متاعهن ـ بتاعهن	ايشان مال ايشان 〃 خودشان	انلرككى

آیا بازی از تحصیل علم و معرفت بهتر است
تحصیل علم از بازی بهتر است - کار این
از دیگر بهتر است

اوینامق علم تحصیلندن ایومیدر
تحصیل علم اوینامقدن دها ایودر - بریکینك
ایشی اوته کندن دها ایودر

❋ در بیان ضمیر های ملکیه ❋

❋ ضمائر ملکیه بیاننده در ❋

Masculin pluriel	(للجمع المذكر)	(برای جمع مذکر)	(جمع مذکر)
Les miens	امتعتی	مالهای من — چیزهای خودم	بنمکیلر
Les tiens	امتعتك	مالهای تو 〃 خودت	سنککیلر
Les siens	امتعته	مالهای او 〃 خودش	انککیلر
Les nôtres	امتعتنا	مالهای ما 〃 خودمان	بزمکیلر
Les vôtres	امتعتکم	مالهای شما 〃 خودتان	سزککیلر
Les leurs	امتعتهم	مالهای ایشان 〃 خودشان	انلرککیلر
Féminin pluriel	(للجمع المؤنث)	(برای جمع مؤنث)	(جمع مؤنث)
Les miennes	امتعتی	مالهای من — چیزهای من	بنمکیلر
Les tiennes	امتعتك	مالهای تو 〃 تو	سنککیلر
Les siennes	امتعتها	مالهای او 〃 او	انککیلر
Les nôtres	امتعتنا	مالهای ما 〃 ما	بزمکیلر
Les vôtres	امتعتکن	مالهای شما 〃 شما	سزککیلر
Les leurs	امتعتهن	مالهای ایشان 〃 آنها	انلرککیلر

EXEMPLES — ❀ امثلة ❀

Avez-vous mon livre ou celui de mon frère?	هل عندكم كتابي أو كتاب اخي
J'ai le vôtre.	عندي كتابكم ـ عندي بتاعكم
Avez-vous votre cahier ou celui de votre ami?	هل عندكم كراسكم أو كراس حبيبكم
J'ai le mien.	أنا عندي كراسي ـ بتاعي عندي
A-t-il son parasol ou celui de son frère?	هل عنده شمسيته أو شمسية أخيه
Il a le sien.	ان عنده شمسيته
Vos amis ont-il leur livre ou celui de leur voisin?	هل احبابكم عندهم كتابهم أو كتاب جارهم
Ils ont le leur.	ان عندهم كتابهم
Avez-vous votre plume ou celle de votre sœur?	هل عندكم قلمكم أو قلم اختكم
Je n'ai pas la sienne mais j'ai la mienne.	ليس عندي قلمها ولكن عندي قلمي
A-t-elle son peigne ou celui de sa mère?	هل عندها مشطها أو مشط امها
Elle a le sien.	عندها مشطها
Avons-nous nos chemises ou celles de nos frères?	هل عندنا اقصتنا أو اقصة اخوتنا
Nous avons celles de nos frères.	عندنا أقصة اخوتنا
Vous avez vos billets ou ceux de vos amis?	هل عندكم تذاكركم او تذاكر احبابكم
Nous avons les leurs.	ان عندنا تذاكرهم

❁ مثال ❁

آیا کتاب من نزد شما هست یا خود کتاب برادرم

نزد من کتاب شما هست — مال شما هست

آیا نزد شما دفتر خودتان هست یا خود دفتر دوستهایتان

نزد من دفتر خودم هست

آیا نزدش چتر خودش هست یا خود چتر برادرش

نزدش چتر خودش هست

آیا نزد دوستهایتان کتابهای خودشان هست
یا کتابهای همسایهٔ ایشان

نزدشان کتابهای خودشان هست

آیا نزد شما قلم خودتان هست یا خود قلم خواهرتان

نزد من قلم او نیست لکن قلم خودم هست

آیا نزد او شانهٔ خودش هست یا خود شانهٔ مادرش

نزد او شانهٔ خودش هست

آیا نزد ما پیراهنهای ما هست یا خود پیراهنهای برادرمان
هست

نزد شما تذکرهایتان هست یا خود تذکرهای
دوستهایتان هست

نزد ما تذکرهای ایشان هست

❁ مثال ❁

سزده بنم کتابمی وار یوقسه قرنداشمک کتابمی

بنده سزک کتابکز وار — سزککی وار

سزده دفترکزمی وار یوقسه دوستکزک دفتریمی

بنده دفترم وار — یانمده کی بنمدر

یاننده کندی شمسیه سیمی وار یوقسه برادرینککیمی

یاننده کندی شمسیه سی وار

دوستلرکزک یاننده کندی کتابلریمی وار یوقسه
قومشولرینککیمی

یانلرنده کندی کتابلری وار

سزده قلمکزمی وار یوقسه قزقرنداشکزک قلمی

بنده انک قلمی یوق لکن بنده بنمکی وار

یاننده کندی طراغیمی وار یوقسه والده سنککیمی

یاننده کندی طراغی وار

بزده کوملکلرمزمی وار یوقسه قرنداشلرمزککیمی

سزده تذکرهلریکزمی وار یوقسه دوستلریکزککیمی

بزده انلرککی وار — بزده انلرک تذکرهلری وار

❋ في الضمائر الموصولة ❋ — Des pronoms relatifs

(مفرد مذكر)	(مفرد مذكر)	(مفرد مذكر)	*Masculin singulier*
كه ـ قنغى	كه ـ كدام	الذى ـ اى	Lequel
كه ـ اندن	كه ـ از او	الذى منه	Duquel
كه ـ اكا	كه ـ باو	الذى له	Auquel
(مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث)	*Féminin singulier*
كه ـ قنغى	كه ـ كدام	التى ـ اى	Laquelle
كه ـ اندن	كه ـ از او	التى منها	De laquelle
كه ـ اكا	كه ـ باو	التى لها	A laquelle

❋ للمفرد والجمع مذكرا كان أو مؤنثا ❋ — *Des deux genres et des deux nombres*

كيم	كه	من	Qui
نه ـ كيم	چه ـ كه	ما ـ من	Que

❋ مثال ❋ — EXEMPLES

هل عندكم كتابى أو كتاب ابى	Avez-vous mon livre ou celui de mon père ?
كتابكم ليس عندى	Je n'ai pas le vôtre.
أى كتاب عندكم	Lequel avez-vous ?
عندى كتاب أبيكم	J'ai celui de votre père.
أليس عندكم مسطرتى	N'avez-vous pas ma règle ?
هى ليست عندى	Je ne l'ai pas.

✻ دربیان ضمائر موصوله ✻

✻ ضمائر موصوله بیاننده در ✻

Masculin pluriel	(جمع مذکر)	(جمع مذکر)	(جمع مذکر)
Lesquels	الذین هم – أیهم	که کدامها	که قنغیلر
Desquels	الذین منهم	که ازانها ازایشان	که انلردن
Auxquels	الذین لهم	که بانها بایشان	که انلره
Féminin pluriel	(جمع مونث)	(جمع مؤنث)	(جمع مؤنث)
Lesquelles	اللاتی هن – أیتهن	که کدامها	که قنغیلر
Desquelles	اللاتی منهن	که ازانها ازایشان	که انلردن
Auxquelles	اللاتی لهن	که بانها بایشان	که انلره

(برای مفرد وجمع خواه مذکر باشد وخواه مؤنث)

(مفرد ایله جمع ایچون کرک مذکر وکرک مؤنث اولسون)

Quoi	ما	چه	نه
Dont	الذی منه – التی منها – الذین منهم – اللاتی منهن	که ازو – که ازانها	که اندن – که انلردن

✻ مثال ✻

آیا نزد شما کتاب من هست یا خود کتاب پدرم

کتاب شما نزد من نیست

نزد شما کدام کتاب هست

نزد من کتاب پدرتان هست

آیا خط کش من نزد شما نیست

او نزد من نیست

✻ مثال ✻

سزده بنم کتابمی وار یوخسه بابامک کتابی

کتابکز بنده دکلدر

سزده قنغی کتاب وار در

بنده باباکزک کتابی وار

بنم جدول سزده دکلمیدر

او بنده دکلدر

أى مسطرة عندكم	Quelle règle avez-vous ?
عندى مسطرة أبى	J'ai celle de mon père.
هل أبوكم عنده كتبى أو كتب حبيبى	Votre père a-t-il mes livres ou ceux de mon ami ?
لا عنده كتبكم ولا كتب حبيبكم	Il n'a ni les vôtres ni ceux de votre ami.
أى كتب عنده	Quels livres a-t-il ?
عنده كتبه	Il a les siens.
من قال لكم ذلك	Qui vous a dit cela ?
انتم الذين قلتموه لى	C'est vous qui me l'avez dit.
من فعل هذا	Qui a fait cela ?
هو الذى فعله ـ الفاعل له	C'est lui qui l'a fait.
من الذى تفتشون عليه	Qui cherchez-vous ?
أنا افتش على حبيبى	Je cherche mon ami.
ماذا تفعلون	Que faites-vous ?
لا أفعل شيأ	Je ne fais rien.
ماذا فعلتم	Qu'avez-vous fait ?
أنا كتبت درسى	J'ai écrit ma leçon.
ماذا يفعل اخوكم	Que fait votre frère ?
هو يحفظ درسه	Il apprend sa leçon.
ماذا يصنع احبابكم	Que font vos amis ?
انهم يطالعون دروسهم	Ils étudient leurs leçons.
هل تعرفون الرجل الذى اعرفه	Connaissez-vous l'homme que je connais ?
لا اعرف الرجل الذى تعرفونه	Je ne connais pas celui que vous connaissez.

نزد شما کدام خط کش هست

نزد من خط کش پدرم هست

نزد پدر شما کتابهای من هست یا خود کتابهای دوستم

نزد او نه کتابهای شما هست ونه کتابهای دوستتان

نزد او کدام کتابها هست

نزد او کتابهای خودش هست

اینرا که بشما گفت

شما اینرا بمن گفتید

این را که کرد

او کرد — آن کار اوست

کرا میجوئید

دوسترا میجویم

چه میکنید

هیچ چیز نمیکنم

چه کردید

درسمرا نوشتم

برادرتان چه میکند

درسش را حفظ میکند

دوستهای شما چه کار میکنند

درسهایشان را مطالعه میکنند

آیا مردی که میشناسم میشناسید

مردی که میشناسی نمیشناسم

سزده قنغی جدول واردر

بنده بابامڭ جدولی واردر

بابا کزده بنم کتابلرممی واریوقسه دوستمڭ کتابلریمی

انده نه سزڭ کتابلریکز وارونه ده دوستکزڭ کتابلری

انده قنغی کتابلر واردر

یانده کندی کتابلری واردر

بونی کیم سزه سویلدی

سز بونی بکا سویلدیکز

بونی کیم یاپدی

او یاپدی — انی یاپان اودر

کیمی ارایورسکز

دوستمی ارایورم

نه یاپیورسکز

هیچ برشی یاپمیورم

نه یاپدیکز

درسمی یازدم

قرنداشکز نه یاپیور

درسنی ازبرلیور

دوستلرکز نه یاپیورلر

درسلرینی مطالعه ایدیورلر

بیلدیکم ادمی بیلورمیسکز

بیلدیککز ادمی بیلمیورم

Lequel connaissez-vous ?	أى الرجل تعرفونه
Je connais celui que vous ne connaissez pas.	اعرف الذى لاتعرفونه
Avez-vous vu la femme que j'ai vue ?	هل رأيتم المرأة التى رأيتها
Je n'ai pas vu celle que vous avez vue.	ما رأيت التى رأيتموها
Laquelle avez-vous vu ?	أى امرأة رأيتموها
J'ai vu celle que votre frère a vue.	رأيت التى رآها اخوكم
N'avez-vous pas vu les élèves que j'ai vus ?	اما رأيتم التلامذة الذين رأيتهم
Je n'ai pas vu ceux que vous avez vus.	ما رأيت التلامذة الذين رأيتموهم
Voyez-vous l'homme dont je vous ai parlé ?	هل ترون الرجل الذى حدثتكم عنه
Je le vois.	أنا أراه
Ne voyez-vous pas la femme dont je vous ai parlé ?	أما ترون المرأة التى كلمتكم عنها
Je ne la vois pas.	أنا لا اراها
Avez-vous vu les élèves dont je vous ai parlé ?	هل رأيتم التلامذة الذين حدثتكم عنهم
Je ne les ai pas vus.	ما رأيت الذين حدثتمونى عنهم
Avez-vous vu les femmes dont je vous ai parlé ?	هل رأيتم النساء اللاتى حدثتكم عنهن
Je n'ai pas vu celles dont vous m'avez parlé.	ما رأيت اللاتى حدثتمونى عنهن
De quoi parlez-vous ?	ما الذى تتكلمون فى شأنه
Nous parlons de cette affaire.	انا نتكلم فى شأن هذه القضية
A quoi pensez-vous ?	أى شئ تتفكرون فيه
Nous pensons à cette affaire.	انا نتفكر فى هذه المادة

کدام مردرا میشناسید
مردی که نمیشناسید میشناسم

آیا ان زنی که من دیدم دیدید
زنی که شما دیدید ندیدم
کدام زنرا دیدید
زنی که برادرت دید آنرا دیدم
آیا شاگردهای که دیدم دیدید

شاگردهای که شما دیدید ندیدم
مردی که بشما گفتم می بینید

من اورا میبینم
زنی که بتو گفته بودم می بینید

من انرا نمی بینم
شاگردهای که بشما گفته بودم دیدید

شاگردهای که بمن گفته بودید ندیدم
آیا زنهای که بشما گفته بودم دیدید

زنهای که بمن گفته بودید ندیدم
درچه باب حرف میزنید
ما درین ماده حرف میزنیم ــ گفتگو میکنیم
چه چیز اندیشه میکنید ــ چه فکر میکنید
من درین کیفیت تفکر واندیشه میکنم

قنغی ادمی بیلورسکز
بیلمدیککز ادمی بیلورم

بنم کوردیکم خاتونی کوردیکزمی
کوردیککز خاتونی کورمدم
قنغی خاتونی کوردیکز
قرنداشکزك کوردیکی خاتونی کوردم
کوردیکم شاکردلری کوردیکزمی

سزك کوردیککز شاکردلری کورمدم
سزه سویلدیکم آدمی کوریورمیسکز

بن آنی کوریورم
سزه سویلدیکم قاری یی کوریورمیسکز

بن آنی کورمیورم
سزه سویلدیکم شاکردلری کوردیکزمی

بکاسویلدیککز شاکردلری کورمدم
سزه سویلدیکم قاریلری کوردیکزمی

بکاسویلدیککز قاریلری کورمدم
ندن بحث ایدیورسکز ــ ندن طولایی سویلیورسکز
بوقضیه دنطولایی سویلیورز
نه ده دوشینورسکز
بن بومادە دە دوشنیورم

Des pronoms indéfinis — ❋ فى الضمائر المبهمة ❋

On	هو ـ هم ـ الناس	او ـ آنها ـ ایشان	او ـ انلر
Chacun	كل واحد	هرکس ـ هر یک	هرکیم ـ هربری
Autrui	الغير ـ آخر	دیگر	بشقه ـ سی
Personne	لاأحدا	هیچ ـ کسی	هیچ ـ برکسه

EXERCICES — ❋ تعليم ❋

Que dit-on ?	ماذا يقال ـ ماذا يقولون
On dit que la paix a eu lieu.	يقال ان الصلح قد حصل
Est-il bien de prendre les choses d'autrui ?	هل يليق أخذ ما للغير
Il n'est pas bien de prendre les choses d'autrui.	لا يليق أخذ ما للغير
Voyez-vous quelqu'un ?	هل ترون احدا
Je ne vois personne.	لا أرى احدا
Y a-t-il quelqu'un ici ?	هل يوجد احد هنا
Il n'y a personne ici.	لا يوجد احد هنا
Quelqu'un me cherche-t-il ?	هل احد يبحث عنى
Quelqu'un vous cherche.	ان شخصا يبحث عنكم
Qui me cherche ?	من الذى يبحث عنى
Personne ne vous cherche.	لا احد يبحث عنكم
Attendez-vous quelqu'un ?	هل تنتظرون احدا
Nous attendons quelqu'un.	نحن منتظرون شخصا
Qui attendez-vous ?	من الذى تنتظرونه

❀ در بیان ضمائر مبهمه ❀

❀ ضمائر مبهمه بیاننده‌دز ❀

Quiconque	کل من - أی من	هر که - هرانکسیکه - هرانکه	هرکیم که
Quelqu'un	احدمن - بعض	یکی ازان - بعض	انلردن بری
L'un, l'autre	کلاهما	هردو	ایکیسی
L'un et l'autre	کل منهما - الواحد والاخر	یکی ودیکری - هردورا	بری ودیکری

❀ تعلیم ❀

چه کویند - چه میکویند

میکویند صلح شد

آیا مال دکریرا کرفتن شایسته است

مال دیکررا کرفتن شایان نیست - خوب نیست

آیا کسی را میبینید

کسیرا نمی بینم

آیا در اینجا کسی پیدا میشود - کس هست

در اینجا کسی نیست

آیا کسی مرا میجوید - میخواهد

یک مرد شمارا میجوید

آیا کیست مرا میجوید - مرا میخواهد

هیچ کس شمارا نمیجوید - نمیخواهد

آیا کسی را منتظرید

منتظر مردی هستیم - مردیرا منتظر هستیم

کرا منتظرید

❀ تعلیم ❀

نه دینیلور - نه دیورلر

بارشق اولمش دینیلور - دیورلر

دیکرك مالنی المق لایقمیدر - ایومیدر

دیکرك مالنی المق لایق دکلدر - ایو دکلدر

کیمسه‌یی کوریورمیسکز

کیمسه‌یی کورمیورم

بوراده کیمسه وارمی

بوراده هیچ بر کیمسه یوقدر

کیمسه بنی ارایورمی - استیورمی

بریسی سنی ارایور

کیم بنی ارایور - استیور

کیمسه سزی ارامیور - استمیور

کیمسه‌یی بکلیورمیسکز

بریسنی بکلیورز

کیمی بکلیورسکز

Nous attendons notre ami.	نحن منتظرون حبيبنا
Voulez-vous faire quelque chose ?	هل تريدون ان تفعلوا شيأ
Nous ne voulons rien faire.	لا نريد ان نفعل شيأ
Qui est content de son sort ?	من راضى بقسمته
Personne n'est content de son sort.	لا احد راضى بقسمته
Qui est mécontent de son esprit ?	من الذى لا يعجبه عقله
Nul n'est mécontent de son esprit.	لا احد لا يعجبه عقله
Votre frère a-t-il mon cachet ou celui de mon ami ?	هل اخوكم عنده ختمى أو ختم حبيبى
Il n'a ni l'un ni l'autre.	لا عنده ختمكم ولا ختم حبيبكم
Voulez-vous lire ou écrire ?	هل تريدون ان تقرأوا أو تكتبوا
Nous voulons faire l'un et l'autre.	نريد ان نفعل هذا وذاك
Connaissez-vous tous les hommes que vous avez vus hier ?	هل تعرفون كل الرجال الذين رأيتموهم البارحة
Nous en connaissons quelques-uns.	نحن نعرف بعضهم
Connaissez-vous toutes ces femmes ?	هل تعرفون جميع هؤلاء النسوة
Nous ne les connaissons pas toutes, mais nous en connaissons quelques-unes.	نحن لا نعرف كلهن بل نعرف بعضهن
Chacun à sa manière de voir.	كل شخص له رأى ـ له نظر
Duiconque n'apprend pas sa leçon sera puni.	كل من لا يحفظ درسه يعاقب

Du verbe — ❋ فى الفعل ❋

Le verbe est un mot qui exprime l'existence ou l'action.

الفعل كلمة تدل على الوجود او الحدث

ما منتظر دوستمان هستیم

آیا میخواهید که چیزی بکنید

چیزی کردن نمیخواهم

کیست بقسمت خود راضی

کس بقسمت خود راضی نیست

کیست که عقل خود را نپسندد

کس نیست که عقل خودشرا نپسندد

آیا نزد برادرت مهر من هست یا خود مهر دوستم

نزد او نه مهر شما هست و نه مهر دوست شما

آیا خواندن میخواهید یا نوشتن

هر دو را کردن میخواهم یعنی اینرا و انرا میخواهم

آیا مردمان که دیروز دیدید همه شانرا میشناسید

بعضشانرا میشناسیم

آیا همهٔ این زنها را میشناسید

ما همه شانرا نمیشناسیم اما بعضشانرا میشناسیم

هر کس رأی دارد

هر که درسشرا یاد نگیرد معاقبت میشود

دوستمزی بکلیورز

برشی یاپمق استرمیسکز

برشی یاپمق استمیورز

کیم قسمتنه راضیدر

کیمسه قسمتنه راضی دکلدر

کندی عقلنی بکنمیان کیمدر

کندی عقلنی بکنمز کیمسه یوقدر

قرنداشکزک یاننده بنم مهرمی واریوقسه دوستمککیمی

یاننده نه سزک مهرکز وارنه دوستکزککی

اوقومقمی استرسکز یوقسه یازمقمی

ایکیسنی یاپمق استرز یعنی هم بونی وهم انی استرم

دونکی کوردیککز آدملرک هپسنی بیلورمیسکز

بعضیلرینی بیلورز

بوقاریلرک هپسنی طانورمیسکز

بزانلرک هپسنی طانمیزلکن بعضیلرینی طانورز

هرکسک رایی وار

هرکیمکه درسنی اوکرنمز البته مجازات اولنور

❋ در بیان فعل ❋

فعل کلمه ایست که دلالت بوجود و یا بحدث میکند

❋ فعلک بیاننده در ❋

فعل بر کلمه درکه وجوده یاخود حدثه دلالت ایدر

الفاعل ما وقع منه الحدث الدال عليه الفعل	Le sujet est le terme qui fait l'action exprimée par le verbe.
والفاعل يكون فى الغالب اسما ظاهرا أو ضميرا أو مصدرا	Le sujet est le plus souvent representé par un nom ou par un pronom ou par un infinitif.
الفاعل يتقدم الفعل عادة	Le sujet se place ordinairement avant le verbe.
الفاعل اذا كان ضميرا ووقع فى جملة استفهامية يوضع بعد الفعل مباشرة فى الازمنة البسيطة وبين الفعل المساعد واسم المفعول فى الازمنة المركبة	Dans les phrases interrogatives les pronoms employés comme sujet se placent, dans les temps simples, immèdiatement après le verbe et dans les temps composés entre l'auxiliaire et le participe passé.
المفعول كلمة يقع على الحدث الدال عليه الفعل	Le complément d'un verbe est le mot qui complète le sens exprimé par ce verbe.
المفعول على قسمين الاول يسمى مفعول به نحو (احب اخى) الثانى يسمى مفعولا له أو اليه نحو (أنا ذاهب الى باريس) و يسمى هذا فى العربية جارا ومجرورا	Il y a deux sortes de complément, le complément (direct) comme (j'aime mon frère) et le complément indirect comme (je vais à Paris).
اذا كان المفعول اسما ظاهرا وضع بعد الفعل	Le complément exprimé par un nom se place après le verbe.
اذا كان المفعول ضميرا يوضع قبل الفعل الا فى صيغة الامر الحاضر	Le complément exprimé par un pronom se place devant le verbe, excepté au mode de l'Impératif.
يوجد فى كل فعل خمس صيغات وهى	Il y a cinq modes dans les verbes, ce sont:
الاول الصيغة الاخبارية	L'indicatif
الثانى الصيغة الشرطية	Le conditionnel
الثالث الصيغة الطلبية أو الامرية	L'impératif

فاعل آنستکه از وحدث صادر شود که فعل دلالت بر او کند

وفاعل اکثر یا یک اسم ظاهر و یا یک ضمیر و یا یک مصدر میشود

فاعل فعل را تقدم مینماید

فاعل اکر ضمیر باشد و در یک جملهٔ استفهامیه واقع کردد در ازمنهٔ بسیطه پس از فعل و در ازمنهٔ مرکبه میان فعل مساعد واسم مفعول وضع میشود

مفعول کلمه ایست که حدثی که فعل دلالت بر آن میکند بر او واقع شود

مفعول بر دو قسم است قسم اول مفعول به چون (برادر مرا دوست دارم) قسم دوم مفعول له ویا مفعول الیه میکویند چون (من بپارس میروم) واین در عربی جار ومجرور تسمیه میشود

مفعول اکر اسم ظاهر باشد پس از فعل وضع میشود

مفعول اکر ضمیر باشد قبل از فعل وضع میشود الا در صیغهٔ امر حاضر نباشد

در هر فعل پنج صیغه موجود است که اینها اند

نخستین صورت اخباریه است

دوم صورت شرطیه است

سوم صورت طلبیه است و یا امریه

فاعل فعلك دلالت ایتدیکی حدثك صانعیدر

وفاعل اكثریا بر اسم ظاهر ویاخود بر ضمیر ویا بر مصدر اولور

فاعل عادتده فعله تقدم ایدر

فاعل ضمیر اولوب بر جملهٔ استفهامیه ده واقع اولور ایسه ازمنهٔ بسیطه ده فعلك اخرنده وازمنهٔ مركبه ده فعل مساعد ایله اسم مفعولك اراسنده وضع اولنور

مفعول بر كلمه در كه فعلك دلالت ایلدیكی حدث انك اوزرینه واقع اوله

مفعول ایكی نوع اوزره اولوب برنجیسی مفعول به تسمیه اولنور (قرنداشمی سورم) كبی ایكنجیسی مفعول له ویا الیه دینلور (بن پارسه كیدیورم) كبی وعربیده بوكا جار ومجرور تسمیه اولنور

مفعول اسم ظاهر ایسه فعلدن صكره وضع اولنور

مفعول ضمیر اولور ایسه امر حاضر صیغه سندن ماعدا فعلدن اول وضع اولنور

هر بر فعلده بش صیغه بولنور كه بونلردر

برنجیسی صورت اخباریه در

ایكنجیسی صورت شرطیه در

اوچنجیسی صورت طلبیه ویاخود امریه در

Le subjonctif	الرابع الصيغة الانشائيه
L'infinitif	الخامس الصيغة المصدرية

Il y a trois temps dans les verbes, ce sont:

يوجد فى كل فعل ثلاثة ازمنة وهى

Le présent	الاول الحال
Le passé	الثانى الماضى
Le futur	الثالث الاستقبال

Les temps se divisent en temps primitifs et en temps dérivés.

ازمنة الفعل تنقسم الى قسمين اصلية ومشتقة

Les temps primitifs sont ceux qui forment les temps derivés, ils sont au nombre de cinq, savoir: le présent de l'Infinitif, le participe présent, le participe passé, le présent et le passé défini de l'Indicatif

أما الازمنة الاصلية فهى التى تصاغ منها الازمنة المشتقة وهى خمسة حال الصيغة المصدرية واسم الفاعل واسم المفعول وزمان الحال والماضى التام من الصيغة الاخبارية

Les temps dérivés sont ceux qui sont formés des temps primitifs.

والازمنة المشتقة هى التى تصاغ من الازمنة الاصلية

Les temps se divisent aussi en temps simples et en temps composés

وتنقسم أيضا ازمنة الفعل الى قسمين بسيطة ومركبة

Les temps simples sont ceux qui n'empruntent aucun des temps du verbe avoir ou du verbe être

فالازمنة البسيطة هى التى لاتحتاج الى مساعدة زمن من ازمنة فعل الملك وهو Avoir ولا من ازمنة فعل الكينونة وهو être

چهارم صورت انشائیه است

پنجم صورت مصدریه است

در هر فعل سه زمان موجود است که اینها اند

یکم زمان حال

دوم زمان ماضی یعنی زمان گذشته

سوم زمان استقبال یعنی زمان آینده

زمانهای فعل بر دو قسم است قسم اول اصلی و قسم دوم مشتق است

زمانهای اصلی کدامند زمانهای اصلی آنها هستند که ازمنهٔ مشتقه از انها صادر شود و آنها پنج نوعند یکم مصدر حالی دوم اسم فاعل سوم اسم مفعول چهارم صیغهٔ اخباریهٔ زمان حال پنجم صیغهٔ اخباریهٔ زمان ماضی تام است

ازمنهٔ مشتقه آنها هستند که از ازمنهٔ اصلی صادر بشوند

و زمانهای فعل نیز بر دو نوع تقسیم میشوند یکم بسیط و دوم مرکب است

ازمنهٔ بسیطه آنست که بمساعدهٔ زمن از ازمنهٔ فعل مالک شدن که avoir باشد و نیز بمساعدهٔ ازمنهٔ فعل کینونت être که بمعنی بودن است احتیاج نداشته باشد

دردنجیسی صورت انشائیه در

بشنجیسی صورت مصدریه در

هر فعلده اوچ زمان موجوددر که بونلردر

برنجیسی زمان حال

ایکنجیسی زمان ماضی یعنی کچمش زمان

اوچنجیسی زمان استقبال یعنی کله جك زمان

فعلك زمانلری ایکی قسمه تقسیم اولنور بریسی اصلی و دیکری مشتقدر

اصلی اولان زمانلر قنغیدرلر اصلی اولان زمانلر شونلردر که ازمنهٔ مشتقه انلردن صادر اولور و انلر بش نوعدر برنجیسی مصدر زمان حال ایکنجیسی اسم فاعل اوچنجیسی اسم مفعول دردنجیسی صیغهٔ اخباریه نك زمان حالی بشنجیسی صیغهٔ اخباریهٔ ماضی تامدر

ازمنهٔ مشتقه آنلردر که ازمنه اصلیه دن صادر اولورلر

و فعلك زمانلری دخی ایکی قسمه تقسیم اولنور برنجیسی بسیط و دیکری مرکبدر

و ازمنهٔ بسیطه شودر که مالك اولمق معناسنده اولان Avoir و بر ده اولمق معناسنده اولان Être فعللرینك زمانلری مساعده لرینه احتیاجی اولمیه

Les temps composés sont ceux dans la composition desquels il entre un des temps du verbe avoir ou du verbe être.

والازمنة المركبة هى التى يحتاج تركيبها الى مساعدة زمن من ازمان فعل الملك والكينونة المذكورين

(Ne pas)

لا (اداة نفى)

Dans les phrases négatives la négation (ne) se place dans les temps simples avant le verbe et le mot (pas) se met aprés; comme (je n'aime pas).

يوضع لفظ ne فى الجمل المنفية قبل الفعل ولفظ pas بعده وذلك فى الازمنة البسيطة نحو (أنا لاأحب)

Dans les temps composés la négation (ne) se place avant l'auxiliaiere et (pas) se met aprés comme (je n'ai pas aimé).

وأما فى الازمنة المركبة فيوضع ne قبل فعل المساعدة ولفظ pas بعده نحو (أنا لم أحب)

Quand on répète la négation (ni) on suprime le mot (pas) comme (je n'ai ni frère ni sœur).

واذا تكرر لفظ ni التى معناها (لا) يستغنى عن ذكر لفظ pas نحو (لا اخ لى ولا اخت)

Dans les phrases négatives le mot (rien) remplace (pas) comme (je n'ai rien) et non (je n'ai pas rien).

واذا وقع فى جملة منفية لفظ rien الذى معناه (لاشئ) يستغنى أيضا عن ذكر pas نحو (لا املك شيأ)

وازمنهٔ مرکبه آنست که ترکیبش بمساعدهٔ زمن ازمنهٔ فعل مالک شدن که avoir است ونیز بمساعدهٔ فعل کینونت که être است احتیاج داشته باشد

نه (ادات نفی)

در جملهٔ نفی لفظ ne پیش ازفعل ولفظ pas پس ازفعل وضع میشود واینها در ازمنهٔ بسیطه چون (من دوست نمیدارم)

واما در ازمنهٔ مرکبه لفظ ne پیش ازفعل مساعد ولفظ pas پس ازفعل مساعد وضع میشود چون (من دوست نداشتم)

ولفظ ni که بمعنی (نه) است اگر درکلامی تکرار شود آن زمان لفظ pas حذف میشود چنانچه درعبارهٔ (نه برادر دارم ونه خواهر)

ولفظ rien که بمعنی (هیچ چیز) است اگر درجملهٔ منفی واقع گردد نیز لفظ pas حذف خواهد شد چون (هیچ چیز را مالک نیستم)

مرکب اولان زمانلر ترکیبلرنده مالك اولمق معناسنده اولان Avoir واولمق معناسنده اولان Être فعللرینك زمانلری مساعده سنه محتاج اولورلر

نه (ادات نفی)

جملهٔ منفیه ده ne لفظی فعلدن اول و pas لفظی فعلدن صکره وضع اولنور وبوده ازمنهٔ بسیطه ده (بن سومم) کبی

ولکن ازمنهٔ مرکبه ده ne لفظی فعل مساعددن اول و pas لفظی فعل مساعددن صکره وضع اولنور (بن سومدم) عبارهسنده اولدیغی مثللو

(نه) معناسنده اولان ni لفظی که بر جملهده تکرار اولنور ایسه pas لفظی اول زمان حذف اولنور (نه قرنداشم وار ونه همشیره م) عبارهسنده اولدیغی مثللو

جملهٔ منفیه ده (هیچ برشی) معناسنده اولان rien لفظی بولنور ایسه pas لفظی دخی حذف اولنور نته کیم (هیچ برشیئه مالك دکلم) عبارهسنده اولدیغی کبی

Les deux verbes (avoir) et (être) servent à former les temps composés de tous les autres verbes; on les appelle pour cette raison verbes auxiliaires -

يستعمل فعل الملك وهو avoir وفعل الكينونة وهو être فى تركيب الازمنة المركبة من جميع الافعال ولذا يسميان الفعلين المساعدين — (تنبيه) فعل avoir لا يفيد الملك الا اذا كان مصاحبا اسما فاذا دخل فى تركيب زمن ازمنة الافعال الاخر دل على مضى ذلك الزمن

Le verbe (avoir) conjugué avec des noms

(تصريف فعل الملك بالاسماء)

Indicatif présent positivement

(الصيغة الاخبارية فى الحال مثبتا)

J'ai un abricot	لى عندى معى املك مشمشة
Tu as une amande	لك عندك لوزة
Il a une banane	له عنده موزة
Nous avons un coing	لنا عندنا سفرجلة
Vous avez une cerise	لكم عندكم كريزة
Ils ont une figue	لهم عندهم تينة

Négativement

(منفيا)

Je n'ai pas une pomme	ليس لى ليس عندى لست أملك تفاحة
Tu n'ai pas une poire	ليس لك كمثرى
Il n'a pas une pêche	ليس له خوخة
Nous n'avons pas une prune	ليس لنا برقوقة
Vous n'avez pas une pistache	ليس لكم فستقة
Ils n'ont pas une orange	ليس لهم برتقانة

ازین دو فعل ملک که avoir باشد و فعل کینونت که être است در ترکیب ازمنهٔ مرکبه بر کافهٔ افعال داخل میشوند و انهارا فعل مساعد تسمیه کرده اند (تنبیه) فعل avoir افادهٔ ملکیت نمیکند مگر با اسمی برابر باشد و اگر داخل ترکیب زمان ازمنهٔ افعال دیگر بشود آن وقت دلالت بر گذشتگی آن زمان میکند

❋ در بیان تصریف فعل ملکیت با اسم ❋

❋ بیان صیغهٔ اخباریه در زمان حال مثبت ❋

من یک زردآلو دارم — نزد من یک زردآلو هست

تو یک بادام داری

او یک انجیر آدم دارد

ما یک به داریم

شما یک آلوبالو دارید

آنها یک انجیر دارند

❋ در صورت نفی ❋

من سیبی ندارم — نزد من یک سیب نیست

تو یک امرود نداری

او یک شفتالو ندارد

ما یک آلوچه نداریم

شما یک پسته ندارید

آنها یک پرتقال ندارند

مالك اولمق معناسنده اولان avoir واولمق معناسنده اولان Être فعللری کافهٔ افعالك ازمنهٔ مرکبه‌لرینك ترکیبنه داخل اولوق سببیله فعل مساعد تسمیه اولندیلر (تنبیه) avoir فعلی انجق بر اسمه مصاحب اولدیغی حالده ملکیت معناسنی افاده ایدر و بشقه افعالك زمانلرندن بریسنه داخل اولورسه اولوقت زمانك ماضی اولدیغنه دلالت ایدر

(اسم ایله مالك اولمق فعلنك تصریفی بیانده‌در)

(صیغهٔ اخباریهٔ حالیهٔ مثبت صورتیله)

بنم بر قیسم وار — بنده — یانمده بر قیسی وار

سنك بر بادامك وار

انك بر موزی وار

بزم بر ایوامز وار

سزك بر کرازکز وار

انلرك بر انجیری وار

(منفی صورتیله)

بنم بر المام یوق بر المایه مالك دکلم

سنك بر ارمودك یوقدر

انك بر شفتالوسی یوقدر

بزم بر اریکمز یوقدر

سزك بر فستقکز یوقدر

انلرك بر پرتقالی یوقدر

Interrogativement	(استفهاما)
Ai-je une grenade ?	هل لى هل معى هل عندى هل أملك رمانة
As-tu une noix ?	هل لك جوزة
A-t-il une noisette ?	هل له بندقة
Avons-nous une chataigne ?	هل لنا أبو فروة
Avez-vous une nèfle ?	هل لكم مشملة ـ ببيم
Ont-ils des dattes ?	هل لهم بلح
Interrogativement et négativement	(استفهاما ونفيا)
N'ai-je pas de pastèque ?	أليس لى ـ عندى ـ معى ـ املك بطيخا
N'as-tu pas de citron ?	أليس لك ليمونه
N'a-t-il pas de raisin ?	أليس له عنب
N'avons-nous pas d'olives ?	أليس لنا زيتون
N'avez-vous pas de mûres ?	أليس لكم توت
N'ont-ils pas de fraises ?	أليس لهم شليك
Imparfait	* الماضى الناقص *
J'avais du papier.	كان لى ـ عندى ـ معى ورق ـ كنت املك ورقا
Tu avais de l'encre.	كان لك حبر
Il avait un encrier.	كان له دواة
Nous avions une plume.	كان لنا قلم
Vous aviez un livre.	كان لكم كتاب
Ils avaient un canif.	كانت لهم مطوة

❀ در صورت استفهام ❀

آیا نزد من یک نار هست — ناریرا مالکم

آیا تو یک گردکان داری

آیا او یک جلوز دارد

آیا ما یک شاهبلوط داریم

آیا شما یک آزگیل دارید

آیا آنها خرما دارند

❀ در صورت استفهام ونفی ❀

آیا من هندوانه ندارم

آیا تو لیمون نداری

آیا او انگور ندارد

آیا ما زیتون نداریم

آیا شما دوست ندارید

آیا ایشان توت ارضی ندارند

❀ ماضی ناقص یعنی حکایت حال در ماضی ❀

من کاغذ داشته بودم — نزد — پیش من کاغذ بود

تو مرکب داشته بودی

او یک دوات داشته بود

ما یک قلم داشته بودیم

شما یک کتاب داشته بودید

ایشان یک قلمتراش داشته بودند

* استفهام صورتیله *

بنده — یانغده بر نار وارمی — بر ناره مالکمیم

سنك بر جوزك وارمی

انك بر فندغی وارمی

بزم بر کستانه مز وارمی

سزك بر موشمله کز وارمی

انلرك خرمالری وارمیدر

* نفی واستفهام صورتلریله *

بنم قارپوزم یوقمی — بنده — یانغده قارپوز یوقمی

سنك لیمونك یوقیدر

آنك اوزمی یوقیدر

بزم زیتونمز یوقیدر

سزك دوستکز یوقیدر

انلرك چلکلری یوقیدر

* ماضی ناقص یعنی ماضیده حالك حکایه سی *

بنم کاغدم وارایدی — بنده — یانغده کاغد وارایدی

سنك مرکبك وارایدی

انك بر دواتی وارایدی

بزم بر قلممز وارایدی

سزك بر کتابکز وارایدی

انلرك بر چاقیلری وارایدی

Passé défini	* الماضى المحدود أو التام *
J'eus un cheval	أنا ملكت حصانا
Tu eus une jument.	أنت ملكت فرسا
Il eût un poulain	هو ملك مهرا
Noue eùmes un âne	نحن ملكنا حمارا
Vous eùtes un chameau	أنتم ملكتم جملا
Ils eurent une brébis.	هم ملكوا نعجة
Passè indéfini	* الماضى الغير تام *
J'ai eu un mouton l'année dernière	قد ملكت خروفا فى السنة الماضى
Tu as eu une vache le mois denière	قد ملكت بقرة فى الشهر الماضى
Il a eu un veau la semaine passé	قد ملك عجلا فى الاسبوع الماضى
Nous avons eu une chêne avant hier	قد ملكنا عنزا أول أمس
Vous avez eu une chaise hier	قد ملكتم كرسيا البارحة
Ils ont eu une armoire ce matin	قد ملكوا دولابا فى هذه الصباح
Négativement	* نفيا *
Je n'ai pas eu une table	لم أملك سفرة ـ مائدة
Tu n'ai pas eu un coffre	لم تملك صندوقا
Il n'a pas eu un miroir	لم يملك مرآة
Nous n'avons pas eu un rasoir	لم نملك موسى
Vous n'avez pas eu un mouchoir	لم تملكوا منديلا
Elles n'ont pas eu un peigne	لم يملكوا مشطا

❀ ماضی محدود ویا تام ❀

من صاحب اسبی شدم ــ اسبیرا مالک شدم
صاحب یک مادیان شدی
صاحب یک کره اسب شد
صاحب یک خر شدیم
صاحب یک شتر شدید
صاحب یک گوسفند ماده شدند

❀ ماضی غیر تام ❀

پارسال صاحب یک گوسفند شدم
در ماه گذشته صاحب یک ماده گاو شدی
هفتهٔ گذشته صاحب یک گاو شد
پری روز صاحب یک بز شدیم
دیروز صاحب یک اسکمیل شدید
این صبح صاحب یک دولاب شدند

❀ درصورت نفی ❀

صاحب یک سفره نشدم
صاحب یک صندوق نشدی
صاحب یک آیینه نشد
صاحب یک گزلک نشدیم
صاحب یک دستمال نشدید
صاحب یک شانه نشدند

* ماضی محدود ویاخود تام *

بن برآته مالك اولدم
بر قسراغه مالك اولدك
بر طایه مالك اولدی
بر اشککه مالك اولدق
بر دوه‌یه مالك اولدیکز
بر دیشی قیونه مالك اولدیلر

* ماضی غیر تام *

کچن سنه بر قیونه مالك اولدم
کچن آیده بر اینکه مالك اولدك
کچن هفته بر طانه‌یه مالك اولدی
اولکی کون بر کچی‌یه مالك اولدق
دون بر اسکمله‌یه مالك اولدیکز
بو صباح بر دولابه مالك اولدیلر

* منفی صورتیله *

بر سفره‌یه مالك اولمدم
بر صندغه مالك اولمدك
بر آیینه‌یه مالك اولمدی
بر استره‌یه مالك اولمدق
بر مندیله مالك اولمدیکز
بر طراغه مالك اولمدیلر

Français	العربية
Interrogativement	* استفهاما *
Ai-je eu un coq ?	هل ملكت ديكا
As-tu eu une poule ?	هل ملكت دجاجة
A-t-il eu un pigeon ?	هل ملك حمامة
Avons-nous eu un canard ?	هل ملكنا بطة
Avez-vous eu un oie ?	هل ملكتم أوزا
Ont -ils eu un grue?	هل ملكوا كركيا
(*Interrog-Négativement*)	* نفيا واستفهاما *
N'ai-je pas eu un perroquet ?	أما ملكت ببغانا
N'as-tu pas eu un rossignol ?	أما ملكت عندليبا
N'a-t-il pas eu un merle ?	أما ملك شحرورا
N'avons-nous pas eu une tourterelle ?	أما ملكنا يمامة ــ قمريا
N'avez-vous pas eu une caille ?	أما ملكتم سمانة
N'ont-ils pas eu un oiseau ?	أما ملكوا طيرا
Passé antérieur	* الماضي السابق على ماض آخر *
Quand j'eus eu de l'argent je le distribuai aux pauvre.	لما امتلكت الدراهم انفقتها على الفقراء
Quand tu eus de l'argent tu oublias tes amis.	لما امتلكت الدراهم نسيت احبابك
Quand il eut eu de l'argent il oublia ses amis.	لما صار ذا ثروة نسي احبابه
Quand nous eûmes eu de l'argent nous achetâmes une voiture.	لما امتلكنا الدراهم اشترينا عربية

❀ درصورت استفهام ❀

آیا مالک یک خروس شدم

آیا مالک یک ماکیان شدی

آیا مالک یک کبوتر شد

آیا مالک یک مرغاب شدیم

آیا مالک یک غاز شدید

آیا مالک یک کلنگ شدند

❀ درصورت نفی واستفهام ❀

آیا صاحب یک طوطی نشدم

آیا صاحب یک هزار نشدی

آیا صاحب یک تیره نشد

آیا صاحب یک موسیچه نشدیم

آیا صاحب یک لارودة نشدید

آیا صاحب یک مرغ نشدند

❀ تقدم ماضی بر ماضی دیگر ❀

وقتی که صاحب پاره شدم بفقیرها توزیع نمودم

وقتی که صاحب پاره شدی دوستهایترا فراموش کردی

وقتی که توانگر وصاحب ثروت وسامان شد دوستهایشرا فراموش نمود

وقتی که صاحب پول شدیم یک گردونه خریدیم

* استفهام صورتیله *

بر خروسه مالك اولدممی

بر طاوغه مالك اولدكمی

بر كوكرجینه مالك اولدیمی

بر اوردكه مالك اولدقمی

بر قازه مالك اولدیكزمی

بر طورنه‌یه مالك اولدیلرمی

* نفی واستفهام صورتلریله *

بر پپغانه مالك اولمدممی

بر بلبله مالك اولمدكمی

بر قره طاوغه مالك اولمدقمی

بر قری‌یه مالك اولمدقمی

بر بلدرجینه مالك اولمدیكزمی

بر قوشه مالك اولمدیلرمی

* دیكر ماضیه تقدم ایدن ماضی *

پاره‌یه مالك اولدیغم وقتده فقرالره تقسیم وتوزیع ایتدم

پاره‌یه مالك اولدیغك وقتده دوستلریكی اونوتدك

ثروت ودولته مالك اولدیغی وقتده دوستلرینی اونوتدی

پاره‌یه مالك اولدیغمز وقتده بر عربه صاتون آلدق

Quand vous eûtes eu de la fortune vous devîntes orgueilleux	لما اقبلت عليكم الدنيا ـ لما اغتنيتم استكبرتم
Quand ils eurent eu beaucoup de biens ils devinrent plus avares	لما زادت اموالهم زاد بخلهم
Plus-que-parfait	* الماضى الاتم *
J'avais eu un pantalon	كنت ملكت بنطلونا
Tu avais eu une cravate	كنت ملكت رباط رقبه
Il avait eu une redingotte	كان ملك سترة
Nous avions eu des gants	كنا ملكنا كفوفا
Vous aviez eu des souliers	كنتم ملكتم كادرا
Ils avaient eu des bas	كانوا ملكوا جواربا
Futur simple	* المستقبل البسيط أو المطلق *
J'aurai une montre	سأملك ساعة ـ سيكون لى ساعة
Tu auras une chaine	ستملك كوستيكا
Il aura un cachet	سيملك ختما
Nous aurons une ceinture	سنملك حزاما
Vous aurez des chemises	ستملكون أقمصة
Ils auront des caleçons	سيملكون سراويلا
Futur antérieur	* المستقبل السابق *
J'aurai eu un jardin	أكون ملكت بستانا
Tu auras eu un palais	تكون ملكت سراية

وقتی که توانگر گشتید متکبر شدید

وقتی که مال ودولتشان بسیار شد زیاده خسیس وطمعکار شدند

❋ ماضی اتم ❋

صاحب یک پانطلون شده بودم

صاحب یک گردنبند شده بودی

صاحب یک سرّه شده بود

صاحب دستکشها شده بودیم

صاحب قوندرها شده بودید

صاحب جوربها شده بودند

❋ مستقبل البسیط یعنی زمان آینده ❋

صاحب یک ساعت خواهم شد ـ ساعتی را مالک میشوم

صاحب یک ساعت بند میشوی ـ مالک زنجیری میشوی

صاحب یک مهر میشود

صاحب یک کمربند میشویم

صاحب پیراهنها میشوید

صاحب زیرجامها میشوند

❋ مستقبل گذشته ❋

صاحب یک باغ شده میشوم

صاحب یک سرای شده میشوی

زنکین اولدیغکز وقتده کبرلو اولدیکز

مال ودولتلری چوق اولدیغی وقتده دها بخیل وخسیس اولدیلر

❋ ماضی اتم ❋

بر پنطلونه مالک اولمش ایدم

بر بیونباغنه مالک اولمش ایدک

بر ستره یه مالک اولمشیدی

الدوانلره مالک اولمش ایدک

قوندره لره مالک اولمشیدیکز

جورابلره مالک اولمشیدیلر

❋ مستقبل بسیط یعنی کله جک زمان ❋

بر ساعته مالک اوله جغم ـ بر ساعتم اوله جق

بر کوستکه مالک اوله جقسک

بر مهره مالک اوله جق

بر قوشاغه مالک اوله جغز

کوملکلره مالک اوله جقسکز

دونلره مالک اوله جقلر

❋ مستقبل سابق ❋

بر باغچه یه مالک اولمش اولورم

بر سرایه مالک اولورسک

Il aura eu une maison	يكون ملك بيتا ـ دارا
Nous aurons eu de l'argent	نكون ملكنا فضة ـ دراهم
Vous aurez eu de l'or	تكونون ملكتم ذهبا
Ils auront eu du cuivre	يكونون ملكوا نحاسا
Conditionnel présent	* الشرطى الحال *
Si j'avais de l'argent, j'aurais une maison.	لو كانت لى دراهم لكان لى بيت ـ لو ملكت دراهما لملكت بيتا
Si tu avais de l'argent, tu aurais des chevaux.	لو كانت لك دراهم لكانت لك خيل
S'il avait de l'argent, il aurait une voiture	لو كانت له دراهم لكانت له عربة
Si nous avions de l'argent nous aurions un jardin.	لو امتلكنا دراهما لامتلكنا بستانا
Si vous aviez de l'argent vous auriez beaucoup d'amis.	لو كانت لكم دراهم لكثرت أحبابكم
S'ils n'avient de l'argent ils n'aurient des livres.	لو لم يكن لهم دراهم لما كانت لهم كتب
Conditionnel passé	* صيغة الشرطى الماضى *
Si j'avais eu de la chance j'aurais eu un grade.	لو كان لى بخت لكنت ارتفعت رتبة
Si tu avais eu de la chance tu aurais eu un avancement.	لو كان لك بخت لكنت ارتفعت درجة ـ نلت منصبا
S'il avait eu de l'argent il aurait eu une voiture.	لو كان امتلك دراهما لكان امتلك عربة
Si nous avions eu de la fortune nous aurions eu beaucoup d'amis.	لو كان لنا أموال لكانت كثرت احبابنا

صاحب یک خانه شده میشود

صاحب سیم — پاره شده میشویم

صاحب زر شده میشوید

صاحب مس شده میشوند

✽ صیغهٔ شرطیهٔ حالیه ✽

اگر پول میداشتم خانه ام میشد — اگر پولرا مالک بودم خانه را مالک میشدم

اگر پولت میبود اسبها میداشتی

اگر پاره اش میبود گردونه میداشت

اگر صاحب پاره میبودیم مالک یک باغ میشدیم

اگر پاره اتان میبود بسیار دوستها میداشتید

اگر پاره اشان نمیبود کتابها نمیداشتند

✽ صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه ✽

اگر بخت وطالع میداشتم نائل یک رتبه میشدم

اگر اقبال میداشتی نائل یک منصب وجاه میشدی

اگر پولش میبود صاحب گردونه میشد

اگر صاحب ثروت وسامان میبودیم دوستهایمان بسیار میشد

بر قوناغه مالك اولمش اولور

کومشه — پاره یه مالك اولمش اولورز

التونه مالك اولمش اولورسکز

باقره مالك اولمش اولورلر

* صیغهٔ شرطیهٔ حالیه *

اکر پاره م اولیدی قوناغم اولوردی — پاره یه مالك اولیدم اوم اولوردی

اکر پاره ك اولیدی آتلرك اولوردی

اکر پاره سی اولیدی عربه سی اولوردی

اکر پاره یه مالك اولیدق بر باغچه یه مالك اولوردق

اکر پاره کز اولیدی چوق دوستلرکز اولوردی

اکر پاره لری اولمیدی کتابلری اولمزدی

* صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه *

اکر طالع واقبالم اولمش اولیدی بر رتبه یه نائل اولمش اولوردم

اکر اقبالك اولمش اولیدی بر منصبه نائل اولمش اولوردك

اکر پاره سی اولمش اولیدی بر عربه یه مالك اولمش اولوردی

اکر دولت صاحبی اولمش اولیدق چوق دوستلره مالك اولوردق

لو كنتم امتلكتم دراهما لكنتم امتلكتم خيلا	Si vous aviez eu de l'argent vous auriez eu des chevaux.
لو لم يكونوا ذو ثروة لما كانت لهم أحباب	S'ils n'avient pas eu d'argent, ils n'aurient pas eu d'amis.
* أمر حاضر *	*Impératif*
لأملك خبزا	Aie du pain.
لنملك جبنا	Ayons du fromage.
أملكوا سكرا	Ayez du sucre.
* الصيغة الانشائية الحاليه *	*Subjonctif présent*
ان أبي يريد ان أملك قمحا	Mon père veut que j'aie du blé.
ان تملك شعيرا	Que tu aies de l'orge.
أن يملك فولا	Qu'il ait des fèves.
ان نملك عدسا	Que nous ayons des lentilles.
ان تملكون ذره	Que vous ayez du maïs.
ان يملكوا أرزا	Qu 'ils aient du riz.
* الماضى الناقص *	*Imparfait*
أبي كان يريد لو كنت أملك بصلا	Mon pére voulait que j'eusse des oignons.
لو كنت تملك جزرا	Que tu eusses des carottes.
لو كان يملك خسا	Qu'il eût des laitues.
لو كنا نملك خيارا	Que nous eussions des concombres.
لو كنتم تملكون باذنجانا	Que vous eussiez des milaugénes.
لو كانوا يملكون قرعا	Qu'ils eussent des courges

اگر صاحب پول میبودید مالک اسپها میشدید

اگر توانگر نمی بودند دوستهایشان نمیشد

❋ امر حاضر ❋

صاحب نان بشو

صاحب پنیر بشویم

صاحب شکر بشوید

❋ صیغهٔ انشائیهٔ حالیه ❋

پدرم میخواهد که مالک گندم بشوم

پدرم میخواهد که مالک جو بشوی

پدرم میخواهد که مالک بقلا بشود

پدرم میخواهد که مالک مرجمک بشویم

پدرم میخواهد که مالک گندم مصری بشوید

پدرم میخواهد که مالک برنج بشوند

❋ ماضی ناقص ❋

پدرم میخواست که مالک پیاز میشدم

اگر مالک گزر میشدی

اگر مالک کاهو میشد

اگر مالک خیار میشدیم

اگر مالک بادنجان میشدید

اگر مالک کدو میشدند

١٧١

اگر پاره یه مالك اولمش اولیدیکز آتلره مالك اولمش اولوردیکز

اگر دولت صاحبی اولمامش اولیدیلر دوستلری اولمامش اولوردی

* امر حاضر *

اتمکه مالك اول

پنیره مالك اوله لم

شکره مالك اولکز

* صیغهٔ انشائیهٔ حالیه *

بابام استرکه بغدایه مالك اوله یم

« « اریه یه مالك اوله سن

« « بقله یه مالك اوله

« « مرجمکه مالك اوله لم

« « مصر بغداسنه مالك اوله سکز

« « پرنجه مالك اوله لر

* ماضی ناقص *

بابام استردی که صوغانه مالك اولیدم

اگر هاوجه مالك اولیدك

اگر ماروله مالك اولیدی

اگر خیاره مالك اولیدق

اگر بطلجانه مالك اولیدیکز

اگر قباغه مالك اولیدیلر

Passé	* الماضى الانشائيه *
Que j'ai eu des artichauts.	ليتنى ملكت خرشفا
Que tu aies eu des haricots.	ليتك ملكت فصوليا
Qu'il ait eu des pommes de terre.	ليته ملك بطاطسا
Que nous ayons eu des épinards.	ليتنا ملكنا اسبانخ ـ اسفناج
Que vous ayez eu des choux.	ليتكم ملكتم كرنبا
Qu'ils aient eu des choux-fleurs.	ليتهم ملكوا قرنبيطا ـ قنبيط
Plus-que-parfait	* الماضى الاتم *
Mon père voudrait que j'eusse eu du sel.	كان أبى يودان لو كنت ملكت ملحا
Que tu eusses eu du poivre.	لو كنت ملكت فلفلا
Qu'il eût eu du céleri.	لو كان ملك كرفسا
Que nous eussions eu de l'ail.	لو كنا ملكنا ثوما
Que vous eussiez eu du persil.	لو كنتم ملكتم بقدونسا
Qu'ils eussent eu du beurre.	لو كانوا ملكوا سمنا
Le verbe Être conjugué avec des adjectifs	* تصريف فعل الكينونة بالصفات *
Indicatif présent positivement	* الاخبار فى الحال مثبتا *
Je suis content.	أنا مبسوط ـ راضى
Tu es bien aise.	أنت مسرور
Il est aimable.	هو محبوب
Elle est belle.	هى جميلة
Nous sommes amis.	نحن أحبا

✻ ماضی انشائیه ✻

کاشکی مالک کنگر بوستانی میشدم

کاشکی مالک فاصولیا میشدی

کاشکی مالک سیب زمین میشد

کاشکی مالک اسپانج ـ شومین میشدیم

کاشکی مالک کلم میشدید

کاشکی مالک کلم رومی میشدند

✻ ماضی اتم ✻

پدرم ارزو وخواهش مینمود اکر صاحب نمک شده بودم

اکر صاحب فلفل شده بودی

اکر مالک کرسب شده بود

اکر مالک سیر شده بودیم

اکر مالک مقدونس شده بودید

اکر مالک روغن شده بودند

✻ دربیان تصریف فعل کینونت بصفات ✻

✻ صیغهٔ اخباریهٔ حالیهٔ مثبته ✻

من خشنود وشادانم

تو خشنودی

او دلبر است ـ دلجوست

او زیبا وخوشکل است

ما یار ودوستیم

✻ ماضی انشائیه ✻

کاشکی بر انکاره مالک اولیدم

کاشکی فاصولیایه مالک اولمش اولیدک

کاشکی بر الماسنه یعنی بتاتهیه مالک اولیدی

کاشکی اسپناغه مالک اولیدق

کاشکی لهانهیه مالک اولیدیکز

کاشکی قرنبیطه مالک اولیدیلر

✻ ماضی اتم ✻

بابام ارزولردی اکر طوزه مالک اولمش اولیدم

اکر بیبره مالک اولمش اولیدک

اکر کویزه مالک اولمش اولیدی

اکر صارمساغه مالک اولمش اولیدق

اکر مادنوسه مالک اولمش اولیدیکز

اکر یاغه مالک اولمش اولیدیلر

✻ صفات ایله اولمق فعلنک تصریفنی بیانندهدر ✻

✻ صیغهٔ اخباریهٔ حالیه مثبت صورتله ✻

بن مسرور ومبسوطم

سن مسرورسن

او سوکلودر

او کوزل ویاقشقلودر

بز دوستز

أنتم عاقلون	Vous êtes sages.
هم طيبون	Ils sont bons.
هن طيبات	Elles sont bonnes.
* نفيا *	*Négativement*
أنا لست مبسوطا	Je ne suis pas content.
أنت لست مسرورا	Tu n'es pas bien aise.
هو ليس جميلا	Il n'est pas beau.
هي ليست جميلة	Elle n'est pas belle.
نحن لسنا أحبابا	Nous ne sommes pas amis.
أنتم لستم عقلا	Vous n'êtes pas sages.
هم ليسوا طيبين	Ils ne sont pas bons.
هن لسن طيبات	Elles ne sont pas bonnes.
* استفهاما *	*Interrogativement*
هل أنا غني	Suis-je riche?
هل أنت فقير	Es-tu pauvre?
هل هو بخيل	Est-il avare?
هل نحن مسرفون	Sommes-nous prodigues?
هل أنتم مؤدبون	Êtes-vous polis?
هل هم غير مؤدبين	Sont-ils impolis?
* نفيا واستفهاما *	*Interrog – Négativement*
ألست غنيا	Ne suis-je pas riche?
ألست فقيرا	N'es-tu pas pauvre?

شما دانا وعاقلید

آنها خوبند

آنها خوبند

❀ درصورت نفی ❀

من خشنود نیستم

تو خشنود نیستی

او زیبا وقشنک نیست

او زیبا وخوب نیست

ما یار ودوست نیستیم

شما دانا وعاقل نیستید

آنها خوب نیستند

آنها خوب نیستند

❀ درصورت استفهام ❀

آیا من توانکر هستم

آیا تو بی نوا وفقیر هستی

آیا او بخیل است

آیا ما مسرفیم

آیا شما ادب دارید

آیا آنها ادیب نیستند – آیا آنها بی ادبند

❀ درصورت نفی واستفهام ❀

آیا من توانکر نیستم

آیا تو بی نوا وفقیر نیستی

سز عقللوسکز

انلر ایودرلر

انلر ایودرلر

* نفی صورتیله *

بن مسرور دکلم

سن مسرور دکلسن

او کوزل دکلدر

او کوزل دکلدر

بز دوست واحباب دکلز

سز عقللو دکلسکز

انلر ایو دکلدرلر

انلر ایو دکلدرلر

* استفهام صورتیله *

بن زنکینمیم

سن فقیرمیسن

او بخیلمیدر

بز اسراف ایدیجیمیز

سز ادبلومیسکز

انلر ادبسزمیدرلر

* نفی واستفهام صورتلریله *

بن زنکین دکلمیم

سن فقیر دکلمیسن

أليس بخيلا	N'est-il pas avare ?
ألسنا مسرفين	Ne sommes-nous pas prodigues ?
ألستم مؤدبين	N'êtes-vous pas polis ?
أليسوا غير مؤدبين	Ne sont-ils pas impolis ?
* حكاية الحال في الماضي *	*Imparfait*
أنا كنت مجتهدا	J'étais studieux.
أنت كنت كسلانا	Tu étais paresseux.
هو كان سعيدا	Il était heureux.
نحن كاسيي البخت	Nous étions malheureux.
أنتم كنتم فضلا	Vous étiez vertueux.
هم كانوا كراما	Ils étaient généreux.
* الماضي التام *	*Passé défini*
أنا صرت مريضا ـ مرضت	Je fus malade.
أنت صرت قويا	Tu fus fort.
هو صار ضعيفا ـ ضعف	Il fut faible.
نحن صرنا متواضعين ـ تواضعنا	Nous fûmes modestes.
أنتم صرتم متكبرين ـ تكبرتم	Vous fûtes orgueilleux,
هو صار صاحب شجاعة	Ils furent courageux.
* الماضي الغير تام *	*Passé indéfini*
انا كنت مطيعا	J'ai été obéissant.
أنت كنت عاصيا	Tu as été désobéissant.
هو كان صغيرا	Il a été petit.

آیا او بخیل نیست
آیا ما مسرف نیستیم
آیا شما مؤدب نیستید
آیا آنها بی ادب نیستند

* حکایت حال در زمان ماضی *

من کوشش کننده بودم
تو تنبل بودی
او فرخنده بود
ما بی بخت بودیم
شما فاضل بودید
آنها جوانمرد بودند

* ماضی تام *

من بیمار و ناخوش شدم
تو توانا شدی
او ناتوان شد
ما متواضع شدیم
شما متکبر شدید
آنها شجیع شدند

* ماضی غیر تام *

من فرمانبردار بودم ـ مطیع بودم
تو فرمانبردار نبودی
او خرد و کوچك بود

او بخیل دکلیدر
بز مسرف دکلیز
سز ادبلو دکلیسکز
انلر ادبسز دکلیدرلر

* ماضیده حالك حکایه‌سی *

بن چالشقان ایدم
سن تنبل ایدك
او سعادتلو ایدی
بز طالعسز و بختسز ایدك
سز فضیلتلو ایدیکز
انلر جوانمرد ایدیلر

* ماضی تام *

بن کیفسز اولدم
سن قوتلو اولدك
او ضعیف اولدی
بز متواضع اولدق
سز کبرلو اولدیکز
انلر شجاعتلو اولدیلر

* ماضی غیر تام *

بن اطاعتلو ایدم
سن اطاعتسز ایدك
او کوچك ایدی

نحن كنا كبارا	Nous avons été grands.
انتم كنتم اصدقاء	Vous avez été fidèles.
هم لم يكونوا أصدقاء	Ils ont été infidèles.
* نفيا *	*Négativement*
أنا لم أكن غير مستعد	Je n'ai pas été incapable.
لم تكن مستعدا	Tu n'as pas été capable.
لم يكن متملقا	Il n'as pas été flateur.
لم نكن كذابين	Nous n'avons pas été menteurs.
لم تكونوا مرائين	Vous n'avez pas été hypocrites.
لم يكونوا حسادا	Ils n'ont pas été envieux.
* استفهاما *	*Interrogativement*
هل كنت ماهر	Ai-je été habile?
هل كنت غشيما	As-tu été malhabile ?
هل كان فقيرا	A-t-il été indigent?
هل كنا أصحاب ثروة	Avons-nous été opulents ?
هل كنتم كسالى	Avez-vous été indolents ?
هل كانوا اقباحا	Ont-ils été insolents ?
* نفيا واستفهاما *	*Interrog–Négativement*
أما كنت ماهرا	N'ai-je pas été habile ?
أما كنت غشيما	N'as-tu pas été malhabile ?
أما كان فقيرا	N'a-t-il pas été indigent ?
أما كنا أصحاب ثروة	N'avons-nous pas été opulents ?

ما بزرگ بودیم
شما صادق بودید
آنها صادق نبودند

❀ درصورت نفی ❀

من بی استعداد وغیر قابل نبودم
تو مستعد نبودی
او جابلوس نبود
ما دروغ گو نبودیم
شما ریاکار نبودید
آنها حسود نبودند

❀ درصورت استفهام ❀

آیا من ماهر بودم
آیا تو غشیم بودی
آیا او فقیر بود
آیا ما صاحب دولت وثروت بودیم
آیا شما تنبل بودید
آیا آنها بی ادب بودند

❀ درصورت نفی واستفهام ❀

آیا من ماهر نبودم
آیا تو غشیم نبودی
آیا او بینوا نبود
آیا ما صاحب دولت نبودیم

بز بیوك ایدك
سز صداقتلو ایدیکز
انلر صداقتسز ایدیلر

* نفی صورتیله *

بن استعدادسز دکل ایدم
سن استعدادلو دکل ایدك
او یلتاقلنجی دکل ایدی
بز یلانجی دکل ایدك
سز ریاکار دکل ایدیکز
انلر حسد ایدیجی دکل ایدیلر

* استفهام صورتیله *

بن مهارتلو میدم
سن عجمی میدك
او فقیر میدی
بز ثروت صاحبمی ایدك
سز تنبلمی ایدیکز
انلر ادبسز میدیلر

* نفی واستفهام صورتلریله *

بن مهارتلو دکلمیدم
سن عجمی دکلمیدك
اوز کورد دکلمیدی
بز مال صاحبی دکلمیدك

N'avez-vous pas été paresseux ?	أما كنتم كسالى
N'ont-ils pas été insolents ?	أما كانوا أقحا
Passé antérieur	* الماضى الناقص *
Quand j'eus été jeune tu fus vieux	لما كنت شابا كنت أنت هرما
Quand tu eus été jeune je fus vieux	لما كنت أنت شابا كنت أنا شيخا
Quand il eut été fort tu fus faible	لما كان قويا كنت أنت ضعيفا
Quand nous eûmes été gais, vous fûtes tristes	لما كنا فرحين كنتم متكدرين
Quand vous eûtes été tristes nous fûmes gais	لما كنتم متكدرين كنا فرحين
Quand ils eurent été contents, leurs sœurs furent mécontentes	لما كانوا مبسوطين كانت اخواتهم غير مبسوطات
Plus-que-parfait	* الماضى التام *
J'avais été savant.	أنا كنت صرت عالما
Tu avais été ignorant.	أنت كنت صرت جاهلا
Il avait été reconnaissant.	هو كان صار متشكرا
Nous avions été sobres.	نحن كنا صرنا أصحاب قناعة
Vous aviez été zélés.	أنتم كنتم صرتم أرباب غيرة
Ils avaient été assidus.	هم كانوا صاروا مجتهدين
Futur simple	* المستقبل البسيط *
Je serai médecin.	أنا اصير حكيما ـ طبيبا
Tu seras chirurgien.	أنت تصير جراحا
Il sera pharmacien.	هو يصير اجزاجيا ـ بايع الادوية

آیا شما تنبل نبودید

آیا آنها بی ادب نبودند

❋ ماضی ناقص ❋

وقتی که من جوان بودم تو پیر بودی

وقتی که تو جوان بودی من پیر بودم

وقتی که او زور و توانا داشت تو ضعیف و ناتوان بودی

وقتی که ما خشنود بودیم شما غمناک بودید

وقتی که شما غمناک و مکدر بودید ما خشنود بودیم

وقتی که آنها خشنود بودند خواهریاشان خشنود نبودند

❋ ماضی تام ❋

من عالم شده بودم

تو جاهل شده بودی

او شکرگذار شده بود

ما صاحب قناعت شده بودیم

شما صاحب غیرت شده بودید

آنها کوشش کننده شده بودند

❋ مستقبل بسیط ❋

من پزشک میشوم — حکیم میشوم

تو دندانساز میشوی — جراح میشوی

او دارو فروش میشود

سز تنبل دکلیدیکز

انلر ادبسزد کلیدرلر

* ماضی ناقص *

بن کنج اولدیغم وقتده سن اختیار ایدک

سن کنج اولدیغک وقتده بن اختیار ایدم

او قوتلو اولدیغی وقتده سن قوتسز و ضعیف ایدک

بز فرحلو اولدیغمز وقتده سز کدرلو ایدیکز

سز کدرلو اولدیغکز وقتده بز فرحلو ایدک

انلر مسرور اولدقلری وقتده قزقرنداشلری مسرور دکل ایدیلر

* ماضی تام *

بن عالم اولمشدم

سن جاهل اولمشدک

او متشکر اولمشدی

بز قناعت صاحبی اولدیدک

سز غیرتلو اولدیدیکز

انلر چالشقان اولدیدیلر

* مستقبل بسیط *

بن حکیم اولورم

سن جراح اولورسن

او اجزاجی اولور

Nous serons écrivains.	نحن نصير كتباء
Vous serez officiers.	أنتم تصيرون ضباطا
Ils seront soldats.	هم يصيرون عسكرا
Futur antérieur	* المستقبل المقدم *
J'aurai été colonel.	أنا أكون صرت ميرألاى
Tu auras été lieutenant colonel.	أنت تكون صرت قائمقام
Il aura été commandant.	هو يكون صار بيكباشى
Nous aurons été capitaines.	نحن نكون صرنا يوزباشية
Nous aurez été sergents.	أنتم تكونون صرتم چاويشية
Ils auront été caporaux.	هم يكونون صاروا أونباشية
Conditionnel présent	* الصيغة الشرطية الحالية *
Si j'avais de l'argent je serais très-content.	لو كانت لى دراهم لصرت مبسوطا جدا
Si tu avais de l'argent tu serais très. heureux	لو كانت لك دراهم لصرت سعيدا جدا
S'il avait de l'argent il serait très-généreux.	لو كان له دراهم لصار كريما جدا
Si nous étions en France nous serions civilisés.	لو كنا فى فرنسه لصرنا متمدنين
Si vous étiez à Constantinople vous seriez polis.	لو كنتم بالاستانة العلية لصرتم مؤدبين
S'ils étaient sages ils ne seraient pas pauvres.	لو كانوا عقلا لما كانوا فقرا
Conditionel passé	* الصيغة الشرطية الماضية *
Si j'avais été riche jaurais été content.	لو كنت غنيا لصرت مبسوطا
Si tu avais été instruit tu aurais été estimé.	لو كنت صاحب معارف لصرت محترما

ما کاتب میشویم
شما سرکرده میشوی
آنها سرباز میشوند

❁ مستقبل مقدم ❁

من میرپنج شده میشوم
تو سرتیپ شده میشوی
او سرهنگ شده میشود
ما سلطان شده میشویم
شما نقیب سرباز شده میشوید
ایشان ده باشی شده میشوند

❁ صیغهٔ شرطیهٔ حالیه ❁

اکر من پول میداشتم خیلی خشنود میشدم
اکر تو پول میداشتی بسیار فرخنده میشدی
اکر او پول میداشت بسیار جوانمرد میشد
اکر در فرانسه میبودیم متمدن میشدیم
اکر در اسلامبول میبودید ادیب میشدید
اکر آنها عاقل میبودند بی نوا نمیشدند

❁ صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه ❁

اکر توانکر میبودم خشنود میشدم
اکر صاحب معرفت ودانش میبودی مکرم ومعتبر میشدی

بز کاتب اوله جغز
سز ضابط اوله جقسکز
انلر عسکر اوله جقلردر

* مستقبل مقدم *

بن میرآلای اولمش اولورم
سن قائمقام اولمش اولورسن
او بیکباشی اولمش اولور
بز یوزباشی اولمش اولورز
سز چاوش اولمش اولورسکز
انلر اونباشی اولمش اولورلر

* صیغهٔ شرطیهٔ حالیه *

اکر بنم پاره م اولیدی چوق مسرور اولوردم
اکر سنڭ پاره ڭ اولیدی چوق سعادت صاحبی اولوردڭ
اکر انڭ پاره سی اولیدی چوق جوانمرد اولوردی
اکر فرانسه ده اولسیدق متمدن اولوردق
اکر درسعادتده اولیدیکز ادبلو اولوردیکز
اکر انلر عقللو اولسیدیلر فقیر اولمزدیلر

* صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه *

اکر زنکین اولمش اولیدم مسرور اولوردم
اکر معرفتلو اولمش اولیدڭ معتبر ومحترم اولوردڭ

S'il avait été riche, il aurait été généreux.	لو كان غنيا لصار كريما
Si nous avions été généreux, nous aurions été aimés.	لو كنا كراما لصرنا محبوبين
Si vous aviez été hier avec nous vous auriez été enchantés.	لو كنتم معنا البارحة لابتهجتم سرورا
S'ils avaient appris la médécine ils auraient été médecins.	لو كانوا تعلموا العلوم الطبية لكانوا صاروا اطبا

Impératif — * أمر حاضر *

Sois fidèle	كن صادقا
Soyons intimes	لنكن أصدقاء ـ مخلصين
Soyez amis	كونوا أحبابا

Subjonctif présent — * الصيغة الانشائية الحالية *

Mon père veut que je sois habile	ابي يريد أن أكون نجيبا
Que tu sois digne	أن تكون مستحقا
Qu'il soit instruit	أن يكون صاحب معارف
Que nous soyons amis	أن نكون أحبابا
Que vous soyez célèbres	أن تكونوا مشهورين
Qu'ils ne soient pas ignorants	أن لا يكونوا جاهلين

Imparfait — * الماضى الناقص *

Mon père désirait que je fusse juste.	أبى كان يود أن لو كنت عادلا ـ منصفا
Que tu fusses sincère.	لو كنت صادقا ـ وفيا
Qu'il fût attentif.	لو كان منتبها
Que nous fussions intelligents.	لو كنا أذكيا

اگر تونگر میبود جوانمرد میشد

اگر جوانمرد میبودیم دلپسند میشدیم

اگر دیروز با ما برابر میبودید خشنود میشدید

اگر علوم طبابترا تحصیل میکردند طبیب میشدند

❋ امر حاضر ❋

صادق شو

صادق شویم

دوست بشوید

❋ صیغهٔ انشائیهٔ حالیه ❋

پدرم میخواهد که گزیده ونجیب شوم

که مستحق شوی

که صاحب هنر ومعارف شود

که دوست ویار شویم

که مشهور شوید

که جاهل ونادان نشوند

❋ ماضی ناقص ❋

پدرم ارزو میکرد که عادل ومنصف میبودم

که صادق میبودی

که مدقق وخرده دان میبود

که تیز فهم وذکی میبودیم

اگر زنگین اولمش اولیدی جوانمرد اولوردی

اگر جوانمرد اولمش اولیدق سویلمش اولوردق

اگر دون بزمله برابر اولمش اولیدیکز مسرور اولور دیکز

اگر علوم طبیه یی تحصیل ایلمش اولیدیلر طبیب اولمش اولوردیلر

* أمر حاضر *

صداقتلو اول

صادق اوله لم

دوست اولکز

* صیغهٔ انشائیهٔ حالیه *

بابام استر که نجابتلو اوله یم

که مستحق اوله سن

که معرفتلو اوله

که دوست اوله لم

که مشهور اوله سکز

که جاهل اولمیه لر

* ماضی ناقص *

بابام ارزو لردی که عدالتلو ومنصف اولیدم

که صادقتلو وفادار اولیدك

که دقتلو اولیدی

که ذکاوتلو اولیدق

Que vous fussiez éloquents.	لو كنتم فصحاء
Qu'ils fussent présents.	لو كانوا حاضرين
Passé	* الماضى للصيغة الانشائية *
Que j'ai été vaillant.	ليتنى صرت شهما ـ هماما
Que tu aies été vigilant.	ليتك صرت متيقظا ـ متنبها
Qu'il ait été prudent.	ليته صار عاقلا ـ حازما
Que nou ayons été prévoyants.	ليتنا صرنا متبصرين
Que vous ayez été reconnaissants.	ليتكم صرتم شاكرين
Qu'ils aient été bienfaisants.	ليتهم صاروا محسنين
Plus-que-parfait	* الماضى الاتم *
Mon père aurait désiré que j'eusse été professeur.	أبى كان يود أن لو كنت ـ صرت معلما
Que tu eusses été précepteur.	لو كنت ـ صرت استاذا
Qu'il eût été docteur.	لو كان ـ صار دوكتورا ـ مدرسا
Que nous eussions été traducteurs,	لو كنا ـ صرنا مترجمين
Que vous eussiez été ingénieurs.	لو كنتم ـ صرتم مهندسين
Qu'ils eussent été orateurs.	لو كانوا ـ صاروا خطباء
(Conversations sur le verbe avoir)	* مكالمة على فعل الملك *
Avez-vous des livres?	هل لكم كتب
J'en ai.	لى كتب
Combien de livres avez-vous?	كم كتب لكم
J'en ai trois.	لى ثلاثة كتب ـ عندى منها ثلاثة

که زبان آور و فصیح میبودید

که حاضر میبودند

❀ صیغهٔ انشائیهٔ ماضیه ❀

کاشکی دلیر و شجیع شده میبودم

کاشکی بیدار شده میبودی

کاشکی عاقل شده بود

کاشکی اهل بینا و بصیرت شده بودیم

کاشکی شکرگزار شده بودید

کاشکی نیکی کننده شده میبودند

❀ ماضی اتم ❀

پدرم آرزو میکرد که استاد میشدم

که استاد میشدی

که حکیم و مدرس میشد

که مترجم میشدیم

که مهندس میشدید

که واعظ میشدند

❀ مکالمه بر فعل مالک شدن ❀

آیا کتابها دارید

کتابها داریم

چند کتاب دارید

سه کتاب دارم

که فصیح اولیدیکز

که حاضر اولیدیلر

* صیغهٔ انشائیهٔ ماضیه *

کاشکی یکیت اولمش اوله یم

کاشکی اویانق اولمش اوله سن

کاشکی عقللو اولمش اوله

کاشکی اهل بصیرت اولمش اوله لم

کاشکی متشکر اولمش اوله سکز

کاشکی محسن اولمش اوله لر

* ماضی اتم *

بابام آرزولردی که خواجه اولمش اولیدم

که استاد اولمش اولیدک

که دوکتور و حکیم اولمش اولیدی

که مترجم اولمش اولیدق

که مهندس اولمش اولیدیکز

که واعظ اولمش اولیدیلر

* مالک اولمق فعلنک اوزرینه مکالمه *

کتابلرکز وارمی

کتابلرمز واردر

قاچ کتابکز واردر

اوچ کتابم واردر

أما لكم أقلام	N'avez-vous pas de plumes ?
ليس لنا أقلام	Nous n'en avons pas ?
هل كان عندكم ورق البارحة	Aviez-vous du papier hier ?
كان عندي منه كثير	J'en avais beaucoup.
أما كان لكم أقلام رصاص	N'aviez-vous pas de crayons ?
لم يكن لنا أقلام رصاص	Nous n'en avions pas.
هل رزقتم أولادا	Avez-vous eu des enfants ?
رزقنا ثلاثة أولاد	Nous en avons eu trois.
هل ملكتم دراهما كثيرة	Avez-vous eu beaucoup d'argent ?
ملكت دراهما قليلة	J'en ai eu peu.
كم قرش ملكتم	Combien de piastres avez-vous eu ?
ملكت ثلاثين قرشا	J'en ai eu trente.
هل ملكتم ثلاثين قرشا أو أربعين	Avez-vous eu trente ou quarante piastres
ملكت ثلاثين قرشا فقط	J'ai eu trente piastres seulement.
هل ملكتم خيلا كثيرة	Avez-vous eu beaucoup de chevaux ?
لم نملك خيلا كثيرة	Nous n'en avons pas eu beaucoup.
كم حصان ملكتم	Combien de chevaux avez-vous eu ?
ملكنا خمسين حصانا	Nous en avons eu cinquante.
أما ملكتم عربة ـ أما كان لكم عربة	N'avez-vous pas eu une voiture ?
لم نملك عربة ـ ما كان لنا عربة	Nous n'en avons pas eu.
هل تحصلون على ورق غدا	Aurez-vous du papier demain ?
سأحصل على ورق غدا	J'en aurai demain.
أما تملكون دراهما غدا	N'aurez-vous pas d 'argent demain ?

آیا خامها ندارید
خامها نداریم
آیا دیروز نزد شما کاغذ بود
نزد من بسیار کاغذ بود
آیا شما قلمهای معدنی نداشتید
قلمهای اسربی نداشتم
آیا صاحب فرزندها شدید
صاحب سه فرزند شدیم
آیا مالک پول بسیار شدید
مالک پول کم شدم
مالک چند غروش شدید
مالک سی غروش شدم
آیا مالک سی غروش شدید یا خود چهل
مالک سی غروش شدم بس
آیا مالک بسیار اسپها شدید
مالک بسیار اسپها نشدیم
مالک چند اسپ شدید
مالک پنجاه اسپ شدیم
آیا مالک گردونه نشدید
مالک کالسکه — گردونه — ارابه نشدیم
فردا نزد شما کاغذ پیدا میشود — صاحب کاغذ میشوید
فردا کاغذم میشود
آیا فردا پولتان نمیشود — صاحب پول نمیشوید

قلمکز یوقمی
قلممز یوقدر
دون سزده کاغد وارمیدی
بنده چوق کاغد وار ایدی
قورشون قلمکز یوقیدی
قورشون قلممز یوغیدی
چوجغکز اولدیمی
اوچ چوجغمز اولدی
چوق پاره یه مالك اولدیکزمی
از پاره یه مالك اولدم
قاچ غروشه مالك اولدیکز
اوتوز غروشه مالك اولدم
اوتوز غروشه می مالك اولدیکز یوقسه قرق غروشه می
انجق اوتوز غروشه مالك اولدم
چوق آتلره مالك اولدیکزمی
چوق آتلره مالك اولمدق
قاچ آته مالك اولدیکز
اللی آته مالك اولدق
عربه یه مالك اولمدیکزمی
عربه یه مالك اولمدق
یارین کاغدکز اولورمی
یارین کاغدم اولور
یارین پاره کز اولمیه جقمی — پاره یه مالك اولمزمیسکز

ستحصل على شئ منها ـ على الدراهم بعد بكره	Nous en aurons après-demain.
هل أخوكم له كسوة جديدة	Votre frère a-t-il un habit neuf?
له كساوى كثيرة	Il en a plusieurs.
كم كسوة له	Combien d'habits a-t-il?
له خمس كساوى	Il en a cinq.
أما لابيكم أولاد أخر	Votre père n'a-t-il pas d'autres enfants?
ليس له أطفال أخر ـ ليس له أولاد أخر	Il n'en a pas d'autres.
هل حبيبكم مالك قاموسا	Votre ami a-t-il eu un dictionnaire?
انه مالك قاموسا	Il en a eu un.
هل ملك كتبا جيدة	A-t-il eu de bons livres?
انه ملك كتبا جيدة	Il en a eu de bons.
أما ملك ورقا للمكاتيب	N'a-t-il pas eu de papier à lettre?
لم يملك ورقا للمكاتيب	Il n'en a pas eu.
هل عمكم ملك خرفان ـ أغنام	Votre oncle a-t-il eu des moutons?
هو ملك غنما كثيرة	Il en a eu beaucoup.
كم خروف ملك	Combien de moutons a-t-il eu?
ملك خمسة عشر خروفا	Il en a eu quinze.
هل يملك ساعة	Aura-t-il une montre?
سيملك ساعة	Il en aura une.
متى يملكها	Quand l'aura-t-il?
سيملكها غدا أو بعد غد	Il l'aura demain ou après-demain.
هل أحبابكم عندهم ـ أولهم دراهم	Vos amis ont-ils de l'argent?
عندهم دراهم كثيرة	Ils en ont beaucoup.

پس فردا مالک پول میشویم

آیا برادرت لباس نو دارد

بسیار لباسها دارد

چند لباس دارد

پنج لباس دارد

آیا پدرتان پسرهای دیگر ندارد

پسرهای دیگر ندارد

آیا دوست شما مالک یک قاموس شد

مالک قاموسی شد

آیا مالک کتابهای خوب شد

صاحب کتابهای خوب شد

آیا صاحب کاغذنامه نشده

مالک کاغذنامه نشده

آیا عمتان مالک گوسفندها شد

او مالک بسیار گوسفندها شد

مالک چند گوسفند شد

مالک پانزده گوسفند شد

آیا مالک یک ساعت میشود

صاحب یک ساعت میشود ـ ساعتیرا مالک میشود

کی صاحب میشود

فردا و یا پس فردا اورا مالک میشود

آیا نزد دوستهای شما پول هست

نزد ایشان بسیار پول هست ـ بسیار پول دارند

او بر کون پاره‌مز اوله جق ـ پاره‌یه مالك اولورز

قرنداشکزك ایکی روبه‌سی وارمی

چوق روبه‌سی واردر

قاچ روبه‌سی واردر

بش روباسی وار

باباکزك بشقه چوجقلری یوقیدر

بشقه اولادی یوقدر

دوستکز بر قاموسه مالك اولدیمی

بر قاموسه مالك اولدی

ایو کتابلره مالك اولدیمی

ایو کتابلره مالك اولدی

پوسته کاغدینه مالك اولمامشمی

پوسته کاغدینه مالك اولمامش

عموجه‌کز قیونلره مالك اولدیمی

چوق قیونلره مالك اولدی

قاچ قیونه مالك اولدی

اون بش قیونه مالك اولدی

بر ساعته مالك اولورمی

بر ساعته مالك اولور

نه وقت مالك اوله‌جق

یارین یاخود اوبر کون اکا مالك اوله‌جق

دوستلرکزك یاننده ـ دوستلرکزده پاره وارمی

انلرك یاننده ـ انلرده چوق پاره واردر

أليس لهم بيوت	N'ont-ils pas de maisons ?
ليس لهم بيوت	Ils n'en ont pas.
هل كان لهم أحباء	Avaient-ils des amis ?
لما كانوا أغنيا كان لهم أحباب كثيرون	Quant ils étaient riches ils en avaient beaucoup.
هل سيملكون فرشا ـ أثاثا للبيت	Auront-ils des meubles ?
سيملكون فرشا ـ أثاثا للبيت	Ils en auront.
هل عندنا فواكه	Avons-nous des fruits ?
هل عندكم شيأ منها	Vous en avez ?
أى نوع من الفواكه عندنا	Quelle espèce de fruits avons-nous ?
عندكم تفاح و برقوق وكمثرى	Vous avez des pommes, des prunes et des poires.
أليس عندنا قهوه	N'avons-nous pas de café ?
عندكم قهوه وشاى	Vous avez du café et du thé.
هل عندنا كثير منها	En avons-nous beaucoup ?
عندكم كثير منها	Vous en avez beaucoup.
هل يكون لنا أحباب	Aurons-nous des amis ?
سيكون لكم أحباب	Vous en aurez.
متى يكون لنا أحباب	Quand aurons-nous des amis ?
متى اغتنيتم تكثر أحبابكم	Quand vous serez riche vous en aurez beaucoup.

* فى أبواب التصريف *

Des conjugaisons

أبواب التصريف أربعة عند الفرنساويه وتعرف بأواخر مصادرها

Il y a quatre conjugaisons que l'on distingue par la terminaison du présent de l'Infinitif.

آیا آنها خانها ندارند

خانها ندارند

آیا آنها دوستها دارند

وقتی که توانگر بودند بسیار دوستها داشت

آیا صاحب فرشها میشوند

صاحب فرشها میشوند

آیا نزد ما میوه ها هست — میوه ها داریم

آیا میوه ها دارید

نزد ما کدام نوع وچه کونه میوه هست

نزد شما سیب وآلو وامرود هست

آیا نزد ما قهوه نیست

نزد شما قهوه وچای هست

آیا نزد ما از انها بسیار هست

نزد شما از انها بسیار هست

آیا دوستهایمان میشود

دوستهایتان میشود

چه وقت دوستهایمان میشود

وقتی که توانگر شدی دوستهایتان بسیار میشود

❀ دربیان ابواب تصریف ❀

ابواب تصریف در لغت فرانسز بر چهار نوع است ومصدرها بحروف اخرشان از یکدیگر فرق وتمیز میشود

انلرك اولری یوقمیدر

اولری یوقدر

انلرك دوستلری وارمیدر

زنکین اولدقلری وقتده چوق دوستلری وارایدی

مفروشات — مو بلیاته مالك اوله جقلرمی

مفروشاته مالك اوله جقلردر

بزده یمشلر وارمی

سزده میوه لر وارمیدر

بزده نه درلو میوه واردر

سزده الما واریك وارمود واردر

بزده قهوه یوقمی

سزده قهوه وچای واردر

انلردن بزده چوق وارمی

انلردن سزده چوق واردر

دوستلرمز اوله جقمی

دوستلرکز اوله جق

نه وقت دوستلرمز اولور

زنکین اولدیغکز وقتده چوق دوستلرکز اولور

* تصریفك بابلری بیاننده در *

فرانسزجه ده تصریفك بابلری درت نوع اوزره اولوب مصدر اخرلری ایله بربرلرندن فرق وتمیز اولنور

La première conjugaison a le présent de l'Infinitif terminé en (er) comme Aimer.

الباب الاول ينتهى فى المصدر بلفظ er نحو Aimer ومعناه (الحب)

La seconde a le présent de l'Infinitif terminé en (ir) comme Finir.

الباب الثانى ينتهى فيه المصدر بلفظ ir نحو Finir أى (التتميم)

La troisième a le présent de l'Infinitif terminé en (oir) comme Recevoir.

الباب الثالث ينتهى فيه المصدر بلفظ oir نحو Recevoir أى (الاخذ والقبول)

La quatrième a le présent de l'Infinitif en (re) comme Rendre.

الباب الرابع ينتهى فيه المصدر بلفظ re نحو Rendre أى (الرد والاعادة)

Des verbes les plus usités

(فى الافعال الكثيرة الاستعمال)

Première conjugaison

(مصدر تصريف الباب الاول)

مصدر باب یکم بلفظ er اینتها یابد چون Aimer
یعنی (مهربانی)

برنجی بابك مصدری er لفظیله منتهی اولوب
سومك معناسنده اولان Aimer کبیدر

مصدر باب دوم بلفظ ir اینتها یابد چون Finir
یعنی (تمام کردن)

ایکنجی بابك مصدری ir لفظیله منتهی اولوب
(بتورمك) معناسنده اولان Finir کبیدر

مصدر باب سوم بلفظ oir اینتها یابد چون Recevoir
یعنی (گرفتن وقبول کردن)

اوچنجی بابك مصدری oir لفظیله منتهی اولوب
(أخذ وقبول) معناسنده اولان Recevoir کبیدر

مصدر باب چهارم بلفظ re اینتها یابد چون Rendre
یعنی (رد کردن وپس دادن)

دردنجی بابك مصدری re لفظیله منتهی اولوب
(رد واعاده ایتمك) معناسنده اولان Rendre
کبیدر

✻ دائر بفعلهای که بسیار استعمال میشود ✻

(چوق قوللانیلان افعاله دائر)

✻ تصریف مصدرهای باب یکم ✻

(برنجی بابك مصدرلرینك تصریفی)

قبول ایتمك	پذیرفتن ـ پسواز کردن	القبول	Accepter
صاتون المق	خریدن	الاشتراء	Acheter
بتورمك ـ تماملق	سپریدن ـ بانجام رسانیدن	التمیم ـ التکمیل	Achever
سومك ـ کوکل ویرمك	دل اویختن ـ مهربانی	الحب ـ تعلیق القلب	Aimer
کیتمك	رفتن	الذهاب	Aller
یاقمق	افروختن ـ افروزیدن	التولیع ـ التشعیل	Allumer
کتورمك	اوردن	الجلب	Apporter
یاقلاشمق	نزدیك شدن	التقرب	Approcher (s')
طورمق	استادن	الوقوف	Arrêter (s')
واصل اولمق	رسیدن	الوصول	Arriver
اسنمك	خمیازه کشیدن	التثاؤب	Bailler
صاقلمق ـ کیزلمك	پنهان کردن ـ نهفتن	الاخفاء	Cacher
مهرلمك	مهر کردن ـ مهر زدن	الختم ـ التمهیر	Cacheter
قیرمق	شکستن	الکسر	Casser
دکشدیرمك	بدل کردن	التغییر ـ التبدیل	Changer
ترکی چاغرمق ـ ایرلامق	سرایدن ـ ترانه کردن	الغنا ـ الترنم	Chanter
قوغمق	بیرون راندن ـ بدر کردن	الطرد ـ الدفع	Chasser
صایمق	شمردن	العد ـ الحساب	Compter
کسمك	بریدن	القطع	Couper
یاتمق	خوابیدن	النوم	Coucher (se)
توکورمك	تف کردن	البصق	Cracher
یرتمق	دریدن	التمزیق	Déchirer
قهوه التی ایتمك	چاشت خوردن	الافطار	Déjeûner

اسمك - ديلمك	خواستن - درخواستن	الطلب - الاستدعا	Demander
اوتورمق	نشستن - اقامت كردن	الاقامة - السكنه	Demeurer
كوكل اسمك - ارزولمك	خواهش - ارزويدن - پژهان	الرغبة - الابتغاء	Désirer
ايلن ويا اقشام يمكني يمك	چاشت نيمه روز ويا غداى شام	الغدا	Dîner
ويرمك	دادن	الاعطا	Donner
دكلمك - قولاق ويرمك	شنيدن - كوش دادن	الاصغاء	Écouter
قوللانمق	بكار بردن	الاستعمال	Employer
اوكرتمك	اموزيدن - اموختن	التعليم	Enseigner
كيرمك	در آمدن	الدخول	Entrer
كوندرمك	فرستادن - روانه كردن	الارسال - الابعاث	Envoyer
اومك - مأمول ايتمك	اميد داشتن - پيوسيدن	التعشم - التوقع	Espérer
صنه مك - تجربه ايتمك	ازمودن	التجربة	Essayer
سيلمك	ماليدن - سايدن	المسح	Essuyer
اوياندرمق	از خواب بيدار كردن	الايقاظ	Eveiller
اويانمق	بستن - بنديدن	الاستيقاظ	Eveiller (s')
قپامق	بستن - بنديدن	الغلق - السد	Fermer*
اورمق	زدن	الضرب	Frapper
طاتمق	چشيدن	الذوق	Goûter
كيمك	پوشيدن	اللبس	Habiller (s')
صويونمق اورباني چقارمق	جامه بر كرفتن	خلع اللباس - ثياب	Déshabiller (s')
دعوت ايتمك	دعوت كردن	الدعوة	Inviter
اوينامق	بازيدن	اللعب	Jouer
براقمق	وا كذاشتن	الترك	Laisser

Laver	الغسل ـ التغسيل	شوستن ـ شوييدن	يومق ـ يايقق
Lever (se)	القيام	برخاستن ـ پاشدن	قالقمق ـ اياغه قالقمق
Louer	المدح	ستودن ـ ستايش	مدح ايتمك ـ ثنا ايتمك
Louer	الايجار	باجاره دادن ـ كرايه دادن	كرايه ويرمك
Manger	الاكل ـ التناول	خوردن	يمك
Marcher	المشى	رفتن ـ روانه شدن	يورمك
Monter	الصعود ـ العروج	برآمدن ـ بالارفتن	يوقارو چيقمق
Monter	الركوب	سوارشدن	بنمك
Montrer	الاراءة	نشاندادن	كوسترمك
Nettoyer	التنظيف ـ التطهير	پاكى ـ پاك ساختن	تميزلك ـ تميزلمك
Oublier	النسيان	فراموشيدن	اونوتمق
Pardonner	العفو	آمرزيدن	عفوا يتمك
Parler	الكلام	كفتن	سويلمك
Passer	المرور ـ العبور	كذشتن ـ كذركردن	كچمك
Payer	الاداء	اداكردن ـ كزاريدن	اوده مك ـ ادا ايتمك
Prononcer	التلفظ	سخن راندن	سوزسويلمك
Penser	التفكر ـ التخيل	انديشه كردن	دوشنمك
Pleurer	البكاء	كريستن ـ كريه كردن	اغلامق
Prier	الرجا	درخواست كردن	رجا ايتمك
Supplier	التضرع ـ الالتماس	نيازيدن ـ نيازكردن	يالوارمق
Porter	الحمل	باركردن	يوكلنمك
Porter	النقل	نقل كردن	كوچرمك
Promener (se)	التفسح	كشت وكذاركردن	كزمك ـ كزنمك

Français	عربی	فارسی	ترکی
Regarder	النظر	نگریدن ـ نگریستن	باقمق
Remercier	التشکر	سپاسیدن	تشکر ایتمك
Répéter	التکرار	بازنمودن	تکرارلمق
Respecter	الاحترام ـ التبجیل	آزرمیدن ـ محترم داشتن	حرمت ایتمك
Rester	البقاء	ماندن	قالمق
Retourner	الرجوع	پس گردیدن ـ بازگشتن	دونمك ـ گیرودونمك
Sauter	الوثب ـ النط	برجستن ـ جهیدن	صچرامق ـ اتلمق
Souhaiter	التمنی	تمنی کردن	تمنی ایتمك
Souper	العشاء	شام خوردن	اخشام طعامنی ایتمك
Respirer	التنفس	تنفس کردن ـ نفس کشیدن	تنفس ایتمك
Tuer	القتل	کشتن	اولدرمك
Tomber	الوقوع	افتادن	دوشمك
Travailler	الشغل	کارکردن	ایشلمك
Tromper	الغش	فریفتن	الداتمق
Trouver	الوجود	یافتن	بولمق
Visiter	الزیارة	زیارت کردن	زیارت ایتمك
Voler	السرقة	دزدیدن	چالمق ـ سرقت ایتمك
Voler	الطیران	پریدن	اوچمق
Voyager	السیاحة	سیاحت نمودن	سیاحت ایتمك
Deuxième conjugaison.	(تصریف مصادر الباب الثانی)	(تصریف مصدر باب دوم)	(ایکنجی بابك مصدرلرینك تصریفی)
Accomplir	الایفاء ـ الاجراء	بجا آوردن ـ بکار آوردن	یرینه ـ خیرفیله کتورمك
Affaiblir	الاضعاف	زبون نمودن	ضعیفلاتمق

Avertir	الاخبار	خبر دادن	خبر ویرمك
Mentir	الكذب	دروغ گفتن	يلان سويلمك
Mourir	الموت	مردن	اولمك
Ouvrir	الفتح	واكردن — باز كردن	اچمق
Partir	السفر — العزم	براه شدن — عزم راه كردن	يوله چيقمق
Punir	المجازاة — جزاء سوء العمل	گوشمال دادن — تاديب نمودن	مجازات ايتمك
Remplir	الاداء	بجا آوردن — ادا كردن	ادا ايتمك
Remplir	الملئ	پر كردن — انباشتن	طولديرمق
Sentir	الشم — الاستشمام	بوييدن — انبوييدن	قوقلمق
Sentir	الحس — الدرك	حس كردن — دريافتن	طويمق
Sortir	الخروج	بيرون شدن	چيقمق
Bâtir	البناء	بنا كردن	بنا ايتمك
Chérir	المعزة — محبة بعلاقة القلب	دل بستن — عزيز داشتن	جاندن سومك
Choisir	الانتخاب	گزيدن	سچمك
Consentir	الرضا	راضى شدن — تن دادن	راضى اولمق
Courir	الجرى — الركض	دويدن — تازيدن	قوشمق
Couvrir	التغطية — الستر	پوشانيدن	اورتمك
Dormir	النوم	خوابيدن	اويومق — ياتمق
Obéir	الطاعة — الانقياد	فرمانبرى نمودن — رام شدن	اطاعت ايتمك
Finir	التتميم — الاكمال	تمام كردن — بپايان رسانيدن	بيتورمك
Fuir	الهروب	گريختن — پاى پيچيدن	قاچمق
Servir (se)	الخدمة	نوكرى — پرستارى كردن	خدمت ايتمك
Tenir	المسك — القبض	گرفتن — داشتن	طوتمق — اخذ

French	Arabic	Persian	Turkish
Venir	المجى	آمدن	کلمك
Revenir	العود ـ الرجعة	باز آمدن ـ باز کشتن	تکرار کلمك ـ عودت ایتمك
Convenir	التوفق	شایستگی داشتن ـ سزایدن	اویغون کلمك
Convenir	الاتفاق	همزبان بودن ـ اتفاق کردن	اویوشمق ـ سوز برلکی ایتمك
Parvenir	الظفر	دسترس شدن ـ ظفریاب کشتن	ظفر بولمق
Parvenir	الوصول	رسیدن ـ واصل شدن	یتشمك ـ واصل اولمق
Troisième conjugaison	(تصریف مصادر الباب الثالث)	(تصریف مصدرهای باب سوم)	(اوچنجی بابك مصدرلرینك تصریفی)
Apercevoir	اللمح ـ التشخص	چشم رسایندن ـ از دور دیدن	کورمك ـ اوزاقدن کورمك
Asseoir	الجلوس ـ القعود	نشستن	اوتورمق
Concevoir	الادراك ـ الفهم	دریافتن ـ فهمیدن	اکلامق
Devoir	الوجوب	واجب شدن ـ بودن	واجب اولمق
Devoir	الدين	قرض داشتن ـ وام داشتن	بورجلو اولمق
Falloir	اللزوم	بایستن ـ لازم بودن	لازم اولمق
Falloir	الايجاب	اقتضا داشتن	ایجاب ایتمك
Pleuvoir	المطر	باریدن	یاغمور یاغمق
Pouvoir	الاقتدار	توانائی ـ توانستن	قادر اولمق
Pecevoir	التلقی	دوچار شدن ـ کرفتار شدن	اوغرامق
Savoir	العلم ـ المعرفة	دانش ـ دانستن	بیلمك
Valoir	المقدار	ارزیدن ـ ارزش داشتن	دکمك
Voir	النظر ـ الرؤية	دیدن	کورمك
Vouloir	الادارة ـ الامر	فرمودن	بیورمق

Quatrième conjugaison.	(تصریف مصادر الباب الرابع)	(تصریف مصدرهای باب چهارم)	(دردنجی بابك مصدرلرینك تصریفی)
Apprendre	التعليم	آموزانيدن	اوكرتمك
Apprendre	التعلم	آموختن — آموزيدن	اوكرنمك
Attendre	الانتظار	بايستن — منتظر شدن	بكلمك
Atteindre	اللحاق — التابع	رسيدن — درپی رسيدن	يتشمك
Comprendre	الفهم	دريافتن	اكلامق
Craindre	الخوف	ترسيدن — هراسيدن	قورقمق
Descendre	النزول	فرو آمدن — فروشدن	اينمك
Etendre	السماع	شنيدن — گوش كردن	ايشتمك
Eteindre	الطفی	خاموش كردن	سوندرمك
Détruire	الهدم — التخريب	خراب كردن — ويران نمودن	ييقمق
Construire	البنا	بنا كردن	ياپو ياپمق
Lire	القراءة	خواندن	اوقومق
Ecrire	الكتابة	نوشتن	يازمق
Rire	الضحك	خنديدن	كولمك
Dire	القول	گفتن	ديمك — سويلمك
Contredire	المناقضة — التعريض	خلافگويی نمودن	جواب ردايله مقابله ايتمك
Prédire	انباء الامور قبل الوقوع	پيش از وقوع خبر دادن	مقدم خبر ويرمك
Maudire	اللعن	دشنام كردن	لعنت اوقومق
Médire	الاغتياب	در قفا عيب گفتن — غيبت نمودن	فصل ايتمك
Prendre	الاخذ	گرفتن	المق
Rendre	الاعادة	پس دادن — باز دادن	كيرو ويرمك
Rendre	التأدية	بجا آوردن	اودهمك

Français	العربية	فارسی	تركجه
Répandre	النشر	پاشیدن ـ افشاندن	سرپمك ـ اشاعه ایتمك
Répandre	الاجابة ـ اعطاء الجواب	پاسخ دادن ـ پیوازیدن	جواب ویرمك
Vendre	البيع	فروختن	صاتمق
Mordre	العض ـ الفرس	گزیدن	اصرمق
Perdre	الاضاعة	گم کردن ـ ضایع نمودن	غائب ایتمك
Battre	الضرب	زدن	اورمق
Naître	الولادة	زاییدن	طوغمق
Paraître	الظهور	بدید آمدن ـ سرزدن	گورنمك ـ ظهور ایتمك
Disparaître	الغياب	ناپدید گشتن ـ ناپیدا شدن	غائب اولمق
Mettre	الوضع	نهادن	قویمق
Promettre	الوعد	عهد ـ پیمان کردن	سوز ویرمك ـ وعد ایتمك
Connaître	المعرفة	آگاه بودن	بیلمك
Reconnaître	التعرف	شناختن ـ شناسیدن	طانمق ـ تشخیص ایتمك
Traduire	الترجمة	پچوه کردن ـ ترجمه نمودن	ترجمه ایتمك
Instruire	التعليم	آموزانیدن	اوگرتمك
Instruire (s')	التعلم	آموختن	اوگرنمك
Commettre	الارتكاب	ارتکاب کردن	ارتکاب ایتمك
Vivre	العمر ـ التعيش	زیستن ـ زندگانی داشتن	یشامق
Vaincre	الغلبة	زبردستی ـ غالب شدن	یکمك ـ غالب گلمك
Absoudre	برئ ـ برء المتهوم	رستن ـ معذور داشتن	تبریه ـ شرعا باکچیقارمق
Boire	الشرب	نوشیدن ـ آشامیدن	ایچمك
Clôre	السد	بستن ـ بندیدن	قپامق ـ بغلمك
Coudre	الخياطة	دوختن	دیکمك
Croire	النمو ـ نما	بالیدن ـ برومند شدن	بیومك ـ ارتمق

DIALOGUE

* محاورة *

L'Egypte sous le règne de la Famille Mohamed Ali Pcha.

﴿ تتضمن بيان من تولى الحكم بمصر من عائلة محمد علي باشا الى الآن ﴾

Bonjour Haider Chunasi bey.	أسعد الله صباحكم يا حيدر شناسي بك
Comment vous portez-vous ? Comment allez-vous ? Comment va votre santé ?	كيف حالكم - كيف صحتكم -
Comment ça va-t-il cher ami ?	كيف أحوالكم يا عزيزي - يا حبيبي
Très bien, grâce à Dieu, je vous remercie.	لله مزيد الحمد في غاية الصحة بخير - شكر الله فضلكم
Allez-vous à l'école ?	هل تداوم على التوجه للمدرسة
Oui je vais toujours à l'école.	نعم كل يوم اروح الى المدرسة
A quelle école allez-vous ?	تداوم على التوجه الى أي مدرسة
Je vais à l'école Aliet Teufikieh.	اداوم على التوجه الى المدرسة العلية التوفيقية
Qu'est-ce que vous y étudiez ?	ما تقرؤن في هذه المدرسة
Nous étudions l'Arabe, le Turc, le Persan, l'Anglais et le Francais.	نقرأ اللغة العربية والتركية والفارسية والانكليزيه والفرنساويه
Vous appliquez-vous à l'étude des sciences et connaissances qui sont les meilleures choses recherchées dans le monde et qui sont plus précieuses que les pierreries ?	هل تجتهدون في تحصيل العلوم والمعارف التي هي اشرف واحسن من كافة الاشياء المعتنى بها في الدنيا وانفس من جواهر المعادن التي لا يمكن تقويمها

(محاوره دائر بنامداران خاندان بلند ایوان فردوس آشیان محمد علی پاشا که تا حال در دیار مصر حکمداری نموده اند)

سلام علیکم حیدر شناسی بک — صبحت بخیر باد میر روشنضمیر

احوال شما چه طور است — کیف شما چطور است — دماغ شما چاغ است — مزاج شریف چه گونه است

احوال شما خوب است دوست عزیز مهربان من

بسیار خوب است قد الحمد از مرحمت شما — از لطف شما — از دعای شما

آیا بدبستان دوام مینمایی — دوام میکنی

بلی بهر روز بدبستان میروم

بکدام مدرسه دوام میکنی

بمدرسهٔ علیهٔ توفیقیه دوام میکنم

درین مدرسه چه میخوانند

درین مدرسه لغت عربی وترکی وفارسی وانکلیزی وفرانسزی میخوانند

بتحصیل علم ودانش که اشرف وبهترین همهٔ اشیاء جهان وگهر بی بهای کان امکان است سعی وکوشش وجهد وورزش مینمایی

(جنتمکان محمد علی پاشانک خاندان جلیل العنوانلرندن بو تاریخه دکین خطهٔ مصره حکم ایدن ذوات عظام وکرامه دائر محاوره)

صباح شریفکز خیر اولسون حیدر شناسی بك

کیف عالیکز نصلدر — مزاج معالی امتزاجکز ایو میدر

احوال عالیکز ایو میدر عزیزم

حمد اولسون بك ایوییم — دعای عالیلری برکاتیله بك اعلاییم

مکتبه دوام ایدیورمیسکز

اوت هر کون مکتبه دوام ایدیورم

قنغی مکتبه دوام ایدیورسکز

مدرسهٔ علیهٔ توفیقیه یه دوام ایدیورم

بو مدرسه ده نه اوقورلر

بو مدرسه ده عربی وترکی وفارسی وانکلیزی وفرنسز لسانلری اوقودرلر

دنیانک کافهٔ اشیای معتنابها واشرف وابها وکان امکانک جوهر بی بهاسی اولان علم ومعارف تحصیلنه چالشیورمیسکز

انا مجتهد فى تحصيلها عملا بقول الشاعر
تعلم يا فتى فالجهل عار * ولا يرضى به الا حمار

Je le sais et c'est pour cela que j'étudie plutôt les sciences qu'autre chose, car une personne ignorante ressemble à un objet inutile.

كم عمر سعادتكم يا بك

Quel âge avez-vous mon Bey ?

أنا ولدت فى ٢٦ شهر رمضان سنة ١٢٩٥ فعمرى الآن خمسة سنين وثمانية اشهر *
جمادى الآخرة سنة ١٣٠١

Je suit né l'an de l'Hégire 1295 et par conséquent, j'ai aujourd'hui 5 ans et 8 mois.

ما اسم ابيك

Votre père comment s'appelle-t-il ?

اسمه أحمد رشدى بك

Il s'appelle Ahmed Ruchdi Bey.

ابن من ابوك

Fils de qui est-il ?

ابى نجل المرحوم المغفور له مصطفى فاضل باشا

Il est fils de feu Moustafa Fazil Pacha.

ابن من مصطفى فاضل باشا

Moustafa Fazil Pacha fils de qui est-il ?

ابن المرحوم المغفور له ابراهيم باشا

Il est fils de feu Ibrahim Pacha.

ابن من ابراهيم باشا

Ibrahim Pacha de qui est-il fils ?

ابن عماد الدولة المصرية ساكن الفردوس محمد على باشا

Fils de feu Mohamed Aly Pacha le réformateur de l'Egypte.

محمد على باشا كم سنة تولى الحكم فى مصر

Mohamed Aly combien de temps gouverna-t-il l'Egypte ?

فى سنة ١٢١٩ هجرية تقلد الولاية عليها واستمر حكمه اربعة واربعين سنة وكسورا

Mohamed Aly fut nommé vice-roi d'Egypte en l'an 1219, il gouverna 44 ans et plus.

من تولى مصر بعد ولاية محمد على

Après Mohamed Aly qui gouverna l'Egypte ?

بسیار کوشش وورزش مینمایم بتحصیل علم ودانش
زیرا کس خرمهرهٔ جهل ونادانی را قبول نمیکند مگر
خر بار بر

عمر شما چند است — عمرت چند است

در تاریخ ١٢٩٥ هجری ٢٦ شهر رمضان قدم نهادهٔ
گهوارهٔ شهود شده حالا عمرم پنج سال وهشت ماه است

نام پدرت چیست — پدرت چه نام دارد

نامش احمد رشدی است

پدرت پسر کیست

پسر بهشت آشیان وفردوس مکان مصطفی فاضل
پاشا است

مصطفی فاضل پاشا پسر کیست

پسر فردوس آشیان ابراهیم پاشا است

ابراهیم پاشا پسر کیست

پسر ترقیات بخشای دیار مصر جنتمکان فردوس
آشیان محمد علی پاشا است

محمد علی چند سال در مصر حکمرانی نمود

در تاریخ ١٢١٩ هجری حکمدار مصر شد چهل
وچهار سال وکسور حکمرانی نمود

پس از محمد علی که حکمدار شد

علم ومعارف تحصیلنه زیاده سیله چالشیورم زیرا
منقاف جهل ونادانی‌یی کیمسه قبول ایتمز انجق
خر لا یعقل

قاچ یاشنده سکز

فی ٢٣ شهر رمضان ١٢٩٥ سنهٔ هجری دار
دنیایه گلوب شمدی یاشم بش سنه وسکز آیدر

پدر عالیکزک آدی ندر

آدی احمد رشدی در

باباک کیمک اوغلیدر

الله غریق لجهٔ رحمت وغنوده بستر خاک مغفرت
ایلسون مرحوم مصطفی فاضل پاشانک اوغلیدر

مصطفی فاضل پاشا کیمک اوغلیدر

جنتمکان ابراهیم پاشانک اوغلیدر

ابراهیم پاشا کیمک اوغلیدر

بانی مبانی ترقیات خطهٔ مصر محمد علی پاشانک
اوغلیدر

محمد علی قاچ سنه مصرده والیلک ایتدی

١٢١٩ تاریخنده مصره والی اولوب قرق درت
سنه وکسور والیلک ایلدی

محمد علی پاشادن صکره کیم والی اولدی

Après Mohamed Aly, Ibrahim Pacha prit le gouvernement de l'Egypte pendant que son père Mohamed Aly vivait.	تولى ابنه ابراهيم باشا فى حال حياته
Ibrahim Pacha combien de temps gouverna-t-il ?	كم سنة حكم ابراهيم باشا
Il gouverna 11 mois .	حكم احد عشر شهر
Après la mort d'Ibrahim Pacha qui gouverna l'Egypte ?	من تولى بعد انتقال ابراهيم باشا الى رحمة ربه الكريم
Abas Pacha gouverna l'Egypte.	تولى عباس باشا
Abas fils de qui est-il ?	ابن من عباس باشا
Abas Pacha est fils de feu Toussoun Pacha, petit-fils de Mohamed Aly.	عباس باشا ابن المرحوم طوسون باشا حفيد محمد على باشا
Abas Pacha combien de temps gouverna-t-il ?	كم سنة حكم عباس باشا
Abas Pacha gouverna 5 ans et plus.	خمس سنين وكسورا
Après la mort d'Abas qui gouverna?	بعد انتقال عباس باشا من تولى مصر
Son oncle feu Saïd Pacha gouverna en l'an 1272.	فى سنة ١٢٧٢ هجرية تولى عمه المرحوم محمد سعيد باشا
Saïd Pacha combien de temps gouverna til?	كم سنة حكم سعيد باشا
Il gouverna 7 ans et plus.	سبع سنوات وكسورا
Après Saïd Pacha qui gouverna ?	من تولى بعد انتقال سعيد باشا
Après Saïd Pacha, Ismaïl Pacha fut nommé vice-roi d'Egypte en l'an 1279.	فى ٢٨ رجب سنة ١٢٧٩ هجرية تولى اسماعيل باشا نجل المرحوم ابراهيم باشا
Combien de temps Ismaïl régna-t-il en Egypte ?	كم سنة جلس على كرسى الخديوية

محمد علی در حال حیات بود پسرش ابراهیم پاشا حکمدار مصر شد

ابراهیم پاشا چند سال حکمداری نمود

یازده ماه حکمداری نمود

پس از ابراهیم پاشا که حاکم شد

عباس پاشا حاکم شد

عباس پاشا پسر کیست

عباس پاشا پسر طوسون پاشا نبیرهٔ محمد علی پاشا است

عباس پاشا چند سال حکمداری نمود

پنج سال و کسور حکم نمود

پس از عباس پاشا که حاکم شد

در تاریخ ١٢٧٢ هجری عمویش محمد سعید پاشا حاکم شد

سعید پاشا چند سال حکمداری نمود

هفت سال و کسور

پس از سعید پاشا که حاکم شد

در تاریخ ١٢٧٩ هجری ٢٨ شهر رجب پسر مرحوم ابراهیم پاشا اسمعیل پاشا زیب افزای کرسی خدیویت شد

اسمعیل پاشا چند سال حکمداری نمود

محمد علی پاشا حال حیاتده ایکن اوغلی ابراهیم پاشا مصره والی اولدی

ابراهیم پاشا قاچ سنه والیلك ایلدی

اون بر آی والیلك ایلدی

ابراهیم پاشادن صکره کیم والی اولدی

عباس پاشا والی اولدی

عباس پاشا کیمك اوغلیدر

مرحوم طوسون پاشانك اوغلی محمد علی پاشانك طورونیدر

عباس پاشا قاچ سنه والیلك ایتدی

بش سنه و کسور

عباس پاشانك انتقالندن صکره کیم والی اولدی

سنه ١٢٧٢ هجریده محمد سعید پاشا والی اولدی

سعید پاشا قاچ سنه والیلك ایتدی

یدی سنه و کسور

سعید پاشادن صکره کیم والی اولدی

سنه ١٢٧٩ تاریخ هجری شهر رجبك ٢٨ نده ابراهیم پاشانك اوغلی اسماعیل پاشا جالس کرسی خدیویت اولدی

اسماعیل پاشا قاچ سنه کرسیٔ خدیویتده بولندی

Français	العربية
Il régna Egypte 17 ans et plus.	سبع عشرة سنة
Après Ismaïl Pacha qui fut nommé vice-roi d'Egypte ?	من جلس على كرسى الخديوية بعده
Aprés la chûte d'Ismaïl Pacha son fils Mohamed Tewfick monta sur le trône l'an 1296 Il règne encore.	بعد انفصال الجناب المعظم المبجل المفخم اسماعيل باشا جلس نجله حضرة مولى الموالى وصاحب القدر العالى افندينا (محمد توفيق) الحالى على كرسى الخديوية فى اليوم السابع من شهر رجب سنة ١٢٩٦
Je suis enchanté de votre profonde connaissance, de votre honorable parenté et de l'histoire de vos respectables aïeux. Adieu mon Bey, Au plaisir de vous revoir.	قد سررنا وصرنا منشرحين كثيرا من حضرتك فهمنا انك صرت عارفا معرفة تامة صحيحة بنسبك العالى الطاهر الشهير وبتاريخ ولايات أجدادك الفخام على التحرير . استودعتكم الله يا بك ان شاء الله نتشرف برؤيتكم وبمشاهدة بهى طلعتكم

Pour demander — (فى الطلب)

Français	العربية
J'ai une grâce à vous demander.	ان لى حاجة اليكم
Je suis à votre service.	أنا مستعد لخدمتكم ــ أنا فى خدمتكم
J'ai une prière à vous faire.	لى اليكم رجاء
Je suis à vous rendre mes services.	أنا مستهى لخدمتكم وقضاء حاجتكم
Auriez-vous la bonnté de me donner une feuille de papier ?	هل تتكرمون على بفرخ ورق من احسانكم
Avec grand plaisir.	بغاية الممنونية
Accordez-moi cette faveur.	منوا على بهذه العناية
De tout mon cœur.	على العين والرأس
Vous me rendriez un grand service.	تكونون قد مننتم على منة عظيمة

هفده سال حکم راند

پس از مشار الیه که خدیو شد

پس از انفصال آن داور مکرم فرزندار جمندش (محمد توفیق) معظم و مفخم که حالا فرمانفرمای دیار مصر است در تاریخ ۱۲۹۶ هجری هفتم شهر رجب المرجب رونق ارای اریکهٔ خدیویت شد

از جناب سرکار بسیار مسرور و خشنود شدم بسبیکه انساب واجداد نامدار والا تبار ترا ابداعی اظهار ومدت حکمداریشانرا ازروی تاریخ بیان وتذکار فرمودید ــ میر روشن ضمیر ــ حالا خدا حافظ انشا الله پس ازین نیز شرفیاب خدمت شده بدیدنی دیدار انوار جناب سرکار تنویر دیدهٔ ابتهاج ومسار خواهم نمود

❁ درخواستن ❁

من از شمایک رجا دارم

من در خدمتتان اماده ام

از شمایک رجا دارم ــ رجا میکنم

من حاضر و امادهٔ خدمت شما هستم

آیا یک طبق کاغذ بمن کرم میکنید

بکمال خشنودی

این عنایت را بمن بکنید

بالای چشم ــ از جان و دل

درحق من یک عنایت بزرگ کرده میشوید

اون یدی سنه حکم سوردی

مشار الیهدن صکره کیم خدیو اولدی

مشار الیه حضرتلرینک انفصاللرندن صکره فی ۷ رجب سنه ۱۲۹۶ تاریخنده نجل معالی مجد والالری (محمد توفیق) معظم ومفخم افندمز حضرتلری زینت افزای کرسی خدیویت اولدی

اجداد معالی امجاد وانساب فرخنده نصاب والالرینک مدت حکمدارلرینه دائر تاریخا ویردیککز معلوماتدن طولایی فوق العاده ممنون ومحظوظ اولدم . شمدیلک الله اصمرلدق بکم . انشاالله ملاقات عالیلرینه مشرف ودیدار لامع الانوار والالریله مسرور اولورز

(استمکه دائر)

سزه بر رجام واردر

خدمتکزه حاضرم

سزه بر رجا ایدرم

خدمتکزه حاضر وآماده یم

بنده کزه بر طبقه کاغد احسان ایدرمیسکز

کمال ممنونیتله

بو عنایتی بکا ایدیکز

باش اوستنه ــ جان وکوکلدن

بکا بربیوک عنایت ایتمش اولورسکز

(فى الشكر)	*Puor remercier*
أنا أشكر فضلكم كثيرا	Je vous remercie infiniment.
أنا أشكركم على ما تفضلتم به على من الالطاف والمكارم	Je vous remercie beaucoup de la bonté que vous avez eue pour moi.
أنا شاكر كثيرا احساناتكم الجليلة	Je suis bien reconnaissant à votre bonté.
أنا ممنون جدا من حسن الطافكم	Je suis bien sensible à votre bonté.
أنا ممنون لكم كثيرا	Je vous suis bien obligé.
لاشئ يوجب التشكر	Il n'y a pas de quoi.
أنا كلفكم مشقة عظيمة ـ كلفت خاطركم	Je vous donne bien de la peine.
لامشقة فى ذلك	Ce n'est rien.
انى خجل منكم لما حملتكم من المشقة	Je suis honteux de la peine que je vous donne.
لاتذكروا ذلك	Ne parlez pas de cela.
أنا صرت ممنونا كثيرا من تفضلكم على بالالطاف والمكارم السنية	Je suis extrêmement obligé de la bonté que vous me témoignez.
ان لطفكم وكرمكم فى غاية	Vous avez beaucoups de bonté
* فى التصديق والانكار *	*Pour affirmer et nier.*
هل هذا صحيح ـ حقيق	Cela est-il vrai ?
هذا صحيح ـ حقيق	Cela est vrai.
أليس هذا صحيحا	Cela n'est-il pas vrai ?
هذا ليس صحيحا	Cela n'est pas vrai.
هل ذلك محقق	Cela est-il certain?

❋ در شکر وسپاس ❋

من شمارا بسیار شکر میکنم

بنابر نوازش والتفات که درحق من فرمودید شمارا بسیار تشکر میکنم

من خیلی شکر گذار لطف بزرگانهٔ شما هستم

من بسیار خشنود لطف وکرم شما هستم

من از شما بسیار ممنونم — از مراحم سرکار خشنودم

چیزی که باعث تشکر باشد نیست

من شمارا بسیار زحمت دادم

دراین زحمتی نیست

از زحمتی که بشما دادم شرمنده ام مراحم سرکار بنده را مستغرق خجالت میکند

این رامگویید

از لطف وکرمی که درحق حقیر شایان فرمودید خیلی خشنود شدم

لطف وکرمتان بی اندازه است

❋ در تصدیق وانکار ❋

آیا این راست است — صحیح است

این صحیح است

آیا این راست نیست

این راست نیست — صحیح نیست

آیا این محقق است

* تشکره دائر *

بن سزه چوق تشکر ایدرم

حق عاجزانه مده ارزان بیوریلان لطف وکرمک لازمهٔ تشکرینی ایفا ایدرم

عنایات واحسانات جلیله کزه چوق متشکر

بن لطف وکرمکزدن زیاده سیله ممنونم

بن سزدن چوق ممنونم

تشکره موجب برشی یوقدر

بن سزه چوق زحمت ویردم

بونده زحمت یوقدر

سزه بوقدر زحمت ویردیکمدن محجوبم

بونی سویلمکز

حقمده ارزان وشایان بیوریلان الطاف ومکارم سنیه کزدن چوق مسرور وممنون اولدم

لطف وکرمکز درجهٔ نهایتده در

* تصدیق وانکاره دائر *

بو کرچکمیدر — صحیحمیدر

کرچکدر — صحیحدر

بو صحیح دکلمیدر

بو صحیح دکلدر

بو محققمیدر

ذلك محقق جدا	Cela est bien certain.
اليس ذلك محققا	Cela n'est-il pas certain ?
ليس ذلك محققا	Cela n'est pas certain.
هل هذا باطل	Cela est-il faux ?
هذا باطل ـ لا أصل له	Cela est faux.
هذا كذب ـ افترا	C'est un mensonge.
أهذا الامر مثبوت	Ce fait est-il certain ?
هذا الامر مثبوت	Ce fait est certain.
هل تصدقون بذلك	Le croyez-vous ?
أنا أصدق ذلك	Je le crois bien.
هل أنتم متحققون مما تقولون	Ètes-vous sûr de ce que vous dites ?
أنا متحققه جدا	J'en suis bien sûr.

* في الاحتمال *	*De la probabilité*
هل هذا محتمل	Cela est-il probable ?
هذا محتمل	Cela est probable.
أليس هذا محتملا	Cela n'est-il pas probable ?
هذا ليس محتملا	Cela n'est pas probable.
هل ذلك ممكن	Cela est-il possible ?
ذلك ممكن ـ جائز	Cela est possible.
أما هذا ممكن	Cela n'est-il pas possible ?
هذا غير ممكن	Cela n'est pas possible.
هذا مستحيل	C'est impossible

این محقق است	بو پك صحیحدر ـ محققدر
آیا این محقق نیست	بو محقق دكلمیدر
این محقق نیست	بو محقق دكلدر
آیا این بیهوده است ـ باطل است	بو بیهوده و نافله دكلمیدر
این بیهوده است ـ اصل ندارد	بو نافله‌در
این دروغ است ـ بهتانست	بو یلاندر ـ اصلسز شیدر
آیا این امر مثبوت است	بو كیفیت موثوقمیدر
این امر مثبوت است	بو كیفیت مثبوتدر ـ موثوقدر
آیا باین باور میکنید ـ ایزا باور میکنید	بوكا اینانورمیسكز
من باین باور میکنم ـ ایزا باور میکنم	بن بوكا اینانورم
آیا آنچه میگویید محقق میدانید	دیدیككزی محقق بیلورمیسكز
من محقق میدانم	بن پك محقق بیلورم

❁ در احتمال و امکان ❁	* احتماله و امكانه دائر *
آیا این احتمال دارد ـ امکان دارد	بونك احتمالی وارمیدر ـ بو محتملمیدر
احتمال دارد	احتمالی واردر ـ محتملدر
آیا این ممکن نیست ـ امکان ندارد	بو محتمل دكلمیدر
این ممکن نیست ـ امکان ندارد	بو محتمل دكلدر
آیا این ممکن است	بو ممكنمیدر ـ جائزمیدر
این ممکن است ـ جائز است	بو ممكندر ـ جائزدر
آیا این ممکن نیست	بو ممكن دكلمیدر
این ممکن نیست	بو ممكن دكلدر
غیر ممکن است	بو غیر ممكندر ـ بو مستحیلدر

Cela se peut-il?	هل يتأتى ذلك
Cela se peut.	قد يتأتى ذلك
Cela ne se peut-il pas?	أليس ذلك ممكنا
Cela ne se peut pas.	ليس ذلك ممكنا
Cela m'étonne?	أنا متعجب من ذلك
Cela ne m'étonne pas.	أنا لا أستغرب من ذلك
Cela n'est-il pas surprenant?	أليس ذلك غريبا
Cela est bien surprenant.	هذا أمر غريب
C'est bien simple.	هذا شيء بسيط جدا
C'est bien naturel.	هذا أمر طبيعي

De la joie. (في الفرح)

Êtes-vous content?	هل أنتم مبسوطون
Je suis très content.	أنا مبسوط جدا
N'êtes-vous pas content de moi?	ألستم مبسوطين مني
Je suis bien content de vous.	أنا مبسوط منكم كثيرا ــ أنا راضي عنكم
Êtes-vous content de cela?	هل أنتم مبسوطون من ذلك
J'en suis bien content.	أنا مبسوط من ذلك جدا
J'en suis bien aise.	حصل لي سرور من ذلك
J'en ai éprouvé un grand plaisir.	لقد سرني ذلك كثيرا
J'en suis charmé.	فرح قلبي من ذلك
J'en ai bien de la joie.	انبسط من ذلك غاية الانبساط
J'en suis enchanté.	اني ابتهجت سرورا بذلك

آیا این میشود

گاه این میشود

آیا این امکان ندارد ــ آیا این ممکن نیست

این امکان ندارد ــ این ممکن نیست

من ازین تعجب میکنم ــ من متعجبم ازین

من ازین تعجب ندارم ــ تعجب نمیکنم

آیا این عجیب نیست

این امر عجیب است ــ این امریست عجیب

این چیزیست سهل و بی تکلف

این امریست فطری ــ بیدایشی

❋ در فرح و شادی ❋

آیا شما خشنودید

من بسیار خشنودم

آیا از من خشنود نیستید

من از شما بسیار خشنود و راضیم

آیا شما ازین خشنودید

من ازین بسیار خشنودم

ازین خشنود شدم ــ ازین شادمان شدم

ازین خیلی خشنود شدم ــ این مرا بسیار مسرور کرد

ازین دل شاد شدم ــ دل شاد شدم ازین

ازین بسیار خشنود شدم

این خیلی خوشم آمد ــ خیلی خشنود شدم ازین

بو اوله بیلورمی

بو اوله بیلور

بونك امكانی یوقیدر

بونك امكانی یوقدر

بن بوكا تعجب ایدیورم

بن بوكا تعجب ایتمام

بو غریب دكلمیدر

بو عجیب برشید

بو عادی برشید

بو امر طبیعیدر ــ خلقیدر

* فرح وسروره دائر *

سز مسرورمیسكز

بن چوق مسرورم

بندن خشنوددكلمیسكز

سزدن چوق خشنود وراضیم

بوندن خشنودمیسكز ــ مسرورمیسكز

بوندن چوق خشنودم ــ مسرورم

بوندن مسرور اولدم

بوندن چوق حظ ایتدم ــ بو بنی بك محظوظ ایلدی

بوندن كوكلم مسرور اولدی

بوندن پك سوندم

بوندن زیاده سیله خوشلندم

Cela m'a causé un grand plaisir.	حصل لى من ذلك سرور لانهاية له
Cela m'a fait le plus grand plaisir.	لقد حصل لى من ذلك غاية السرور

De l'affliction. — * فى الغم والحزن *

Etes-vous fâché ?	هل أنتم مغمومون ـ هل صعب عليكم
Je suis bien fâché.	أنا مغموم جدا ـ صعب على جدا
Pourquoi êtes-vous fâché ?	لماذا أنتم مغمومون
Parce que j'ai perdu mon livre;	لان كتابى ضاع منى
Etes-vous fâché de cela ?	هل غمك ذلك
J'en suis bien fâché.	غمنى ذلك كثيرا ـ شق على جدا
Je suis bien triste.	أنا حزين جدا ـ انا مغموم كثيرا
Je suis très affligé.	أنا متكدر جدا
Je suis désolé.	أنا فى غاية الكدر
Cela est bien fâcheux.	هذا شئ موجب للكدر
Cela est bien triste.	هذا شئ محزن جدا
Cela n'est pas agréable.	هذا ليس مقبولا
C'est une chose très désagréable	هذا شئ كريه جدا

Pour consulter. — * فى الاستشارة *

Que faire ?	ما التدبير ـ ما العمل
Que dois-je faire ?	ماذا أصنع ـ ماذا أعمل
Que devons-nous faire.	ماذا نصنع ـ ماذا نفعل
Quel parti à prendre ?	ما الطريقة أو الحيلة ـ كيف يكون الحال

مرا ازین خشنودی بی نهایت حاصل شد

من ازین بیحد فرحناک وشادان شدم

❀ در غصه واندوه ❀

آیا شما غمکین هستید — رنجیدید

بسیار غمناک هستم — رنجناکم

چرا غمکین هستید

چونکه کتابمرا کم کردم — کتابم ازمن ضایع شد

آیا غمت اینست — ازین مغموم واندوه ناکی

این مرا بسیار غمکین ساخت

من خیلی غصه دارم — اندوه ناکم

من بسیار مکدرم — محزونم

من غایت کدر دارم — در غایت کدر هستم

این چیزیست باعث کدورت — بادی اندوه است

این چیزیست بسیار حزن افزا

این مقبول و پسند نیست

این چیزیست بسیار بد

❀ در مشورت ❀

تدبیر چیست — چه باید کرد

چه کنم — چه کار کنم

چه کنیم — چه کار کنیم

چه راه باید گرفت — چه تدبیر کنیم — حال چه کونه میشود

بوندن نهایتسز مسرور اولدم

بوندن حدسز فرحلندم

* حزن وکدره دائر *

طارغینمیسکز — کوسکینمیسکز — کوجنمدیکزمی

بك طارغنم — بك کوجنکم

نیچون مکدرسکز

کتابم ضایع اولدیغیچون

کوجندیککز بومی — کدرودردك بومی

بو بنی چوق مکدر ایتدی

بن بك طاسه لو یم

بن بك کدرلو یم — مکدرم

غایت کدرم واردر

بو کدره موجب برشیدر

بو بك حزنلی برشیدر

بو مقبول دکلدر

بو بك فنا برشیدر

* مشورته دائر *

تدبیر نه در — نه ایتملی

نه ایده یم — نه یاپه یم

نه ایده لم — نه یاپه لم

نه یول اتخاذ ایده لم — نه تدبیر ایده لم — حال نصل اولور

Que ferons-nous ?	ماذا نفعل ـ ماذا نعمل
Je suis bien embarrassé.	تحيرت فى أمرى كثيرا
Je ne sais que faire.	لاأدرى ماذا أصنع
Je ne sais comment faire.	لاأدرى كيف أصنع
Je suis dans un grand embarras.	أنا وقعت فى حيرة عظيمة
Cela est bien embarrassant.	هذا أمر مشكل ـ يوقع فى الحيرة
Qu'en dites-vous ?	ما رأيكم فى ذلك الامر
Qu'en pensez-vous ?	ماذا ترون فى ذلك ـ ما ملحوظكم فيه
Je pense comme vous.	أنا مطابق لرأيكم ـ أنا ارى كما ترون
Dites-moi votre avis.	قولوا لى رأيكم
Je vous conseille de ne pas faire cela.	اشور عليكم أن لا تفعلوا ذلك

Des nouvelles. — * فى الحوادث *

Qu'est-ce qu'il y a de nouveau ?	ما الخبر
Il n'ya rien de nouveau.	لا شئ من الاخبار
Quelle nouvelle y a-t-il ?	ما الخبر ـ ما الحوادث
Il n'ya rien d'intéressant.	لا يوجد شئ مفيد من الاخبار
Y a-t-il quelque chose de nouveau ?	هل يوجد خبر جديد
Il n'ya rien absolument.	لا يوجد خبر جديد أصلا
Savez-vous quelque chose de nouveau ?	هل تعرفون شيأ من الحوادث
Je ne sais rien de nouveau.	لا أعرف شيأ من الحوادث
Avez-vous entendu dire quelque chose ?	هل سمعت شيأ ـ هل سمعتم خبرا
Je n'ai rien entendu dire.	ما سمعت شيأ ـ ما سمعت بشئ

چه کار کنیم — چه کار باید کرد
در امر خود بسیار حیران شدم — واله شدم
نمیدانم چه کار کنم
نمیدانم چه گونه کنم
من در حیرت بزرگ افتاده ام
این کاریست بسیار دشوار (انسان) را در حیرت می اندازد
درین امر رأیتان چیست
درین چه فکر و اندیشه میکنید
چون شما ملاحظه میکنم — رأیم چون رأی شماست
رأی و اندیشه اتان بمن بگویید
شمارا نصح و پند میدهم ایرا مکنید

❀ دربیان حوادث ❀

از نو چه خبر هست — خبر چیست
از نو هیچ خبری نیست
خبر چیست — چه خبر هست
هیچ خبری مفید نیست — فایده مند خبری نیست
آیا یک خبر نو هست — از نو خبری هست
اصلا خبری تازه نیست
آیا از حوادث نو چیزی میدانید
از حوادث نو چیزی نمیدانم
آیا چیزی شنیدید — خبری شنیدید
چیزی نشنیدم — خبری نشنیدم

نه ایده لم — نه یاپه لم
پك شاشردم
نه یاپه جغمی بیلم
بیلم نصل ایده یم
بن بر بیوك حیرته دوشدم
بو پك مشكل بر ایشدر - بو (انسانی) حیرته دوشرر
بو خصوصده رأیكز ندر
بونده نه فكر وملاحظه ایدرسكز
سزك كبی ملاحظه ایدرم - بنده سزك كبی دوشنورم
رأی وافكاركزی بكا سویلیكز
سزه نصیحت ایدرم بونی یاپمیكز

* حوادثه دائر *

یكیدن نه وار — نه خبر
یكیدن بر خبر یوقدر
نه خبر وار
هیچ بر فایده لو خبر یوقدر
یكیدن بر حوادث واری
یكیدن هیچ بر خبر یوقدر
یكی حوادثدن بر شیئ بیلورمیسكز
یكی حوادثدن بر شیئ بیلم
بر خبر - بر حوادث ایشتدیكزمی
بر شی ایشتمدم

Français	Arabe
Avez-vous entendu parler de cela?	هل سمعتم بذلك
J'en ai entendu parler.	سمعت به ــ بلغني ذلك
N'avez-vous pas entendu parler de cela?	أما سمعتم بذلك ــ ألم تسمعوا بذلك
Je n'en ai pas entendu parler.	لم أسمع به ــ ما سمعت به

De l'âge. — * في السن *

Français	Arabe
Quel âge avez-vous?	ما سنكم ــ كم عمركم
J'ai douze ans.	عمري اثنتي عشر سنة
Quel âge a votre frère?	كم عمر أخيكم
Il est âgé de dix ans.	عمره عشرة سنين
Quel âge a votre père?	كم عمر والدكم
Il a trente ans.	سنه ثلاثون سنة
Vous êtes plus jeune que moi.	أنتم أصبى مني ــ اصغر مني
Je suis plus âgé que vous.	أنا أكبر منكم سنا
Vous n'êtes pas plus âgé que moi.	لستم أكبر مني سنا
Je suis plus jeune que vous.	أنا أصبى منكم ــ أنا أصغر منكم سنا
Vous êtes moins âgé que moi.	أنتم أصغر مني سنا
Nous sommes à peu près du même âge.	عمرنا واحد تقريبا
Vous paraissez plus âgé que votre frère.	يظهر انك أكبر من أخيك
Il est plus âgé que moi.	هو أكبر مني سنا

De l'heure. — * في الساعة *

Français	Arabe
Quelle heure est-il?	كم الساعة
Il est près d'une heure.	الساعة واحدة تقريبا

آیا اینرا شنیدید

اینرا شنیدم

آیا اینرا نشنیدید

اینرا نشنیدم

❀ در بیان عمر ❀

عمر شما چند است — عمرت چند است

دوازده ساله ام — عمرم دوازده سال است

برادرت چند سال عمر دارد — چند ساله است

عمرش ده سال است — ده ساله است

عمر پدرتان چند سال است — پدر شما چند ساله است

سی سال عمر دارد — سی ساله است

شما از من جوانتری

من در عمر از شما بزرگترم

شما در عمر از من بزرگتر نیستید

من از شما کوچکترم — در عمر از شما کوچکترم

شما در عمر از من کوچکتر هستید

تقریبا عمرمان یک است

معلوم میشود که شما از برادرتان بزرگتر هستید

او در سال از من بزرگتر است

❀ در بیان ساعت ❀

ساعت چند است

ساعت نزدیک یک است

بونی ایشتدیکزمی

بونی ایشتدم — مسموعم اولدی

بونی ایشتمدیکزمی

بونی ایشتمدم — مسموعم اولمدی

* عمر و یاشه دائر *

قاچ یاشنده سکز

اون ایکی یاشنده یم

قرنداشکز قاچ یاشنده در

اون یاشنده در

باباکز قاچ یاشنده در

اوتوز یاشنده در

سز بندن کوچکسکز

بن سزدن یاشلو یم

سز بندن یاشلو دکلسکز

بن سزدن کنجم — یاشجه سزدن کوچکم

یاشده بندن کوچکسکز

یاشمز بر کبیدر — تقریبا بر یاشده یز

قرنداشکزدن یاشلو کورینورسکز

او بندن یاشلودر

* ساعته دائر *

ساعت قاچدر

ساعت بره یقیندر

Il est une heure passée.	الساعة مجاوزت الواحدة
Il est une heure un quart.	الساعة واحدة وربع
Il est une heure et demie.	الساعة واحدة ونصف
Il est deux heures moins un quart.	الساعة اثنتان الا ربع
Il est deux heures moins dix minutes.	الساعة اثنتان الا عشرة دقايق
Il n'est pas encore deux heures.	لم تتم الساعة اثنين
Il est trois heures passées.	الساعة فاتت ثلاثة
Il est trois heures moins vingt minutes.	الساعة ثلاثة الا عشرين دقيقه
Il est trois heures et demie.	الساعة ثلاثه ونصف
Il est près de quatre heures.	الساعة قد قاربت الرابعه
Il est midi.	أذن الظهر
Il n'est pas encore midi.	لم يؤذن الظهر
Il est minuit.	انتصف الليل
Est-il tard ?	هل فات الوقت
Il est tard.	فات الوقت
Il n'est pas encore tard.	ما فات الوقت

Du temps. — * في الوقت والهواء *

Quel temps fait-il ?	كيف الوقت ـ كيف الهواء
Il fait beau temps.	الوقت لطيف ـ الهواء لطيف
Il fait mauvais temps.	الهواء ردئ
Fait-il beau ?	هل الهواء لطيف
Il fait beau.	الهواء لطيف ـ معتدل

ساعت از یک گذشت	ساعت بری گچدی
ساعت از یک چاریک گذشته	ساعت بری چاریك گچیور
ساعت یک ونیم است	ساعت بره بچقدر
ساعت بدو چاریک میخواهد	ساعت ایکی یه چاریك استر
ساعت بدوده دقیقه میخواهد	ساعت ایکی یه اون دقیقه استر
ساعت هنوز دو نشده	ساعت دها ایکی اولمدی
ساعت از سه گذشت	ساعت اوچی گچدی
ساعت بسه بیست دقیقه میخواهد	ساعت اوچه یکرمی دقیقه وار
ساعت سه ونیم است	ساعت اوچ بچقدر
ساعت نزدیک بچهار است	ساعت درده یقلاشیور
اذان ظهر خوانده شد — بانگ نیمروز خوانده شد	اویله اوقوندی
بانگ نیمروز هنوز نخوانده است	اویله دها اوقونمدی
نیمه شب شد	گیجه یاریسی اولدی
آیا وقت گذشت	وقت گچدیمی
وقت گذشت	وقت گچدی
هنوز وقت نگذشته	وقت دها گچمدی

❊ در وقت وهوا ❊ — * وقت وهوایه دائر *

هوا چگونه است — وقت چگونه است	وقت نصلدر — هوا نصلدر
وقت خوب است — هوا لطیف است	وقت گوزلدر — هوا گوزلدر
هوا بد است	هوا فنادر — ثقیلدر
آیا هوا خوب است	هوا گوزلمیدر
هوا لطیف است — معتدل است	هوا گوزلدر — معتدلدر

Fait-il chaud?	هل الهواء حار
Il fait trèschaud.	الهواء حار جدا
Fait-il froid?	هل الهواء بارد
Il fait froid.	الهواء بارد
Fait-il chaud ou froid?	هل الهواء حار أو بارد
Il ne fait ni chaud ni froid.	الهواء معتدل لا حار ولا بارد
Il fait un temps pluvieux.	حالة الجو تشعر بالمطر
Il va pleuvoir.	ستمطر
Il pleut.	انها تمطر
Il neige.	انها تمطر ثلجا
Il y a des éclairs.	البرق يومض
Il tonne.	الرعد يصلصل
Il fait sombre.	الجو مظلم
Il fait nuit.	دخل الليل
Il fait clair de lune.	القمر مشرق
Le soleil s'est-il levé?	هل أشرقت الشمس
Le soleil s'est levé.	أشرقت الشمس
Le soleil s'est-il couché?	هل غربت الشمش
Le soleil s'est couché.	غربت الشمس
Manger	* فى الاكل *
Avez-vous faim?	هل أنت جيعان
J'ai faim.	أنا جيعان

آیا هوا گرم است
هوا بسیار گرم است
آیا هوا سرد است — آیا هوا خنک است
هوا سرد است
آیا هوا گرم است ویا سرد است
هوا معتدل است — نه گرم است ونه سرد
هوا حالت باران دارد
باران خواهد بارید
باران میبارد
برف میبارد
برق میزند — درخشش میزند
رعد میغرد
هوا تاریک است
شب شد
ماهتاب است
آیا آفتاب طلوع کرد — برآمد
آفتاب برآمد — طلوع کرد
آیا آفتاب فروشد
آفتاب فروشد — مغرب شد

❁ در بیسان خوردن ❁

آیا شما گرسنه اید
گرسنه ام

هوا صیجاقیدر
هوا پك صیجاقدر
هوا صوغوقیدر
هوا صوغوقدر
هوا صیجاقمی یاخود صوغوقمی
هوا معتدلدر نه صیجاق نه صوغوقدر
یغمور هواسی واردر
یغمور یاغه‌جق
یغمور یاغیور
قار یاغیور
شمشك چاقیور
كوك كورلیور
اورته‌لق قرا كلقدر
كیجه اولدی
ماهتابدر — ماهتاب واردر
كونش طوغدیمی — چیقدیمی
كونش طوغدی — چیقدی
كونش باتدیمی
كونش باتدی — اخشام اولدی

* یمكه دائر *

اجیكز — قارنكز آجیدر
اجم — قارنم اجدر

هل لكم اشتهاء للطعام	Avez-vous appétit ?
لى اشتهاء زائد للطعام	J'ai grand appétit.
هل تريدون أن تأكلوا	Voulez-vous manger ?
أريد أن آكل	Je veux manger.
ماذا تشتهى نفسكم من الطعام	Que voulez-vous manger ?
نفسى تشتهى أكل السمك	Je veux manger du poisson.
كم وجبة تأكلوا فى اليوم	Combien de fois mangez-vous par jour ?
آكل وجبتين فى اليوم	Je mange deux fois par jour.
متى تأكلون	Quand mangerez-vous ?
آكل متى جعت	Quand j'aurai faim je mangerai,
هل أكلت ـ هل أكلتم	Avez-vous mangé ?
ما أكلت الى الآن	Je n'ai pas encore mangé.
أما تناولتم شيأ فى هذا اليوم	N'avez-vous pas mangé aujourd'hui ?
ما تناولت شيأ فى يومى	Je n'ai rien mangé aujourd'hui.
هل أكل أخوك	Votre frère a-t-il mangé ?
هو أكل	Il a mangé.
هل أكل أحبابكم	Vos amis ont-ils mangé ?
أكلوا منذ برهة	Ils ont déjà mangé.
هل أفطرتم	Avez-vous déjeûné ?
أنا أفطرت	J'ai déjeûné.
أما أفطرتم الى الآن	N'avez-vous pas encore déjeûné ?
ما أفطرت الى الآن	Je n'ai pas encore déjeûné.
هل تريدون أن تفطروا الآن	Voulez-vous déjeûner à présent ?

آیا ارزوی طعام دارید — اشتها دارید

طعام از زیاده اشتها دارم — زیاده ارزوی طعام دارم

آیا بطعام خوردن میل دارید — طعام را میل دارید

بخوردن میل دارم — بطعام میل دارم

نفست بچه طعام میل دارد

نفسم ماهی میخواهد — ماهی خوردن میخواهد

در روز چند بار طعام میخورید

در روز دو بار — دو دفعه طعام میخورم

کی میخورید — کی طعام میخورید

وقتی که گرسنه شدم میخورم

آیا طعام خوردید — طعام کردید

هنوز نخوردم — هنوز طعام نکردم

آیا امروز چیزی نخوردید

امروز هیچ چیز نخوردم

آیا برادرت طعام خورد — طعام کرد

او خورد — او طعام کرد

آیا دوستهای شما طعام خوردند

کمکی پیش طعام خوردند — طعام کردند

آیا نیم چاشت خوردید — ناهاری کردید

من نیم چاشت خوردم — ناهاری کردم

آیا تا حال نیم چاشت نخوردید — ناهاری نخوردید

هنوز ناهاری نخوردم — ناهاری نکرده ام

آیا حالا ناهاری خوردن میخواهید

یمکه اشتهاکز وارمی

یمکه چوق اشتهام واردر

طعام ایتمك استرمیسکز — طعامه میلکز وارمی

طعام ایتمك استرم — طعامه میلم وار

جانکز نه طعام استیور

جانم بالق استیور

کونده قاچ کره طعام ایدیورسکز

کونده ایکی کره یرم

نه وقت یرسکز

اجقدیغم وقتده یرم

طعام ایتدیکزمی

شمدی یه قدر طعام ایتمدم

بو کون برشی یدیکزمی

بو کون هیچ برشی یمدم

قرنداشکز طعام یدیمی — طعام ایتدیمی

او یدی — طعام ایتدی

دوستلرکز طعام ایتدیلرمی

دمین طعام ایتدیلر

قهوه التی ایتدیکزمی

قهوه التی ایتدم

قهوه التی دها ایتمدیکزمی

دها قهوه التی ایتمدم

شمدی قهوه التی ایتمك استرمیسکز

Je ne veuxpas déjeûner à présent.	لاأريدأن أفطر الآن
Avez-vous dîné?	هل تغديتم
Je n'ai pas encore dîné.	ماتغديت الى الآن
Quand dînerez-vous?	متى تتغدون
Je dînerai dans une demie heure.	اتغدى بعد نصف ساعة
Voulez-vous souper?	هل تريدون أن تتعشوا
Je veux souper.	أريد أن أتعشى
Avez-vous bien soupé?	هل تعشيتم عشاء جيدا
J'ai bien soupé.	تعشيت عشاء جيدا

Boire	* فى الشرب *
Avez-vous soif?	هل أنت ــ انتم عطاش
J'ai grand soif.	أنا عطشان جيدا ــ عطشت جيدا
N'avez-vous pas soif?	ألستم عطشا
Je n'ai pas soif.	لست عطشانا
Avez-vous faim ou soif?	هل أنتم جياع أو عطاش
Je n'ai ni faim ni soif.	ما أنا جائع ولا عطشان
Voulez-vous boire?	هل تريدون أن تشربوا
Je veux boire.	أريد أن أشرب
Que voulez-vous boire?	ماذا تريدون أن تشربوا
Je veux boire de l'eau.	أريد أشرب ماء
Voulez-vous un verre d'eau?	هل تريدون كوبا من الماء
Donnez-moi un verre d'eau.	ناولنى كوبا من الماء

حالا ناهاری خوردن میخواهم
آیا نهار خوردید – غذای نهار کردید
تا حال نهار نخورده ام – هنوز غذای نهار نکرده ام
کی نهار میخورید
پس از نیم ساعت نهار میخورم
آیا میخواهید شام بخورید
شام خوردن میخواهم
آیا خوب شام خوردید – شام کردید
خوب شام کردم – خوب شام خوردم

❁ در بیان نوشیدن ❁

آیا شما تشنه اید
من بسیار تشنه ام
آیا تشنه نیستید
تشنه نیستم
آیا شما گرسنه هستید یا خود تشنه
من نه گرسنه ام نه تشنه
آیا نوشیدن میخواهید
نوشیدن میخواهم
چه چیز نوشیدن میخواهید
آب نوشیدن میخواهم
آیا یک پیاله آب نوشیدن میخواهید
یک پیاله آب بمن بده

شمدی قهوه آلتی ایتمك استرم
اویله طعامنی ایتدیکزمی
دها اویله – دها قوشلق طعامنی ایتمدم
نه وقت اویله طعامنی ایدرسکز
یارم ساعتدن نصکره ایدرم
اخشام طعامنی ایتمك استرمیسکز
اخشام طعامنی ایتمك استرم
اخشام ایو طعام ایتدیکزمی
اخشام ایو طعام ایتدم

✽ ایچمکه دائر ✽

صوسزمیسکز
بن پك صوسزم
صوسزدکلمیسکز
صوسزدکلم
اجیسکز یاخود صوسزمیسکز
نه اجم نه صوسز
ایچمك استرمیسکز
ایچمك استرم
نه ایچمك استرسکز
صو ایچمك استرم
بر برداق صو ایچمك استرمیسکز
بر برداق صو ویر بکا

هل تريدون أن تشربوا فنجانا قهوة	Voulez-vous prendre une tasse de café?
أريد أن أتناول فنجانا قهوة	Je veux prendre une tasse de café.
هل تشربون شايا كل صباح	Prenez-vous du thé chaque matin?
انا لا أشرب شايا وانما أشرب قهوة	Je ne prends pas de thé, mais je prends du café.
هل تريدون تتناولوا قدحا من النبيذ	Voulez-vous prendre un verre de vin?
شكر الله فضلكم لا أشرب نبيذ	Merci je ne prends pas de vin.
* في الذهاب *	*Aller*
الى أين تذهبون	Où allez-vous?
أذهب الى البيت	Je vais chez-moi.
الى أين تذهبون الآن	Où allez-vous présentement?
أنا ذاهب عند أخي ـ الى منزل أخي	Je vais chezmon frère.
الى أين تذهبون مسرعين هكذا	Où allez-vous si vite?
أنا ذاهب الى المدرسة	Je vais à l'école.
هل ذهبتم الى المدرسة أمس	Êtes-vous allé à l'école hier?
ذهبت اليها	J'y suis allé.
أما ذهبتم الى المدرسة أمس	N'êtes-vous pas allé à l'école hier?
ماذهبت اليها	Je n'y suis pas allé.
متى تذهبون الى النزهة	Quand irez-vous à la promenade?
أذهب غدا	J'irai demain.
هل يذهب أخوكم الى المدرسة	Votre frère va-t-il à l'école?
يذهب اليها كل يوم	Il y va tous les jours.
هل ذهب الى المدرسة اليوم	Est-il allé aujourd'hui à l'école?

آیا یک فنجان قهوه نوشیدن میخواهید
یک فنجان قهوه نوشیدن میخواهم
آیا هر صبح – هر بامداد چای مینوشید – میخورید
من چای نمیخورم اما قهوه میخورم – مینوشم
آیا یک پیاله می را خوردن میل دارید
تشکر میکنم. بنده شراب نمیخورم – می نمیخورم

❀ در بیان رفتن ❀

بکجا میروید – کجا میرید
بخانه میروم
حالا بکجا میروید
من بنزد برادرم – بخانهٔ برادرم میروم
باین زودی بکجا میروید
من بمدرسه – بدبستان میروم
آیا دیروز بدبستان رفتید
بآنجا رفتم
آیا دیروز بدبستان نرفتید
بآنجا نرفتم
کی بتفرج وگشت وگذار میروید
فردا میروم
آیا برادرتان بدبستان میرود
هر روز بآنجا میرود
آیا امروز بدبستان رفت

بر فنجان قهوه ایچمک استرمیسکز
بر فنجان قهوه ایچمک استرم
هر صباح چای ایچیورمیسکز
بن چای ایچمیورم لکن قهوه ایچیورم
بر قدح شراب ایچمک استرمیسکز
تشکر ایدرم بنده کز شراب ایچمم

* کیتمکه دائر *

نره یه کیدیورسکز
اوه کیدیورم
شمدی نره یه کیدرسکز
قرنداشمک یانته – قوناغنه کیدیورم
بویله چابق نره یه کیدیورسکز
مدرسه یه – مکتبه کیدیورم
دون مکتبه کیتدیکزمی
او رایه کیتدم
دون مکتبه کیتمدیکزمی
اورایه کیتمدم – مکتبه کیتمدم
نه وقت سیر وکزمه یه کیدرسکز
یارین کیدرم
قرنداشکز مکتبه کیدیورمی
هر کون اورایه کیدیور
بوکون مکتبه کیتدیمی

Il y est allé.	ذهب اليها
N'est-il pas allé à l'école hier ?	أماذهب الى المدرسة أمس
Il n'y est pas allé.	ماذهب اليها
Vos amis sont-il allés au jardin ?	هل ذهب أحبابكم الى البستان ـ الجنينة
Il n'y sont pas allés.	ماذهبوا اليه
Voulez-vous vous en aller ?	أتريدون الذهاب
Je veux m'en aller.	أريد الذهاب
Allez-vous en.	اذهب ـ اذهبوا
Je m'en vais.	هاأناذاهب
Allons ensemble.	لنذهب معا
Allons vite.	اسرع ـ هيا

Venir. — * في المجى *

D'où venez-vous ?	من أين أنتم آتون ـ تجيؤن
Je viens de chez moi.	أنا آت من البيت
D'où venez-vous présentement ?	من أين تأتون الآن
Je viens de l'école.	أنا آت من المدرسة
Voulez-vous venir avec moi ?	هل تريدون المجى معى
Je veux aller avec vous.	أريد أن أذهب معكم
Pourquoi n'êtes-vous pas venu hier ?	لماذا لم تحضروا البارحة
Parce que je n'ai pas eu de temps.	لانى لم أجد وقتا
Viendrez-vous demain ?	هل تحضرون غدا
J'irais demain si j'avais du temps.	اذا وجدت وقتا حضرت غدا

بآنجا رفت — بمدرسه رفت

آیا دیروز بمدرسه نرفت

بآنجا نرفت

آیا دوستهایتان بباغ رفتند

بآنجا نرفتند

آیا رفتن میخواهید

رفتن میخواهم

برو — بروید

اینک میروم

برابر — بایکدیگر برویم

زود شو

❁ درآمدن ❁

شما از کجا می آیید

من از خانه می آیم

حالا از کجا می آیید

من از مدرسه می آیم — از دبستان می آیم

آیا با من برابر آمدن میخواهید

با شما برابر رفتن میخواهم

چرا دیروز نیامدی

بلکه وقت نیافتم — چونکه وقت نداشتم

آیا فردا می آیید

اگر وقت بیابم فردا می آیم

مدرسه‌یه کیتدی

دون مدرسه‌یه کیتمدیمی

اورایه کیتمدی

دوستلرکز باغچه‌یه کیتدیلرمی

اورایه کیتمدیلر

کیتمك استرمیسکز

کیتمك استرم

کیت — کیدیکز

ایشته کیدیورم

برابر — برابرکده کیده‌لم

هایدی — چابق اول

* کلمکه دائر *

سز نره‌دن کلیورسکز

اودن کلیورم

شمدی نره‌دن کلیورسکز

مدرسه‌دن کلیورم — مکتبدن کلیورم

بنمله برابر کلمك استرمیسکز

سزکله برابر کیتمك استرم

دون نیچون کلمدیکز

چونکه وقت بولمدم

یارین کلورمیسکز

وقت بولورسه‌م یارین کلورم

هل حضر أخوكم	Votre frère est-il venu ?
ماحضر الى الآن	Il n'est pas encore venu.
متى يحضر	Quand viendra-t-il ?
يحضر بعد غدا	Il viendra après-demain.
أماحضر أحبابكم الآن	Vos amis ne sont-il pas encore venus ?
ماحضروا الى الآن	Il ne sont pas encore venus.
أما يجيؤن	Quand viendront-ils?
يجيؤن فى الشهر الآتى	Ils viendront le mois prochain.
هل قدم أبوكم	Votre père est-il arrivé ?
ماقدم الى الآن	Il n'est pas encore arrivé.
هل عاد أخوكم	Votre frère est-il revenu ?
انه قد عاد بالصحة والسلامة	Il est revenu sain et sauf.

* فى التكلم * — *Parler.*

هل تعرفون التكلم باللغة الفرنساوية	Savez-vous parler le français ?
لاأعرف التكلم بالفرنساوى	Je ne sais pas parler le français.
هل تتكلمون باللغة الفرنساوية	Parlez-vous français ?
انى أتكلم بالفرنساوى	Je parle français.
أماتتكلمون باللسان الفرنساوى	Ne parlez-vous pas le français ?
أنالاأتكلم بها	Je ne le parle pas.
هل تتكلمون باللغة الفرنساوية أوالانكليزية	Parlez-vous le français ou l'anglais ?
لاأتكلم باللغة الفرنساوية وانما أتكلم بالانكليزية	Je ne parle pas le français, mais je parle l'anglais.
هل تريدون أن تكلمونى	Voulez-vous me parler ?

آیا برادرتان آمد

هنوز نیامده

کی می آید

پس فردا می آید

آیا دوستهایتان هنوز نیامدند

تا حال نیامده اند

کی می آیند

در ماه آینده می آیند

آیا پدرتان آمد

تا حال نیامده است

آیا برادرتان عودت کرد — باز آمد

او بسلامت وتندرستی عودت کرد

❁ در سخن گفتن ❁

آیا فرانسه حرف میزنید — میدانید — گفتگو کنید

زبان فرانسه را نمیدانم

آیا بلغت فرانسه حرف میزنید

بفرانسه حرف میزنم

آیا بزبان فرانسه حرف نمیزنید

من بفرانسه حرف نمیزنم

آیا بلغت فرانسه حرف میزنید ویا انگلیز

بلغت فرانسه حرف نمیزنم اما با نگلیز حرف میزنم

آیا با من حرف زدن میخواهید

قرنداشکز کلدیمی

دها کلمدی

نه‌وقت کلور

اوبرکون کلور

دوستلر کزدها کلمدیلرمی

دها کلمدیلر

نه‌وقت کلورلر

کله‌جك آیده کلیورلر

باباکز کلدیمی

شمدی یه قدر کلمامشدر

قرنداشکز عودت ایتدیمی

صحت وسلامتله عودت ایتدی

* سویلمکه دائر *

فرانسزجه قونشه بیلورمیسکز

فرانسزقونشمسنی بیلم

فرانسزجه تکلم ایدرمیسکز

فرانسزجه تکلم ایدرم

فرانسزجه قونشمزمیسکز

بن فرانسزجه قونشمم

فرانسزجه‌می تکلم ایدرسکز یاخود انکلیزجه‌می

فرانسزجه تکلم ایتمم لکن انکلیزجه تکلم ایدرم

بکاسویلمك استرمیسکز

Je veux vous parler.	أريد أن أكلمكم
Avez-vous parlé à mon frère ?	هل تحدثتم مع أخى
Je lui ai parlé.	تحدثت معه
Avez-vous parlé à mes amis ?	هل تحدثتم مع أحبابى
Je leur ai parlé.	كلمتهم ـ تحدثت معهم
Parlez haut.	أجهروا بالكلام
Parlez bas.	اخفضوا صوتكم
Parlez-moi.	كلمنى ـ كلمونى
Parlez-nous	كلمنا ـ كلمونا
Parlez-lui.	كلمه ـ كلموه
Parlez-leur.	كلموهم
Parlez peu.	تكلموا قليلا
Ne parlez pas beaucoup.	لا تتكلموا كثيرا
Taisez-vous.	اسكتوا ـ اصمتوا

Dire. — * فى القول *

Que dites-vous ?	ماذا تقولون
Je ne dis rien.	لا أقول شيأ
Qu'avez-vous dit ?	ماذا قلتم
Je n'ai rien dit.	لم أقول شيأ
Qu'avez-vous dit à mon frère ?	ماذا قلتم لاخى
Je lui ai dit de m'attendre demain.	قلت له أن ينتظرنى غدا
Que dit-il ?	ماذا يقول

بشما حرف زدن میخواهم — گفتن میخواهم
آیا با برادرم گفتگو کردید
با او گفتگو کردم
آیا با دوستهایم گفتگو کردید
با ایشان گفتگو کردم
بلند بگویید — بلند حرف بزنید
آهسته حرف بزنید
بمن بگو — بمن حرف بزنید
بما بگو — بما بگویید
باو بگو — باو بگویید
بایشان بگویید — باوها بگویید
کم حرف بزنید — کم بگویید
بسیار مگویید
خاموش شوید — خاموش باشید

❀ درسخن ❀

چه میگویید
چیزی نمیگویم
چه گفتید
چیزی نگفتم
برادرم چه گفتید
گفتم که فردا منتظر من باشد
چه میگوید

سزه سویلمك استرم
قرنداشمله سویلشدیکزمی
انکله سویلشدم
دوستلرمله سویلشدیکزمی
انلرله سویلشدم
یوکسك سویلیکز
یواش سویلیکز
بکا سویله — سویلیك
بزه سویله — سویلیك
اکا سویله — سویلیك
انلره سویلیکز
از سویلیك
چوق سویلیکز
سکوت ایدکز

* دیکه‌دائر *

نه دیورسکز
برشی دیمیورم
نه دیدیکز
برشی دیمدم
قرنداشمه نه دیدیکز
یارین بنی بکلسون دیدم
نه دیور

Il dit qu'il vous attendra.	يقول انه ينتظركم
Que vous a-t-il dit ?	ماذا قال لكم
Il m'a dit d'aller chez lui.	قال لى أن اذهب الى منزله
Dites-moi.	قولوا لى ـ خبرونى
Dites-lui	قولوا له ـ خبروه
Ne lui dites rien.	لا تقولوا له شيأ ـ لا تخبروه بشئ
N'en dites rien à personne.	لا تخبروا أحدا بذلك

Etudier, apprendre — * فى المطالعة والتعلم *

Avez-vous étudié votre leçon ?	هل طالعتم درسكم
Je l'ai bien étudiée.	طالعته جيدا
N'avez-vous pas étudié votre leçon ?	أما طالعتم درسكم
Je ne l'ai pas étudiée.	ما طالعته
Avez-vous appris votre leçon ?	هل حفظتم درسكم
Je l'ai apprise.	حفظته
N'avez-vous pas appris votre leçon ?	أما حفظتم درسكم
Je ne l'ai pas encore apprise.	لم أحفظه الى الآن
Quand apprendrez-vous votre leçon ?	متى تحفظون درسكم
Je l'apprendrai demain.	سأحفظه غدا

Demander et répondre — * فى السؤال والجواب *

Voulez-vous acheter un livre ?	هل تريدون أن تشتروا كتابا
Je veux en acheter un.	أريد أن أشترى كتابا
Voulez-vous vendre votre livre ?	هل تريدون أن تبيعوا كتابكم

میکوید که منتظر شما میشود
شمارا چه کفت – چه کفت بشما
بمن کفت که بخانه اش بروم
بمن بکویید – بمن خبر بدهید
باو بکویید – اورا خبر بدهید
اورا چیزی مکویید – اورا خبر ندهید
اینرا بکس مکویید

❋ در مطالعه واموختن ❋

آیا درستانرا مطالعه کردید
خوب مطالعه کردم
آیا درستانرا مطالعه نکردید
اورا مطالعه نکردم
آیا درستانرا حفظ کردید
اورا حفظ کردم
آیا درستانرا حفظ نکردید
تا حال حفظ نکرده ام
کی درستانرا حفظ میکنید
فردا حفظ میکنم

❋ در سؤال وجواب ❋

آیا کتابی خریدن میخواهید
یک کتاب خریدن میخواهم
آیا کتابترا فروختن میخواهید

سزی بکلیه جك دیور
سزه نه دیدی
قوناغنه کیده یم دیدی
بکا سویلیکز – خبرویریکز
اکا سویلیکز
اکا برشی سویلیك – خبرویرمیك
بونی کیمسه یه سویلمیکز

* مطالعه وتعلمه دائر *

درسکزی مطالعه ایتدیکزمی
ایو مطالعه ایتدم
درسکزی مطالعه ایتمدیکزمی
انی مطالعه ایتمدم
درسکزی ازبرلدیکزمی
انی ازبرلدم
درسکزی ازبرلدیکزمی
انی دها ازبرلمدم
نه وقت درسکزی ازبرلرسکز
یارین ازبرلرم – اکرنوم

* سؤال وجوابه دائر *

برکتاب صاتون المق استرمیسکز
برکتاب صاتون المق استرم
کتابکزی صاتمق استرمیسکز

Je veux le vendre.	أريد أن أبيعه
Voulez-vous aller au marché ?	هل تريدون الذهاب الى السوق
Je veux y aller.	أريد أن أذهب اليه
Voulez-vous lire votre leçon ?	هل تريدون أن تقرؤا درسكم
Je veux la lire.	أريد أن أقرأه
Voulez-vous écrire une lettre ?	هل تريدون أن تكتبوا مكتوبا
Je veux en écrire une.	أريد أن أكتب مكتوبا
Voulez-vous étudier votre leçon ?	هل تريدون أن تطالعوا درسكم
Nous voulons l'étudier.	نريد أن نطالعه
Voulez-vous réciter votre leçon ?	هل تريدون أن تسمعوا درسكم
Nous voulons la réciter.	نريد أن نسمعه
Voulez-vous sortir ?	هل تريدون أن تخرجوا
Nous voulons sortir	نريد أن نخرج
Voulez-vous entrer ?	هل تريدون أن تدخلوا
Nous voulons entrer.	نريد أن ندخل
Voulez-vous descendre ?	هل تريدون أن تنزلوا
Nous voulons descendre.	نريد أن ننزل
Voulez-vous monter ?	هل تريدون أن تصعدوا
Nous voulons monter.	نريد أن نصعد
Voulez-vous monter à cheval ?	أتريدون أن تركبوا حصانا
Je veux monter à cheval.	أريد أن أركب حصانا
Voulez-vous aller à pied ?	هل تريدون التوجه ماشين
Je veux aller à pied.	أريد أتوجه ماشيا

انرا فروختن میخواهم	انی صاتمق استرم
آیا به بازار رفتن میخواهید	چارشویه کیتمک استرمیسکز
میخواهم بآنجا بروم	چارشویه کیتمک استرم
آیا درستانرا خواندن میخواهید	درسکزی اوقومق استرمیسکز
خواندن میخواهم	اوقومق استرم
آیا میخواهید نامهٔ بنویسید	برمکتوب یازمق استرمیسکز
میخواهم نامهٔ بنویسم	برمکتوب یازمق استرم
آیا درستانرا مطالعه کردن میخواهید	درسکزی مطالعه ایتمک استرمیسکز
انرا مطالعه کردن میخواهیم	آنی مطالعه ایتمک استرز
آیا میخواهید که درستانرا بشنوانید	درسکزی دکلتمک استرمیسکز
میخواهیم که انرا بگوش برسانیم	انی دکلتمک استرز
آیا بیرون رفتن میخواهید	دیشاری چیقمق استرمیسکز
میخواهیم که بیرون برویم	چیقمق استرز
آیا باندرون رفتن میخواهید	ایچرو کیرمک استرمیسکز
میخواهیم داخل بشویم	کیرمک استرز
آیا به پایین آمدن میخواهید	اشاغی اینمک استرمیسکز
پایین شدن میخواهیم	اشاغی اینمک استرز
آیا به بالا رفتن میخواهید	یوقاری چیقمق استرمیسکز
به بالا رفتن میخواهیم	یوقاری چیقمق استرز
آیا سوار اسب شدن میخواهید	آته بنمک استرمیسکز
میخواهم سوار اسب بشوم	آته بنمک استرم
آیا پیاده رفتن میخواهید	یایان کیتمک استرمیسکز
پیاده رفتن میخواهم	یایان کیتمک استرم

هل ترغبون فى اللعب	Voulez-vous jouer ?
نرغب فى اللعب	Nous voulons jouer.
هل تريدون الرحيل	Voulez-vous partir ?
نريد الرحيل	Nous voulons partir.
هل ترغبون فى البقاء	Voulez-vous rester ?
نرغب فى البقاء	Nous voulons rester.
أتريدون أن تجلسوا	Voulez-vous vous asseoir ?
نريد أن نجلس	Nous voulons nous asseoir.
هل تريدون أن تبروا لى قلما	Voulez-vous me tailler une plume ?
أريد أن أبرى لكم قلما	Je veux vous en tailler une.
هل تريدون أن تعيرونى مطوتكم	Voulez-vous me prêter votre canif ?
أريد أن أعيركم اياها	Je veux vous le prêter.
هل تريدون أن تعطونى فرخ ورق	Voulez-vous me donner une feuille de papier ?
أريد أن أعطيكم فرخا	Je veux vous en donner une.
أما تريدون أن تغنوا	Ne voulez-vous pas chanter ?
لا أريد أن أغنى	Je ne veux pas chanter.
أما تريدون التفسح	Ne voulez-vous pas vous promener ?
لا أريد أن أتفسح فى هذا اليوم	Je ne veux pas me promener aujourd'hui.
ماذا تريدون أن تفعلوا	Que voulez-vous faire ?
أريد أن أقرا درسى	Je veux lire ma leçon.
هل حبيبك يريد أن يخرج	Votre ami veut-il sortir ?
يريد أن يخرج	Il veut sortir.

آیا خواهش بازی کردن دارید
خواهش بازی داریم
آیا میل رفتن دارید
میل رفتن داریم
آیا خواهش ماندن دارید
خواهش ماندن داریم
آیا نشستن میخواهید
نشستن میخواهیم
آیا برای من یک قلم بریدن میخواهید
برای شما یک قلم بریدن میخواهم
آیا قلمتان را بعاریت بمن میدهید
انرا بعاریت بشما دادن میخواهم
آیا یک طبق کاغذ بمن میدهید

میخواهم بشما یک طبق کاغذ بدهم
آیا آواز خواندن ـ مقام خواندنرا نمیخواهید
نمیخواهم آواز بخوانم
آیا بسیر رفتن نمیخواهید
امروز بسیر رفتن نمیخواهم

چه میخواهید بکنید
درسمرا میخواهم بخوانم
آیا دوستتان بیرون رفتن میخواهد
میخواهد بیرون رفتن

اویناماغه رغبتکز وارمی
اویناماغه رغبتمز وار
کیتمکه هوامکز وارمی
کیتمکه هوامز وار
قالمغه استککز وارمی
قالمغه استکمز واردر
اوتورمق استرمیسکز
اوتورمق استرز
بنده کزه برقلم کسمك استرمیسکز
سزه برقلم کسمك استرم
چاقیکزی عاریته بکا ویرمك استرمیسکز
انی عاریته سزه ویرمك استرم
بکا برطبقه کاغد ویرمك استرمیسکز

سزه برطبقه کاغد ویرمك استرم
ترکی چاغرمق استزمیسکز
ترکی چاغرمق استمام
سیروتماشایه چیقمق استزمیسکز
بوکون سیره چیقمق استمام

نه یاپمق استرسکز
درسمی اوقومق استرم
دوستکز چیقمق استرمی
چیقمق استر

Locutions proverbiales.

La connaissance d'un homme est un trésor inépuisable.

* أقوال مثلية *

المعرفة كنز لا يفنى ـ ليس لسلطان العلم زوال * عن النبي صلى الله عليه وسلم العلماء ورثة الانبياء * ويقال العلم خير من المال لان العلم يحرسك وأنت تحرس المال والعلم حاكم والمال محكوم عليه والملوك حكام الناس والعلماء حكام على الملوك * يوم واحد للعالم خير من الحياة كلها للجاهل * قال النبي صلى الله عليه وسلم لا خير فيمن لم يكن عالما أو متعلما *

شعر

* العلم زين وتشريف لصاحبه * فاطلب هديت فنون العلم والادبا *
* كم سيد بطل آباؤه نجب * كانوا الرؤس فأمسى بعدهم ذنبا *
* ومقرف خامل الآباء ذى أدب * نال المعالى بالآداب والرتبا *
* العلم كنز وذخر لا فناء له * نعم القرين اذا ما صاحب صحبا *
* قد يجمع المال شخص ثم يحرمه * عما قليل فيلقى الذل والحربا *
* وجامع العلم مغبوط به أبدا * ولا يحاذر منه الفوت والسلبا *
* يا جامع العلم نعم الذخر تجمعه * لا تعدلن به دارا ولا ذهبا *

غيره

* العلم فيه جلالة ومهابة * والعلم أنفع من كنوز الجوهر *
* تفنى الكنوز على الزمان وصرفه * والعلم يبقى دائما فى الاعصر *

Le commerce des gens honorables procure l'honneur, celui des hommes méprisables attire le mépris.

شعر

من عاشر الاشراف عاش مشرفا *

* ومن عاشر الانذال عاش ذليلا

رجز

رق للنفس شعار الجهل *

* فى صحبة الجاهل يا ذا العقل

در ضروب امثال

(لمؤلفه)

کز لایفنی بود علم وکمال ✻ پادشاه علم را نبود زوال

جاهل نادان ندارد اعتبار ✻ گر کند با جاه ومالش افتخار

جاهل ار افتد ز کاخ جاه ومال ✻ حال او گردد تباه وپر ملال

علم وعرفان دولت پاینده است ✻ چشمهٔ فضل وهنر زاینده است

اهل دانش (هرجا) در هر مکان ✻ قدر او بالاتر است از آسمان

غم نباید خورد ار اهل هنر ✻ کیسه اش خالی بود از سیم وزر

جسم او اکسیر وعقلش جوهر است ✻ سینه اش کان کمال وگوهر است

(لمؤلفه)

هر که با اشراف آمیزش کند یابد شرف ✻ ور کند با اهل دون الفت شود او نیز دون

(سعدی)

رقم بر خود بنادانی کشیدی ✻ که نادان را بصحبت برگزیدی

ضروب امثاله دائر

(ترجمه)

جاود اندر دولت علم وکمال ✻ پادشاه علم ایچون یوق زوال

افتخار ایلرسه جاهل جاه ایله ✻ قالماز اما جاه دائم جاهله

جاهل معزول اولور می اعتبار ✻ اهل علمك قدری اولور برقرار

علم وعرفان دولت پاینده در ✻ چشمهٔ فضل وهنر زاینده در

قانده وارسه صدر عالی قدر اولور ✻ آسمان قدره روشن بدر اولور

غم دکلدر کیسه سی اولسه تهی ✻ عالم معنی نك اولدر چون شهی

کندی اولمش زر کبی کامل عیار ✻ جمله عالم ایلر آکا اعتبار

(لمؤلفه)

اهل شرفله الفت ایدنلر شرف بولور ✻ الچقلر یله الفت ایدنلر دنی اولور

(مثنوی)

سن ایتدك جهلکی کویا که تصریح ✻ چو ایتدك صحبت نادانی ترجیح

أفادني العالم بالنصيحه * بأن وصل جاهل فضيحه
ان كنت قطباعدت كالحمار * أو جاهلا ذهلت كالاغمار

﴿شعر﴾

عن المرء لاتسال وسل عن قرينه * فكل قرين بالمقارن يقتدى

Dis-moi qui tu hantes, je te dirais qui tu es.

﴿لمؤلفه﴾

فلا تنظر الى أثواب شخص * ولو لبس الحرير القرد قرد

Un singe habillé de soie est toujours un singe.

لاسيف مثل الحق * ولاعون مثل الصدق * العدل استثمار دائم والجور استئصال منقطع

Il n'y a de meilleure arme que la justice, ni de meilleure aide que la franchise.

﴿شعر﴾

كل سلطان يرجو قوة ملكه * لايعمل محو الاذى فى سلكه
لازم للحاكم العدل لكى * يفرح العالم ولايستدعى شى
ان تبع قصد المظالم ذا الملك * لايجد نفعا بعسكر مذ سلك

طلب کردم ز دانایی یکی پند ❋

مرا گفتا که با نادان مپیوند ❋

که گر دانای عصری خر بباشی ❋

و اگر نادانی ابله تر بباشی ❋

(لمؤلفه)

مپرس از مرد پرس از همنشینش ❋

کند زیرا مقارن اقتدا بر همقرینش ❋

(لمؤلفه)

منگر بلباس زرنگار نادان ❋

بوزینه بود حریر پوشد ار بوزینه ❋

(لمؤلفه)

نه همچو عدل بود سیف در نیام انام ❋

نه همچو صدق بود دستگیر در ایام ❋

(پند عطار)

هر که را فر جهان داری بود ❋

میل او سوی کم آزاری بود ❋

عدل باید پادشاهان را و داد ❋

تا ز عدلش عالمی گردند شاد ❋

گر کند آهنگ ظلمی پادشاه ❋

سود نکند مر ورا خیل و سپاه ❋

دیدم بر عاقله ایت باکه بر پند *

دیدی جاهللریله ایتمه پیوند *

اگر علامه ایسه‌ك خر اولورسین *

واگر نادان ایسه‌ك بدتر اولورسین *

(لمؤلفه)

کشیدن ایتمه سؤال همدم و قریننی صور *

اویار مقارننه زیرا قرین و همدمنه *

(لمؤلفه)

زیب و زر نادانه نظر ایتمه که زیرا *

میمون نه میمون در اگر کیسه حریر و خارا *

(لمؤلفه)

نه عدل گبی سیف اولور جهانده نه ده *

طوغریلق گبی سا که دستگیر و معین *

(ترجمه)

کیمده کیم فر جهانداری اوله *

صنعتی آنك کم آزاری اوله *

پادشاه اولدر که عدل و داد ایده *

عالمی آباد خلقی شاد ایده *

ظلمه گر آهنك ایدرسه پادشاه *

فایده قیلمز آکا خیل و سپاه *

تاج المرء التواضع ـ التواضع زيادة فى الشرف

La modestie rehausse le prix des belles qualités.

﴿شعر﴾

ان تكن تهوى التواضع ديدنا *

* كنت محبوب الخلائق دائما

ألف صاحب ولا عدو واحد

Mille amis c'est peu, un ennemi c'est beaucoup.

﴿شعر﴾

كل من أعداؤه صارت كثير *

* يلتقى فى عينه كدرا حسير

مايعرف الصديق * الا فى وقت الضيق

On ne connait les amis que dans l'adversité.

﴿شعر﴾

ليس الصديق الذى فى اليسر يطنب فى *

* شرح الوداد ويبدى حسن صحبته

ان الصديق الذى يعنو بأخذيد *

* للخل فى عجزه حسما لحيرته

لا راحة بدون تعب ولا ورد بدون شوك

Nul plaisir sans peine; point de roses sans épines.

(لمؤلفه)

تواضع دهد مرد را زیب وفر ❀ تواضع بود مرد را تاج سر

(پند عطار)

گر تواضع پیشه گیری ای جوان ❀ دوست دارندت همه خلق جهان

(سعدی)

دوستی را هزار دوست کم است ❀ دشمنی را یکی بود بسیار

(پند عطار)

هر کرا بسیار باشد دشمنش ❀ خیره گردد هر دو چشم روشنش

(لمؤلفه)

روز سختی میشود جانا عیان ❀ یار نیکو کیست ودوست مهربان

(سعدی)

دوست مشمار آنکه در نعمت زند ❀ لاف یاری وبرادر خواندگی

دوست آن باشد که گیرد دست دوست ❀ در پریشان حالی ودر ماندگی

(لمؤلفه)

در دار دهر وگلشن دوران ای پسر ❀ بی رنج نیست راحت وبی خار نیست گل

(لمؤلفه)

تواضع ویرر آدمه عز وشان * تواضع اولور تاج فرق شهان

(بیت)

کل تواضع پیشه قیل ای نوجوان * دوست اولسون دیر ایسک خلق جهان

دوست بیک ایسه آز در دشمن بر ایسه چوقدر

(بیت)

هر کیمک کیم دشمنی بسیار در * راحتی یوق دنیادن بیزار در

(لمؤلفه)

قره کونده اولور سکا تحقیق * یار مشفق ایله رفیق صدیق

(ترجمه لمؤلفه)

دوست صایمه اولکه نعمتده ایده * عرض اخلاصیله ابراز وداد

دوست اولدر کیم قره کونده سنی * دستگیر ایلکله ایده مسرور وشاد

(لمؤلفه)

گلشن دهرده دخی دائرهٔ دورانده * گل دیکنسز اوله مز همده جفاسز راحت

اعمل خيرا وارمه فى البحر فان جهله السمك يعلمه الله

Faits le bien et jette-le à la mer; si les poissons l'ignorent, Dieu le saura.

النار ولا العار

L'honneur est plus précieux que la vie; mieux vaut le feu que la honte, – Plutôt le feu que le déshonneur.

﴿شعر﴾

كل من لم يحو قدرا ساميا *
ليس حيا بل كئيب باليا *

الحساد يموتون والحسد لا يزول ـ قال عز وجل ومن شر حاسد اذا حسد ـ قال عليه السلام اعظم الذنوب عند الله الحسد والحاسد مضاد لنعمة الله خارج عن أمر الله تارك لعهد الله ﴿شعر﴾

ان ترد فى الكون انك لا تتهم *
لا تكن تحسد أحد ولى نعم *

Les envieux mourront, mais jamais l'envie.

من لم يحسن الى نفسه لم يحسن الى غيره

Celui qui ne fait pas de bien a soi-même ne le fait pas aux autres.

فى العجلة الندامة وفى التأنى السلامة ـ من تأنى نال ما تمنى

﴿شعر﴾

وقل من جد فى أمر يحاوله *
واستعمل الصبر الا فاز بالظفر *

Mieux vaut bonne attente que mauvaise hâte.

(لمؤلفه)

نکویی کن بجزویم پیشداز ❊
اکر ماهی نداند داند ایزد ❊

اییلك ایت دکزه آت بالق بلمزسه خالق بلور

مرک به از ننک است ـ نابودن به از دامن آلودن
ـ آب رواز جان شیرین عزیزتر است

موت ناموس سز لکدن اییدر ـ انسانك دامن عفتی چرکاب رزالت بدناملکه آلوده اولمقدن ایسه اولمسی دها خیرلودر

(لمؤلفه)

سوختن جسم وجان در آتش ❊
بهتر از زندکی بیدنامی ❊

(لمؤلفه)

یانمق آتش ایچنده اولادر ❊
نام بدله جهانده قالمقدن ❊

(لمؤلفه)

یشود فوت حاسدان لکن ❊
حسد هرکز نمیشود زائل ❊

(پند عطار)

تانباشی در جهان اندوهکین ❊
از حسد در روزکار کس مبین ❊

(لمؤلفه)

فوت اولوردنیاده کیم مرد حسود ❊
زائل اولمز دهرده لکن حسد ❊

(ترجمه)

کردیلرسك اولمامق اندوهکین ❊
قاچ حسددن اولمه هرکز عیب بین ❊

(لمؤلفه)

کسی کو نفس خودش خیر نیست ❊
ندارد همی خیر بر دیکری ❊

(لمؤلفه)

کندینه خیری اولمیان برشخص ❊
اوله مز داخی دیکره خیری ❊

درشتاب پشیمانی پیداست ودر آهستکی سلامت

عجله نك صوکی ندامت وتأنینك صوکی سلامتدر

(لمؤلفه)

آهسته رو واصل شود سر منزل مقصود درا ❊
سنك ندامت میرسد بر پای مرد تیزرو ❊

(بیت)

یتشور منزل مقصوده آهسته کیدن ❊
❊ تیزرفتار اوله نك پاینه دامن طولاشور

الحديد يكون دقه عند حميه ـ الفرص تمر مر السحاب *(شعر)*

قد يدرك المتأنى بعض حاجته *

* وقد يكون مع المستعجل الزلل

وربما فات قوما جل أمرهم *

* من التأنى وكان الحزم لو عجلوا

Il faut battre le fer pendant qu'il est chaud.

الليلة حبلى تلد المنايا *(شعر)*

الليالى من الزمان حبالى *

* مثقلات يلدن كل عجيبه

La nuit porte conseil.

سلامة الانسان فى حفظ اللسان *(شعر)*

احفظ لسانك ان جلست بمجلس *

* وزن الكلام ولا تكن مهذارا

ما ان ندمت على السكوت مرة *

* لكن ندمت على الكلام مرارا

Il vaut mieux se taire que de parler mal à propos.

الحلم واللطف ينجزان الشغل أكثر من الشدة

Plus fait douceur que violence.

(شعر)

فلاطف الشدة والخطب الخطير *

* فالسيف لا يقطع فى لين الحرير

باللطف واللين لدى عذب الكلام *

* تجر بالشعرة فيلا ذا اغتلام

آهن را مادامکه گرم است باید کوفت

(لمؤلفه)

فوت فرصت نکند اهل خرد ❀

ابروش آید وزیرا گذرد ❀

(لمؤلفه)

مخور بهر فردا تو غم ای جوان ❀

شب آبستن است از خداع زمان ❀

سلامت انسان در نگه داشتن زبان است

(لمؤلفه)

حفظ لسان نما چو نشستی بمجلسی . ❀

چون مرد هرزه گو تو مگو گفتهای خام ❀

یک بار از سکوت پشیمان نگشتم ولیکن ❀

بسیار بار نادم گشتم من از کلام ❀

(لمؤلفه)

حلم ونرمی را تو بنما ای پسر ❀

حلم بیند بیشتر کار از غضب ❀

(سعدی)

لطافت کن انجا که بینی ستیز ❀

نبرد قز نرم را تیغ تیز ❀

بشیرین زبانی ولطف وخوشی ❀

توانی که پیلی بموئی کشی

دمری قیزغن ایکن دوکه لیدر

(لمؤلفه)

فرصتی فوت ایلمه زیرا صحاب آسا کچر *

* فرصتی فوت ایلمز دانشوران روزکار

(بیت)

آبستن صفا وکدردر لیال هب *

* کون طوغمدن مشیمهٔ شبدن نلر طوغر

انسانك سلامتی حفظ لسانده در

(لمؤلفه)

سوزك طارت یاوه کولکده بولنمه *

* اکر عالمده استرسك سلامت

سکوتدن اولمدم برکره نادم *

* کلامدن کوردم اما چوق ندامت

(لمؤلفه)

حلم و یمشاقلق جهانده دائما *

* حدت وشدتدن افزون ایش کورر

(ترجمه)

سن ملایم اول قچن کوردك عدو ایله ستیز *

* کیم حریر نرمی کسمز اورسه لر شمشیر تیز

طاتلو دیل ایله لطف ایدوب جون اوله سین شیرین سخن *

* برقیل ایله حکمکه قادر اولورسین فیلی سن

أهن درهمك ولا تهن نفسك (شعر)

نهين درهمنا فى صون سوددنا *

* قد صان عرضاله من هان درهمه

Estimez votre personne, mais méprisez votre argent.

عند الامتحان يكرم المرء او يهان (شعر)

كل من يدعى بما ليس فيه *

* كذبته شواهد الامتحان

A l'œuvre on connait l'artisan.

يرى فى عين جيرانه تبنة ولا يرى فى عينه عمودا

(نظم)

من غفل عن عيبه فى ذى الديار *

* يتبع التفتيش عن عيب الجار

Il voit une paille dans l'œil de son prochain et il ne voit pas une poutre dans le sien.

من أبصر عيوب نفسه اشتغل عن عيب غيره

(شعر)

كل شخص ينظر العيب به *

* زاد جهدا روحه فى أدبه

Quiconque voit ses propres défauts ne s'occupe pas de ceux d'autrui.

له عيون أكبر من بطنه

Il a les yeux plus grands que le ventre.

الولد يرث صنعة أبيه ـ الولد على سرّ أبيه

Le fils hérite du métier de son père.

(لمؤلفه)

ایکه داری در جهان مجد وهمی عقل سلیم ❋
❋ باره ات تزبیل کن خودرا مکن خوار ولئیم

(لمؤلفه)

مرد در امتحان شود معلوم ❋
❋ که اهانت شود ویا مکرم

در چشم همسایه پره کاهی را میبیند ودر چشم خودش شاه تیر را نمی بیند

(پند عطار)

عیب خود ابله نبیند در جهان ❋
❋ باشد اندر جستن عیب کسان

هر که عیب خودرا بیند بعیب دگران نمینگرد

(بیت)

نکته سنجی چیست عیب کس نفهمیدن که چیست ❋
❋ میکند فهمید کی تعلیم نادانی مرا

(لمؤلفه)

دیدهٔ اهل پر طمع سیر نمیشود مگر ❋
❋ از شکمش بزرگتر دو چشم حرص دارد او

(لمؤلفه)

مفتی دوران دهد فتوی بفرزند زمان ❋
❋ وارث سر پدر گردد پسر اندر جهان

(لمؤلفه)

وارایسه کرسنده عقل وفهم وفتر *
* اقچه کی ایله حقیرو کندیکی ایتمه رزیل

(لمؤلفه)

میدان امتحانده اولور (مهریا) عیان *
* اهل هنرله بی هنرك قدر وقیمتی

قومشوسنك کوزنده صمانی کورر کندینك کنده مرتکی کورمز

(بیت)

کندی عیبن کورمیوب اول بدگمان *
* غیریلر عیبنی کوزلر هر زمان

کندی عیبنی کورن بشقه سنك عیبنه باقماز

(بیت)

چشم انصاف کبی کامله میزان اولمز *
* کشی نقصانني بیلمك کبی عرفان اولمز

(بیت)

اهل طمعك کوزلری طویمز *
* قارنندن بیوك کوزلری واردر

(لمؤلفه)

مفتی عصرو یررفتوی جهان اولادینه *
* وارث اولور کیم اوغل باباسنك صنعتنه

عند البطون تضيع العقول	Ventre affamé n'a point d'oreilles.
الكلام واحد عند أهل الشرف	L'homme de mérite connait le mérite.
لكل مقام مقال	Toute parole à son temps et tout bon mot à sa place.
النجاة فى الصدق ﴿شعر﴾ فى الاستقامة عند مولاك الرضا * * ماضل سالك نهجها ربع الهدى	Par la droiture tu as été sauvé.
الجنس مع الجنس — ان الطيور على أشباهها تقع	Qui se ressemble, s'assemble.
جواب الاحمق السكوت ﴿شعر﴾ اذا نطق السفيه فلا تجبه * * فخير من اجابته السكوت	A sotte demande point de réponse.
بالصبر وطول الزمان يتوصل الى مراده الانسان	Avec du temps et de la patience on vient à bout de tout.
مادام الرأس موجودا لا ينقص له طربوش الذى شق الاشداق تكفل لها بالارزاق	Il ne manque pas de chapeaux à qui a bonne tête.
العارف تكفيه الاشارة	A bon entendeur demi mot.
لا تتلاقى الجبال مع بعضها بعض وانما الرجال يلاقى بعضهم بعضا	Les montagnes ne se recontrent pas, mais les hommes se rencontrent.
من حفر بئرا لاخيه فانه يقع فيه — من ينوى الشر يلتقيه	A qui mal veut, mal arrive.

شکم گرسنه گوش ندارد

قول مردان جان دارد

هر سخن وقتی وهر نکته مکانی دارد

براستی رستی (سعدی)

راستی موجب رضای خداست ❀

❀ کس ندیدم که گم شد از ره راست

(سعدی)

کبوتر با کبوتر باز با باز ❀

❀ کند همجنس با همجنس پرواز

(لمؤلفه)

نباشد نزد اهل عقل ودانش ❀

❀ به از خاموشی ابله را جوابی

بزمان وصبر دست رس بر همه چیز میشود

تا بود سر بهر او باشد کلاه

عارفانرا اشارهٔ کافیست

کوه بکوه نمیرسد آدم بآدم میرسد

هر که در حق برادر خود چاه کند اول خودش در او افتد

اجقمش بطنڭ قولاغی اولماز

اهل ناموسده سوز بردر

هر سوزڭ وقتی وار وهر نکتهنڭ یری

(بیت)

اولور الله راضی طوغری قولدن *

* کم اولمش کورمدم بن طوغری یولدن

(بیت)

باغده (هر قوش مانندیله اوچار) اماچه سود *

* دلبر طوطی منش زاغ ایله الفت کوسترر

(مصرع)

سکوت ایتمك کبی نادانه عالمده جواب اولماز

زمان وصبر ایله هر شیئه دسترس اولنور

کله صاغ اولنجه دنیاده کلاه اکسك دکل

عارف اولنه یارم کلمه کافیدر

طاغ طاغه قاوشمز انسان انسانه قاوشور

الله ایچون قیو قازان الڭ ابتدا کندی دوشر

حسن الذكر والثناء خير من الغنا

Bonne renommée vaut mieux que ceinture dorée.

﴿شعر﴾

ان حسن الاسم يخلف صاحبه * * ان يمت فالاسم حى ناسبه

من نقل اليك فقد نقل عنك

Celui qui fait des rapports sur le compte des autres, fait aux autres des rapports sur son compte.

﴿شعر﴾

وجميع من عاب السوى لك خائن * * يبدى عيوبك للسوى ان غابا

الحساب بالمثقال والمحبة بالقنطار

Les bons comptes font les bons amis.

نحن فى التفكير والله فى التقدير

L'homme propose et Dieu dispose.

الماء ينقر الصخرة الصماء رشحة قطرة قطرة

Goutte à goutte l'eau perce la pierre.

رأس الحكمة مخافة الله

La crainte de Dieu est le principe de la sagesse.

العلم فى الصغر كالنقر فى الحجر — التعليم فى الصغر كالنقش على الحجر

Ce qu'on apprend jeune se grave dans la mémoire

لم يضع من مالك ما علمك

L'argent que vous coûte une leçon n'est pas de l'argent perdu.

السكوت اقرار

Qui ne dit mot consent.

القناعة كنز لا يفنى — قال الله تعالى فلنحيينه حياة طيبة هى القناعة

Contentement passe richesse.

﴿شعر﴾

ان كان لا يغنيك ما يكفيك * * فكل ما فى الارض لا يغنيك

مجد التاجر فى كيسه ومجد العالم فى كراريسه

La gloire du négociant est dans sa bourse, celle du savant dans ses cahiers.

نام نیکو از توانگری بهتر است

(لمؤلفه)

هر که ارد سخن غیر . تو ❀

❀ برد از تو بد کر نیز سخن

(سعدی)

هر که عیب دکران پیش تو اورد شمرد ❀

❀ بی کمان عیب تو پیش دکران خواهد برد

یاری یار یست حساب حساب

زما تدبیر از یزدان تقدیر

قطرهٔ آب چکیده چکیده سنک سخت را سوراخ میکند

(لمؤلفه)

از خداوند ازل دائم بترس ❀

❀ رأس حکمت از خدا ترسیدن است

اموختن علم در بچه کی چون نقش بر سنک باقی میماند

پولی که برای اموختن علم و معرفت صرف شود بضایع نمیرود

سکوت از اقرار است

قناعت را تو کنج جاودان دان (سعدی)

ای قناعت توانکرم کردان ❀

❀ که ورای تو هیچ نعمت نیست

شرف تاجر در کیسه اش است وشرف عالم درکتابش

ذکر جمیل ایله یاد اولنمق غنادن دها اولادر

الك عیبنی سویلین سنککنی ده سویلر

(بیت)

الارك عیبنی هر کم سکا بر بر کتوررر *

* شبهه سز غیره سنك عیبکی داخی کوترر

دوستلق قنطار ایله آلش ویرش مثقال ایله

بزدن تدبیر جناب رب قدیردن تقدیر

صو داملیه داملیه قتی طاشی دلر

(لمؤلفه)

هر زمان ایله خوف اللهدن *

* رأس حکمت مخافة الله در

چوجقلقده تحصیل اولنان علم طاشده اولان نقش کبی باقی قالور

علم و معرفت اوکرنمك ایچون صرف اولنان اقچه ضایع اولمز

سکوت اقراردندر

قناعت تو کنز خزینه در (بیت)

جیفهٔ دنیا دکل کرکس کبی مطلوبمز *

* بر بلوك عنقالرز قاف قناعت بکلرز

تاجرك مجد و شرفی کیسه سنده در و عالمك شرفی کتابنده

ظن العاقل خير من يقين الجاهل

La conjecture d'un sage vaut mieux que la certitude d'un fou.

الحق يعلو ولا يعلى عليه

La raison du plus fort est toujours la meilleure.

الحق مر

Toute vérité n'est pas bonne à dire; la vérité est amère.

الردى ردى كما جلوته صدى

A laver la tête d'un âne (ou d'un tigre) on perd sa lessive.

شعر

اذا كان أصل الجوهر الصفو قابلا *
* يؤثر فيه حسن تربية الصقل
واما حديد ذاب من خبث الصدا *
* فهذا محال الصقل فى مدرك العقل

من زرع المعروف حصد الشكر

Celui qui sème de bienfaits recolte.

بيض اليوم أحسن من دجاجة الغدا

L'œuf d'aujourd, hui vaut mieux que la poule de demain.

الحياء أفضل من المال

Ma peau est plus proche de moi que ma chemise.

الحيل تعود على فاعلها

La tricherie revient à son maître.

يجر ابليس فى ذنبه

Il tire le diable par la queue.

الحصان الهدية لا ينظر للجامه

A cheval donné on ne regarde pas à la bride.

المحتال لا يقدر يعمل الحيلة مع ذى الحيل

Fin contre fin ne fait pas bonne doublure.

لم يكن متكبرا أكثر ممن اغتنى بعد الفقر

Il n'y a rien qui soit plus orgueilleux qu'un riche qui a été pauvre.

(للمؤلف)

ظن وشك اهل عقل وعرفان ❀
❀ بهتر بود از یقین نادان

حق دائما عالیست

حرف حق تلخست

(سعدی)

ز بد اصل نیکی مدارید امید ❀
❀ که زنگی بشستن نگردد سفید

(وله)

چون بود اصل گوهری قابل ❀
❀ تربیت را در واثر باشد
هیچ صیقل نکو نداند کرد ❀
❀ آهنی را که بد گهر باشد

هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت

تخم مرغ امروز بهتر است از ماکیان فردا

زندگانی از مال وملك بهتر است

حیلهٔ حیله باز راجع بخود شود

عزازیل را از دشمن میکشد

اسبی که پیشکش باشد بلگامش نظر نمیشود

حیله باز حیله باز را بازی نتواند داد

از گدای توانگر شده متکبر تر نیست

عاقلك ظن وشبهه سی جاهلك یقینندن اولادر

اقوانك ادعاسی دائما اعلادر

حق سوز اجیدر

قاره یومقلا اغارماز اصلا

(قطعه)

قابل فیض اولورسه برجوهر *
* تربیت ایتسه اولور انده اثر
ایلمز هیچ بر جلا تاثیر *
* دمورك اصلی اولسه بد گوهر

نه اکرسك آنی بیچرسن

بوگونکی یومورطه یارنکی طاوقدن ایودر

حیات مالدن دها ایودر

دوباره جیلق صاحبنه عائد اولور

شیطانی قویروغندن چکر

بخشش اولان آتك دیشنه باقلماز

حیله کار حیله کاره اویوجه ایکی یوزلیلك ایده مز

دلنجی ایکن زنگینلمش اولاندن زیاده متکبر یوقدر

Français	العربية
Il y a remède à tout, hors à la mort.	كل شئ له دواء الا الموت
Qui mange l'oie du roi cent ans après en rend les plumes.	من يأكل وز السلطان يرجع ريشه ولو بعد مائة عام
Amis au prêter, ennemis au rendre.	عند العطاء أحباب وعند الطلب أعداء
Chacun est maître chez soi, dit le charbonnier.	الفحام يقول كل الناس فى بيته أمير
Qui poursuit deux lievres à la fois n'en prend aucun.	من يجرى خلف أرنبين لا يمسك الا واحد منها
Aboyer après la lune.	نبح الكلاب لا يضر بالسحاب ـ بالقمر
	﴿شعر﴾
C'est au prix de longues veilles qu'on acquiert la gloire.	تريد العلم ثم تنام ليلا * * ينقضى العمر فى طلب المحال
Dignités.	﴿فى أصحاب المناصب الجليله﴾
Empereur.	الملك ـ السلطان
Roi, Prince.	أمير ـ خديو * ابن الملك
Roi héréditaire.	ملك ابن ملك
Roi absolu.	ملك مطلق
Roi constitutionnel; Vice-roi.	ملك مقيد ـ حكمدار أو والى
Grand-vizir.	الصدر الاعظم * وهو الوزير المفوض النائب عن الحضرة السلطانية وجميع الوزراء التابعين له

جز از مرگ که هر درد دارد دوا

هر که قاز پادشاه بخورد بعد از صد سال پر هایش را پس باید داد

در وقت عطا دوست است و در هنگام طلب دشمن

زکال فروش گوید هر کس در خانهٔ خود آقا است

هر که در پی دو خرگوش دود یکش را نمیگیرد

(لمؤلفه)

گر کند نادان دانا را هجاره قدح وذم ❀

❀ ناید از لاییدن سگ ماه تابانرا زیان

(لمؤلفه)

علم را هر که طلب کرده و خواهد همه شب ❀

❀ عمر ضایع کند او در طلب امر محال

(در بیان اصحاب جاه ومراتب)

شه - شاه - پادشاه - شهریار

داور - نواب ❀ شاه زاده

حکمرانی را گویند که جد بجد حکمدار باشد

حکمران مستقل

حکومت مقید ❀ حکمداری را گویند که بحکومت دگر تابع باشد

وزیر کل - صدر اعظم ❀ وکیل مفوض ونائب پادشاه است وهمهٔ وزرا تابع او یند

اجلدن بشقه هر شیئک علاجی وار

پادشاهڭ قازینی ییڭ یوز ییلدن صکره توییلرینی کیرو ویرر

عطا وقتنده دوستدر وطلب وقتنده دشمن

کومرجی سویلر هر کس کندی خانه‌سنده آغادر

ایکی طاوشانی بردن قوغه‌لیان هیچ بریسنی طوته‌من

(لمؤلفه)

ماه منیره قارشو طوروب عوعوا ایتسه کلب *

* کلمز ضیاء ماهه بکم ذره‌جه خلل

(لمؤلفه)

عمرنی ضایع ایدرامر محال ایچون اوار *

* طالب علم اولوبده کیجه لرا و یقوا ویر

(اصحاب مناصب ومراتب جلیله‌یه دائر)

خنکار - پادشاه - سلطان

خدیو * پادشاه‌زاده

اباعن جد حکمران اولان برقرال

صورت مطلقه ایله حکومت ایدن برقرال

حکومت مقیده - حکومت مشروطه صاحبی برقرال

صدراعظم * پادشاهڭ وکیل مفوض ومطلقی اولوب جمله وزرانڭ تابعدر

وزير الخارجيه * وظيفته النظر فى جميع المصالح والامور السياسية الجارية بين دولته وبين الدول الاجنبية	Ministre des Affaires Étrangères.
وزير الداخليه ۰ وظيفته ادارة الداخلية وتعيين مأمور الملكيه بمقتضى الارادة السلطانيه الى الولايات	Ministre de l'Intérieur.
وزير الماليه * وظيفته النظر فى خزينة أموال الحكومة وبمعرفته صرف المعاشات والمرتبات العسكريه والملكيه وغيرها	Ministre des Finances.
ناظر المعارف العموميه * مأموريته ادارة المكاتب والمدارس والتأمل من الكتب والرسائل والمنع من اشهار وطبع ما اشتمل على شئ ينافى الديانة ومكارم الاخلاق وأما فى مصر فان المنع من اشهار ذلك منوط بنظارة الداخليه	Ministre de l'Instruction publipue.
ناظر الاوقاف * نظارته على أوقاف خيريه وأهليه وحل المشكلات بين أرباب الاستحقاق على حسب شروط الواقف الخيرى كالوقف على المساجد والعلماء والفقراء والاهلى على الذريه	Ministre des Wakfs.
مأمور الضبطيه * مأموريته أمنية البلد من السارقين والمتشاجرين وأهل الفتن والفساد واللصوص وقطاع الطريق ونحوهم	Préfet de Police.

وزیر امور خارجه * نظارت کند بر جمله امور سیاسی ومصالح که میان دول اجنبیه و دولت متبوعهٔ خود جریان نماید

داخلیه ناظری * بمصالح داخلیه نظارت کند و نیز باقتضای امر وارادهٔ پادشاه مأمورین ملکیه را بولایتها تعیین نماید

مستوفی الممالک * خزینهٔ حکومت را نظارت نماید ومواجبات ومرتبات سرباز وماهیهٔ مأمورین ملکیه وغیره بمعرفت او صرف خواهد شد

وزیر علوم * مأمور است باداره مدارس ودبستانها و نیز نظارت کند بکتب ورسائل واگر منافی دیانت ومضر اخلاق چیزیرا شامل بود او را از چاپ وانتشار منع مینماید لکن چه این امر منع وچه رخصت چاپ نمودن در مصر عائد بنظارت داخلیه است

وزیر اوقاف * مأمور است باداره اوقاف خیری واهلی و نیز میان ارباب استحقاق مشکلاتی که واقع گردد بنا بشروط واقف حل وتسویه مینماید * وقف خیری آنستکه بمساجد وعلما ومساکین وفقرا شده باشد وقف اهلی بذریت

کلانتر * مأمور است بمحافظه ووقایه کردن مملکت را از دزد و رهزن واهالی را از شورش وشر وفتنه وفساد

خارجیه ناظری * دولت متبوعه سیله دول اجنبیه میاننده جریان ایدن جملهٔ مصالح وامور سیاسیه یه نظارت ایدر

داخلیه ناظری * داخلیه نك ادارهسنه وارادهٔ پادشاهی اقتضاسنجه مأمورین ملکیه نك ولایته نصب وتعیننه نظارت ایدر

مالیه ناظری * خزینهٔ حکومت وعسکری وملکی مأمورینك معاشات ومرتباتیله مصارفات سائره یه نظارت ایدر

معارف ناظری * مکتبلرك ادارهسنه وبرده هرنوع کتب ورسائله باقوب دیانته منافی ومکارم اخلاقه مضر آنده برشئ کوررسه نشر وطبعنی منع ایلمکله مأموردر فقط اشبو منع مادهسی ویاخود رخصت طبعی مصرده داخلیه نظارتنه عائد در

اوقاف ناظری * خیریه واهلیه وقفلره نظارت ایدوب ارباب استحقاق میاننده بر مشکلات وقوعنده واقفك شروطی موجبجه حل وتسویه ایدر وقف خیری شودرکه مساجد شریف وعلمایه ومساکین وفقرایه ووقف اهلی دخی یالکز اولاد واقربایه وقف اولاندر

ضبطیه ناظری * مملکتی سارق واهل فساد وفتن واشراردن وقایه ومحافظه ایتمکله مأموردر

ناظر أو أمين الكمرك * وظيفته أخذ عوايد على البضاعة التجارية التي تصدر من ... وترد الى البلاد الداخلية والخارجية	Directeur des Douanes.
ناظر الامور النافعة أو الاشغال العمومية * مأموريته النظر في عمل الطرقات والقناطر ونحوها من الابنية العمومية	Ministère des travaux publics.
سفير كبير * رسول من ملك الى آخر	Ambassadeur.
قنصل * قنصل جنرال	Consul. Consul général.
وكيل القنصل	Vice-consul.
كاتب المعية السفاره	Attaché à l'ambassade.
ترجمان السفارة	Interprète de l'ambassade.
تشريفاتي الخارجيه	Introducteur des ambassadeurs.
سر تشريفاتي	Grand-Maître des cérémonies.

﴿في ضباط العسكريه﴾	*Dignitaires Militaires.*
أمير الجيش أو رئيس الجيش * تحت أمره وقومانداتيته جميع العساكر السلطانيه وادارتهم	Ministre de la Guerre.
مشير الاوردو * وهو يحكم على ٣٠٠٠٠ نفرا	Maréchal.
فريق	Général de division.
أميرلوا * ٤٠٠٠ 〃	Général de brigade.
أميرالاى * ٢٠٠٠ 〃	Colonel.
بيكباشى * ٠١٠٠ 〃	Chef de bataillon.

امین کمرک * مأمور است باخذ کردن رسوم از متاع وکالای تجاری که از ممالک اجنبی وداخلی وارد شود

ناظم الملک * مأمور است بساختن راه وپل وعموم بناهایی که اعمال میشود

فرستادهٔ بزرک * مأموریست که از جانب پادشاهی بپادشاه دیکر فرستاده باشد

کاربرداز * کاربرداز اول

وکیل کاربرداز

کاتب معیت سفارت

ترجمان سفارت

تشریفات خارجیه

ایش اغاسی باشی - سرتشریفات

(در بیان سرکردهای سرباز)

سپهسالار * همه سرباز شاه تابع امر وحکم اوست وبجملهٔ ادارهٔ ایشان نظارت نماید

امیر تومان بر ۳۰۰۰۰ نفر حکم نماید

میرپنج

سرتیپ اول بر ۴۰۰۰ 〃

سرتیپ دوم بر ۲۰۰۰ 〃

سرهنک بر ۱۰۰۰ 〃

رسومات - کمرک ناظری * ممالک اجنبیه وداخلیه‌دن ورود ایدن متاع واقمشه‌دن رسم آلمغه مأموردر

نافعه ناظری * عموم یوللرک تسویه‌سنه وکوپری وابنیه‌لرک اعمالنه نظارت ایدر

بیوک ایلچی * بر دولتدن آخر بر دولته ارسال اولنان مأمور

شهبندر * باش شهبندر

شهبندر وکیلی

سفارت معیت کاتبی

سفارت ترجمانی

خارجیه تشریفاتجیسی

باش تشریفاتجی

ضابطان عسکریه‌یه دائر

سرعسکر * جمله عساکر شاهانه زیر قوماندەسنده بولنوب هر بر ادارەلرینه نظارت ایدر

اوردو مشیری ۳۰۰۰۰ نفره قوماندە ایدر

فریق

لوا ۴۰۰۰ 〃

میرالای ۲۰۰۰ 〃

بیک باشی ۱۰۰۰ 〃

Un capitaine — يوزباشى * وهو يحكم على ١٠٠ نفرا

Un sergent-major. — باشجاويش

Un lieutenant. — ملازم

Conseils. — ﴿فى المجالس﴾

Conseil privé des Ministres.

مجلس الوكلاء أو المجلس الخصوصى * وهو مركب من شيخ الاسلام وسائر الوزراء وبعض أعيان المتوظفين تحت رياسة الصدر فاذا عرضت نازلة مهمة فللصدر عقد هذا المجلس تعرض من جميع النوازل السياسية المهمة

Parlement ou Sénat

بارلمنتو – مجلس المبعوثان – مجلس نواب الامه وهو مركب من الذوات المنتخبين من طرف الملة وفى ممالك الاجنبية يجتمع هذا المجلس مرة فى كل سنة ويستمر خمسة أو ستة شهور وتنشر مذاكراتهم كل يوم بواسطة الجرايد

Conseil de la Justice

مجلس العدليه * وهو مركب من أكابر المتوظفين وأعيان المملكة وينقسم على ثلاثة أقسام * فأمورية القسم الاول النظر فى الامور الملكية السياسية * والقسم الثانى تهذيب القوانين وشرح مشكلاتها * والقسم الثالث التأمل والحكم فيما يحدث من الجنايات ونحوها

سلطان بر ۱۰۰ نفر حکم نماید

یاور اول

وکیل باشی

(در مجالس)

مجلس وکلا ❁ مرکب بود از شیخ الاسلام و وزرا و بعض ذوات کرام از اصحاب مواجب و در زیر ریاست صدر اعظم منعقد شود و هر گاه مصلحتی مهم بصدر اعظم روی بدهد این انجمن را عقد نماید و جمله امر مهم سیاست را باین مجلس حواله کند

پارلمنتو ـ مجلس ملت ❁ مجتمع است از ذواتی که از جانب ملت منتخب شده و در ممالک اجنبیه این مجلس هر سال منعقد گردد و پنج شش ماه دوام نماید و درین مدت جملهٔ مصالح دولت و ملت را در موقع بحث و مذاکره در آورند و هر روز مذاکرهٔ که جریان نماید بواسطهٔ روزنامها نشر و اعلان کنند

مجلس دیوانخانهٔ عدلیه ❁ مرکب از مامورین کرام و اعیان مملکت است و به سه قسم منقسم است (نخستین قسم) بامور سیاست ملکیه و (قسم دوم) بتنظیم و ترتیب قوانین نو و حل مشکلاتش و (قسم سوم) بجنایات و مانند این هر دعوایی که صادر شود نظر نموده حکم نماید.

یوزباشی ۱۰۰ نفره قومنده ایدر

باش چاوش

ملازم

❁ مجلسلره دائر ❁

مجلس خاص وکلا ❁ صدر اعظمك تحت ریاستنده اوله رق شیخ الاسلام و سائر وزرا ایله اصحاب وظائفدن بعض ذواتدن مرکب اولوب صدر اعظمه مهم بر مصلحت ظهورنده بو مجلسی عقد ایلر و جمله امور مهمهٔ سیاسیه یی بو مجلسه حواله ایدر

ملت مجلسی ❁ ملت طرفندن منتخب ذواتدن مرکبدر ممالك اجنبیه ده هر سنه بو مجلس کشاد اولنور و بش التی ماه دوام ایدوب حکومت و ملتك جملهٔ مصالحنی موقع مذاکره یه وضعله مدت ختامنه دکین جریان ایدن مذاکرات یومیه جریده لر واسطه سیله نشر و اعلان قلنور

مجلس احکام عدلیه ❁ مامورین کرام و اعیان مملکتدن مرکب اولوب اوچ قسمه منقسمدر ❁ قسم اول ❁ ملکیه یه متعلق امور سیاسته ❁ قسم ثانی ❁ قوانین جدیده نك تنظیم و ترتیبیله مشکلاتنك حلنه ❁ قسم ثالث ❁ واقع اولان جنایاته و بوکا مماثل دعوالره باقوب حکم ایدر

مجلس الصحة * وهو مركب من الاطباء للنظر في صحة العموم	Conseil sanitaire
في المحاكم	*Tribunaux*
المحكمة الشرعيه	Cour religieuse Musulmane.
المحكمة الروحانية أو الرهبانية	» Ecclésiastique.
محكمة الدرجة الاولى أو الابتدائيه	Tribunal de Première Instance.
محكمة الاستئناف أو ديوان الاستئناف	Cour d'Appel.
مجلس تمييز الحقوق	Tribunal de Deuxième Instance.
المحكمة النظاميه أو القانونيه	» Civil.
محكمة الجنايات	Cour d'Assises.
المحكمة الجزائيه	» Criminelle.
ديوان المحاكمات العسكريه	» Militaire.
في العنوان والالقاب الى السلطان واصحاب المناصب الجليله مع بعض التعبيرات	*Adresse et titre pour un Empereur, un Gouverneur, et pour toutes les personnes de dignités.*
الى ملك	*A un Souverain.*
العنوان واللقب * مولانا ذو الشوكة والعظمة السلطان الاعظم * والخاقان الافخم * أجل الخواقين العظام * وقطب فلك السلاطين الكرام * ذو المفاخر التي شهر بفضلها الخاص و العام * والمآثر التي ترتفع على الثريا وتكاثر الغمام * اسكندر الاوان * وباسط بساط الامن والامان *	Adresse : A Sa Majesté l'Empereur (ou Roi) de.

دیوان اطبا * مرکب از مامورین حکما است و بحفظ صحت عموم اهالی را نظارت نماید

(در بیان محکمها)

محکمهٔ شرعی

محکمهٔ روحانی

محکمهٔ درجهٔ اول

دیوان استیناف

محکمهٔ تمیز حقوق

محکمهٔ قانون ونظام

محکمهٔ جنایات

محکمهٔ جزائیه

دیوان محاکمات سرباز

(در بیان عنوان والقاب وبعض تعبیرات)
(که بپادشاه وارباب مراتب وجاه نوشته میشود)

(بپادشاه)

عنوان ولقب * باعلیحضرت کیوان رفعت خورشید رایت * شمس فلک تاجداری * مهر افق شهریاری * برازندهٔ دیهیم صاحب کلاهی * نقد طراز لوازم شاهنشاهی * پادشاه عالم پناه * دارا درگاه ...

مجلس صحیه * مأمورین اطبادن مرکبدر عموم اهالینڭ حفظ صحتنه نظارت ایدر

(محکمه لره دائر)

محکمهٔ شرعیه

محکمهٔ روحانیه

محکمهٔ ابتدائیه

محکمهٔ استیناف

مجلس تمیز حقوق

محکمهٔ نظامیه

محکمهٔ جنایات ـ مجلس جنایات

محکمهٔ جزائیه

دیوان محاکمات عسکریه

(پادشاه واصحاب مناصب ومراتب جلیله یه یازیله)
(جق عنوان والقابله بعض تعبیراته دائر)

(پادشاهه)

عنوان * مهر ضیا گستر فلك جهانبانی * مطلع فلق الصبح شهامت سلطانی * حرز الامانی ارباب آمال * سبع المثانی کتاب جاه وجلال * سبب آسایش عالم وباعث افتخار کافهٔ امم * بدر منیر آسمان دولت * وغرهٔ غرای اوج سلطنت * ولی النعم عالم * وشهنشاه سلیمان حشم ...

غيره * السلطان الاعظم * والخاقان الافخم *
ناشر لواء العدل على رؤس الامم *
وضام تهليل السيف على صرير القلم *
وعاقد ألوية فنون العلم والفضل *
وشاهر بوارق سيوف الحلم والعدل *
المالك لرق العليا * ومفخر ملوك بنى
الدنيا * معدن العدل والفضل واليمن
والامان * الممتثل قوله تعالى ان
الله يأمر بالعدل والاحسان *

الخاتمة * انى بكل احترام وجزيل العبودية *
يامولانا ذو العظمة الملوكية لجلالتكم ذات الشوكة
أذل العباد الطايع الامين
فلان

Titre: Sire,

Conclusion: Je suis avec le plus profond respect.

Sire, de Votre Majesté, le très humble, très obéissant, et très fidèle sujet. *N. N.*

الى الوزير الاعظم

A Son Altesse le grand Vizir d'État.

العنوان * الوزير الاعظم * والمشير الافخم *
والدستور الاكرم * ومدبر أمور جمهور
الامم * الجامع مرتبتى العلم والعلم
* والحائز فضيلتى السيف والقلم *
سيد الوزراء الافاضل * جامع اسباب
الحلم والفضائل * طراز المملكة
الملكيه * سيف الدولة السلطانيه *
ولسان صولة الخاقانيه * مؤسس
قواعد الاقبال برأيه الصائب *
ومشيد اركان الصولة والاجلال بفكره
الثاقب * صاحب العز والاجلال *
ساحب الاذيال والاقبال *

Adresse et Titre: A Son altesse le Grand-Vizir.

درصورت دیکر ✿ اعلیحضرت کردون حشمت قدر قدرت
زهرهٔ چرخ سلطنت وکامکاری ✿ ودرهٔ
درج عظمت وشهریاری ✿ خسرو اعظم
✿ خدیو انجم حشم ✿ جمشید جاه ✿ داراب
دستگاه ✿ وارث تاج وتخت ....
شاهنشاه اعظم بالاستقلال کل ممالک ..
خاتمه ✿ بحضور اقدس اعلیحضرت شاهنشاه عالمپناه
معروض میشود ✿ ویا بآستان فلک پاسبان
اعلیحضرت پادشاه قدر قدرت تقدیم نماید

کمترین چاکر فرمانبردار

فلان

(بوزیر کل)

عنوان ولقب ✿ جناب جلالت ونبالت نصابا ✿ مجدت
وفخامت انتسابا ✿ کفایت وکفالت مآبا ✿
مسندنشین ایوان وزارت کبری ✿ وبالا کزین
محفل صدارت عظمی ✿ مشید ارکان دولة
العلیة .. وممهد بساط السلطنة السلطانیة ✿
برازنده وسادهٔ علیای دولت واقبال ✿
فرازندهٔ لوای سپهر اعتلای سعادت واجلال
پادشاهی ✿ ارسطورای دانش پذیر ✿
ومشیر مشتری تدبیر ✿ آفتاب تنظیر ✿
وزیر اعظم ✿ ودستور مکرم ...

لقب * شوکتلو مهابتلو قدرتلو کرامتلو عظمتلو
پادشاهمز افندمز حضرتلری
خاتمه * مبارک ومحترم خاکپای مکارم احتوای
شاهانه - خاکپای اعلیبخشای شهنشاهی
- خاکپای اعلروای خلافتپناهی -
خاکپای معدلتنمای شهریاریلرینه *
(یاخود) ملجاء وپناه عالمیان اولان سدهٔ
سنیهٔ (ویا) عتبهٔ کواکب کوکبه
وسدهٔ سنیهٔ سماحرتبهٔ حضرت شاهانه‌یه
کمال تضرع وابتهال ایله تقدیم عرضحال
چاکری‌یه اجتسار قلندی اولبابده
وهرحالده امر وفرمان پادشاه عالمپناه
افندمزک‌در چاکر کمینه‌لری

فلان

صدراعظمه

عنوان * وزیر معالیسمیر ارسطوتدبیر * رونق
افزای مسندوزارت کبری * وپیرایه
بخشای مقام جلیل صدارت عظمی *
موشکاف غوامض امور * ومدار
انحلال معضلات جمهور * مشید
ارکان دولت قوی شوکت ابدمدت *
وتنظیم وتنسیق ساز مصالح ملک وملت *
وزیر اعظم ومفخم ...

اللقب * حضرة دولتلو فخامتلو الوزير المكرم والمعظم	Son altesse le Grand-Vizir
الخاتمه * أتشرف بأن أكون بجزيل الاحترام مولاى الوزير المعظم والمفخم . . . لدولتكم (الخ)	Conclusion: J'ai l'honneur d'être avec une respectueuse considération etc.
﴿الى وزير المعارف﴾	*Au Ministre de l'instruction publiqeu.*
العنوان * الى ذى الدولة الوزير . . . الافخم ناظر المعارف العموميه	Adresse: A Son Excellence, le Ministre de l'instruction publique
لقب * حضرة ذى الدولة الوزير الافخم	Titre: Monseigneur le Ministre.
الخاتمه * أتشرف بان أكون بجزيل الاحترام . . . مولاى الوزير الافخم . . . لدولتكم (الخ)	Conclusion: J'ai l'honneur d'être avec une respectueuse considération, Monsieur le Ministre, de Votre Excellence etc.
﴿الى والى﴾	*A un Gouverneur*
العنوان * الى ذى الدولة سيدى . . . الافخم والى ولاية . . .	Adresse: A Son Excellence Monsieur. le Gouverneur de.
اللقب * سيدى ذو الدولة الوالى الافخم	Titre: Monsieur le Gouverneur.
الخاتمه * (كما رأيت قبله)	Conclusion: Veuillez agréer etc.

در صورت دیگر ✿ حضرت ارسطو فطرت ✿ والا منزلت ✿
جلالتمآب ✿ فخامت نصاب ✿ وزیر اعظم
.. ادام الله جلاله را بعد از ...

خاتمه ✿ بنظر فیض منظر جناب جلالت و فخامت
نصاب وزیر کل شرف افتخار پذیرد —
بحضور جناب جلالتمآب فخامت نصاب
مشرف گردد (الخ)

﴿به وزیر علوم﴾

عنوان ✿ بجناب مستطاب جلالتمآب اجل اکرم ..
وزیر علوم عمومی

لقب ✿ جناب مستطاب جلالتمآب فخامت نصاب
سعادت اکتساب اجل اکرم افخم ...

خاتمه ✿ بخدمت ذی سعادت ✿ (ویا) بنظر معارف
پرور جناب مستطاب فخامت نصاب ...
مشرف گردد (الخ)

﴿به والی ویا حاکم﴾

عنوان ✿ بجناب .. والی والاشان .. ولایت

لقب ✿ جناب مستطاب فخامت نصاب جلالتمآب ..

خاتمه ✿ (چنانچه سابقاً ذکر شد)

لقب * دولتلو فخامتلو حضرتلری

خاتمه * حضور معالی موفور حضرت صدر
اعظمی * حضور معالی نشور حضرت
صدارتپناهیلرینه عرض و تقدیم *
خاکپای وکالتپناهیلرینه تقدیم عریضهٔ
چاکری‌یه ابتدار قلندی اولیابده
(الخ)

﴿معارف ناظرینه﴾

عنوان * معارف عمومیه ناظرینه

لقب * دولتلو أفندم حضرتلری ویاخود
سعادتلو أفندم حضرتلری

خاتمه * ذات محاسن صفات سامیلرینه ویاخود
حضور معارفنشور داورانه‌لرینه تقدیم
عریضه چاکری‌یه ابتدار قلندی اولیابده
(الخ)

﴿والی‌یه﴾

عنوان * فلان ولایت جلیله‌سنك والی ولاشانی
... حضرتلرینه

لقب * دولتلو افندم حضرتلری

خاتمه * (بالاده ذکر اولندیغی مثللو)

الى سفير

العنوان * لسعادة السيد فلان سفير دولة ... الفخيمة فى ...

اللقب * سيدى سفير المفخم ...

الخاتمه * تعطف بقبول ... (الخ)

A un Ambassadeur.

Adresse: A Son Exellence, Monsieur l'Ambassadeur de Sa majesté l'Empereur de.

Titre: Monsieur l'Ambassadeur

Conclusion: veuillez agréer etc.

الى قونسلوس جنرال

العنوان * الى صاحب السعادة السيد فلان قنصل جنرال الدولة الفخيمه فى ...

اللقب * سيدى القنصل العمومى (الخ)

A un Consul général

Adresse: A Son Excellence, Monsieur le Consul Général de.

Titre: Monsieur le Consul Général etc.

عنوان على ظهر المكاتيب

جناب الخواجه ... تاجر ... فى الشارع الفلانى نمرة ١٥

فى مصر

لجناب الخواجه فلان المحترم

فى الاستانه

Adresse.

Monsieur . . . .
Négociant de . . . .
Rue . . . . N°. 15
au Caire

Monsieur :

Constantinople.

رقاع الدعوات

جناب الحبيب الاعز الاكرم فلان
غب سؤال خاطركم العزيز نرجو أن تشرفوا منزلنا يوم الاربع القادم الساعة الخامسة مع حضرة قرينتكم المصونة للغداء عندر فيقكم هذا وبذلك تزيدونى من احسانكم

Billets d'invitations

M. et Mme. G. prient M. et Mme. B. de vouloir bien venir dîner avec eux, mercredi prochain à cinq heures, et leur présentent leurs meileurs compliments.

(بسفیر)

عنوان * بجناب جلالتمآب . . . سفیر فلان دولت فخیمه در فلان ولایت .

لقب * جناب اصالت نصاب جلالتمآب . . .

خاتمه * سزاوار قبول فرمایند (الخ)

(بجنرال قونسلوس یعنی بکارپرداز اول)

عنوان * بجناب مستطاب اصالتمآب جنرال قونسلوس فلان دولت فخیمه در فلان ولایت

لقب * عالیجاه مجدت و نجدت همراه قونسلوس جنرال (الخ)

(عنوان بر پشت نوشتجات)

در محروسهٔ مصر

بجناب . . . تاجر . . .

در کوچهٔ ١٥ نمره مقیم . . .

در اسلامبول . . .

بجناب . . . میرزا . . . رسیده باد

(دعوت نامها)

دوست عزیز بزرگوارم فلان

بعد از سؤال خاطر عزیز رجا میکنم که روز چهار شنبه ساعت از پنج با حرم محترمه تان برای تناول غذا منزل داعی را مشرف فرمایند که باعث ممنونی وشادمانی بنده خواهد شد باقی بقای توخواهم

(سفیره)

عنوان * فلان دولت فخیمه سنك . . . مقیم سفیر . . . حضرتلرینه

لقب * اصالتلو سفیر . . حضرتلری

خاتمه * قبوله شایان بیورمق بابنده (الخ)

(جنرال قونسلوس یعنی باش شهبندره)

عنوان * فلان دولت فخیمه سنك . . . مقیم جنرال قونسلوس حضرتلرینه

لقب * اصالتلو . . . قونسلوس حضرتلری (الخ)

(محررات ظرفلری اوزرلرینه یازیله جق القاب)

محروسهٔ مصرده

١٥ نومرولی سوقاقده مقیم . . .

فلان تجار . . .

استانبولده . . .

فلان افندی یه وصول بوله

(دعوت تذکره لری)

عزیز دوستم

. . . . کله جك چهارشنبه کونی ساعت بش قرارلرنده فاملیای عصمتانه لریله برابر لاجل التناول چاکرخانه لرینی تشریفه رغبتله بنده لری قرین مسار بیشمار بیورلمق رجاوینازی بابنده

﴿جواب﴾

جناب الحبيب . . . المحترم

غب آداء الاحترام والاكرام نعرض انه فى ألطف ساعة وفدت علينا دعوتكم الكريمة التى تأمرون بها نتشرف للغداء فى منزلكم العامر فسنلبى أمركم ان شاء الله فى الوقت المعين شاكرين مكارم . . .

Réponse

M. et Mme B. auront l'honneur d'accepter l'invitation de M. et Mme G. et leur présentent leurs sincères compliments.

﴿غيره﴾

أيها الحبيب الاعز الاكرم . . .

غب التحية والاكرام المرجو من حبكم أن تمنون بأنسكم يوم الاربع القادم الساعة السادسة للغداء وبذلك نغتنم فرصة مؤانستكم ولطفكم ولاعدمناكم . . .

Autre

M. et Mme. D. prient M.E. de leur faire l'amitié de venir dîner avec eux mercredi prochain à six heures, et lui renouvellent tous leurs compliments.

﴿جواب﴾

حبيبى العزيز المحترم . . .

غب الاكرام اللائق نعرض اننا بكل مسرة وقد أجبنا دعوتكم الانسية وسنسعى لاغتنام أنسكم فى الوقت المعين ان شاء الله وأنتم على أتم المسرة والحبور

Réponse

M.E. accepte l'invitation de M. et Mme. D. et leur fait mille compliments affectueux.

﴿صورة أخرى﴾

حبيبى العزيز . . .

غب أهدائكم سلام ارجو ان أمكنكم غدا أن تتفضلوا للغداء على غير تكليف وبذلك نغتنم أنس الاجتماع بكم ولاعدمتكم

Autre

Cher ami, si vous n'êtes pas engagé pour demain, venez partager notre dîner sans cérémonie.

Ma femme et moi, nous serons charmés de vous avoir, croyez aux sentiments.

(جواب)

پس از ادای اعزاز و اکرام عرض میشود که در الطف
اوان نامهٔ خوشپیامهٔ مهاندار ستان رسید چون مضمونش
مبنی بر دعوت داعی از برای تغذی در خانهٔ عامرهٔ
آنجناب بود انشاالله وقت معین شرفیاب حضور
خواهم شد باقی باقی باشند والسلام

(در صورت دیگر)

دوست عزیزم . . .
پس از حمد و ثنا از محبت شما مستدعی هستم که روز چهار شنبهٔ
آینده ساعت شش برای تناول غذا ببنده خانه
تشریف آورده اینجانبرا مسرور و سرافراز فرمایند . .

(جواب)

دوست عزیزم
بعد از اکرام شایسته عرض مینمایم که بغایت خوشحالی
نامهٔ محبت شمامهٔ سرکار رسید وانشاالله در اوان
معلوم شرفیاب حضور خواهم شد باقی

(صورت دیگر)

جان عزیزم
پس از سلام و دعای فراوان رجا میشود که اگر امکان
بشود فردا از برای صرف نهار بلا تکلیف بمنزل داعی
تشریف فرمایند که بدانسبب انس اجتماع را فرصت
و غنیمت شماریم باقی از دوستی کم نشوند

(جواب)

عزیز دوستم
. . . . الطف وقت واسعد ساعتده دعوتنامهٔ
علیه‌لری واصل وکمال نشاط وشادمانی حاصل
اوله‌رق امر والالرینه انقیادا انشاالله وقت
معیننده خانهٔ عالیلرینه کلوب ذات سنیه لریله
مشرف اولنه‌جغی بابنده . . .

(نوع دیگر)

عزیز دوستم
. . . . کله‌جك چهار شنبه کونی ساعت التی
راده‌لرنده اویله طعامنه تشریفه میل ورغبت
ومصاحبت وموانست سنیه‌لریله شاورلرینی
مستغرق لجه حبور وسرور بیورمق التماسی بابنده

(جواب)

عزیز دوستم
. . . . کمال تشکر وممنونیتله دعوت عالیلرینی
قبول ایله وقت معیننده مصاحبت برمیمنت
وموانست معالی منقبت والالریله مشرف اولمقلغه
مسارعت اولنه‌جغی بابنده . . .

(نوع دیگر)

بنم عزیز دوستم
. . . . یارین مشغولیتکز یوخسه بلا تکلیف
اویله طعامنه بنده کزه تشریفه میل ورغبت
وبو صورتله عاجزلرینی نائل ابتهاج ومسرت
بیورملری نیازی بابنده . . .

جواب

أيها العزيز . . .

غب اتحافكم بتهانى واكرامى أعرض انى قد
أجبت دعوتكم المحبوبة طائعا وفى غد ان شاء الله
أغتنم لذة اخلاصكم ومصافاتى وطال بقاكم

مخلصكم

فلان

صورة أخرى

أيها الحبيب . . .

غب المصافاة والاكرام أرجو من حبكم أن تهبونى
أنسكم ليلة الاثنين ٢٥ كانون الثانى لنصرف
السهرة معا ولا حرمت لطفكم

صورة استعفاء من دعوة

سيدى الاجل الاكرم . . .

غب استعطاف شريف خاطركم واداء فريضة
الشكر لالطافكم أعرض انى من أيام قد ارتبطت
مع بعض أمثال سيدى من أهل الفضل على أن
أكون عنده يوم الاربعاء فلذلك ألتمس من حلمكم
قبول عذرى ودمتم

فى طلب المواجهة

سيدى الكريم المحترم . . .

غب تادية ما يجب من فرائض الاحترام أعرض انه
قد عرض لمحسوبكم هذا أمور مهمة تستدعى ان
أفاوض سيادتكم فيها فأرجو أن تعينوا لى فى أى

Réponse

Cher ami, J'aurai le plaisir de me rendre à votre aimable invitation, et de vous renouveler ainsi qu'a Madame A. mes sentiments de sincère amitié.

Votre affectionné (etc)

Autre

M.R. prie M.D. de lui faire l'honneur de venir passer la soirée chez lui lundi 25 Janvier.

Refuser une invitation

M.B. est engagé depuis plusieurs jours pour mercredi; il supplie M. O. d'agréer ses excuses et l'asurance de tous ses regrets.

Demander une entrevue

M.B. aurait quelque chose d'important à communiquer à M.D. Il le prie de lui indiquer le jour et l'heure où il pourra se rendre chez lui. Il espère que

(جواب)

عزیزم

پس از اهدای دعا و تکریم عرض میشود که دعوت سرکار را اطاعت کردیم وانشاالله فردا موانست و مهر و مودت آن جناب را غنیمت میشماریم باقی بقایت

(صورت دیگر)

دوست مهربان

بعد از خلوص و مودت رجا میکنم که در شب دوشنبه ۲۵ ماه کانون دوم مارا بانفس خود سرفراز فرموده تا با هم یکرشب را از سرور و فرح سحر کنیم باقی والسلام

(صورت عفو طلب کردن از دعوت)

بعد از استفسار خاطر مبارک و ادای واجبات شکر و ثنا عرض میشود که بنده چند روز است با بعض ارباب دانش که چون سرکار بابنده دوستند بایشان وعد داده که روز چهارشنبه نزد شان باشم و بنابرین التماس میکنم که عذر مرا قبول و پذیر فرمایند باقی باشند

(در دیدنی خواستن)

بعد از ادای واجبات احترام عرض میشود آنکه بعضی امور مهم بحقیر روی داده که مستلزم مواجهه سرکار است پس امید دارم که روز معین و ساعت مخصوص را تعیین بفرمایند تا شرفیاب زیارت محل عامره بشوم و نیاز دارم

(جواب)

بنم عزیز دوستم

.... مع الممنونیه دعوتکزی قبول ایدوب انشاالله یارین ذایقه بخش فواد اولان مصاحبت پرموانست عالیلریله التذاذیاب اولمقلغه شتاب اولنه جغی یاربنده

(نوع دیگر)

عزیز دوستم

... کانون ثانینك ۲۵ نجی بازار ایرتسی کیجه سی صباحه قدر عیش شادیله وقت کچیرمك ایچون لطفا وعنایةً قبول ایدرده مصاحبت و موانست پرفرح ومسرتلریله بنده لرینی منفرح البال بیورمق یابنده

(دعوتدن عفو دیلك)

.... چهارشنبه کونی نزدلرنده بولنمق اوزره ذات عالیلری مثللو ارباب معارفدن بعض احبابه سوز ویرمش اولدیغمدن دعوت بهیه لرنده بولنه میه جغمی کمال اسفله عرض و بیان ایدرك بو بابده واقع اولان قصور ضروری بنده کانه م عفو بیورلماق التماسی یابنده

(کورشمك استمکه دائر)

.... بنده کزه برامر و مصلحت مهم واقع اولوب بونك افاده سی ایچون ذات والالریله ملاقات ایلمك لازمه دن بولنمش اولمغله ملاقاتمز ایچون بر کون وساعت تخصیص ایدوب اشبو تکلیف

يوم وأية ساعة أتمكن من التشرف بزيارة المحل
العامر راجيا أن تغضوا الطرف عن تثقيلي فيما
اتخذها فرصة لاستعطاف الخاطر الكريم وأطال
الله بقاكم

M.D. voudra bien lui pardonner cette importunité.

صورة أخرى

سيدى الحبيب الاعز الاكرم ...
غب ابلاغكم تحياتى وأشواقى الكثيرة أعرض
أنى منذ ساعة قد وصلت من سفرى من (باريس)
فان كانت أشغالكم تسمح لكم أن تشرفونى هنيهة
من الزمان فان عندى ما أخبركم به مما يسر خاطركم
وأنا النهار كله فى البيت مستعدا لتشريفكم
أية ساعة تختارون ولا عدمت وجودكم

Autre

Cher ami, je viens d'arriver de Paris, si vos occupations vous permettent de venir chez moi, je vous apprendrai des nouvelles qui vous feront plaisir. Je serai toute la journée à la maison; ainsi vous pouvez choisir votre heure.

جواب

سيدى العزيز المحترم
غب سؤال خاطركم الكريم مقرونا بأطيب
التحيات والاشواق أعرض أنى فى أبهج آن قد
تلقيت دعوتكم العزيزة المبشرة برجوعكم
بالسلامة من (باريس) واذ كان ذلك من أعظم
المسرات عندى لم يكن من باعث يغشى على
التشرف بمشاهدتكم أعظم من اشتياقى اليكم بعد
ذلك الزمن الطويل فسأكون عندكم
ان شاء الله فى هذا النهار بعد الظهر الساعة السادسة
وحينئذ أغتنم أنس مرآكم المشتهى وأقدم
ما علىّ من فرائض التهانى وأطال الله وجودكم

Réponse.

Je suis charmé d'apprendre que vous soyez enfin de retour de Paris; quand je n'aurai d'autre plaisir que celui de vous en féliciter après une si longue absence, je m'engagerais à aller vous voir.

Vous pouvez donc compter que je me rendrai chez vous cette après-midi vers les six heures.

که اغماض عین از تکلیف بنده نفرمایند تا در خدمت
آن جناب فرصت را غنیمت شماریم باقی . . .

(صورت دیگر)

جناب عزیز گرامی ام . . .
پس از ابراز شوق وارزومندی عرض میشود که حال
چند ساعت شده از سفر شهر (پارس) وارد
شده ام اگر وقت دارید بقدر چند دقیقه تشریف آورده
تا چند چیزی که موجب سرور وخشنودی خاطر جناب
باشد عرض کنم وبنده تمامی روز در خانه مستعد تشریف
قدوم شما هستم باقی بقایت والسلام

(جواب)

جناب عزیز ذوی الاحترام
بعد از استفسار خاطر مبارک عرض میشود که در اوان
خوش واسعد ساعت مژدهٔ آمدن وعودت جناب
از سفر شهر (پارس) بسلامتی وتن درستی رسید
وکمال مسرت وشادمانی بخشید چون مشاهدهٔ دیدار
باسعادت پس از اشتیاق زمانی ومفارقت طول
ودراز ممکن نبود انشاالله امروز بعد ازظهر مشاهده
ومناظرهٔ سرکار را فرصت غنیمت دانسته بخدمت
خواهم رسید باقی توشوی همیشه باقی

عاجزانه‌مه اغماض عین بیورلمق رجا ونیازی
باینده

(نوع دیگر)

عزیزدوستم
.... بنده‌کز برقاچ ساعت اولدیکه (پارس)
شهرندن بورایه وارد اولوب برمانع ومشغولیتکز
یوخسه بورایه ازیجق تشریف بیوروب موجب
سرور وحبور والالری اوله‌جق بعض شیء عرض
وافاده ایدیم ... تشریف عالیلرینه منتظرا
بتون کون اوده بولنه‌جغم اشعاری باینده

(جواب)

عزیزدوستم
کمال صحت وعافیتله (پارس) دن عودت
بیوردقلرینی مبشر ومشعر تحریرات عنایت آیات
بهیه‌لری رسیدهٔ دست توقیر اولدقده فوق العاده
محظوظ ومسرور اولدم . ملاقات والالرینه اشتیاقم
برکمالدر . مفارقت مدیددن غیری مشاهدهٔ دیدار
لامع الانوار والالرینه مانع وحائل اوله‌جق برشیء
اولمیوب انشاالله بوکون اویله‌دن صکره ملاقات
عالیلرینه مسارعت قلنه‌جغنی باینده

للاعتذار

سيدى الاجل الاكرم

غب استعطاف الخاطر الكريم وتادية واجبات
الاحترام أعرض انى فى أبهى ساعة تلقيت
رسالتكم العزيزة المؤذنة بتشريفكم لمنزل هذا
الرقيق فعددت ذلك من جملة ما خصصت به من
ألطافكم وكرم شمائلكم غير انى لما كنت مضطرا
بداع مهم الى الخروج الى نواحى البرية يوم غد
لم أجد بدا من تأخير نوال هذا الحظ الا ما بعد غد
فى أية ساعة شاء سيدى أن يشرفنى بها وعلى كل
حال أرجو مقابلتى بالتكرم والصفح الجميل سيدى

Pour s'excuser.

M.A. se trouvant obligé d'aller à la campagne demain, prie M. G. de ne pas se donner la peine de passer chez lui. M.A. sera bien aise de voir. M. G. après demain à l'heure qui lui sera la plus convenable.

صورة أخرى

سيدى الجليل المحترم

غب تأدية ما يجب من الاحترام والاكرام أعرض انى
فى ألطف الاوقات قد ظفرت بتلاوة نميقتكم المبشرة
بتشريفكم لهذا الداعى فكان ذلك من جملة
ما استوجب شكرى على لطف خلالكم وتنازلكم
الا انى لما كنت فى هذه الليلة مدعوا الى موضع
كذا فان شاء سيدى تأخير جملة هذا الى نهار غد
الساعة التاسعة فقد ضاعف شكرى وعلى فا
أرجو الاعدم مؤاخذتى وتلقى بكرمكم المألوف

Autre.

M.F. allant ce soir à . . ., ne pourra avoir le plaisir de voir M.R. aujourd'hui. Il le prie de ne vouloir bien venir que demain à neuf heures et lui renouveler ses compliments.

(پوزش خواستن)

جناب معظم ومکرم دام اقباله

بعد از رضاجوئی خاطر کریم وادای واجبات احترام وتکریم عرض میکنم چون در احسن ترین اوان بنامهٔ عزیز آن یار مهربان که مضمون آن مشعر بتشریف فرمائی سرکار بخانهٔ بنده بود کمال سرور از فیض حضور آنجناب حاصل لیکن بخت مساعد ننمود بواسطهٔ آنکه فردا امر ضرور بنده را مجبور کرده که بی تاخیر بردن بروم رجا دارم که عذرم را قبول وپس فردا در هر ساعتی خواسته باشند بنده را سرافراز فرمایند

(صورت دیگر)

جناب بزرگوار محترم . . .

بعد از ادای واجبات اعزاز واحترام عرض میشود که در اسعد اوقات نامهٔ آن یار عزیز واصل شد وچون منوط بآمدن سرکار بخانهٔ داعی بود باعث شکرانه گزاری بنده گردید اما چون بنده امشب در فلان جا مهمان هستم رجا میکنم که جناب سرکار فردا ساعت نه تشریف آورده امید دارم که داعی را عفو فرمایند وباحسان وکرم خود بخشایند والسلام

عذر ديلمك

عزيزدوستم

يارين خانهٔ بنده كلنمه تشريف بيوره جقلريني مشعر ومبشر رسيدهٔ جاى تعظيم وتوقير اولان تحريرات عنايت آيات والالرى مستلزم نشاط وانبساط فراوان اولمش ايسه ده بنده لرى يارين برامر ضرورى ايچون بر يره كيده جكمدن اوبرسى كون هرنه وقت وساعت تشريفه ميل ورغبت بيوريلورسه بنده كزى مشرف وسرفراز بيورسكز وبو بابده واقع اولان قصور ضروريى عاجزانه مى عفو بيورملرى نيازى بابنده

نوع ديكر

عزيزدوستم

.... عاجزلرينه تشريف بيوره جغكزى مشعر ومبشر عنايتنامهٔ والالرى اسعد وقتده زيب اراى يد شاورى اولدقده خارج از كنجايش حوصلهٔ تعريف وتوصيف محظوظ ومسرور اولدم ايسه ده بو كيجه فلان يره مدعو اولوب اوده بولنه ميه جكمدن يارين ساعت طقوزده تشريف بيورمكزى رجا وبو بابده واقع اولان قصور عاجزانه مك عفونى تمنا ايدرم اولبابده

لاداء الشكر

سيدى الاجل الاكرم

غب تأدية ما يجب من فرائض الاحترام أعرض انى
اشعارا بما حصل عندى من آثار منتكم الجليلة
التى قلدتنى بقلائد فضلكم الباهر أحرر الآن هذه
الاحرف اليسيرة كصك يتضمن ما استقر فى ذمتى
من واجب حقوق الشكر الذى ساقنى للتشرف
بين أيديكم وتأدية ما علينا فى هذا المساء أو نهار غد
ان شاء الله ودمتم

Pour remercier.

Recevez, Monsieur, ou Madame tous mes remerciments. J'aurai l'honneur d'aller moi-même vous les renouveler ce soir ou demain.

الى تاجر او صانع

حضرة الاخ فلان المحترم

غب الاعزاز والاكرام المرجو حضوركم يوم الثلثاء
الساعة العاشرة صباحا الى محلنا وأن تستصحبوا
معكم مساطر متنوعة من جنس . . . ودام بقاكم

A un marchand ou ouvrier.

Je prie Monsieur B. de venir chez moi mardi matin à dix heures, et d'apporter avec lui des échantillons de différentes espèces de—

صورة أخرى

جناب أخينا فلان المحترم

غب السلام المرجو حضوركم نهار غد صباحا
لتأخذوا القياس طقم ثياب والله يحفظكم

Autre.

Je prie Monsieur N. de venir chez moi demain dans la matinée pour me prendre mesure d'un habit.

صورة أخرى

جناب أخينا . . .

غب اهدائكم تحيات نرجوكم أن تسلموا لخادمنا
(أو حامل أحرفنا هذه) الثوب الموعودين به فى هذا
النهار ودام بقاكم

Autre.

Je prie Monsieur R. de remettre à mon domestique *ou* au porteur, l'habit qu'il m'a promis pour aujourd'hui.

(شکرانه گزاری)

جناب بزرگوار مکرم

پس از ادای واجبات اکرام عرض میشود بنابر آثار
محاسن دثار که ما را بدان مفتخر و سرافراز فرمودند
حقوق شکر و سپاس بر گردن عبودیت واجب بود
باین چند کلمه جسارت ونوشته شد تقدیم خدمت
باسعادت سرکار نموده وانشاالله امروز وقت شام
ویا فردا بخدمت خواهم رسید باقی باقی باشند

(نامه بتجار یا بصنعت کار)

برادر عزیز مهربانم

پس از ارسال دعا رجا میکنم که روز سه شنبه صبح
ساعت ده بمنزل آمده و با خود از انواع نمونهٔ
... آورده باقی

(صورت دیگر)

برادر عزیز مکرم ...

پس از سلام رجا دارم که فردا وقت صبح باینجا تشریف
آورده جهت اندازه گرفتن یکدست رخت برای خود

(صورت دیگر)

برادر ا ...

بعد از ارسال سلام ارجو دارم لباسی که فرستاده شد را
بامروز وعده کرده بودید تسلیم بخدمتکار (ویا بحامل
نامه) نمایید باقی بقایت ...

تشکرنامه

عزتلو افندم

... بوکره حق بندگانه مده شایان وارزان بیوریلان
التفات وعنایات والالرینک ادا وایفای تشکر
ومحمدتی معرضنده وانشاالله بوکون اخشام
ویاخود یارین ذات عالیلرینه کله جکم اشعاری
سیاقنده ترقیم عریضهٔ چاکری یه ابتدار قلندی
اولبابده

تاجر ویاخود ارباب صنایعه تذکره

برادر عزیزم

... جنسدن هر نوع نمونه لری برابر الوب صالی
کونی صباح ساعت اون راده لرنده خانهٔ شاوری یه
کلملری بابنده

نوع دیگر

برادر عزیزم

.... بزه برقات البسه اولچیسنی الماق ایچون
یارین صباح بورایه تشریف بیورمکزی رجا ایدرم

نوع دیگر

برادر ....

... بوکون ارسالی وعد بیورلمش اولان روبه یی
خدمتکارمزه ویاخود (حامل تذکره یه) اعطا
وتسلیم ایلمکزی رجا ایدرم

في استكتاب وصاية

أيها السيد المحترم

غب استعطاف شريف خاطركم بالاحترام والوقار
أعرض اني بعد بعض أيام اسافر الى مدينة كذا
فالتمس من احسانكم وغيرتكم أن تتفضلوا على
بكتابة وصاية الى الخواجه فلان ان حسن ذلك لدى
سيدي وبذلك تقلدونني أعظم منة وأطال الله
وجودكم مقصدا في كل جميل

Pour demander des lettres de recommandation.

Monsieur,

Je pars dans peu de jours et pour B. Auriez-vous la bonté de me donner des lettres de recommandation pour M. D? Vous me rendriez un grand service.

التحويلات والكمبيالات وما أشبهها

صورة كمبيالة

ص

١٠٠٠٠

فقط عشرة آلاف غرش لاغير

بعد ثلاثة أشهر من تاريخه هذا ندفع تحت اذن
الخواجا فلان . . . . المبلغ المرقوم أعلاه وقدره
عشرة آلاف غرش عملة تعريفة متجر بيروت
(أو خلافه) والقيمة وصلتنا نقدا أو بضاعة من
جنس كذا اشتريناها واستلمناها من المذكور
بيروت في ١٠ ايلول سنة ١٨٨٣

Lettres de Change, Billets. etc.

Modèle de Billet à ordre.

Bon pour P.T. 10,000.
Beyrouth le 10 septembre 1883
F. Dumas

A trois mois de date, je payerai à l'ordre de Monsieur N. la somme de dix mille piastres (ou autre) valeur reçue comptant (ou en marchandise)

صورة جيرو أو تحويل على ظهر كمبيالة

وعنا (أو عنا دفع المبلغ مذكور باطنه) لامر
الخواجه فلان . . . والقيمة بالحساب (أو وصلت
نقدا) بيروت في تشرين الاول سنة ١٨٨٣

Endossement.

Bayez à l'ordre de Monsieur S. valeur reçue comptant
Beyrouht le 10 Octobre 1883

(در توصیت نامه خواستن)

جناب مکرم معظم

بعد از استفسار خاطر عاطر و اعزاز و اکرام عرض میشود
که پس از چند روز آرزوی سفر بجانب شهر
فلانی دارم بنابرین از عنایت سرکار امیدوارم
اکر استحسان بفرمایند بجهت بنده توصیه نامهٔ بفلان
بنویسند که برداشی مایهٔ ممنونیت فراوان خواهد شد
باقی . . .

(در تحویلات و تمسک و برات)

(صورت برات)

صح

١٠٠٠٠

تمام ده هزار غروش است

پس از کذشتن سه ماه از تاریخ این برات برراج بیروت
(ویا ولایت دیگر) مبلغ مرقوم بالا را که عبارت از ده هزار
غروش تعریفه باشد از جانب ما بفلان . . . داده وقیمت
برات را از مومی الیه نقدا پول ویاخود از فلان صنف
متاع خریداری شده واصل این جانب کردید
بیروت فی ١٠ ایلول سنه ١٨٨٣

(صورتی که در پشت تمسک نوشته کردد)

مبلغی که درون تمسک مندرج است از وجه حساب
ویاخود نقدا از فلان خواجه وارد این جانب کردید
بیروت فی سنه ١٨٨٣

توصیه نامه استدعاسنه دائر

عزتلو افندم

. . . . بنده کز برقاچ کوندن صکره فلان ولایته
عزیمت ایتمک نیت وارزوسنده اولدیغمدن لطفا
وعنایة فلان خواجه یه برقطعه توصیه نامه
تسطیر واعطا سیله قوللکزی منتدار وممنون
مسار بیوملری بابنده

تحویلات وسندات وکبیالاته دائر

کبیال صورتی

صح

١٠٠٠٠

یالکز اون بیک غروشدر

سندك یوم تاریخندن اوچ ای کچدکدن صکره
بیروت ویاخود بشقه ولایتك رایجی اوزره
بروجه بالا اون بیك غروش تعریفه طرفزدن
فلان . . . . اعطا اولنه جغی ومقابلنده مومی
الیهدن نقدا ویاخود فلان جنسدن امتعه النوب
یدمزه واصل اولدیغنی مبین اشبو سند ترقیم قلندی
بیروت فی ١٠ ایلول سنة ١٨٨٣

جیرو وتحویل وکبیال ظهرینه یازیله جغی

درون سندده مقید اولان مبلغ علی الحساب
ویاخود نقدا فلان خواجه دن طرفمزه واصل
اولدیغنی مبین ترقیم ظهری به ابتدار قلندی
بیروت فی تشرین اول سنة ١٨٨٣

صورة سند بسيط

١٠٠

فقط مائة ليرا مجيديه لاغير

حين الطلب أدفع الى الخواجه فلان ... المبلغ
المرقوم أعلاه وقدره ١٠٠ ليرا مجيديه والقيمة
وصلتني نقديه في دمشق في ١٠

Billet Simple.

Je soussigné, reconnais devoir à Monsieur N. la somme de cent Livres Turques que je m'engage à lui payer à la première occasion.
Damas le 10 mars 1881

J. Le bel.

صورة وصول

٢٥

فقط خمسة وعشرون ليرا فرنساويه لاغير

بتاريخه وصلني من الخواجه فلان ... المبلغ
المرقوم أعلاه وقدره خمسة وعشرون ليرا فرنساويه
وذلك عن باقي رصيد مطلوبي منه
اسكندريه في ٥ تشرين الثاني سنة ٨١

كاتبه فن

Quittance ou Reçu.

Je soussigné, reconnais avoir reçu de Monsieur T. la somme de vingt-cinq Napoléons pour solde de mon compte.
Alexandrie le 5 Novembre 1881

G. Leroy.

صورة بوليسة أو تحويل

١٠٠٠

فقط ألف فرنك لاغير

حساب الخواجه فلان .... في باريز
غب اطلاعكم على بوليستنا هذه بخمسة أيام نرجو
تدفعوا عنا لامر الخواجه فلان .... المبلغ
المرقوم أعلاه وقدره ألف فرنك وقيدوا القيمة
في الحساب وغب دفعكم خذوا بوليستنا مظهره
بالوصول بيروت في ٢ ـــــ سنة ١٨٨٣

Lettre de change.

Bon pour 1000 francs.

Beyrouth le 2 Décembre 1881

A vue (ou a 30 jours de date) veuillez payer par cette première de change (deuxième ou troisième ne l'étant) à l'ordre de Monsieur R. la somme de mille francs, valeur reçue en espèces (ou en marchandise) que passerez en compte suivant avis de

F. Legrand.

(صورت تمسك)

١٠٠

تمام صد مجيدى اشرفى است

مبلغ مرقوم بالارا كه عبارت از صد اشرفى مجيدى
عثمانى باشد نقدا واصل اين جانب شد بشرطى كه بنده
در وقت طلب بى تاخير تسليم واعطا بخواجه مومى اليه بكنم
دمشق فى سنه ١٨٨١

(صورت قبض رسيد)

٢٥

بيست و پنج ليراى فرانسا تمام

از مطلوب حسابم در تاريخ فلان مبلغ مرقوم بالا كه
عبارت از بيست و پنج ليرهٔ فرانسا باشد از فلان
خواجه رسيد واين چند كلمات از براى بيان نوشته
گرديد . فى سنه ١٨٨٣

(صورت برات ويا تحويل)

١٠٠٠

هزار فرنك بى زياد

در پارس بجناب فلان خواجه

پس از اطلاع جناب بر اين برات اميد دارم كه مبلغ
مرقوم بالارا كه عبارت از هزار فرنك باشد در مدت پنج روز
بفلان خواجه كارسازى نمايد وقيمت آن را در دفتر
حسابات بنويسيد وبرات را كه مشعر بر وصول است
از دو دريافت نمايد . فى سنه ٨٤

﴿سند صورتى﴾

١٠٠

يالكز يوز عدد مجيديه ليراسيد

حين طلبده اعطا اولنمق اوزره بالاده مذكور يوز
عدد عثمانلى ليراسى فلان خواجه دن اخذ
ايلديكمى مبين اشبو سند ترقيم قلندى
شام ٥ تشرين ثانى سنة ١٨٨١

﴿وصل صورتى﴾

٢٥

يالكز يكرمى بش عدد فرانسز ليراسيدر

اشبو سندك يوم تأريخى مطلوبمزه محسوبا بروجه
بالا يكرمى بش عدد فرانسز ليراسى فلان خواجه
جانبندن يدمزه واصل اولديغنى مبين اشبو وصل
سندى ترقيم قلندى تشرين ثانى سنة ٨٤

﴿پوليچه وياخود تحويل صورتى﴾

١٠٠٠

يالكز بيك فرانقدر

پاريسده مقيم فلان خواجه جنابلرى

اشبو پوليچه مزى كورديككزده قبول ايدوب
بروجه بالا ناطق اولديغى بيك فرانقى بش كون
ظرفنده فلان خواجه يه اعطا وقيمتى حسابمزه قيد
ايله وصولنى مشعر پوليچه مزى أخذ ايده مز
فى سنة ٨٤

في سير الملوك

حكاية

حكى ان ملكا من ملوك العجم خلع ربقة العدل
واكتسى الجور فيما حكم * وأطال يد التطاول على
مال الرعية * واخترع اقتناصهم بالظلم والاذية *
فتشتت نظام الخلق من مكايده في الدنيا * وتولوا
طرق الغربة اذا استولى عليهم كرب جوره بغيا * فلما
نقصت الرعية قبلت الولاية النقصان * وخلت
الخزائن من الجواهر والعقبان * وهجمت الاعداء
بالمصايب * من كل جانب

قطعه

اذا رمت الاستنجاد يوم مصيبة *
* فبادر ببذل الجود في زمن البشر
وان الرقيق الوغد حيث ظلمته *
* يفر وبالاحسان تملك للحر

فاتفق يوما في مجلس هذا الملك المغبون * ان
صارت قراءة الكتاب شاهنامه في زوال مملكة
(الضحاك) ووصول العهد (الفريدون) فقال
الوزير للملك ان فريدون ما كان له ملك ولا خزينة
ولا حشم * فبماذا تقرر له الملك وانتظم * فاجابه

Sur la conduite des rois.

H

On fait l'histoire qu'un certain roi de Perse avait étendu la main de la tyrannie sur la propriété de ses sujets, et qu'il avait commencé (*à exercer*) la violence et la vexation. Les gens s'en allèrent par le monde, à cause des embûches de son oppression, et prirent le chemin de l'émigration à cause du malheur de sa violence. Lorsque les sujets furent diminués, le revenu des provinces éprouva un dommage, et le trésor demeura vide, et les ennemis apportèrent la violence de toutes parts.

K.

Quiconque voudra du secours au jour du malheur,

Dis (*-lui*): Occupe-toi (travaille) de générosité dans les jours de prospérité.

Si tu ne traites pas avec douceur l'esclave (*ayant*) l'anneau à l'oreille, il s'en ira.

Exerce la bonté, la bonté (*te dis-je*), afin que l'étranger devienne l'anneau à l'oreille.

Un jour, dans sa société, on lisait le livre du Châh-nâmeh sur la chute de l'empire de Dhohâq et sur siècle de Féridoun. Le vizir interrogea le roi (*en lui disant*): Féridoun n'avait ni trésor, ni domaine, ni serviteurs: com-

(در سیرت پادشاهان)

(حکایت)

یکی از ملوک عجم حکایت کنند که دست تعدی بمال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز * خلق از مکاید ظلمش در جهان برفتند * واز کربت جورش راه غربت گرفتند * چون رعیت کم شد ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت وخزینه تهی ماند * ودشمنان از هر طرف زور آوردند

(قطعه)

هر که فریاد رسی روز مصیبت خواهد *

* گو در ایام سلامت بجوانمردی کوش

بندهٔ حلقه بگوش ار ننوازی برود *

* لطف کن لطف که بیگانه شود حلقه بگوش

روزی در مجلس او کتاب شهنامه همی خواندند در زوال مملکت ضحاک وعهد فریدون * وزیر ملک را گفت فریدون گنج وملک وحشم نداشت پادشاهی بروچه گونه مقرر شد * گفت انچنانکه شنیدی خلقی بروی تعصب کرد

(پادشاهلرك عادات واخلاقی بیاننده در)

(حکایت)

عجم شاهلرندن بریی حکایت ایدرلرکه خلقك مالنه تعدی وظلم النی اوزاتمش * وجور وجفایه باشلامش ایدی * مملکتك انتظامی بوزلدی * ورعایانك اکثری انك ظلمندن غربت اختیار ایدوب ترك وطن ایتدیلر * وقلت رعیت علتی ایله محصولات و واردات مملکت نقصان بولدی * وعسکره وفایده جلب خزینه حاصل اولمامغله هرطرفدن دشمن هجوم ایتمکه باشلادی

(قطعه)

کیمکه بر محنت کونده استه یه فریادرس *

* سویله ایتسون خلقه ایام سلامتده سخا

عبد مملوکك کوزتمزسك سنی قویوب کیدر *

* لطف ایت کم لطفله بیکانه قول اولور سکا

برکون اول پادشاهك مجلسنده شهنامه کتابی اوقورلردی * واوقنان محل ضحاکك تخت وسلطنتی ومال ومملکتی الندن کیدوب یرینه (فریدون) پادشاه اولدیغنه دائر ایدی * وزیر پادشاهه دیدی فریدونك خزینه وملك وسلطنتی

كما سمعت أنت ان جماعة من الخلق تعصبوا له وأيدوه * وبذلك نال الملك بما قلدوه * فقال وحيث ما تعلم ان اجتماع الخلق يوجب الملك * فلماذا شتت شملهم من هذا السلك * فاذا كأنك ما عندك للملك رغبه * ولا أنت من زواله فى رهبه

ment l'empire lui fut-il assuré? Il répondit de la manière que tu l'as entendu. Un peuple se réunit autour de lui avec empressement et lui prêta main-forte, de sorte qu'il obtint la royauté. Le vizir dit : Puisque le concours du peuple est une cause de la royauté, toi, pourquoi disperses-tu le peuple? Peut-être n'as-tu pas le désir de la royauté?

مفرد

وبالروح رب الجندان كنت حازما *

فما عظم السلطان الا بجنده *

فقال الملك ما هو السبب فى اجتماع العسكر والرعيه * وتآليف قلوبهم على شاكلة مرضيه * فقال يجب العدل على السلطان * حتى يجتمعوا اليه من كل مكان * وعند ذلك يجب عليه نشر خيمة رحمته * حتى يجلسوا آمنين فى ظل دولته * وأنت من هذين الوصفين خالى * فى شيم المعالى

B.

Même, il vaut mieux que tu prennes soin de l'armée aux dépens de ta vie (avec ta vie.

Parce que c'est avec l'armée que le sultan exerce le commandement.

(*Le roi*) dit : La cause du concours de l'armée et des sujets, quelle est-elle? (*Le vizir*) répondit : La justice est nécessaire au roi, afin qu'ils se réunissent autour de lui; et la clémence, afin qu'ils reposent tranquilles à l'ombre de sa puissance. Et toi, tu n'as pas chacune de ces deux (*qualités*).

نظم

لم يستقم ملك والجور صنعته *

اذ لا يصح ذئاب السوء رعيانا *

وكل من يبتنى بالظلم دولته *

يخرب الاس منها كيفما كانا *

M.

Le métier de la violence ne fait pas la souveraineté;

Parce que ce n'est pas du loup que vient le métier de berger.

Un monarque qui jette le fondement de l'oppression creuse le pied du mur de son royaume.

آمدند وتقویت کردند پادشاهی یافت وزیر گفت چون
گرد آمدن خلق موجب پادشاهیست تو خلق را
چرا پریشان میکنی مگر سر پادشاهی نداری

(بیت)

همان به که لشکر بجان پروری ❋

❋ که سلطان بلشکر کند سروری

گفت موجب گرد آمدن سپاه ورعیت چیست گفت
پادشه را عدل باید تا برو گرد آیند ورحمت
تا در سایهٔ دولتش ایمن نشینند وترا این هردو نیست

(مثنوی)

نکند ظلم پیشه سلطانی ❋

❋ که نیاید ز گرگ چوبانی

پادشاهی که طرح ظلم افکند ❋

❋ پای دیوار ملک خویش بکند

یوغیدی ضحاک کبی عظیم الشان پادشاهه توجهله
غالب اولوب پادشاهلق آکا مقرر اولدی دیو
پادشاهدن سوال ایلدکده مسموعک اولدیغی
وجهله بر جماعت طرفدارلق ایله فریدونک باشنه
جمع اولوب تقویت ویردیلر پادشاه اولدی وزیر
دیدی مادامکه خلقک جمع اولمسی پادشاهلغه
سببدر سن نیچون خلقی طاغدیب پریشان ایدیور
سین پادشاهلغه میل وهوسک یوقمی

(بیت)

رعایا ایله جند وعسکره قیل اهل پرورلک ❋

❋ که عسکرله ایدر سلطان اولان عالمده سرورلک

پادشاه عسکر و رعایانک سبب اجتماع واتحادی ندر
دیو صوردقده وزیر دیدی پادشاهه عدالت
ومرحمت وشفقت لازم تا که خلق آنک باشنه
طوپلانه وسایهٔ عدالتوایهٔ شاهانه لرنده کمال امن
وآسایشله اوطوره لروسنده بونک ایکیسیده
موجود کلدر

(مثنوی)

پیشه سی جور اولان ایتمز عالمه سلطانلغی ❋

❋ چون بیلورسین قورددن کلمز قیون چوبانلغی

پادشاه کم خلقه ظلم ایدر بیلورمیسن نیدر ❋

❋ دولتی دیوارینک بنیادنی ویران ایدر

فاوافقت نصيحة الوزير طبع الملك * وأمر
باعتقاله فى السجن زاعما انه مؤتفك * فلم تمض
مدة حتى قام ابناء عم السلطان المنازعة * ورتبوا
العسكر للمقاومة والمقارعة * فاجتمع عليهم القوم
الذين كانوا ايئسوا منه وتشتتوا من يد تطاوله *
وقووهم حتى أخرجوا الملك من تصرفه وتقرر عليهم
بعد تخييب مأمل بتناوله

قطعة

من يستبح ظلم الرعايا يلق فى * بؤساه صاحبه عدوا غلبا

فأقم باصلاح الرعية آمنا * حرب العدى فهم العساكر والظبى

حكاية

روى أن نوشروان العادل صنعوا له مرة فى الصيد
كبابا ولم يجدوا ملحا * فارسلوا غلاما الى القرية كى يأتى
باليسير منه منحا * فقال بل ابتاعه بقيمته حتى لا يكون
رسما * ولا أرضى أن يحدث خرابا وظلما * فقالوا
وما الخلل * فى غير جلل * فقال بناء الظلم فى الدنيا
يكون أولا قليلا * ثم كل آت يزيد عليه حتى يعود
أخذا وبيلا

Le conseil du vizir bien intentionné ne fut point agréé du roi. Il donna l'ordre de le lier, et il l'envoya en prison. Il ne se passa pas beaucoup (*de temps avant*) que les enfants de l'oncle du sultan (*c'est-à-dire* ses cousins) se levassent pour la révolte, et réclamassent le royaume de leur père. Des gens (un peuple) qui avaient été réduits aux abois et dispersés par la main de sa tyrannie, vinrent les joindre et les renforcèrent ; en sorte que le royaume sortit de sa possession et fut affermi sur eux.

K.

Un monarque qui se permet l'injustice sur le sujet,

Son ami, au jour de la détresse, devient son ennemi puissant.

Entretiens la paix avec tes sujets, et reste en sécurité contre l'attaque de ton adversaire,

Parce que les sujets, sont une armée pour l'empereur juste.

H

On a rapporté que, dans un lieu de chasse, on faisait rôtir une pièce de gibier pour Nouchirévan le juste. Il n'y avait pas de sel. On envoya un jeune esclave au village, afin qu'il apportât du sel. Nouchirévan (*lui*) dit : Prends du sel en le payant, afin que (*cela*) ne devienne pas une coutume et que le village ne soit pas dévasté. On lui dit: De cette quantité (*de sel*), quel dommage en naîtra-t-il? Il répondit: La base de l'injustice, dans le monde, a été d'abord peu (*de chose*); et chacun, qui est venu, y a ajouté, jusqu'à ce qu'elle fût arrivée à cet excès (***où nous la voyons***).

ملك را پند وزیر ناصح موافق طبع نیامد بند فرمود
وبزندانش فرستاد بسی برنیامد که بنی عم سلطان بمنازعت
برخاستند و بمقاومت لشکر آراستند وملك پدر خواستند
قومی که از دست تطاول او بجان آمده بودند وپریشان
شده برایشان گرد آمدند وتقویت کردند تا ملك از قبضهٔ
تصرفش بدر رفت وبرآنان مقرر شد

(قطعه)

پادشاهی کو روا دارد ستم بر زیردست ✻
✻ دوستدارش روز سختی دشمن زورآور است
با رعیت صلح کن وز جنگ خصم ایمن نشین ✻
✻ زانکه شاهنشاه عادل را رعیت لشکر است

(حکایت)

آورده اند که (نوشیروان) عادل را در شکارگاهی
صیدی کباب کردندی ونمك نبود غلامی بروستا فرستادند
تا نمك آورد نوشیروان فرمود نمك ابقیمت بستان تا رسمی
نگردد وده خراب نشود گفتند ازین قدر چه خلل زاید
گفت بنیاد ظلم در جهان اول اندك بوده هر که آمد
برو مزید کرد تا بدین غایت رسید

وزیر هوشمندك نصیحت وپندی اول پادشاه خود
پسنده خوش كلمیوب قیدو بند وحبس ایله معذب
ایلدی بو حال اوزره چوق زمان کچمدی که اول
پادشاه ظالمك عمزاده لری نزاعه قیام ایله حربه
متصدی اولدیلر وپدرلری ملکنی استدیلر آنك
ظلم وآزارندن بیزار وپریشان خاطر ودلفكار اولوب
ترك دار ودیار ایدن آهالی ورعایا انلره متابعت
ایدنجه قوتلندیلر وملك پادشاهك یداداره سندن
چیقوب انلره مقرر اولدی

(قطعه)

پادشاه چونکه کوره ظلمی رعایایه روا *
* دوست اولان طارلق کوننده دشمن پر زور اولور
جنك دشمندن امین اولمق دیلرسك عدل قیل *
* عدل ایدن شاهه رعیت عسکر منصور اولور

(حکایت)

روایت ایدرلر که عدل وداد ایله مشهور بلاد اولان
(نوشیروان) برکون صید وشکارده ایکن حضور
نده بر صید کباب ایدرلر ایدی حاضر طوز بولنمامغله
کویدن طوز کتورمك ایچون بر خدمتکار کوندر
دیلر نوشیروان اول خدمتکاره تنبیه شدید ایدوب
طوزی بهاسیله آل تا که من بعد بو بدعت عادت
وقانون قالمیه وکوی خراب اولمیه * دیدیلر پادشاهم
بو قدر جزئی تکلفدن نه زیان کلور * دیدی ظلمك
تملی دنیاده اول آز ایدی وهر کیم کلدی انك اوزرینه
زیاده ایتدی بو راده یه واردی

﴿قطعة﴾

اذا اقتطف السلطان فى الروض زهرة * (تفاحا)
* ابعض الرعايا أهلك الحرث تابعه
وان يستبح فى نفسه غصب بيضة *
* فكل دجاج الكون فاجأ مصرعه

﴿مفرد﴾

الظالم الباغى يدمر الردى *
* واللعن يعقبه بوقف خالد

﴿حكاية﴾

سمعت ان عاملا كان يخرب منازل الرعيه * ليعمر خزائن السلطان بالاذيه * ولم يكن خبيرا بقول الحكما * فيما أوضحوا اقدما * كل ماتسبب فى تحريك غضب الواحد القهار * بتسلطه على قلوب خلقه بالاضرار * فالله تعالى يسلط عليه جميع خلقه حتى يدمروه * ومن الوجود يجزروه

﴿مفرد﴾

نار السعير اذا ذكت فى حرمل *
* لم تستعر كدخان قلب السائل

(حكمة) يقولون ان الاسد لجميع الوحوش رئيس * وأدناء كافة الحيوانات الحمار الخسيس * وباتفاق العقلاء ان الحمار فى رفعه الاحمال * خير من الرئبال فى تمزيقه الرجال

K.

Si le roi mange une pomme du jardin de ses sujets,
Ses esclaves arracheront l'arbre de la racine.
Pour cinq œufs que le sultan se permettra d'injustice,
Ses soldats mettront mille poules à la broche.

B.

L'injuste, de méchante vie, ne restera pas (*toujours*),
La malédiction éternelle demeurera sur lui.

J'ai entendu dire qu'un collecteur désolait la maison de sujets, afin de faire prospérer le trésor du sultan. (*Il était*) sans connaissance de la parole des sages qui ont dit : Quiconque vexe les créatures de Dieu trèshaut, pour gagner le cœur d'une créature, Dieu, qu'il soit élevé ! suscitera contre lui la même créature pour arracher la racine de son existence.

B.

La feu ardent ne fait pas sur (avec) la rue
Ce que fait la fumée d'un cœur affligé.

Plaisanterie. On dit : Le chef de tous les animaux, c'est le lion; et la pire des bêtes, c'est l'âne. Mais, du commun accord des sages, l'âne portant le fardeau vaut mieux que le lion déchirant les hommes.

(قطعه)

اگر ز باغ رعیت ملک خورد سیبی ❀ بر آورند غلامان او درخت از بیخ

به پنج بیضه که سلطان ستم روا دارد ❀ زنند لشکریانش هزار مرغ بسیخ

(بیت)

نماند ستمکار بد روزگار ❀ بماند برو لعنت پایدار

(حکایت)

عاملی را شنیدم که خانهٔ رعیت خراب کردی تا خزینهٔ سلطان آبادان کند بی خبر از قول حکما که گفته اند هر که خلق خدای عزوجل را بیازارد ❀ تا دل خلقی بدست آورد ❀ ایزد تعالی همان خلق را بروی گمارد ❀ تا دمار از روزگارش بر آرد

(بیت)

آتش سوزان نکند با سپند ❀
آنچه کند دود دل مستمند ❀

گویند سر جملهٔ حیوانات شیر است وکمترین جانوران خر و باتفاق خردمندان خر باربر به از شیر مردم در

(قطعه)

اگر باغ رعیتدن قوپاروب شاه بر الما *
کوکندن قالدیررلر اول درختی قوللری آنك *
اگر شاه بش دانه یومورطه آلسه جور و ظلم ایله *
کباب ایچون اوررلر بیك مرغی شیشه عسکری آنك

(بیت)

اوکیم ظلم ایلیه قالمز بو عالمدن ایدر رحلت *
ولکن تا قیامت خلق ایدر اول ظالمه لعنت

(حکایت)

بر مأموری ایشتدم که پادشاهك خزینه سنی طولدیره جغم دیو تبعه و رعایانك خانمانلرین خراب و انواع عذاب ایلر ایدی اول غافل جاهل تیره دل حکمانك قولندن غافل ایدیکه دیمشلردر هر کم بر خلقك رضاسیچون خدای عزوجله مغایر حرکت ایدرسه اول کیمسه نك وجودینی دنیادن قالدیرمق ایچون حق سبحانه و تعالی همان خلقی انك اوزرینه مسلط ایدر .

(بیت)

ظالمه مظلومك آهی ایتدیکی حالتلری *
آتش سوزان سپنده ایلمك ممکن دکل *

دیرلر که جمله حیواناتك سروری ارسلاندر وادنا والجاهی اشکدر وعاقللرك اتفاقیله یوك کوتورجی مرکب آدم یرتیجی ارسلاندن ایودر

(رجز)

نعم وهى الحمر عن التمييز *
لكنها بالحمل فى تعزيز *
البهم فى نقل الحمول خير *
من بطل يهيج منه الضير *

فعلم السلطان طرفا من أخلاقه بقرائن الاحوال واجرى تعزيبه وأهلكه بانواع العقوبة فى الحال

M.

Quoique le pauvre âne soit sans discernement,
Il est précieux, puisqu'il traîne le fardeau.
Les bœufs et les ânes portant le fardeau
Valent mieux que les humains tourmentant.

Un partie des vices de ses mœurs fut connue du roi, il le mit à la torture, et le fit mourir par diverses espèces de tourments.

(نظم)

هيهات تملك من مليك قلبه *
مادام خاطر عبده مكسورا *
ان رمت من كرم المهيمن نعمة *
فاصنع جميلا فى الورى مأثورا *

واتفق انه مر عليه أحد مظالميه فقال

K.

L'agrément du sultan ne te sera point acquis,
Tant que tu ne chercheras pas (*à gagner*) l'affection de ses sujets (de ses esclaves).
Veux-tu que Dieu soit généreux pour toi ?
Fais du bien aux créatures de Dieu.

Un de ceux qui avaient éprouvé son injustice, passa près de lui, et dit :

(نظم)

ما كل من يشتد ساعد عزمه *
بالملك يطش فى الرعية ظلفه *
فعظيم صلب العظم بعد وصوله *
حلق امرئ فى البطن يظهر حتفه *

K.

Quiconque a la force du bras et une charge administrative,
Ne mange pas impunément au moyen de (avec) son autorité, le bien des hommes.
On peut avaler dans le gosier un os dur;
Mais il déchirera le ventre, l'orsqu'il prendra (*séjour*) sous le nombril.

(قطعه)

مسکین خر اگرچه بی تمیز است ❋ چون بار همی کشد عزیز است

گاوان وخران بار بردار ❋ به زآدمیان مردم آزار

ملک را طرفی از ذمایم اخلاقش بقراین معلوم گشت وبشکنجه کشیدش وبا انواع عقوبت بکشت

(قطعه)

حاصل نشود رضای سلطان ❋ تا خاطر بندگان نجویی

خواهی که خدای بر تو بخشد ❋ با خلق خدای کن نکویی

یکی از ستمدیدگان برو بگذشت وگفت

(مثنوی)

نه هر که قوت بازو ومنصبی دارد ❋ بسلطنت بخورد مال مردمان بگزاف

توان بحلق فرو بردن استخوان درشت ❋ ولی شکم بدرد چون بگیرد اندر ناف

﴿قطعه﴾

گرچه بی ادراکدر بیچاره خر * بوك گوتوردوکیچون اولور معتبر

یکدر یوك قالدران گاو ایله خر * شول کشیدن کادمه ایده ضرر

عاقبت اول ظالم بد اخلاق بی اشفاقك بعض مظالمنه پادشاه مطلع اولوب آنی اشکنجه یه چکدی وانواع عقوبت وعذاب ایله اولدردی

﴿قطعه﴾

حاصل اولمز رضای شاه تا کم * قوللرك خاطرینی صورمیه سین

دیلر ایسك حق ایده ساکه کرم * ایلك ایتمکده خلقه طورمیه سین

اول عامل ظالمك الندن ظلم وستم کورن مظلوملردن بریسی انك یانندن کچدی دیدی

﴿مثنوی﴾

دکلدر اویله که هر کیمکه جاه وقوتی وار * کوجیله مالنی خلقك یویده قالهٔ خرم

بوغازدن اشغی یوتسك اولور ایری کمك * ولیك قرنکی یرتر کوبکده طوردیغی دم

في فوائد الصمت

حكايه

قلت لاحد أحبابي في بعض الايام * انه وقع اختياري على حسم مادة الكلام * لما انه بتعاقب الاوقات التجددى * لابد ان يتنوع القول في طيب وردى * والعدو الثانى * لا ينظر الا هذا الثانى * فقال أيا أخى الافضل بالنسبة للعدو المتجنب * ان لا ينظر الطيب

Sur les avantages du silence.

Je dis à un de mes amis : j'ai fait choix du silence par le motif que la plupart du temps le bien et le mal ont lieu dans le discours par l'effet du hasard et que l'œil des ennemis ne tombe que sur le mal. Il dit : O frère ! il vaut mieux que l'ennemi ne voie pas le bien.

مفرد

الفضل في عين من عاداك منقصة *

* فوردك الشوك يا (سعدى) عند عدى

B.

La vertu est un très grand défaut aux yeux de l'inimitié.

Sàdi est une rose, et aux yeux de ses ennemis c'est une épine.

مفرد

وأخو العداوة لا يمر بصالح *

* الا و يلمزه بكذاب أشر

B.

Le frère de l'inimitié ne passe pas auprès de l'homme de bien,

Si ce n'est pour le traiter de menteur très méchant.

مفرد

الشمس نور الكون بعض صفاتها *

* ويظنها الخفاش أقبح ما يرى

B.

La lumière qui éclaire le monde de la source du soleil

Est vile pour l'œil de la taupe.

حكايه

سحبان وائل في الاوائل * انفرد بالفصاحة في المحل * الذى يضرب به المثل * فكان اذا تكلم بكلمة مستحسنه * لا يعيد لفظها في بحر السنه * ومتى اضطر الى ذلك المعنى * جدد له كسوة المبنى * وهذا السلوك * مما تفردت به آداب منادمة الملوك

On a regardé (on a placé) Sahbani-Vâïl comme incomparable dans la pureté du langage, par le motif qu'il parlait toute une année en présence (élevé au-dessus) d'une assemblée, et qu'il ne répétait pas un mot (*deux fois*) ; et si, par hasard, la même pensée se présentait, il la disait avec d'autres expressions. (*Une*) de toutes les belles qualités des courtisans des rois est celle-là.

(در فواید خاموشی)

(حکایت)

یکی را از دوستان گفتم امتناع سخن گفتنم بعلت آن
اختیار افتاده است که غالب اوقات در سخن
نیک وبد اتفاق افتد * ودیدهٔ دشمنان جز بر بدی
نیاید * گفت ای برادر دشمن آن به که نیکی نبیند

(بیت)

هنر بچشم عداوت بزرگتر عیب است *
* گلست (سعدی) ودرچشم دشمنان خار است

(بیت)

دشمن بدخواه بر صالح چو بنماید گذر *
* گویدش از روی خشم وطعن کذاب اشر

(مفرد)

نور گیتی فروز چشمهٔ خور *
* زشت باشد بچشم موشک کور

(حکایت)

سحبان وائل را در فصاحت بی نظیر نهاده اند سالی
بر سر جمعی سخن گفتی * ولفظی مکرر نکردی * واگر
همان معنی اتفاق افتادی بعبارتی دیگر گفتی * واز
جملهٔ آداب ندماء ملوک یکی اینست

فوائد سکوتده دائر

حکایت

دوستلردن برینه دیدم سکوته ملازمت اوسببه
مبنی مختارم اولمشدرکه اکثر زمان سوزده ایو وفنا
واقع اولور * ودشمنلرک گوزی فنانک غیری نی
گورمز * دیدی ای قرنداش ایوسی اوکه دشمن
ایولک گورمسون

مفرد

چون هنر اعدا گوزینه گورینور عیب عظیم *
* گل گبیکن (سعدی) دشمنلر گوزینه خاردر

مفرد

هیچ بر صالحه دشمن گذرا یتمز گه اکا *
* طعن ایدوب بغض ایله کذاب اشر دردیه

مفرد

چشمهٔ خورشید نوری عالمه ویردی ضیا *
* بویله ایکن چشم موش گوره گلمز خوشنما

حکایت

سحبان وائله فصاحت وبلاغتده بی نظیر عنوانی
ویرمشلردر * برسنه برجمعیتده سوز سویلردی
برلفظی تکرار ایتمزدی * فرضا او مضمونی
تکرار ادا ایتمک لازم گلیدی * دیگر عباره ایله ایراد
ایلردی * ندمای ملوکک جملهٔ آدابندن
بریده بودر

﴿رجز﴾

عـــذب الكلام علك الجنانا * ويقبل الصدق والاستحسانا *
لكن تحذر أن تعيد الكلمه * فالحلو يكفى مرة فى الهمه *

﴿حكايه﴾

سمعت أن حكيما كان يقول لا يقرّ أحد بجهله المجهول * الا الذى يكون غيره فى وسط الكلام * فيقطع عليه قوله ويتكلم قبل التمام

﴿رجز﴾

ياذا الحجى للقول بدء وانتها * ولم يخض فى الوسط الا السفها *
فالعاقل المدبر الموفق * ان لم يجد صمتا فليس ينطق *

﴿فى تأثير التربية﴾

﴿حكاية﴾

كان أحد الفضلاء يضرب ابن ملك فى تعليمه على الولاء ويزجره بغير حدّ أومراعاة أحد * فعدمت طاقة الولد * وشكا الى أبيه قلة الجلد * ورفع الثوب عن آلام الجسد * فغضب أبوه للاذه * ودعا باستاذه * وقال أنت لا تستنسب اجراء قدر هذا التوبيخ والجفا * بابناء اطراف الرعايا

M

Quoique le discours soit attachant et agréable,
Il doit être (il sera) digne de croyance et d'approbation.
Lorsque tu as dit une fois, ne répète pas ensuite;
Car, lorsqu'on a mangé une fois des confitures, c'est assez.

J'ai appris qu'un certan sage disait: Jamais n'a avoué sa propre sottise, excepté celui qui se met à parler lorsqu'un autre, qui est à discourir, n'a pas encore fini.

M

Le discours a son commencement et sa fin, ô homme prudent,
Ne porte pas la parole au milieu du discours (d'un autre).
Celui qui est doué de prudence, et d'adresse, et d'intelligence.
Ne parlera pas tan t qu'il ne verra pas le silence.

Sur l'effet de l'éducation.

Un certain docteur faisait l'éducation d'un fils de roi et le frappait sans ménagement, et lui faisait de dures corrections sans nombre. Un fois le fils, n'y pouvant plus tenir se plaint à son père et ôta sa robe de dessus son corps meurtri (plein de douleur) Le père en eut cœur serré. Il fit venir le maitre et

(مثنوی)

سخن گرچه دلبند و شیرین بود * سزاوار تصدیق و تحسین بود

چو یکبار گفتی مگو باز پس * که حلوا چو یکبار خوردند بس

(حکایت)

یکرا از حکما شنیدم که گفت هرگز کسی بجهل خود اقرار نکند مگر آن کس که چون دیگری در سخن باشد هنوز تمام نا کرده او سخن اغاز کند

(مثنوی)

سخن را سر است ای خردمند و بن * میاور سخن در میان سخن

خداوند فرهنگ و تدبیر و هوش * نگوید سخن تا نبیند خموش

(در تاثیر تربیت)

(حکایت)

یکی از فضلا تعلیم ملک زادهٔ کردی وضرب بی محابا زدی وزجر بی قیاس کردی پسر از بی طاقتی شکایت پیش پدر برد و جامه از تن دردمند برداشت پدر را دل بهم برآمد استاد را بخواند و گفت بر پسران احاد رعیت چندین جفا و توبیخ روا نمیداری که پسر مرا سبب

(مثنوی)

سوز گرچه اوله پسند وشیرین * شایان ثنا و داخی تحسین

شیرین سه‌ده ایتمه آنی تکرار * برطرزد یکرله ایله تذکار

(حکایت)

حکمانڭ بریندن ایشتدم دیدی اصلا کسه جهلن اقرار ایتمز مگر او کسه که غیری کسه سویلرکن سوزینی بترمکسزین کندی سویلمکه باشلایه

(مثنوی)

هر سوزڭ اولی هم آخری واردر قاتلان * بری سوز سویلر ایکن آراده سوز سویلمه سن

عقل وتدبیر وادب صاحبی اولان آدم * کورمدن غیری یی خاموش سوزه اورمز دم

(تربیتڭ تاثیری بیانده‌در)

(حکایت)

فضلادن بری بر شهزاده یی تعلیم ایدردی وتادیبده افراط ایدوب بی پروا اورردی وحددن افزون جور وجفایی روا کورردی شهزادهٔ فرخنده زاد ناز ونعمته معتاد اولمغله تادیب استاده طاقت کتورمیوب پدرینه عرض شکایت واثوابنی چیقاروب یره لی وجودنی ارائه ایلدکده پدرینڭ کوکلی

ذوى الجفا * فما السبب المقتضى لابنى فقال النطق
بالكلام بعد التفكر لائق * والحركة المقبولة
واجبة على جميع الخلائق * وهذا السلوك *
أشد اختصاصا بالملوك * لان كل ما صدر من يد
الملك ولسانه * يكون فى أفواه الورى فهرسة
عنوانه * وأما أقوال العوام * وأفعالهم فلا يعتبر
فيهما بذلك القدر حالهم

lui dit : Tu ne te permets sur les enfants d'aucun de mes sujets autant de violence et correction que sur mon fils: quel est le motif? Il répondit : Parler avec réflexion et faire des actions louables est nécessaire à tout le monde, particulièrement aux monarques; parce que tout ce qui aura passé par la main et par la langue des rois, sera nécessairement dit par les bouches; et il n'y a pas autant d'importance dans (pour) la parole et l'action du vulgaire.

نظم

يخوض فقير الحال فى ألف ذلة *
* وأقرانه لا يفطنون لواحد
وان ذل سلطان بفرد جناية *
* تطير بها الاخبار بين الاماجد

K

Quand même il proviendrait d'un pauvre cent (*actions*) blâmables,
Ses amis n'en connaîtront pas un de cent.
Et s'il en vient une blâmable du sultan,
On la fait parvenir de climat en climat.

فاذا يكون زيادة الاعتنا بتهذيب أخلاق ابناء الملك
أنبتهم الله نباتا حسنا * أحق بالاهتمام * وأولى
مما يليق فى حق العوام

C'est pourquoi, pour corriger les (*mauvaises*) qualités des enfants du prince, il faut faire plus d'effort qu'à l'égard des sujets.

نظم

من لم ير التأديب فى صغر الصبى *
* شمخ الفلاح عليه فى وقت الكبر
رطب الغصون كما اشتهيت عطفته *
* ويبسه ان يستقيم فعلى سقر

K

Tout individu que l'on n'instruira pas bien dans son enfance,
Dans l'âge adulte le fellah (le paysan) sera au-dessus de lui.
Tords tant que tu voudras le batont vert;
Sec, il ne sera redressé que par le feu.

چیست گفت سخن باندیشه باید گفتن وحرکت
پسندیده باید کردن همه خلقرا خاصه پادشاهانرا که هرچه
بردست وزبان ملوک رفته شود هر آینه در افواه گفته
شود وقول وفعل عوامرا چندان اعتبار نشود

(قطعه)

اگر صد ناپسند آید ز درویش ❋
❋ رفیقانش یکی از صد ندانند
وگر یک ناپسند آید ز سلطان ❋
❋ از اقلیمی باقلیمی رسانند

پس در تهذیب اخلاق خداوندزادگان (انبتهم الله
نباتا حسنا) اجتهاد بیش از آن باید کرد که در حق عوام

(قطعه)

هرکه در خردیش ادب نکنند ❋
❋ در بزرگی فلاح از و برخاست
چوب تر را چنانکه خواهی پیچ ❋
❋ نشود خشک جز بآتش راست

مکدر اولوب نخواجه‌یی جلب ایله افراد رعایانک
چوجقلرینه لایق ورروا کورمدیکی جور وجفایی
اوغلنک حقنده اجرایه سببندر . دیدی سوزی
دوشنوب سویلمک وحسن حرکت ایلمک جملهٔ خلقه
وعلی الخصوص پادشاهلره لازمدر . زیرا ملوکک
اللدن ودیلندن هرنه صادر اولورسه البته دیللرده
داستان اولور واطراف واکنافه نشر اولوب بین
العالم شیوع بولور . ولکن عوامک قول وفعلنه
اولقدر اعتبار یوقدر .

(قطعه)

برکدادن صادر اولورسه اکر یوز دورلو عیب ❋
❋ بلمیه یولداشلری جائز انک برین بیله
پادشاهدن صادر اولورسه ولی بر ناپسند ❋
❋ داستان اولور کیدر دیاردن دیاره ایله

بناء علیه جناب حق انلری حسن اخلاق وتربیت
ایله اراسته وحلیهٔ فضل وکمال ایله پیراسته بیور
سون . افندی زاده‌لر عزلک تعلیم وتربیه‌سنه سعی
واقدام ❋ ودقت واهتمام ❋ عوامک حقنده
اولاندن زیاده اولمق لازمدر

(قطعه)

شوکم طفل ایکن آنی کیمسه تادیب ایتمامش اوله ❋
❋ بیکتلک عالمنده آنی اصلاح ایلمک اولمز
نیجه استرسک اویله طوغرلور تازه چبوق اما ❋
❋ اغاج قوری اولنجه یاقسه‌دن غیری ایله طوغرلمز

فأعجب الملك حسن تدبير الاستاذ المعلم * واستحسن تقرير كلامه المفخم * ووهبه من الخلع والنعم حد الزياده * ورفع رتبة منصبه على سابق العاده

حكاية

كان أحد الحكماء بالهمة الصحيحه * يبذل لاولاده النصيحه * قائلا يا روح أبيكم تعلموا المعرفه * تستكملوا احسن الصفه * اذ لا يليق الاعتماد على دولة الدنيا * ومملكة العليا * فالمنصب والزينه لا يخرجان مع الشارد من المدينه * والدرهم والدينار * معرضان للاخطار * اما أن يسرقهما اللص مرة واحده * أو يأكلهما المالك بالتفريق على حسب الحالة الجاهده * وأما المعرفة فعين نابعه * ودولة باقية واسعه * اذا زلت بصاحبها فى الدولة القدم * فلا يستولى عليه الغم والندم * اذ هى فى نفسها دوله * ومتى حل بها فى مكان يكون له الصوله * فيلحظ بعظيم القدر * ويجلس فى الصدر * وأما عديم العرفان * فذليل بكل مكان * يلتقط كسر المعيشة بالرعده * ويكابد الشده

مفرد

وصعب نفوذ الحكم من بعد منصب *

* بجور على المأنوس فى دولة النعم

La belle prudence de l'homme de lettres, et l'exposition de son discours, furent agréables à l'esprit du roi. Il lui donna un khilât et de l'argent, et il éleva son grade au-dessus de ce qu'il était.

Un sage donnait un conseil à ses enfants, (*en leur disant*) : Mes chers enfants (âmes de votre père) ! apprenez un talent, parce que la possession et la fortune mondaine ne conviennent pas à la confiance, et que les dignités ne vont pas (*avec vous*) par la grande porte (*de la ville*) ; et l'argent et l'or sont une occasion (un lieu) de danger en voyage; ou le voleur vous l'enlève tout d'un coup, ou le maître le mangera en détail; mais le talent est une source vive et une fortune durable. Et si un homme industrieux tombe de la fortune il n'y a point d'inquiétude (*à avoir*), parce que le talent est une fortune en lui-même.. L'homme à talent voit l'estime pour lui partout où il va, et il s'assied à la première place; et l'homme sans talent ramasse la bouchée (il mendie) partout où il va, et il éprouve de la peine.

B.

Il est dur, après avoir été en dignité, d'être soumis au (de supporter le commandement,

(*Et*) de souffrir la violence des hommes après avoir vécu dans la mollesse

ملک را حسن تدبیر استاد و تقریر سخن او پسندیده آمد خلعت و نعمت بخشید و پایگاهش از آنچه بود برتر گردانید

(حکایت)

حکیمی پسران را پند همی داد که جانان پدر هنر آموزید که ملک و دولت دنیا اعتماد را نشاید و جاه از دروازه بدر نرود و سیم و زر در محل خطر است یا دزد بیکبار ببرد ویا خواجه بتفاریق بخورد. اما هنر چشمهٔ زاینده است و دولت پاینده اگر هنرمند از دولت بیفتد غم نباشد که هنر نفس خود دولتست هرجا که رود قدر بیند و بر صدر نشیند وبی هنر هرجا که رود لقمه چیند و سختی بیند

(بیت)

سخت است پس از جاه تحکم بردن ❁ خو کرده بناز جور مردم بردن

استاد ادیبك حسن تدبیرینی وتقریر کلام دلپذیرینی پادشاه غایتده پسند واستحسان ایدوب خلعت ونعمت اعطا ونائل اولدیغی رتبه‌یی ترفیع واعلا ایلدی

(حکایت)

برحکیم اوغللرینه نصیحت ویروردی که ای پدر کزك جانپاره‌لری هنر ومعرفت اوکرنکز دنیانك مال ودولتنه کوه نلمز. وجاه ومنصب قپودن طیشرو چیقمز. والتون وکمش مخاطره‌دن سالم دکل یاخرسز طوپدن الوب کیدر ویاخود صاحبی الوب بر بر خرج ایدر. اما هنر اقیجی بر چشمه ودولت دائمه‌در. واکر ارباب علم وهنر دولتدن دوشرسه غم دکل زیرا هنر کندی نفسنده دولتدر. هنرلی هر نره‌یه کیدرسه عزت وحرمت کوروب صدر مجلسده اوتورر. وهنرسز نه محله کیدرسه دیلنور. ومحنت ومشقت کورر

(بیت)

حاکم ایکن خیلی مشکلدر کشی محکوم اوله ✻

✻ نازه معتاد اولمشیکن خلقدن ذلت بوله

﴿أبيات﴾

وقعت بأرض الشام جرة فتنة *
* فتفرّقت من خوفها السكان
فسرى بأبناء المعارف عقلهم *
* لوزارة يزهو بها السلطان
وبجهل أبناء الوزير تكففوا *
* اهل القرى وعلاهم الحرمان

﴿مفرد﴾

متى رمت ارث الاصل فارق لعلمه *
* فما قليل ماله منك ينفد

﴿فى آداب الصحبه﴾

المال لاجل راحة العمر ينال * وليس العمر لاجل جمع المال * سألوا عاقلا صاحب كياسه * عن مبارك الطالع وطالع النحاسه * فقال الحسن الطالع * ذاك الذى أكل ماهو زارع * والردئ الطالع من هلك * وعنده من موجود ما ملك

﴿مفرد﴾

ولا تصل على من لم يطع عملا *
* وأزهق العمر فى جمع الذى تركه

نصيحة موسى عليه السلام * نصح قارون باهتمام * اذ قال وأحسن كما أحسن الله اليك فما سمع * وقال سمعت عاقبة اذ لم يطع

K.

Une fois un trouble survint en Syrie

Chacun s'en alla de son coin.

Des fils de paysans instruits

Parvinrent au vizirat (à la dignité de vizir) du monarque.

Les fils du vizir, ayant une raison défectueuse.

Allèrent dans les villages pour mendier.

B.

Veux-tu l'héritage de ton père? apprends la science de ton père;

Parce qu'on peut dépenser l'argent de son père en dix jours.

Sur les convenances.

S. La richesse est pour la tranquillité de la vie. Pour amasser de la richesse, on demanda à un sage: Quel est celui qui est heureux, et quel est le malheureux? Il répondit: L'heureux est celui qui a mangé et semé, et le malheureux est celui qui est mort et qui a laissé.

B.

Ne prie pas pour cette personne de rien qui n'a rien fait,

Parce qu'elle a vécu dans le désir d'acquérir de la richesse et qu'elle n'a pas consommé.

Monseigneur Moïse, la paix soit sur lui! conseilla Karoun (*en lui disant*): *Fais du bien comme Dieu t'a fait du bien.* Il ne l'écouta point; et tu as appris sa fin.

(قطعه)

وقتی افتاد فتنهٔ در شام ❋ هر کس از گوشهٔ فرا رفتند
روستازادگان دانشمند ❋ بوزیری پادشا رفتند
پسران وزیر ناقص عقل ❋ بگدایی بروستا رفتند

(بیت)

میراث پدر خواهی علم پدر آموز ❋ کاین مال پدر خرج توان کرد بده روز

(در آداب صحبت)

حکمت ❋ مال از بهر آسایش عمرست نه عمر از بهر گرد کردن مال عاقلی را پرسیدند نیک بخت کیست و بد بخت که گفت نیک بخت آنکه خورد و کشت و بد بخت آنکه مرد و هشت

(بیت)

مکن نماز بر آن هیچ کس که هیچ نکرد ❋ که عمر در سر تحصیل مال کرد و نخورد

پند ❋ حضرت موسی علیه السلام قارونرا نصیحت کرد که (احسن کما احسن الله الیک) نشنید وعاقبتش شنیدی

(قطعه)

شامده واقع اولدی فتنه بر زمان ❋ ایتدیلر بر کوشه‌دن هر کس فرار
عالم اوغلانجقلری اول کویلرک ❋ اولدی منظور شه صاحب وقار
جاهل ونادان ابنای وزیر ❋ کویلره طاغلدیلر بی اعتبار

(بیت)

میراث پدر ایستر ایسک علمنی اوکرن ❋ مالی پدرک اون کونکن مصرفی اولمز

(صحبتک آدابی بیانده‌در)

حکمت ❋ دنیاده مال ودولت عمر عزیزی خوش کچوروب حضور وآسایشله باشه ملق ایچوندر . عمر مال جمع ایتمک ایچون دکلدر . بر عاقله عالمده او طالعلی کیم وقنا طالعلی کیمدر دیه سؤال ایتدکلرنده او طالعلی اول کیمسه درکه یدی . واکدی وقنا طالعلی اول کیمسه درکه اولدی وبراقدی . دیدی

(بیت)

نمازین قیلمه هیچ خیرا تمیان برناکسک صاقین ❋ که عمرن ماله صرف ایتدی ولکن کورمدی نفعین

نصیحت ❋ حضرت موسی علیه السلام خزانه مالک قارونه نصیحت ایلدیکه جناب حق سکا احسان ایلدیکی مثللو سنده احسان ایله . دکلدی . وانک عاقبتنی ایشتدک .

(نظم)

ان الذى جمع الدراهم ثم لم *
* يربح بها خيرا تسيء عواقبه
ان رمت فى نعم الوجود تمتعا *
* فهب الورى يهب الاله مواهبه

K.

Cette personne qui n'a pas amassé du bien (*spirituel*) avec son or et son argent (avec dinar et direm),
A mis le terme de son sort futur dans l'amour de l'or et de l'argent.
Veux-tu jouir du bien de ce monde?
Exerce la générosité envers (avec) les créatures, comme Dieu l'a exercé envers toi.

والعرب تقول جد ولا تمنن فان الفائدة لك عائده * هب الناس ولا تذقهم منا * لان فائدة ذلك عائدة اليك بالمضاعفة والثنا

L'Arabe dit : *Fais du bien , et ne le reproche pas ; et certes l'utilité t'en reviendra*. C'est-à-dire (*en persan*) : Sois généreux , et fais des dons ; et n'en fais pas de reproche , parce que l'utilité t'en reviendra.

(نظم)

شجر المكارم ان تمدد أصله *
* يسمو السماك علو ما يتفرع
ان رمت تحظى بالثمار فلا تضع *
* منشار من فى الاصول يقطع

K.

En chaque lieu où l'arbre da la générosité a pris racine,
Ses rameaux et sa tige ont passé au-delà du ciel.
Si tu as l'espérance d'en manger du fruit,
Ne mets pas avec reproche la scie à son pied.

(غيره)

للشكر فالزم حيث كنت موفقا *
* والله لم يمنعك دائم نعمته
واحذر تمن على الملك بخدمة *
* فله التفضل اذ قبلت لخدمته

K.

Rends grâces à Dieu, parce que tu as été secondé (*par lui*) pour (*faire*) le bien
Il ne t'a point laissé dépourvu des bienfaits de sa bonté.
Ne fais pas de reproche de ce que tu fais le service du sultan,
Regarde comme une faveur de sa part, qu'il te tienne (qu'il t'a eu) à son service.

(قطعه)

انکس که بدینار و درم خیر نیندوخت ❁

❁ سر عاقبت اندر سر دینار و درم کرد

خواهی ممتع شوی از نعمت دنیا ❁

❁ با خلق کرم کن که خدا با تو کرم کرد

عرب کوید (جد ولا تمنن فان الفائدة الیک عائدة) یعنی
بخش و منت منه که فائدهٔ آن بتو باز کردد

(قطعه)

درخت کرم هر کجا بیخ کرد ❁

❁ کذشت از فلک شاخ و بالای او

کر امیدواری کزو بر خوری ❁

❁ بمنت منه اره بر پای او

(قطعه)

شکر خدای کن که موفق شدی بخیر ❁

❁ ز انعام فضل او نه معطل کذاشتت

منت منه که خدمت سلطان همی کنی ❁

❁ منت شناس ازو که بخدمت بداشتت

(قطعة)

درهم و دینار ایله خیر ایتمیانلر عاقبت *

* مال سوداسیله سردن کچدی خسران ایلدی

ثروت و سامان دنیادن اواردر سودمند *

* لطفله خلق جهانه هردم احسان ایلدی

عرب سویلر کرم و احسان ایله منت کوسترمه
تاکه او احسانک فائده سی سکا عائد و راجع اوله
دیمک استرکه ویرملی منت ایله ابطال ایلمه‌لی

(قطعة)

نخل احسان و کرم هر یرده کیم کوکلک باغلیه *

* شاخ و بالاسن آتوب چرخ معلادن کچر

میوه سندن بهره استرسک قو وضع منتی *

* کیم دیبندن آنی منت دستره کبی بچر

(قطعه)

سنی خیره موفق ایلیان مولایه شکر ایله *

* کمال فضل و جودندن سنی کیم ایتمدی تعطیل

صقین سلطانه خدمت ایتمک ایله ایلمه منت *

* اوسا که امر خدمت ایتدیکنی بلکه منت بیل

(حكمة) المملكة تكتسب من العقلاء الجمال * ومن الزهاد الكمال * والملوك * أشد احتياجا الى نصيحة العقلاء فى حسن السلوك * من احتياج العقلاء الى تقرب الملوك

(نظم)

مليك الورى ان شئت فاقبل نصيحتى * فأفضل منها لم تحز كتب الفصل

عديم النهى لا تعطه عملا وان * يكن مثله لم يأت فى عمل العقل

(حكمة) كل سر تملكه * فمع الصديق لا تهتكه * اذ ما يدريك ان يدور الزمان * ويصير عدوا مع الدوران * وكل ضرر تقدر عليه فلا توصله الى العدو * فلربما صادقك فى وقت الهدو * مارمت اخفائه لا تظهر عليه أحدا * وان كان معتمدا * فليس يوجد أوفى من اسبال سترك * على مكنون سرك

(نظم)

كن صامتا عن هتك سر النهى * ولا تخل الخل فيه يجول

صن يا سليم العين من رأسها * اذ سدك الانهار شرح يطول

S. Le royaume tient son lustre des hommes sages, et la religion tire son éclat des hommes vertueux. Les monarques ont plus besoin du bon conseil des sages, que les sages de la faveur des monarques.

K.

Si tu écoutes mon conseil, ô pâdichâh !

Dans tout livre il n'est pas de meilleur conseil que celui-ci :

Ne confie l'emploi qu'au sage,

Quoique l'emploi ne soit point l'affaire du sage.

S. N'expose pas à ton ami tout secret que tu as. Que sais-tu s'il ne deviendra pas ton ennemi un jour ? Et tout mal que tu peux faire à ton ennemi, ne le fais pas ; il peut arriver qu'un jour il devienne ton ami. Un secret que tu veux tenir (que tu veux qui reste) caché, ne l'expose pas à une personne, quoiqu'elle soit digne de confiance, parce que personne n'aura plus de soin que toi de ton secret.

K.

Le silence vaut mieux que de dire la pensée de son cœur

A une personne, et de lui dire (*ensuite*) : ne le dis pas.

O homme probe ! arrête l'eau à l'ouverture de sa source,

Parce que, lorsqu'elle est devenue abondante, on ne peut pas arrêter le fleuve.

حکمت * ملک از خردمندان جمال گیرد ودین از پرهیزکاران کمال یابد پادشاهان بنصیحت خردمندان محتاج ترند که خردمندان بتقرب پادشاهان

(قطعه)

پندم اگر بشنوی ای پادشاه *
* در همه دفتر به ازین پند نیست
جز بخردمند مفرما عمل *
* گرچه عمل کار خردمند نیست

حکمت * هران سری که داری با دوست درمیان منه چه دانی که وقتی دشمن گردد وهر گزندی که توانی بدشمن مرسان باشد که وقتی دوست گردد ورازی که خواهی نهان ماند با کسی درمیان منه اگرچه معتمد بود که هیچ کس بر سر تو از تو مشفق تر نباشد

(قطعه)

خاموشی به که ضمیر دل خویش *
* با کسی گفتن وگفتن که مگوی
ای سلیم آب ز سر چشمه ببند *
* که چو پر شد نتوان بستن جوی

حکمت * عقلانک رای عالم آراسیله رخسارهٔ ملک حسن وجمال . وصلحانک انوار زهد وتقوا سیله دین کمال بولور . پادشاهلرک عقلانک نصیحتنه احتیاجی عقلانک پادشاهلره تقربه اولان احتیاجلرندن زیاده‌در .

(قطعه)

دکلر ایسه‌ك پندمی ای پادشاه کامیاب *
* بوندن اعلا نصح وپندی یازمشدر بر کتاب
منصبی نادانه تفویض ایتمه‌ هب دانایه ویر *
* عاقل اولان گرچه کیم منصبدن ایلر اجتناب

حکمت * حقه‌ٔ سربسته‌ٔ سرّ و راز نهانکی دوستکله بیله آچمه نه بیلورسن که بر وقت دشمن اولور . وهر مقتدر اولدیغك شرری دشمنه ایقاع ایتمه . احتمال که بر وقت دوست اولور . بر سرّی گیزلو قالمق استر ایسه‌ك اگرچه معتمد اولسه‌ده کیمسه‌یه افشا ایتمه زیرا هیچ کیمسه سنك سرّکه سندن زیاده مشفق اولمز

(قطعه)

ایسم اولمق یکدر رازی نهانی یارکه *
* کشف ایدوب اغیاره فاش ایتمدیکنده ایتمدن
آبی تا سرچشمه‌دن سد ایده گور ای صاف دل *
* یوخسه طاشقین سیل اولدقده قالور بند ایتمدن

مفرد

لاينبغى لك كلمة مخفية *

* ان لم تكن حسناء بين المحفل

B.

Il ne faut pas dire en secret une parole

Qu'il ne convient pas de dire dans toute assemblée

تحذير * قبول النصيحه من العدو خطا يعاب * ولكن سمعها واجب لتعمل بخلافها وذلك عين الصواب

Accepter le conseil de ton ennemi est une faute; mais il est convenable de l'écouter, afin que tu agisses contrairement à ce conseil, parce que cela est l'essence de la rectitude.

رجز

لاتقترب ما اختاره رأى العدى *

* فتضرب الكفين فى غبن الهدى

اذا أراك النهج كالسهم القويم *

* فاعطف الى الميسرة ياذا العليم

M.

Garde-toi de ce que ton ennemi te dira (*en te disant*) : Fais cela ;

Parce que (*si tu le fais*), tu frapperas sur ton genou la main de la frustration.

S'il te montre un chemin droit comme la flèche,

Détourne-t'en; et prends le chemin de la main gauche.

(حكمة) يليق الملك الممتد * مادام فى هذا الحد وهو أن لايسوق الغضب على الاعداء * ولايعتمد على الاصدقاء * لان نار الغضب تعلق بصاحبها فى الاول * وبعد ذلك يتصل شررها بالخصم أولا يتوصل

S. Il ne faut pas que le pâdichâh pousse la colère sur ses ennemis au point qu'il ne reste plus de confiance à ses amis, parce que le feu de la colère tombe d'abord sur celui qui en est possédé : alors l'étincelle arrive sur l'adversaire, ou n'a arrive pas

رجز

لاينبغى للمرء وهو ابن الثرى *

* يطغى هوى وحدة وكبرا

يامن تناهى حدة واستعصى *

* لست ترابا أنت نارا تقدى

M.

Il ne convient pas que le fils d'Adam, né de la poussière,

Se mette dans la tête orgueil, et violence, et vanité.

Avec une telle chaleur et une telle opiniâtreté,

Je ne te crois pas (*né*) de la poussière. Oh ! tu es (*né*) du feu.

(بیت)

سخنی در نهان نباید گفت ❀
❀ که بهر انجمن نشاید گفت

تحذیر ❀ نصیحت از دشمن پذیرفتن خطاست ولیکن شنیدن رواست تا بخلاف آن کار کنی و آن عین صواب است

(مثنوی)

حذر کن زانچه دشمن گوید آن کن ❀
❀ که بر زانو زنی دست تغابن
گرت راهی نماید راست چون تیر ❀
❀ ازاو برگرد و راه دست چپ گیر

حکمت ❀ پادشاه باید که تا بحدی بر دشمنان خشم نراند که دوستانرا اعتماد نماند که آتش خشم اول خداوند خشم را افتد آنکه زبانه بخصم رسد یا نرسد

(مثنوی)

نشاید بنی آدم خاک زاد ❀
❀ که در سر کند کبر و تندی و باد
ترا با چنین گرمی و سرکشی ❀
❀ ندانم که از خاکی یا ز آتشی

(بیت)

شو سوزکیم اشکاره سویلمك جائز دگل آنی ❀
❀ نهانی کیمسه یه آچه که ر یا افاش اولور خلقه

تنبیه ❀ دشمن بدخواهك نصح و پندیی قبول ایتمك خطادر ولکن خلافنده حرکت ایتمك ایچون ایشتمك روادر واول خلاف عین صوابدر

(مثنوی)

هرنه دیرسه طوتمه اوی عدو دشمن خونریزکه ❀
❀ بوخسه حسرت دستنی صکره اوررسین دیزکه
صاغکه طوغری یوری اوق کبی کیت دیرسه اگر ❀
❀ سن همان دون صولکه صاغلغك استرسك اگر

حکمت ❀ پادشاهلر دوستلرك کلیا امنیتنی سلب ایده جك مرتبه قدر دشمنلر حقنده اجرای خشم وغضب ایتمامليدر زیرا آتش غضب اول صاحبنی یاقر صکره شراره و علوی دشمنه یا اریشور یا اریشمز

(مثنوی)

خاکدن خلق ایلدی کیم آدمی رب غفور ❀
❀ خاکدن مخلوق ایکن انسانه لایقمی غرور
بویله گرمینله سرکشلك که سنده واردر ❀
❀ خاکدن صانمم سنی شیطان وش اصلك ناردر

نظم

حبتني النوى في بيلقان بعابد *

فقلت بماء النصح طهرمن الجهل *

فقال تحمل كالتراب وان تكن *

فقيها والا فادفن العلم في الوحل *

K,

J'arrivai dans le pays (dans la terre) de Beïlakan, auprès d'un dévot.

Je lui dis : Purifie-moi de l'ignorance par l'instruction.

Il répondit: Va, sois patient comme la terre, ô docteur !

Ou tout ce que tu as appris (tu as lu) mets-le totalement sous terre.

مطايبه * ان الشرير موثق في يد عدو طول مدته * ايتما يتوجه لا يلقى خلاصا من مخلب عقوبته

S. L'homme de mauvais caractère est captif dans la main d'un ennemi, parce que, dans quelque lieu qu'il aille, il ne trouve pas délivrance de la griffe de son tourment.

مفرد

اذا صعد الافلاك من خشية البلا *

لئيم فلا ينجو لخبث طباعه *

B.

Quand l'homme d'un mauvais caractère irait au-dessus du ciel, hors *(de l'atteinte)* de la main du malheur.

Il serait (*il sera*) dans le malheur par la main de son méchant caractère.

(حكمة) ليس كل حسن في الصوره * صافيا في السريره * لان العمل باللب لا بالقشر * عند تمين السعر

S. Il n'y a pas de belles mœurs dans toute personne qui est bonne en apparence, parce que c'est l'intérieur, non la peau, qui constitue (qui a) la conduite.

نظم

وتجوز معرفة الشمائل في الفتى *

مهما يكون يفرد يوم واحد *

لكن تحذر سره لا تغترر *

اذ خبث باطنه خفي مراصد *

K.

On peut connaître en un seul jour, aux signes extérieurs de l'homme.

Jusqu'où est parvenu le degré de ses connaissances.

Mais ne sois pas en sécurité sur son intérieur, et ne sois pas séduit,

Parce que la corruption de l'âme ne devient pas connue en plusieurs années.

(قطعه)

در خاک بیلقان برسیدم بعابدی ❀
❀ گفتم مرا بتربیت از جهل پاک کن
گفتا برو چو خاک تحمل کن ای فقیه ❀
❀ یا هرچه خوانده همه در زیر خاک کن

مطایبه ❀ بدخوی در دست دشمنی گرفتارست هرکجا که رود از چنگ عقوبت او خلاصی نیابد

(بیت)

اگر ز دست بلا بر فلک رود بدخوی ❀
❀ ز دست خوی بد خویش در بلا باشد

حکمت ❀ نه هر که بصورت نیکوست سیرت زیبا در اوست کار اندرون دارد نه پوست

(قطعه)

توان شناخت بیک روز در شمائل مرد ❀
❀ که تا کجاش رسیده است پایگاه علوم
ولی ز باطنش ایمن مباش وغره مشو ❀
❀ که خبث نفس نگردد بسالها معلوم

﴿قطعه﴾

بیلقان خاکنده بر پیری زیارت ایلیوب ❀
❀ دیدم اکا تربیت له جهلدن پاک ایت بنی
دیدی وارایله تحمل خاک مانندای فقیه ❀
❀ یوخسه هب بلدکلرک کم ایت که کم ایلرسنی

مطایبه ❀ کوتو خویلی ادم بر دشمن النه گرفتار درکه هر نره یه کیدرسه انک پنجهٔ عقوبت ووخامتندن خلاص ورها بوله مز .

﴿بیت﴾

قچوب دست بلادن کوکاره چیقسه اکر بدخو ❀
❀ ینه شین بلا ایچره اولور خوی بدندن او

(حکمت) هرکسک صورتی کوزل اولمغله سیرتی محبوب . وظاهری مقبول اولمغله باطنی مرغوب اولمز . مدار اعتبار صورت نغز دکل همان معنی ومغزدر .

﴿قطعه﴾

ظاهرندن دمی بر کونده فهم ایتمک اولور ❀
❀ تا نه حده بالغ اولدی علم وفضل ودانشی
باطنندن لیک غافل اولمه زیرا کیم انک ❀
❀ نیجه ییللرده بیلنمز خبث نفس سرکشی

(لطيفه) عديم الفهم لا يقوى على نظر صاحب العرفان * كلاب السوق متى رأت كلب صيد نهضت لحربه بالعيان * ومع ذلك تكثر الصياح بالنباح * ولا تقدر على قربه لاجل الكفاح
(تحذير) السفل اذا لم تمكنه مقابلة أحد بالمقاتله * يقع بجنبه فى البغة وأنواع المخاتله

(مفرد)

وغابة مايدى الحواسد غيبة *
* مع الضعف حتى لو أرولـ القاعدبا

(حكمة) الجوهر نفيس ولو وقع فى النجاسه * والغبار وان وصل الى الفلك لم يزل فى الخساسه * والاستعداد من غير تربى خسارة واقعه * وتربية غير المستعد آمال ضايعه * والرماد وان علا نسبه لان جوهر النار علوى * حيث لم يسم بنفسه فهو بالتراب مستوى * وقيمة السكر ليست من القصب * بل خاصيته هى السبب

(رجز)

اذ لم يكن كنعان ذا فتوة *
* لم تسمه بنوة النبوه
فأبد آدابا ودع ذا الجوهرا *
* الورد من شوك كابن آزرا

S. Les gens sans vertu ne peuvent pas voir les personnes vertueuses. De même les chiens du marché, lorsqu'il voient le chien de chasse, font du tapage et n'osent pas avancer.

Adage. Lorsque l'homme vil ne l'emporte pas sur (avec) quelqu'un par le mérite, il lui tombe sur la peau avec méchanceté.

B.

Il fait nécessairement la critique de l'absent, l'envieux au court moyen (l'envieux a la main courte),

Parce que la langue de la parole est muette en (*sa*) présence.

S. Si la perle tombe dans la boue, elle est tout de même précieuse; et la poussière, si elle s'élève au ciel (*c'est-à-dire*, quoiqu'elle s'élève au ciel), elle est vile tout de même. L'aptitude sans éducation, c'est dommage: et l'éducation d'un incapable est perdue. Quoique la cendre ait une origine élevée, parce que le feu est une substance supérieure, cependant, comme elle n'a pas une vertu par elle-même, elle est égale à de la terre.

La valeur du sucre ne vient point de la canne à sucre, parce que cela même vient de sa qualité particulière.

M.

Comme le caractère de Canaan était sans vertu.

Sa naissance d'un prophète n'augmenta pas son prix.

Montre de la vertu, si tu en as, non ton origine.

La rose vient de l'épine, et Abraham d'Azer.

لطیفه * بی هنران هنرمندانرا نتوان دیدن همچو
سگان بازاری سگ شکاریرا بینند و مشغله برآرند و پیش
آمدن نیارند

تحذیر * سفله چون بهنر با کسی بر نیاید بخبثش
در پوستین افتد

(بیت)

کند هر آینه غیبت حسود کوته دست *

* که در مقابله گنگش بود زبان مقال

حکمت * جوهر اگر در خلاب افتد همچنان
نفیس است و غبار اگر بر فلک رسد همچنان خسیس *
استعداد بی تربیت دریغست و تربیت نا مستعدان
ضایع خاکستر اگر چه نسب عالی دارد که آتش جوهر
علویست ولیکن چون بنفس خود هنری ندارد با خاک
برابراست قیمت شکر نه از نی است که آن خاصیت
ویست

(مثنوی)

چو کنعانرا طبیعت بی هنر بود *

* پیمبرزادگی قدرش نیفزود

هنر بنمای اگر داری نه گوهر *

* گل از خارست و ابراهیم از آزر

(لطیفه) هنرسزلر هنرلویی کوروب سویلشمکه
قادر دکللردر زقاق کوپکاری آوکوپکاریني
کوررلر . وکورلتی قوپاررلر . واوکنه کلمکه
قادر اولمزلر

(تحذیر) دنی والچاق هنرده بر کیمسه یه غلبه ایده
مینجه اول کیمسه نك خباثتله علیهنه قیام ایدر

(بیت)

حسود بی هنر البته غیبت ایتمکه باشلر *

* سنکله رو برو اولدقده لکن طوتیلور نطقی

(حکمت) جوهر نایاب چرکابه دوشرسه ینه
نفیس وعزیزدر . وغبار بی اعتبار افلاکه
چیقارسه ینه خسیس وناچیزدر . تربیتسز
استعداد دیازق . وقابلیتسزه تربیت ضایع وغیر
لایقدر . کوللك اصلی عالی ایسه ده که آتش
جوهردر ولکن کندی نفسنده برهنری
اولمدیغندن طپراقله برابردر . شکرك قیمتی
قامشدن دکلدر . بلکه کندی ذاتنك خاصیتی
ولازمه ماهیتی در .

(مثنوی)

هنردن چونکه خالی اولمشیدی طبعی کنعانك *

* پیمبرزاده لکدن قدری عالی اولمدی آنك

نسبله افتخار ایتمه هنر کوستر همان امدی *

* که ابراهیم آزردن طوغوب کل خاردن کلدی

(لطيفه) المسك مافاحت رائحة من الاشهار * لاما يحدث لك عنه العطار * العالم كعلبة العطار ساكت تلمع منه المعرفه * والجاهل كطبل الحرب على الصوت فارغ القلب فى الصفه

Bon mot. Le musc est cela même qui sent le musc, et non cela que le parfumeur dit (*en être*). Le savant est comme le plateau du parfumeur: silencieux, et montrant son mérite, Et l'ignorant ressemble au tambour du guerrier: voix haute et intérieur vide, et disant des choses vaines.

(نظم)

R.

ذو العلم بين الجاهلين لوصفه * ضرب الاحبة ألطف الامثال

بدر أضاء الذى عمى أو مصحف * فى بيت زنديق خبيث الحال

Le savant au milieu des ignorants,

Les docteurs en ont fait un proverbe :

C'est une belle au milieu des aveugles,

C'est un Koran dans la maison des impies.

بحمد مولى النعم وعميم الاحسان والكرم تم طبع هذا الكتاب البديع حسن الوضع والصنيع الجامع من لطائف اللغات أحسنها المحقق من رقائق براعات العبارات العربية والاجنبية أتقنها المسمى (بالتحفة العباسيه) للمدرسة العلية التوفيقيه المؤلف برسم ولى عهد الحضرة الخديوية تأليف العلم الفريد ذى الرأى السديد الذى جواد فطنته فى مضمار الذكاء يجرى حضرة محمد افندى مهرى فى ظل الحضرة الخديوية وعهد الطلعة الداورية حضرة من عم الانام يمنه وفضله وأنام الاعين مطمئنة انصافه وعدله عزيز الديار المصرية وحامى حمى حوزتها النيلية ولى نعمتنا على التحقيق حضرة أفندينا محمد توفيق لازالت الايام مسفرة بشمس علاه والليالى مضيئة ببدر حلاه بالمطبعة العامرة ببولاق مصر القاهرة ملحوظا بنظر حضرة ناظرها الجناب الامجد الهمام الاسعد الراقى فى مراقى العلا الى الاوج الوحيد الذى فاق بفطنته كل فوج من عليه أخلاقه باللطف تثنى سعادة حسين باشا حسنى ونظر حضرة وكيلها السالك جادة سبيله من أجابته المعالى بلبيك حضرة محمد حسنى بيك وكان هذا الطبع الجليل والشكل الجميل فى أوائل رمضان المعظم من هجرته صلى الله عليه وعلى آله وصحبه وسلم مالاح بدر تمام وفاح مسك ختام

لطیفه ❊ مشک آنست که ببوید نه آنکه عطار بگوید
دانا چون طبلهٔ عطار است خاموش و هنرنمای نادان
چون طبل غازیست بلند آواز و میان تهی

(لطیفه) مسك اودر که مشامی رایحه ایله معطر
ایده یوخسه تعریف و توصیف عطار ایله دکل عالمده
عالم و دانا مسکیجینك طبله سی کبیدرسی یوق
و هنر غمادر . اما جاهل نادان غازی طاولی کبی
سسی چوق ولکن هنردن تهی و بوشدر

(قطعه)

علم اندر میان جاهلرا ❊
مثلی گفته اند صدیقان ❊
شاهدی در میان کوران است ❊
مصحفی در میان زندیقان ❊

(قطعه)

اهل علمك کیم اله اطرافنی ارباب جهل ❊
❊ دیدیلر حقنده بر زیبا مثل صدیقلر
بر جوانك چوره سین المش اوتورمش کورلر ❊
❊ یاکه المش مصحفك اطرافنی زندیقلر

حلیهٔ کمال و دانش ایله آراسته و جواهر زواهر ذکا و فطانت ایله پیراسته محمد مهری افندینك
ولی عهد خدیوا فخمی عباس بك افندی حضرتلرینك نام نامیلرینه اوله رق السنهٔ اربعه نك سهولتله
تعلم و تحصیلنه مدار اولور بر طرز بهین و طریق گزین اوزره ترتیب و تألیف ایلمش اولدیغی اشبو
(تحفة العباسیه) نام کتاب فوائد نصاب رونق افزای کاشانهٔ عز و دولت و پیرایه بخشای ملك داد
و عدالت باعث امن و رفاه انام مورث رونق و بهجت ایام منبع زلال فیض و افضال معدن بر و نوال
عزیز دیار مصر خدیو اعظم ❊ محمد توفیق ❊ افخم ادام الله اجلاله و عم نواله افندیمز حضرتلرینك
عصر معارف حصر خدیوانه لرنده مشهور آفاق اولان بولاق مطبعهٔ عامره سنده
سعادتلو حسین حسنی پاشانك حسن نظارت و عزتلو محمد حسنی بك افندینك
وکالت دقت غایتلری و طباعتخانهٔ مذکوره ترجمانی یعقوب افندیله
مصحح ترکیسی انطاکیه لی محمد نجیبك تصحیح
و دقتلریله بیك اوچیوز بر سنه سی رمضان
مبارکنك اوائلنده طبع
و تمثیلی حسن ختام
بولمشدر